

**የጋብቻ ችግሮችና
የመፍትሔ ቁልፎች**

ከበደ በከሬ

ራዕይ አሳታሚ

አዲስ አበባ 1996 ዓ.ም

እንደገና በ1999 ዓ.ም ታተመ

ያለ አሳታሚው ፈቃድ ማባዛት ወይም የተወሰነውን ክፍል በተለያዩ መንገዶች ማራባት በጥብቅ የተከለከለ ነው።

ምስጋና

የመጽሐፉን ረቂቅ በማንበብ ገንቢ እስተያየት ለሰጡኝ ሁሉ የእግዚአብሔር በረከት ይብዛላችሁ አላለሁ።

ማለታወቂያ

ለባለቤቴ ለወ/ሮ ዘውዲቱ በቀለ ጀጎራ

ራዕይ አሳታሚ

የፖ.ሳ.ቁ. 2332
አዲስ አበባ

RP 16 2M
እንደገና በ1999 ዓ.ም ታተም 2M

ማጠቃለያ

ገጽ
5

መግቢያ

ምዕራፍ አንድ፡- የጋብቻ ችግሮች በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ7

- 1.1. አብርሃምና ሣራ
- 1.2. ያዕቆብ፣ ልያና ራሔል
- 1.3. ኢዮብና ሚስቱ
- 1.4. ዳዊትና ሜልኮል
- 1.5. አክዓብና ኤልሳቤል

ምዕራፍ ሁለት፡- የጋብቻ ችግር መንስዔዎች26

- 2.1. ሰዎች ስለጋብቻ ያላቸው አመለካከት
- 2.2. የፍልቀ-ሰሜት ችግሮች
- 2.3. ከገንዘብ አያያዝ የሚመነጨ ችግሮች
- 2.4. ከቤተሰብ ጣልቃ ገብነት የሚመጡ ችግሮች
- 2.5. ከልጆች ጋር ተያይዘው የሚመጡ ችግሮች
- 2.6. የስብዕና ችግሮች
- 2.7. የጤንነት ችግሮች
- 2.8. ጡረታ መውጣት
- 2.9. የኮሙኒኬሽን ችግር
- 2.10. የሃይማኖት ወይም የእምነት ብስለት ልዩነት

ምዕራፍ ሶስት፡- የወሲብ ችግሮች54

- 3.1. ወሲብ ምንድነው?
- 3.2. መጽሐፍ ቅዱስ ስለወሲብ ምን ይላል?
- 3.3. በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የተጠቀሱ የወሲብ ዓይነቶች
- 3.4. ስለወሲብ ትክክለኛ ያልሆኑ አመለካከቶች
- 3.5. ሰዎች ለምን ወሲብን ይፈጽማሉ?
- 3.6. ለወሲብ አርካታ የሚያስፈልጉ ቅድመ ሁኔታዎች

ምዕራፍ አራት፡- የወሲብ ችግር ዓይነቶችና መፍትሔዎቻቸው94

- 4.1. የወሲብ ፍላጎት ማጣት
- 4.2. ወሲብን መጥላት

- 4.3. የሴቶች የወሲብ ስሜት መነሳሳት ማጣት
- 4.4. የወንድ ብልት አለመቆም ችግር
- 4.5. የወሲብ ስሜት ግለት ጣሪያ ላይ አለመድረስ
- 4.6. ያለጊዜ የወንድ ዘር የማፍሰስ ችግር
- 4.7. በወሲብ ጊዜ የሚሰማ ህመም

ምዕራፍ አምስት፡ የጋብቻ ችግር የሚያስከትላቸው ነገሮች.....103

- 5.1 ግራ መጋባት
- 5.2 የሥነልቦና ፍች
- 5.3 መለያየት
- 5.4 ፍች

ምዕራፍ ስድስት፡ የጋብቻ ማማከር አገልግሎት በቤተክርስቲያን118

- 8.1. አስፈላጊነት
- 8.2. አላማዎች
- 8.3. ተግባሮች

ምዕራፍ ስባት፡ የጋብቻ አማካሪ122

- 7.1. የጋብቻ አማካሪ ማን ነው?
- 7.2. የጋብቻ አማካሪ ሚና

ምዕራፍ ስምንት፡ ባልና ሚስትን ለማማከር የሚረዱ ዘዴዎች128

- 8.1. አጠቃላይ የጋብቻ ችግሮችን ለማማከር የሚረዱ ዘዴዎች
- 8.2. የወሲብ ችግሮችን ለማማከር የሚረዱ አላቦች
- 8.3. ቤተሰብን ለማማከር የሚረዱ ዘዴዎች

ዋቢ መጻሕፍት

መግቢያ

መጽሐፍ ቅዱስን በምናነብበት ጊዜ እግዚአብሔር ለጋብቻ የሰጠው ትርጉምና ስፍራ ከፍተኛ እንደሆነ እናያለን። እግዚአብሔር ፍጥረት ዓለምን በፈጠረበት ጊዜ ለሰው ልጅ ከሰጣቸው ተቋማት አንዱ ጋብቻ ነው። “ሰው እባቱንና እናቱን ይተዋል በሚስቱም ይጣበቃል፤ ሁለቱም አንድ ሥጋ ይሆናሉ” (ዘፍ 2:24) የሚለው አሳብ ጋብቻ እንዴትና ለምን እንደሚመሰረት ከሚያሳዩ ከፍሎች አንዱ ነው። በዘፍጥረት መጽሐፍ መጀመሪያ ላይ መጻፉ ደግሞ ቀደምትነቱን ያመለክታል።

ጋብቻ በመሰረቱ መልካም ቢሆንም ጋብቻ መልካም እንዳይሆን የሚያደርጉ አያሌ ምክንያቶች ይኖራሉ። የጋብቻ ችግር ያለባቸው ከመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ውጭ የሚኖሩ ሰዎች ብቻ ሳይሆኑ በቤተክርስቲያንም ውስጥ ያሉ ብዙ ባለትዳሮች የዚሁ ችግር ስለባ ናቸው። እንዳንዶቹ የጋብቻ ችግሮች አደባባይ ስለወጡ ማንም ያውቃቸዋል። ሌሎች ደግሞ በጓዳ ተይዘው ስለሚገኙ ከባልና ሚስት ወይም በጣም ከሚቀርባቸው ሰዎች በስተቀር የሚያውቅ ሰው አይኖርም። የጋብቻ ሕይወት መልካም መሆን የባልና ሚስትን ሕይወት ከማለምለም አልፎ ቤተክርስቲያንና ማህበረሰቡን ይጠቅማል። በአንፃሩ ደግሞ በትዳር ውስጥ የጋብቻ ችግር መኖሩ ባልና ሚስትን እንዲሁም ማህበረሰቡንም ይጎዳል።

እኔና ባለቤቴ የተጋባነው ብዙም ሳንተዋወቅ ነበር። በባህላችንና በአካባቢያችን እንደነበረው የቤተክርስቲያን ሥርዓት ያልተጋቡ ወንድና ቤት፤ እጮናሞችም ቢሆኑ አብረው ጊዜ ወስደው መነጋገር የማይፈቀድ ስለነበር ተገናኝተን የምንነጋገርበት ሁኔታ አልነበረንም። እኔ ስለእርስዎ እርስዎም ስለእኔ የነበራት እውቀት ጥቂት ያውም የተዛባ ነበር። እርስዎ የመጣችበትና እኔ የመጣውበት ቤተሰብ የአኗኗር ዘይቤ የተለያየ ነበር። በአጠቃላይ ሁለት የማንተዋወቅና ለትዳር የተለያየ ግምት የነበረን ሰዎች በጋብቻ ተጣመርን። ከተጋባን በኋላ ብዙ ጊዜ በአሳብ ተጋጭተናል፤ ሁለት ቀን ተደባድበናል እንዲሁም አንድ ቀን ለግማሽ ቀን ያህል ለመለያየት ወለንን ነበር። ሁለታችን በጣም የምንመሳሰለው ምስጢር በመጠበቅ ነው። በዚህ ሁሉ እኔም ሆነኩ እርስዎ ምስጢር አላወጣንም። ይህ ጠንካራ ጎናችን ቢሆንም የራሳችንን ምስጢር የደበቅንበት ዋናው ምክንያት ይሉኝታን ፈርተን ነበር። አገልጋዮች ሆነን እንዴት ሰዎች የእኛን መጣላት ይሰማሉ ብለን በማሰብ የጋብቻችንን ምስጢር ከማንም ሰው ደብቀን መቆየት ጅልን። አብረን ስንቆይ ግን ቀስበቀስ ልብ ለልብ እየተዋወቅን መጣን። ከዚያም እንዴት አብረን መኖር እንደምንችል መማር ጀመርን። እሁንም

አልፎ አልፎ እንጋጫለን ግን አንጣላም። ከተጋባን ስምንት እመታችን ሲሆን ሦስት ልጆች እሱን።

ችግሮች በመካከላችን ሰነበሩበት ወቅት የማማከር አገልግሎት ያስፈልገን እንደነበር እስማን ነበር። ነገር ግን ይሉኝታው እስሮ ስለያዘን ምክር ፍለጋ ወዴትም አልሄድንም። ወላጆቻችን ከእኛ ሩቅ ነበሩ። ሌሎች የጋብቻ ማማከር አገልግሎት ሊሰጡ የሚችሉ የምናምናቸውን አማካሪዎች አላገኘንም። ስለዚህ ለብቻችን ከችግሮቻችን ጋር ስንታሳል ከረምን። ጌታ ባይረዳን ኖሮ ወደ መጥፎ ሁኔታ ሊያመሩ የሚችሉ ግጭቶች ነበሩ።

ይህ መጽሐፍ በጋብቻ ውስጥ ሲከሰቱ የሚችሉ ችግሮችን በሰሩት ከመግለጽም ባሻገር ባልና ሚስት በትዳራቸው ውስጥ ችግር ካጋጠማቸው ምን እርምጃ መውሰድ እንደሚገባቸው የመፍትሔ አቅጣጫ የሚጠቁማቸው ነው።

በምዕራፍ አንድ ውስጥ የተለያዩ ጥንዶች የጋብቻ ሁኔታ ተጠቅሰዋል። ከእነዚህም በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ከተጠቀሱት ጥንዶች የትዳር ሕይወት ምን መማር እንደምንችል ይገኝበታል። በምዕራፍ ሁለት የጋብቻ ችግሮች መንስሔ የሚሆኑ እሥር ነጥቦች ከነማብራሪያዎቻቸው ሰፍረዋል። እነዚህንም ችግሮች እንዴት መቅረፍ እንደሚቻል የመፍትሔ አቅጣጫዎች ተጠቅሰዋል። በምዕራፍ ሶስትና ሦስት ውስጥ ደግሞ በጣም ምስጢራዊ የሆነው የጋብቻ ችግር ተገልጿል። ይኼውም የወሲብ ችግር ነው። ወሲብን በተመለከተ የወሲብ ችግር አይነቶች መንስሄዎቻቸው፣ መፍትሔዎቻቸው እንዲሁም የወሲብ ችግር ያላቸውን ባልና ሚስት እንዴት ማማከር እንዳለብን የሚረዱን ጠቃሚ አሳቦች ቀርበዋል። ከዚህም በተጨማሪ ባልና ሚስት ራሳቸው ብቻቸውን እንዴት የወሲብ ችግሮቻቸውን መፍታት እንደሚችሉ ጠቃሚ ምክሮች ተብራርተዋል። ምዕራፍ አምስት የጋብቻ ችግሮች ቶሎ መፍትሔ ካላገኙ ወዴት ሊያመሩ እንደሚችሉና ውጤታቸው ከእግዚአብሔር ቃል እኳያ ሲታይ ምን እንደሚመስል ግንዛቤ ያስጨብጣል። ከምዕራፍ ሰድስት እስከ ስምንት ድረስ ያለው ስለጋብቻ ማማከር አገልግሎት፣ የጋብቻ አማካሪ ማገንባትና የጋብቻ ማማከር ዘዴዎችን ይመለከታል።

እግዚአብሔር በዚህ መጽሐፍ በኩል ለብዙዎች እንደሚናገርና ትዳራቸውን የሚለውጡበት መንገድ እንደሚያሳያቸው እንዲሁም በጋብቻ ማማከር አገልግሎት ላይ የተሰማሩ አገልጋዮች ፍሬ ያለው አገልግሎት መስጠት እንድችሉ እንደሚረዳቸው እምነቴ ነው።

ከበደ በከሬ

ምዕራፍ አንድ

1. የጋብቻ ችግሮች በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ

መጽሐፍ ቅዱስ ስለሰው ልጅ ከተናገራቸው እቢይ ነገሮች አንዱ ስለጋብቻ ነው። ከፍጥረት በኋላ እግዚአብሔር ስለጋብቻ ለመጀመሪያ ጊዜ ሲናገር “ሰው ብቻውን ይሆን ዘንድ መልካም እይደለም የሚመቸውን ረዳት እንፍጥርለት... ከእኔም የወሰዳትን እጥንት ሴት እድርን ሰራት ወደ እኔምም እመጣት። ... ስለዚህ ሰው አባቱንና እናቱን ይተዋል በሚሰቱም ይጣበቃል ሁለቱም አንድ ሥጋ ይሆናሉ። አዳምና ሚስቱ ሁለቱም ዕራቁታቸውን ነበሩ፤ እይተፋፈሩም ነበር” (ዘፍ 2:18-25) ብሏል። ከዚያም በተለያዩ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች ስለጋብቻ ተጽፎ እናገኛለን። በተለይ በአዲስ ኪዳን የጋብቻ 9 ላማዎች፣ የባልና የሚስት ሚናዎች፣ የወሲብ ጥቅምና የወላጆች ጋላፊነት ተጠቅሰዋል (ኤፌ.5:21-33፣ ቆላ3:18-21፣ 1ኢጥ3:1-7፣ ዕብ13:4)።

በመጽሐፍ ቅዱስ ጋብቻ መልካም እንደሆነ እንደተጠቀሰ ሁሉ የጋብቻ ችግሮችም እንዳሉ ተጽፈዋል። በብሉይም ሆነ በአዲስ ኪዳን የፍች ነገር በሰሩት ተጠቅሶ ይገኛል። መሴ፣ ጌታ ኢየሱስና ጳውሎስም ሰለፍች ተናግረዋል (ዘጸ24:1-4፣ ማቴ. 5:31-32፣ 19:3-9፣ 1ቆሮ.7:10-16)። የማይግባቡ ባልና ሚስት እንደ ላይ መኖር ከባድ እንደሆነ ሲገልጽ የእግዚአብሔር ቃል “ጠበኛ ሚስት እንደማያቋርጥ ነጠብጣብ ናት” (ምሳ.19:13)፣ “ከጠበኛ ሴት ጋር በእንድ ሴት ከመቀመጥ በውጭ በሴት ማዕዘን ላይ መቀመጥ ይኸላል” (ምሳ.21:9) እንዲሁም “በዝናብ ቀን የሚያንጠባጥብ ሴትና ጠበኛ ሴት አንድ ናቸው። እርስዋንም መከልከል ነፋስን መከልከልና ዘይትን በቀኝ እጅ ናቸው።” (ምሳ. 27:15-16) ይላል። ጠበኝነት ማለት ሆነ ብሎ የአሳብ ልዩነት የሚያመጡ ጉዳዮችን እየመረጡ ግጭት መፍጠር ነው። በምሳሌ ላይ የተጠቀሰው አሳብ የሴትን አጉልቶ ይናገር እንጂ ባልም ጠበኛ ከሆነ የትዳር ግንኙነቱ አስቸጋሪ ይሆናል።

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የተጠቀሱ የጋብቻ ችግሮችን ለመንገዝብ የእንዳንድ ባልና ሚስት ታሪኮችን ጠጋ ብለን መመልከት መልካም ይመስለኛል። መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የተጠቀሱ ባለትዳሮችን ታሪክ ሰናነብ የትዳር ችግር እንደነበሩባቸው መረዳት እንችላለን።

1.1. አብርሃምና ሣራ

አብራምና ሣራ እንዴት እንደ ተጋቡ የሚነግረን ታሪክ ባይኖርም አብራም ሣራን እንዳገባ (በዘፍ11:29) ላይ እናነባለን። አብራም የእግዚአብሔር ጥሪ በደረሰው ጊዜ ሚስቱን ሣራን ይዞ እግዚአብሔር ሂድ ወዳለው ቦታ ሄደ። አብራም በነበረበት ሥፍራ ረሃብ ስለሆነ ከዚህ ለመዳገ ብሎ ወደ ግብጽ ለመሄድ አሰበ። ወደ ግብጽ ለመሄድ በመገንደ ላይ እያሉ አብራም እንደ ፍርሃት በውስጡ አደረ። አብራምም ፍርሃቱን ፡ እንኛ መልክ መልካም ሴት እንደሆንን እኔ እውቃለሁ፤ የግብጽ ሰዎች ያዩኸ እንደሆነ ሚስቱ ናት፤ ይላሉ እኔንም ይገድሉኛል፤ እንኛንም በሕይወት ይተውሻል። በማለት ለሚስቱ ለሣራ ነገራት። አብራም በውስጡ የተሰማውን ፍርሃት ለሚስቱ በግልጽ በመናገሩ እንደ ባል ከሚስቱ ጋር ሲኖረው የሚገባውን መልካም ተግባር አሳይቷል።

ነገር ግን ከዚህ ፍርሃቱ ለመዳን የወሰደው መፍትሔ መልካም አልነበረም። ለሚስቱ ምክንያት እንዳይገድሉት ሣራ ብትጠየቅ አብራም ወንድሟ እንጂ ባልዋ እንዳልሆነ እንድትናገር አሳብ አቀረበ። በእርግጥ የአብራም ፍርሃት ትክክል ነበር። አብራም የሣራ ባል እንደሆነ ከወቁት እርሱን ሳይገድሉ ሣራን ለሚስትነት መውሰድ ለሰማይችሉ ይገድሉት ነበር። የእርሷ ወንድም እንደሆነ ከታወቀ ደግሞ እርሱም እንዳለው መልካም ነገር ይደረግለታል። ምክንያቱም ለሚያገባት ሰው አማች ይሆናል። ስለዚህ ባለጠግነትና ከብርን ሲያለገኝለት ይችላል። ስለዚህ አብራም ከፍርሃት ማምለጥ ብቻም ሳይሆን መልካም እንዲሆንለትም ነበር ሚስቱን አሳልፎ የለጣት።

አብራም ገና ይሆናል ብሎ ካሰበው ፍርሃት ለመዳን መዋሸቱ እንዲሁም የገዛ ሚስቱን ለዝመት ለሌላ ሰው አሳልፎ መስጠቱ የሚዘገንን ታሪክ ነው። ማንም ወንድ ፈሪ ቢሆንም በሚስቱ ላይ ከመጡበት ግን በቀላሉ እጅ አይሰጥም። ሁኔታው ከመምጣቱ በፊት ሚስቱን ለሌላ ሰው ለመስጠት ከሚስቱ ጋር የሚደራደር ባል አያጋጥምም። ይህ ቢሆን ግን እንደ ሚስት ሳይሆን እንደ ገቢ ማለገኛ ዕቃ እንደቆጠራት ይታሰባል። ሚስቱን የሚወድ ባል እንዲህ እያደርግም። ስለዚህ አብራም ለሚስቱ ፍቅር የሌለው ባል ነበር ማለት ይቻላል። ምክንያቱም ፍቅር መልካም ቅናትን ያደርጋል።

ሣራም አብራም ያቀረበላትን አሳብ ሰትቃወም አትታይም። እርሱ ያላትን እንደለ ተቀብላ አስተናገደች። ባል ቢሳሳት ሚስት

ብትመልሰው ትጻፋ ሚዛኑን ይጠብቅ ነበር። የሚስት ረዳትነት ስ ይህን የመለለውን ተግባር መፈጸም እይደለም?? ባል እየሳተ እያለ እርሷም የምትሰማማበት ከሆነ ሁለቱም ተያይዘው ገደል ይገባሉ ማለት ነው። ምናልባት የትዳራቸው መርሕ ተስማምተን እንኑር እንጂ አንፋ የሌላውን አሳብ መቃወም አይገባም የሚል ይሆናል። ተስማምቶ መኖር አስፈላጊ ቢሆንም ስምምነት ትክክል ባልሆነ ነገር ላይ መሆን አይገባውም።

ሣራ በባህል ተጽዕኖ ሥር ስለነበረች አብራም እንደ ፈለገ ይመራት ነበር። በባህላቸው ለሴት ይሰጥ የነበረው ግምት ገብተኛ ነበር። ስለዚህ የራሷ መብት አልነበራትም። አብራም ያላትን ነገር ብቻ መፈጸም ነበረበት እንዲሁም አደረገች። እነዚህ ሰዎች በእግዚአብሔር የተጠፉ ሰዎች ቢሆኑም በወቅቱ የነበረው ባህል በእስተላባባቸውና ተግባራቸው ላይ ተጽዕኖ አድርጎ ነበር። ባህል መልካም ቢሆንም የእግዚአብሔር አሳብ ቅድሚያ ሊለጠው ይገባል።

እግዚአብሔር ለአብራምና ሣራ ልጅ እንደሚሰጣቸው ተስፋ ለጥቶላቸው ነበር። ይህንንም ተስፋ ለብዙ ዓመታት ከጠበቁት በኋላ ሣራ ተስፋ ቆረጠች። በመሆኑም በተለመደው ባህላዊ አሰራር ልጅ ለማግኘት እርምጃ ወሰደች። በዚያን ዘመን መካከል የሆነች ሴት ሠራተኛዋን ለባሷ በመስጠት ባሷ ከሠራተኛዋ የሚወልደውን ልጅ እንደ ራሷ ልጅ ማሳደግ ትችል ነበር። ሣራ ለባልዋ ለአብራም የራሷን ሠራተኛ ሚስት እድርጋ ለመስጠት ስታናግረው አብራም ምንም ተቃውሞ አላቀረበም። ሚስት ለትላላት ባል ማረም ይጠበቅበት ነበር። አብራም ግን ይህን አላደረገም። ከላይ በተጠቀሰው አሳብ ላይ ባል ሳቀረበው አሳብ ሚስት አልተቃወመችም፤ አሁን ደግሞ ሚስት ሳቀረበችው አሳብ ባል ምንም ተቃውሞ ሲያቀርብ አይታይም። ይህ የሚገርም የእኗኗር ዘይቤ ነው።

በሣራ የተጀመረው አሳብ በአብራም ዘንድ ተቀባይነት አግኝቶ አብራም ወደ አጋር ገብቶ ልጅ ተጸነሰ። አጋር ደግሞ ልጅ ማርገዚን በወቀች ጊዜ ከሠራተኛነት ደረጃ ወደ ሚስትነት ደረጃ ለመሸጋገር አበበች። ይህ በጊዜው በነበረው ሕግ ባይፈቀድላትም እንኳ ይህን ጥረት አድርጋ ነበር። የአጋር ወደ ሚስትነት ደረጃ ለመሸጋገር ማለብ ደግሞ ሣራን እስቆጣት። በራሷ ፈቃድ ያመጣችውን ጣጣ ለማርገብ ባልቻለች ጊዜ ወደ አብራም እጤት አለች። አብራም ደግሞ መብቱን ለሣራ መልሶ ሰጣት። አብራም እንኛው እንደጀመርኸው ጨርሸው የሚል አሳብ ያለው ይመስላል። ሣራም አጋርን ከቤት እባረረችት።

ሦራ በራሷ ምርጫ ሠራተኛዋን ለባልዋ ሚስት እድርጋ ስትሰጥ ይህ ሁሉ መከራ ይመጣል ብላ አልጠበቀችም ነበር። ስለሁኔታውም ከአብራም ጋር ቁጭ ብለው አልተወያዩበትም። ስለዚህ መልካም ነገር ይሆናል ብላ የጠበቀችው ነገር ያልታሰበ መዘዝ አመጣባት።

የሦራ አካሄድ ጥሩ አልነበረም። ሦራ ወደዚህ አማራጭ መንገድ የገባችው በእግዚአብሔር ላይ በማኩረፍ ነበር። “እንዳልወልድ እግዚአብሔር ዘጋኝ” ስላለች እግዚአብሔር የዘጋውን ነገር በራሷ መንገድ ለመክፈት ዓላማ ነበራት። ስለዚህ ውጤቱ ከፋ ሆነ። በዘመኑ ትክክለኛ አማራጭ የሚመስል መንገድ በእግዚአብሔር ዓላማ ውስጥ ለገቡ ሰዎች እንደ አማራጭ ላይወሰድ ይችላል። የእግዚአብሔር ሰዎች እግዚአብሔርን መጠበቅ እንጂ በራሳቸው ፈቃድ የሚፈልጉትን ለማግኘት ብቻ በአቋራጭ መንገድ መሄድ የለባቸውም።

በልጁ መጸነስ የተጀመረው ግጭት ወዲያው አላባራም ነበር። እግዚአብሔር ባለው ጊዜ ሣራ ራሷ ልጅ ወለደችና ከሠራተኛዋ የተወለደው ልጅ ከአብራካ ከተወለደው ልጅ ጋር እንዳይኖር ፈለገች። አብርሃም ደግሞ ልጁን ከቤት ለማባረር አልወደደም። በዚህ ሁኔታ በአብርሃምና በሣራ መካከል ችግር ተፈጠረ። ሆኖም እግዚአብሔር ጣልቃ ገብቶ ማድረግ የሚገባቸውን ነገር አሳይቶ ገሳላቸው። በስምምነትም ቢሆን ከሁሉም ያልተወለዱ የባል ወይም የሚስት ልጆች እንድ ላይ የሚያድጉ ከሆኑ በባልና በሚስት መካከል ችግር መፈጠሩ አይቀርም።

በእሁኑ ዘመን ሰዎች አዲስ ተጋቢዎችን ሲመርቁ “ጋብቻችሁ የአብርሃምና የሣራ ጋብቻ ይሆንላችሁ” ይላሉ። ይህ ምርቃት የአብርሃምና የሣራን የጋብቻ ችግሮች ለማያውቁ ሰዎች በረከት ይመስላል። ነገር ግን የሰዎቹን የጋብቻ ሁኔታ በጥልቀት ለሚያውቁ ምን ማለታቸው እንደሆነ ግራ ይገባቸዋል። እኔም የአብርሃምና የሣራን የትዳር ሁኔታ ካስተዋልኩ በኋላ እንዴት ሰዎች እንዲህ ሊሉ ጅሉ ብዬ መጠየቅ ጀመርኩ። ምናልባት መልስ ይሆናል ብዬ ያሰብኩት አሳብ ይህ ነበር። የአብርሃምና ሣራ ጋብቻ የተለዩ ችግሮች ቢኖሩበትም እግዚአብሔር በመካከላቸው ገብቶ እስከመጨረሻው አብረው እንዲኖሩ ረድቶአቸዋል። ስለዚህ ምርቃቱ ጋብቻችሁ ችግር ቢኖረውም እግዚአብሔር በመካከላችሁ ሆኖ አንድ ላይ ያጥራችሁ የሚል ይመስለኛል።

ከራሴም አስተሳሰብ በማሰፍ ሰዎች በጉዳዩ ላይ ያላቸውን አስተያየት ለማወቅ እንዳንድ ሰዎችን ለመጠየቅ ሞክሬለሁ። እንዳንዶች የአብርሃምና የሣራ ግንኙነት በመታዘዝ ላይ ስለተመሰረተ ነው ይላሉ። ለዚህም የሚጠቀሰው አሳብ ሣራ አብርሃምን “ኔታዬ” ብላ የጠራችው ቃል ነው። ሚስት ባልዋን የምታከብርበት የትዳር ግንኙነት በለነበራቸው ተጋቢዎች አንዱ ሌላውን በማክበርና በመታዘዝ እንዲኖሩ ለማሳሰብ ነው በማለት አሳባቸውን ያብራራሉ። ይህ አመለካከት ለወንድ የበላይነትን ለመስጠት ከሚያስብ ልብ የመነጭ ይመስላል። ሆኖም በቅንነት ከሆነ አሳቡ ድጋፍ አለው።

ከአብርሃምና ከሣራ የጋብቻ ሁኔታ ልንማር የምንችላቸው እውነቶች የሚከተሉት ናቸው።

ባልና ሚስት በውስጣቸው የተሰማቸውን ስሜትና የሚያስቡትን አሳብ እውጥተው መነጋገራቸው መልካም ነው። ግልጽነት ለትዳር ሕይወት እጅግ አስፈላጊ ነው። ባልና ሚስት ፍርሃታቸውን፣ ዕቅዳቸውን፣ ሀዘናቸውን፣ ደስታቸውን፣ ጭንቀታቸውን... መገላለጥ በሚችሉበት ጊዜ እንድ የመሆናቸው ምስጢር እውን እየሆነ ይመጣል። ይህ ደግሞ እንድ ላይ ያኖራቸዋል።

ባልና ሚስት በማንኛውም ሁኔታዎቻቸው ላይ መነጋገራቸው መልካም ቢሆንም የሚወስኑት ውሳኔ ግን እንደ እግዚአብሔር አሳብና ፈቃድ እንዲሁም የአንዳቸውን ወይም የጋራ ኑሮአቸውን የማይጎዳ መሆን አለበት። አንዱ የሌላውን አሳብ በማዳመጥ መልካም አሳብ አለመሆኑ ከገባው በፍቅር እውነትን መግለጽ አስፈላጊ ነው። ባልና ሚስት ተዋደዱ ማለት አንዱ የተናገረውን ነገር ሌላው ያለምንም ቅድመ ሁኔታ መቀበል አለበት ማለት አይደለም። በዚህ ሁኔታ አንዱ ሲሳሳት ሌላው ማረም ይጠበቅበታል እንጂ በማንኛውም የትዳር ጓደኛ አሳብ መነዳት ለእግዚአብሔር ያለንን ተጠያቂነት መዘንጋት እንዲሁም የራስን መብት መሸጥ ነው። ይህ እካሄድ ትዳርን ከሚገነባ ይልቅ የማፍረስ ኃይሉ ከፍተኛ ነው። የቀረበው አሳብ ሳይመረመር በሥራ ላይ ሲውል ፍሬው መራራ ይሆናል። በዚህን ጊዜ ባልና ሚስት መጣላት ይጀምራሉ። አንዱ ሌላው መከሰስና ተጠያቂ ማድረግ ይጀምራል። በለዚህ በፍቅር መተራረምንና አሳብ መለዋወጥን መማር መልካም ነው።

ባልና ሚስት ካጋጠማቸው ችግር ለመውጣት ብለው የነገሩን ውጤት በሚገባ ሳያጠኑ አቋራጭ መፍትሔ መፈለግ ለተወሰደበት ችግር አባልና ሊሰጣቸው ይችላል። ለሰዚህ ባልና ሚስት በተለይ ለማዋቅ ከሆኑ የእግዚአብሔርን አባብ በመረዳትና ጊዜውን በመጠበቅ እንጂ የፈለጉትን/የተመኙትን/ ነገር ለማግኘት ብቻ እንደ እግዚአብሔር ቃል ያልሆነውን በአከባቢያቸው የተለመደውን መፍትሔ መጠቀም የለባቸውም። እንዲህ ካደረጉ ምናልባት ከራሳቸውም አልፎ ልጅ ልጆቻቸውን ሁሉ መከራ ውስጥ የሚጥል መጥፎ መሠረት ሊጥሉ ይችላሉ።

ባልና ሚስት መከባበር አለባቸው። የአንዱ ሌላውን ማክበር የጋብቻቸውን ግንኙነት ያጠነክራል። በአብዛኛው ሚስት ባልዋን ማክበር እንዳለባት እንጂ ባል ሚስቱን ማክበር እንደሚገባው አይነገርም። ሁለቱም መከባበር ካልቻሉ ግንኙነት ፍጹም አይሆንም። ሚስት ብቻ ባልዋን ብታከብርና ባል ባያካብራት ግንኙነታቸው የጌታና የባሪያ ግንኙነት ሆኑ ማለት ነው። ይህ ደግሞ የፍቅር ግንኙነት አይደለም።

ባልና ሚስት ምንም ዓይነት ችግር ቢኖራቸውም እግዚአብሔርን የሚፈሩና የሚከተሉ ከሆኑ አንድ ላይ ይኖራሉ። እግዚአብሔር በመካከሉ የሚኖርበት ጋብቻ ይጸናል። ፈረስ ሲባል ትንሣኤን ያገኛል።

1.2. ያዕቆብ፣ ልያና ራሔል

የያዕቆብ ጋብቻ የብዙኃን ጋብቻ ነበር። ያዕቆብ ከሚስቶቹ ጋር ያለውን ግንኙነት አንድ በአንድ መመልከቱ የነበራቸውን ግንኙነቶች ለማስተዋል ይረዳል። በመጀመሪያ ያዕቆብ ከልያ ጋር የነበረውን ግንኙነት እንመለከታለን። ያዕቆብ ልያን ያገባው ባይወዳት ነበር። ካገባትም በኋላ ሚስቱን ልያን እንደሚወዳት አልተገለጸም። ያዕቆብ ከልያ ይልቅ ራሔልን ይወዳት እንደነበር ሲናገር ልያ ያልተወደደች የያዕቆብ ሚስት እንደ ነበረች መረዳት አያዳግትም። ያዕቆብ ለመውደድ ቢፈልግ ሁለቱንም ሚስቶቹን እኩል መውደድ ይችላል ነበርን? የብዙኃን ጋብቻ ችግር አንዱ ይህ ነው። ባል ሁሉንም ሚስቶቹን እኩል መውደድ አይችልም። በዎችን ሁሉ እኩል የመውደድ ችሎታ ያለው እግዚአብሔር ብቻ ነው። ይህ ደግሞ ከባል ጋር ያጋጫቸዋል፤ እርሱ በርሳቸውም ያነታርካቸዋል።

ለልያዕቆብና ሚስቶቹ ግንኙነት ለመገንዘብ ያዕቆብ ከእያንዳንዳቸው ጋር የነበረውንና ሚስቶቹ እርሱ በርሳቸው የነበራቸውን ግንኙነት እንመለከታለን። ያዕቆብ ከልያ ጋር የነበረው ግንኙነት የመጀመሪያው ይሆናል። ያዕቆብ ልያን ያገባት ለሰፈለገ ሳይሆን በሁኔታዎች አስገዳጅነት ነበር። ላባ የተባለው የልያና የራሔል አባት ያዕቆብን በማታለል ራሔልን እንደሚሰጠው አስመስሎ ልያን ሰጠው። ጊዜው ሌሊት ለሰነበር ያዕቆብ ልያ መሆኗን ሳያውቅ አገባት። ያዕቆብ ልያን ያለፈቃዱ ሰላገባት አይወዳትም ነበር። ልያ የያዕቆብ ምርጫ አልነበረችም። ከዚህም የተነሳ በመካከላቸው ፍቅር አልነበረም።

ልያ የባልዋን ፍቅር ለማግኘት ብዙ ትመኝ የነበረች ሴት ነበረች። ባልዋም እንደማይወዳት ታውቅ ነበር። የልያ በያዕቆብ አለመወደድ የታወቀ ነገር ነበር። እግዚአብሔር ራሱ ይህን ለለሚያውቅ ልያ የምትጽናናበትን መንገድ በማለብ ልጆችን ሰጣት። ልያ ግን የፈለገችው የያዕቆብን ፍቅር እንጂ ልጆችን አልነበረም። እግዚአብሔር ደግሞ ልያ የፈለገችውን የባልዋን ፍቅር አልሰጣትም። እግዚአብሔር በሆነ መንገድ ያዕቆብን በመጠምዘዝ ሚስቱን እንዲወድዳት አሳስገደደውም። እግዚአብሔር የሚሰራው ከባዎች ፈቃድ ጋር ለለሆነ ያዕቆብ በፈቃዱ ያሳደረገውን ነገር እንዲያደርግ ሊያስገድደው አልፈለገም። ያዕቆብ ደግሞ ያለፈቃዱ ሰላገባት ሊወድዳት አልፈለገም። በሰዚህ የልያ “ጸሎት” የምትፈልገውን ፍቅር አሳስገኘላትም።

ለልያ የባልዋን ፍቅር ማጣት እጅግ ከባድ የሕይወት ፈተና ነበር። ልያ ልጆችን ስትወልድ ባልዋ የሚወድዳት መስፈት ነበር። በሰዚህም የልጆቿን ስሞች ከዚህ ሁኔታ ጋር በማያያዝ አወጣች። ለምሳሌ የአንዳንዶቹ የስማቸው ትርጓሜ “ከእገግዲህም ወዲህ ባሌ ይወድደኛል” “እሁንም ባሌ ወደ እኔ ይጠጋል” “ከእገግዲህህ ባሌ ከእኔ ጋር ይኖራል” የሚሉ ናቸው። ለልያ ልጆችን ማግኘት በራሱ ደስታን አልሰጣትም። እርሷ ያስበችው ልጆችን ለያዕቆብ በመውለዱ እርሱ የሚወድዳት መስፈት ነበር። ልጆችን በመውለድ አንድ ፍቅር ማስገኛ መንገድ ተጠቀመች። ግን አልተሳካላትም።

ያዕቆብና ራሔልን በምንመለከትበት ጊዜ ደግሞ የተለየ ታሪክ እናገኛለን። ያዕቆብ በላባ ሴት ይስራ በነበረበት ወቅት ራሔልን ለማግባት ፈለገ። ራሔል መልክ መልካምና ውብ ልጃገረድ ነበረች። እርሷንም ለማግባት ብሎ ለላባ ሰባት ዓመት ተገዛለት። ራሔልን ለማግኘት ቀጠሮው በደረሰ ጊዜ ግን በላባ ተቃሎ ራሔልን ሳያገኛት

ቀረ። ሆኖም ያዕቆብ በራሔል ፍቅር ስለተነደፈ እርሷን ለማግባት እንደገና ስባት ዓመት ለላባ ተገዛ። እንግዲህ ያዕቆብ ራሔልን ስለወደዳት ነበር ያገባት። ራሔል በያዕቆብ የተወደደች ሚስት ስለነበረችም ያዕቆብ ወንድሙ ኤሳውን ሲገናኝ በሄደበት ወቅት ራሔልና ዮሴፍ (ዮሴፍ ራሔል ለያዕቆብ የወለደችው ልጅ ነው) ያሰለፈው በስተመጨረሻ ነበር። ምናልባት ከወንድሙ ጥቃት ቢሰነዘርበት ከጥቃቱ ቶሎ ማምለጥ እንዲችሉ አስቦ ነበር።

ራሔል መልክ መልካምና ሰባልዋ የተወደደች ሚስት ብትሆንም አንዳንድ ድርጊቶች መልካም አልነበሩም። ራሔል ሌባ ነበረች። ያዕቆብ የላባን ቤት ለቆ በሄደበት ወቅት ራሔል የአባትዋን ተራፊም (ተንቀሳቃሽ የተሰራ አምላክ) ስርቃ ነበር። ላባ የተሰረቀበትን አምላኩን ለማግኘት የያዕቆብን ቤት ለመፈተሽ መጣ። በዚያን ጊዜ ራሔል የሰረቀችውን ተራፊም ወሰዳ ከግመል ኮርቻ ስታች ሸሽገችና በላዩም ተቀመጠችበት። ራሔል የሰረቀችው ተራፊም ተፈልጎ ከተገኘ ለራሔል ውርደት ስለነበር በላዩ ተቀመጠችበትና መነሳት የማትችልበትን ምክንያት ፈጠረች። ይኼውም የወር እበባ አለብኝና መነሳት አልችልም፤ ስለዚህ ይቅርታ አድርግልኝ የሚል ነበር። አባትዋም ይህ የታወቀ ልማድ መሆኑን ስለሚያውቅ አላስገደዳትም። እንዲሁም ደግሞ ላባ ራሔል እንዲህ ታደርጋለች ብሎ አላስበም ይሆናል። ራሔል ጨዋ መስለቻቸው እርሷ ግን ዋሽቻቸው። ባልዋንና አባትዋን አታለለች። ራሔል በዚህ ድርጊቷ እውነተኛ የሆነውን አባትዋን ውሸታም አስመስለችው። ከዚያም አልፎ ባልዋንና አባትዋን አጋጩቻቸው። ላባ አምላኩ ጠፍቶበታል፤ ያዕቆብ ደግሞ ሚስቱ እንደሰረቀች አላወቀም ነበር። ያዕቆብ የማያውቀው የራሔል ባህርይ ነበር ማለት ነው።

ራሔል ለያዕቆብ ሚስት ትሁን እንጂ የወላጆቿን አምልኮ በመተው የያዕቆብን አምላክ በሙሉ ልቧ የተከተለች አትመስልም። ያዕቆብም ሲያገባት መልካን እንጂ መንፈሳዊ አመለካከቷን ያጤነ አይመስልም። ራሔል የሰረቀችውን አምላክ ታመልክ ነበር። ይህ ደግሞ የያዕቆብ ቤተሰብ እግዚአብሔርን በሚገባ እንዳያመልክ ከፍተኛ እንቅፋት ሆኖ ነበር። ስለዚህ እግዚአብሔር ያዕቆብን እንግዶችን አማልክት ከቤቱ እንዲያስወግድ አሳስበው።

በአገራችን ባልና ሚስት ከአንድ ወንዝ ይቀዳሉ እንደሚባለው ያዕቆብና ራሔል በብዙ ነገር ይመስላሉ። ያዕቆብ በራሱ መንገድ በረከትን የሚፈልግ ሰው ነበር። ራሔልም በራሷ መከራ

የምትፈልገውን ነገር ለማግኘት የምትታገል ሴት ነበረች። ራሔል የአባትዋን ተራፊም የሰረቀችውም ለበረከት ፍለጋ ባይሆን አይቀርም። ያዕቆብ በወንድሙ ላይ የሚቀና ሰው ነበር። ራሔልም በእህቷ የምትቀና ሴት ነበረች። ያዕቆብ ለሕይወቱ ትክክለኛውን በረከት ያገኘው እግዚአብሔር በያዕቆብ ወንዝ ሲገናኘው ነበር። ራሔልም በረከት (ልጅ) ያገኘችው እግዚአብሔር ካሰባት በኋላ ነበር።

በመጨረሻ የምንመለከተው የልያና የራሔልን ግንኙነት ነው። ልያና ራሔል እህትማማች ቢሆኑም እንደ ባል የሚጋሩ የእንደ ባል ሚስቶች ነበሩ። ሁለቱን ልዩ የሚያደርጋቸው ብዙ ነገሮች እሱ። ልያ ውብ እልነበረችም፤ ራሔል ደግሞ ውብ ነበረች። ልያ ለያዕቆብ የተሰጠች ሚስት ስትሆን ራሔል ደግሞ ባልዋ ወድዶ ያገባት ሚስት ነበረች። ልያ የመጀመሪያ ራሔል ደግሞ ሁለተኛ ሚስት ነበረች። ከሁሉም በላይ ደግሞ ልያ በባልዋ ያልተወደደች ስትሆን ራሔል ደግሞ የባልዋ ወድ ሚስት ነበረች። ልያ ልጆችን ቀድሞ ወለደች። ራሔል ደግሞ በመጀመሪያ ልጅ መውለድ አልቻለችም ነበር።

ልያ ልጆችን ትውለድ እንጂ ደስታ አልነበራትም። ራሔልም የባልዋን ፍቅር ታገኝ እንጂ ልጅ ባለመውለዱ እርካታ አልነበራትም። ልያ የባልዋን ፍቅር ትፈልጋለች፤ ራሔል ደግሞ ልጆችን ትፈልጋለች። አንዱ የሌላትን ነገር ሴላዋ ነበራት። በዚህ ሁኔታ ቅንዓት በመካከላቸው ተፈጠረ። ልያ ራሔል የባልዋን ፍቅር ሰላገኘች፤ ራሔል ደግሞ ልያ ልጆች ሰላገኘች ተቀናገ። እያንዳንዳቸው ባገኙት ነገር እርካታ እላገኙም። ነገር ግን ያላገኙትን ነገር ለማግኘት ስታገሉ ዘመናቸውን በትግል ሕይወት እላለፉ።

የራሔል ቅንዓት ከፍተኛ ነበር። ይህን ቅንዓቷንም የገለጸችው በባልዋ ላይ በመቆጣት ነበር። ራሔል ባልዋን “ልጅ ሰጠኝ ይህስ ካልሆነ አሞታለሁ” እለች። ይህ ማለት ልጅ ሊሰጣት የሚችለው ባልዋ እንደሆነ ከማስቧም በተጨማሪ ለችግሯ ባልዋን ተጠያቂ ለማድረግና በውስጧ ሆኖ እየበላት ያለውን ቅንዓት ለመግለጽ የተጠቀመችው ዘዴ ነው። ራሔል “ልጅ እንዳላገኝ ያደረከኝ እንተ የተጠቀመችው ዘዴ ነው። ራሔል “ልጅ እንዳላገኝ ያደረከኝ እንተ ነህ” ብላ ባልዋን የምትከስ ትመስላለች። የራሔል አሳብ ከባልዋ ጋር አጋጫት። ያዕቆብ ራሔል ልጅ እንዲሰጣት በመጠየቁ ትክክል እንዳልሆነችና ለእርሷ ልጅ ለመስጠት እግዚአብሔር እንዳልሆነ ነገራት። ይህንንም የመለስው በቁጣ ስሜት ውስጥ በመሆን ነበር።

ራሔል አካሄዷል እንደማያዋጣት ስለተገነዘበች ከባልዋ ጋር ጭቅጭቅ ትታ ሌሎች መንገዶችን መፈለግ ጀመረች። ነገር ግን ያዕቆብ የጠቆማትን አማራጭ መንገድ አላስተዋለችም። ያዕቆብ ያላት ልጅን የሚሰጠው እግዚአብሔር ስለሆነ እርሱን ጠይቂ የሚል አሳብ ነበር። ራሔል ግን ሌሎች መከራዎችን ማድረግ ጀመረች። ከእነዚህም መከራዎች አንዱን እንመልከት። አንድ ጊዜ ርቤል የልያ ልጅ ከእርሻ መካከል እንኮይ አግኝቶ ወደ እናቱ አመጣ። ራሔል ደግሞ ይህን እንኮይ ስለፈለገችው ያዕቆብ ከእርሷ ጋር የሚያድርበትን ተራ ለልያ ለመስጠት ወሰነች። ልያም ይህን ድርድር በጣም ፈለገችው። በዚህ ላይ ግን አንድ ልብ ሊባል የሚገባው አሳብ ራሔል ለምን እንኮይን እንደፈለገችው ነው። ራሔል እንኮይን የፈለገችው ለማርገዝ እንዲረዳት ነበር። ይህ ተክል ወይም ሥራሥር ሴቶች እንዲያረግዙ የማድረግ ታምራዊ ኃይል አለው ተብሎ ይታመንበት ነበር ይባላል። ሌሎች ደግሞ የሴቶችን የወሲብ ስሜት በጣም የመቀሰቀስ ኃይል ያለው እንደ መድኃኒት የሚያገለግል ነው ብለው ያስባሉ። በመሆኑም ሴቶች በወሲብ ግንኙነት ጊዜ ስሜታቸው ተነሳስቶ ለእርግዝና ሊያዘጋጃቸው ይችላል በሚል እምነት ይወሰድ ነበር። በአጠቃላይ የእንኮይ ጥቅም እርግዝናን ለማምጣት ነበር። ይህም ሆኖ ራሔል አልተሳካላትም ነበር።

ራሔል በራሷ መከራ ብዙ ብትደክምም ልጅ የማግኘት ሕልሚ እውን የሆነው እግዚአብሔር ሊያለባት ነበር። ያለእግዚአብሔር ያደረገችው ፍጫ ሁሉ ከንቱ ነበር። ራሔል ልጅ ለማግኘት በጣም ትጻፋ ነበር። አንዱን ስታገኝ ተዉማሪ ልጅ ፈለገች። ነገር ግን የተመኘችውን ስታገኝ ሞተች። ልጅ ካላገኘው እሞታለሁ ብላ ልጅ ስታገኝ ደግሞ እውነተኛ ሞት ሞተች (ዘፍ. 30:11-35:19)።

ከያዕቆብና ከሚስቶቹ ግንኙነት እንዲሁም እንደ ባለትዳር ከእያንዳንዳቸው የምንማረው ትምህርት ብዙ ነው። አንዳንድ ጊዜ ሚስት ወይም ባል በውስጣቸው ችግር ካለ ችግሮቻቸውን በሌላላ አቀራረብ በመወያየት መፍትሔ ለመገኘት ከመጣር ይልቅ እንዲሁ ሌላውን መከላከል ይቀናቸዋል። ይህ መፍትሔ ለማግኘት ደካማ መንገድ ከመሆኑም በላይ የትዳር ግንኙነት ክፉኛ ይታያል። ከትዳር ጓደኛ አቅም በላይ የሆነውን ነገር እያወቁ መጠየቅ ቁጣን በመቀሰቀስ ትዳርን ማናጋት ነው። ምናልባት የራስን ችግር ለጊዜው ለመደበቅ ይረዳ ይሆናል እንጂ ለውስጣዊ ችግር ምላሽ አይሰጥም። የግል ችግርን መፍታት የሚቻለው ከሁኔታው ጋር በትክክል በመጋፈጥ እንጂ በሌላው ላይ እያላከኩ አለመሆኑን ማጤን ተገቢ ነው። የራስን ችግር

በግል ከእግዚአብሔር ጋር መፍታት እንዲሁም በግልጽ ከትዳር ጓደኛ ጋር ተወያይቶ መፍታት እንጂ የችግሩ መንስሄ የትዳር ጓደኛ እንደሆነ ማስመሰል ወደ ውስብስብ ችግር እንጂ ወደ መፍትሔ አያደርስም።

በትዳር ውስጥ ፍቅር በተለምዶ የሚፈጠር ክስተት ሳይሆን በስው በን ፈቃድና ፍላጎት ላይ የተመሰረተ ቀስ በቀስ የሚያድግ የፍልቀ ስሜት እንዲከፍል ነው። ይህ ፍቅር በኋላ ሊመጣ ይችላል በማለት ሳይዋደዱ በሁኔታዎች አስገዳጅነት ወደ ትዳር ለመግባት ለሚያስቡ ባለትዳሮች ቀደ መብራት ነው። ነገር ግን የሁለቱ ፈቃደኝነት ቢኖር ባልና ሚስት በሁኔታዎች አስገዳጅነት ወደ ትዳር ቢገቡም ፍቅራቸውን ማሳደግ ይችላሉ። ፍቅር ከትዳር በኋላ እያድገም ለማለት ሳይሆን ፍቅር ያለ ሁለቱ ፈቃድና ፍላጎት በተለምዶ የሚመጣ ክስተት አለመሆኑን ለማሳየት ነው።

በባልና ሚስት መካከል የልጆች መወለድ ሁለቱን ሊያስተሳስራቸው እንጂ ፍቅርን ሊያመጣ አይችልም። እንዳንድ ባለትዳሮች የትዳር ጓደኛቸውን ሳይወዱ ልጆችን ስለወለዱ ብቻ 'ልጆቼን ላሳድግ' በማለት እብረው ይኖራሉ።

መልከና ቁመና ለትዳር ጓደኛ ምርጫ ጥሩ ቢሆኑም የትዳር ጓደኛን ባህርይና መንፈሳዊ ሕይወት ማጤን አስፈላጊ ነው። በመጀመሪያ ያልታወቁ ባህርያት ቆይተው ቢገለጡ በትዕግስት በመያዝ ማስወገድ ይቻላል። ፍቅር ካለ የትዳር ጓደኛን የማይገቡ ባህርያት መለወጥ ይቻላል።

አንድ የትዳር ጓደኛ ሌላው የማያውቀውን ምስጢር ይዞ በማታለል ሊኖር ይችላል። በተለይ የተደበቀው ነገር በእግዚአብሔር ፊት መልካም ያልሆነ ነገር ከሆነ በቤተሰቡ ላይ ምክንያቱ የማይታወቅ እርግማን ሊያመጣ ይችላል። ቤተሰቡ ከእግዚአብሔር ጋር ያላቸው ግንኙነት የተበላሸ ሊሆን ይችላል። እንዲህ ጓደኝነት ሁኔታ ሲያጋጥም በእግዚአብሔር ፊት መጸለይ እንዲሁም ከእያንዳንዱ የቤተሰብ አባል ጋር መነጋገርና ተራ በተራ አብሮ መጸለይ ይጠቅማል።

1.3. ኢዮብና ሚስቱ (ኢዮ1-2)

ኢዮብ የእንዲት ሚስት ባል እንደ ነበረና ከሚስቱም አሥር ልጆች እንደተወለዱለት ከመጽሐፍ ቅዱስ እናነባለን። የኢዮብ ሚስት ማንነት በግልጽ አልተጻፈም። መንፈሳዊ ሕይወቷና አቋሟ ምን እንደነበርም የተገለጸ ነገር የለም። ነገር ግን የቤተሰቡ መሪ ኢዮብ “ፍጹምና ቅን፣ እግዚአብሔርንም የሚፈራ ከክፋትም የራቀ” ሰው እንደነበር ተገልጿል። የእርሱን ምሳሌነት የምትከተል ሴት ከሆነች እነዚህን ባህርያት ልትጋራው ትችላለች ብለን መገመት እንችላለን። ኢዮብና ሚስቱ ባለጠነችም ነበሩ። ሁኔታዎች መልካም በሆኑበት ወቅት በመካከላቸው የአባብ ልዩነት መኖሩ እልተጠቀስም። ነገር ግን ንብረታቸው ሲወድም፣ ልጆቻቸው ሲሞቱና ኢዮብ ራሱ ጤንነቱን ባጣበት ወቅት በመካከላቸው ችግር ተፈጠረ።

ኢዮብ በደረሰባቸው ነገር ሁሉ በእግዚአብሔር ላይ አላትረመረመም ነበር። ጤንነቱም አለጊ ደረጃ ላይ በደረሰ ጊዜ እንኳ በእንደበቱ ምንም ክፉ ነገር አልተናገረም። ይህ ማለት በልቡ ክፉ አበቦ ነበር ማለት አይደለም። እንደበት የሚናገረው በልብ የሞላውን ነገር ለሌላ በልቡም በእግዚአብሔር ላይ ቅሬታ አልነበረውም። ኢዮብ እነዚህ መከራዎች ሁሉ በእነርሱ ላይ ሲደርሱ፣ ከሁኔታዎቹ በለተጀርባ ሊገለጥ ያለ የእግዚአብሔር ዓላማ ሊኖር እንደሚችል ተረድቶ ነበር። ኢዮብ የደረሰባቸውን መከራ እንደ ቅጣት አልተቀበለውም። እርሱ እግዚአብሔር መስጠትና መንሳት እንደሚችል በጎ ወይም ክፉ ነገርን በሰው ላይ ሊያመጣ ነጻ ምርጫ እንዳለው ተቀብሏል። ስለዚህ የደረሰባቸውን ሁኔታ በመልካም ነገሩ ተቀበለ። ታማኝነቱንም እስከ መጨረሻ ድረስ ጠበቀ።

የኢዮብ ሚስት ምላሽ ግን ከእርሱ የተለየ ነበር። የኢዮብን ታማኝነት እየችና ወደ እርሱ መጥታ “እስከ እሁን ፍጹምነትህን ይዘሃልን?” አለችው። የኢዮብ ሚስት ይህን ጥያቄ በማቅረቧ የበደጣንን አሳብ ለማስተላለፍ የተመረጠች መሳሪያ ሆነች። ከለደጣን ጋር ተባብራ ኢዮብን ፈተነች። ሰይጣን በአካል ኢዮብን ቀርቦ ሲፈትነው እይታም ነበር። ነገር ግን የሚወዳትን ሚስቱን በመጠቀም ኢዮብን ፈትለፈት ፈተነው። የኢዮብ ሚስት በደረሰባት መከራ የእግዚአብሔርን አሳብ በመሳት የክፉ መጠቀሚያ መሣሪያ ሆነች።

ከዚህም በተጨማሪ በዚህ እነጋገሯ የኢዮብ እምነት በመከራው ውስጥ እንኳ እንዳልተለወጠ እርሷ ግን የቀድሞ እምነቷን የተወች ይመስላል። እርሷ ራሷ እምነቷን ከዳ ኢዮብም ከእርሷ ጋር እንዲቀላቀል የፈለገች ትመስላለች። በእነርሱ ላይ የደረሰው መከራ ከእግዚአብሔር ዘንድ እንደ ቅጣት እንደሆነባቸው ለሰተገነዘበች፣ ኢዮብ ከመሞቱ በፊት እግዚአብሔርን ሰድቦ እንዲሞት መከረችው። ይህ እግዚአብሔርን ከመጥላት ብቻም ላይሆን ይችላል። የኢዮብ ሕመምና ስቃይ ከፍተኛ ስለነበር ኢዮብ ከሚሰቃይ እግዚአብሔርን ተሳድቦ ቶሎ እንዲገኝልም እስባ ይሆናል። ኢዮብ እንደገና ተፈውሶ መልካም ኑሮ መኖር ይችላል የሚለው ተስፋ ከውስጧ ተሟላል። እጅግ ተስፋ ቆርጣ ነበር። ይህ ለኢዮብ ከማለብ ወይም ከማዘን የመነሡ አሳብ ሊሆን ይችላል። በሌላ እነጋገር ኢዮብ ከሚሰቃይ ራሱን እንዲገድል መከረችው ማለት ነው። ከእነዚህም አሳቦች ለየት ያለ ምክንያትም ሊኖር ይችላል። የኢዮብ ሚስት ምናልባት እርሱን ማስታመም ስለሌለችት ከማስታመሙና አብሮ ከመስቃየት ቶሎ ለመገላገል ይሆናል። ይህ ደግሞ ለራሷ እንጂ ለኢዮብ አለማሰቧን ያመለክታል።

ሚስቱ ይህን ባለችበት ጊዜ ኢዮብ አልተቆጣትም ነበር። የኢዮብ ምላሽ በቁጣ አለመሆኑ ያስገርማል። ምናልባት ኢዮብ እርሷ እንዲህ ያለችበትን ዓላማ ስለተረዳት ይሆናል። ነገር ግን ኢዮብ እነጋገሯ እንደ ለነፍ ሴቶች እንደሆነ ተናገረ። እነዚህ ሰጭ ሴቶች እነማን ናቸው? ምናልባት እምነት የሌላቸው ወይም ከሁኔታዎች በለተጀርባ ያለውን እውነት መረዳት ያልቻሉ ሴቶች ይሆናሉ። የኢዮብ ሚስት በትክክል ያልተረዳችው ነገር ነበር። ለእርሷ የሚገባትን አሳብ አልተናገረችም ነበር። ስለዚህ ተወቀሰች ግን አልተኮነነችም (ኢዮ.1-2)።

እንግዲህ የኢዮብና ሚስቱ ግንኙነት ሁኔታዎች መልካም በሆኑበት ወቅት በመስማማትና በፍቅር እግዚአብሔርን የሚያመልኩ ነገር ግን በትዳር ሕይወታቸው ችግር ሲፈጠር ለምሳሌ የንብረት መውደም፣ የልጆች ሞት፣ የጤንነት ችግሮች በሚያጋጥሙበት ጊዜ ታማኝነትን የማይጠብቁ ባለትዳሮችን ያመለክታል። የሠርግ ዕለት ቃልኪዳን በመከራ ጊዜ የሚረሳበት የትዳር ሕይወትን ሊያመለክት ይችላል።

1.4. ዳዊትና ሜልኮል

ዳዊት የእግዚአብሔር ሰው ቢሆንም ብዙ ሚስቶችን ያገባ ሰው ነበር። ዳዊት ከሁሉም ሚስቶቹ ጋር የነበረውን ግንኙነቶች እንድንገነዘብ ማቅረብ ከባድ ነው። ምክንያቱም ታሪካቸውና ግንኙነቶቻቸው በግልጽ አልተጠቀሱም። ዳዊት ከሚስቶቹ መካከል ከሜልኮል ጋር የነበረው ግንኙነት በግልጽ በመጠቀሱ ይህን እንመለከታለን።

ሳኦል ለዳዊት ታላቂቱን ልጁን ሊድርለት አስቦ ነበር። ነገር ግን ዳዊትን የምታገባበት ወቅት በደረሰ ጊዜ ለሌላ ሰው ተዳረች። በዚህ አጋጣሚ ደግሞ የሳኦል ታናሽቱ ልጅ ሜልኮል ዳዊትን ወደደች። ሜልኮል ለምን ዳዊትን ወደደች? ዳዊት በጎልድሩ ሳይ የተቀዳጀው ድል በማንኛውም እስራኤላዊ ፊት ሞገስ ሰጥቶታል። ሜልኮልም በዳዊት ጀግንነትና ጦረኝነት ሳትማረክ እልቀረችም። ከዚህም በተጨማሪ እግዚአብሔር ከእርሱ ጋር ስለሆነ ወደ ፊት ንጉሥ እንደሚሆን ጥርጥር አልነበራትም። ሜልኮል ዳዊትን በመውደዷ ሳኦል ደስ ብሎት ነበር። ምክንያቱም በእርሷ በመጠቀም ዳዊትን ለሌላ እደጋ ለማጋለጥ አስቦ ነበር። ስለዚህ የመቶ ፍልስጥኤማውያን ሸለፈት ማጫ ጠየቀ። ዳዊትም የተጠየቀውን ማጫ ማምጣት ችለ። ይህ ተጨማሪ ድል ደግሞ ሜልኮል ለዳዊት የነበራትን ግምትና ፍቅር እጅግ መጨመሩን መገመት ይቻላል። በዚህ ሁኔታ ሳኦል ሜልኮልን ለዳዊት ዳረለት (1ኛመ-18:20-27)።

ዳዊትና ሜልኮል በመጀመሪያው የጋብቻ ዘመናቸው የፍቅር ግንኙነት ነበራቸው (1ኛመ-18:28)። ሜልኮል ከወላጅ አባትዋ ይልቅ ዳዊትን እጅግ ትወድም ነበር። እንደ ጊዜ ሳኦል ዳዊትን ለመግደል መልዕክተኞችን በላከ ጊዜ ሜልኮል ባልዋ ዳዊትን “በዚህች ሌሊት ነፍሰህን ካላዳንህ ነገ ትገደዳለህ” ብላ ነገረችው። ከዚያም ዳዊትን በመስኮት በኩል አውርዳ ከታቀደበት ሞት አስመለጠችው (1ኛመ-19:11-17)። ዳዊት ከቤተመንግሥት በተባረረ ጊዜ ሜልኮል የነበራት ሕይወት መልካም አልነበረም። ሳኦል ያለ እርሷ ምርጫ ለሌላ ሰው ዳራት(1ኛመ-25:44)። ሳኦል ከሞተ በኋላ የዳዊት ቤት እየበረታ ሄደ። ዳዊትም ወደ መሪነቱ በመጣ ጊዜ ሚስቱ ሜልኮል ከተለጠችበት ሰው ቤት እንድትመጣለት ለሳኦል ሠራዊት አለቃ ለነበረው ለአበኔር መልዕክት ሲልክ እንመለከታለን። በዚህ ሁኔታ ዳዊት መልሶ ሚስቱን እገኛት። ዳዊት ለምን ሜልኮል እንድትመጣለት ፈለገ? ምናልባት ለእርሷ የነበረው የዳሮ ፍቅር አሁንም ለላልቀዘቀዘ ወይም በጉልበት የተነጠቃትን ሚስቱን

በማስመለስ ኃያል መሆኑን ለማስመሰከር ወይም ሜልኮልን በማግኘት የንጉሥ አማች በመሆኑ የሳኦል ደጋፊዎች ዙፋኑ ይገባዋል። በማለት እንዲደግፉት ይሆናል ብሎ መገመት ይቻላል።

ዳዊትና ሜልኮል እንደገና ከተገናኙ በኋላ ምን ዓይነት የትዳር ሕይወት እንደነበራቸው በግልጽ ባይታወቅም፤ በእንደ ሁኔታ በመካከላቸው በነበረው ግንኙነት ግን መራራ የሆነ ሕይወት እንደነበራቸው መገመት ይቻላል። ዳዊት የእግዚአብሔር ታቦት ወደ ዳዊት ከተማ በመጣበት ጊዜ በእስራኤል ሕዝብ ፊት ያለልብስ መንግሥቱ ሆኖ ይዘፍን ነበር። ይህ ደግሞ እስራኤልን አሳስባቸውም። ሕዝቡም ከእርሱ ጋር ሆነው ይዘፍኑ ነበር። የዳዊት ሚስት ሜልኮል ግን ዳዊት ያለልብስ መንግሥቱ ሲዘፍን ባየች ጊዜ በልብዋ ናቀችው። ዳዊት ያደረገው ነገር እስራኤልን ሁሉ ሲያስደስት ለምን ለሜልኮል ሕልተዋጠላትም ነበር? ምናልባት ዳዊት ያደረገው ነገር ሜልኮል ለሰባልዋ ከሳለችው ምስል ጋር ያልገጠመ ይሆናል። በእርሷ ግምት ዳዊት እንደ ንጉሥ ዘወትር በልብስ መንግሥቱ በሕዝቡ ፊት የሚቆም እንጂ እንደ ማንኛውም ተራ ሰው በሕዝብ ፊት ከሕዝቡ ጋር ተቀላቅሎ የሚዘፍን ሰው አልነበረም። እርሷ የምታውቀው ጀግና ተዋጊውን ዳዊትን እንጂ በትህትና በእግዚአብሔር ፊት የሚቀርበውን ዳዊትን አልነበረም። የዳዊት ተግባርና እርሷ ስለእርሱ ያሰበችው ነገር ሳይጣጣም ቀረ።

ዳዊት ሕዝቡን መርቆ ቤተሰቡን ደግሞ ለመመረቅ ወደ ቤት ሊመለስ ሜልኮል እርሱን ልትቀበል ወጣች። እርሱን ለመቀበል መውጣቷ መልካም ቢሆንም እቀራረቧና መልዕክቷ መልካም አልነበረም። ሜልኮል ዳዊትን “ምናምንቴዎች እርቃናቸውን እንደሚገልጡ የእስራኤል ንጉሥ በባሪያዎቹ ቆነጃጅት ፊት እርቃኑን በመግለጡ ምንኛ የተከበረ ነው” አለችው (2ኛመ-6:20)። ይህ እነጋገር ሜልኮል ትዕቢተኛ እንደሆነችም ሊያመለክት ይችላል። ንጉሥ እንደ ተራ ሰው መሆን የለበትም ባይ ስለሆነች። ምናልባት ደግሞ በዳዊት ላይ ያሳትን ቂም አሁን ቀዳዳ በማግኘት ቁጣዋን መግለጻ ይሆናል። ሜልኮል የምጽት ቃል በመጠቀም ዳዊት ያደረገው ነገር ትክክል እንዳልሆነ እንዲያውም ውርደት እንደሆነ ተናገረች።

ዳዊት ለሜልኮል ቃል የመለሰው ምላሽ ልብን የሚሰጥ ነበር። ዳዊት ሜልኮልን ብቻ ሳይሆን ቤተሰቦቿንም የሚኮንን ቃል ተናገረ። እግዚአብሔር ከእርሷ ቤተሰቦች እንደተለየና እርሱን እንደ መረጠ እነርሱ ከእግዚአብሔር ዘንድ ዕድል ፈንታ እንደ ሌላቸው ነገራት።

እውነት ነው እግዚአብሔር ከሜልኮል ቤተበብ ይልቅ የዳዊትን ቤት መርጧል። በለዚህ ሜልኮል ዳዊትን በመከራከር ማሸነፍ አትችልም። በእርሷ የቀራት አማራጭ ማዘንና መተከዝ ብቻ ነበር። ዳዊት ለሜልኮል ተገቢውን ምላሽ ከመስጠት ይልቅ ልብዋን ሰብሮ እጅግ ሊያሳምማት የሚችል አነጋገር በመናገሩ ሚስቱን የሚወድ ባል መናገር የሌለበትን ነገር ተናገረ። ይህ ደግሞ ዳዊትና ሜልኮል ለጥቂት ጊዜ ከተለያዩ በኋላ ጥሩ ግንኙነት እንዳልነበራቸውና ወደፊትም አብሮ ለመኖር አለመፈለጋቸውን ያመለክታል። ምናልባትም ሜልኮል ለዳዊት ልጅ አለመውለዱ ከዚህ በኋላ ግንኙነታቸው ስለተቋረጠ ይሆናል (2ባሙ6:23)።

ከዳዊትና ሜልኮል የትዳር ግንኙነት ምን እንማራለን?

በመጀመሪያ- የቤተሰብ ጣልቃ ገብነት የተጋቢዎችን የትዳር ግንኙነት እንደሚያበላሽ እንማራለን። ልጅ ካገባች በኋላ በእርሷ ላይ ጋላፊነት ያለው ባልዋ እንጂ አባትዋ እንዳልሆነ ሊታወቅ ይገባል። እንዲህ ካልሆነ የተጋቢዎችን የትዳር ግንኙነት ማበላሸት ይሆናል።

ሁለተኛው- አንድ የትዳር ጓደኛ ስለሌለው ያለው አመለካከት ወይም ግምት ትክክለኛ ካልሆነ ችግር ሊፈጥር ይችላል። ስለትዳር ጓደኛችን በሚኖረን ግምት የእርሱን ወይም የእርሷን ባህርይና ድርጊት ከመተቸታችን በፊት ራሳችንን መመርመር አስፈላጊ ነው። ትክክለኛ ያልሆነ አመለካከት ትክክለኛ ወዳልሆነ ንግግርና ድርጊት ይመራናልና።

ሶስተኛው- የምጽት ንግግር በሁለት የትዳር ጓደኞች መካከል ግልጽነትና ቅን አሳብ አለመኖሩን ያመለክታል። የተለማኘን ነገር በግልጽ መናገር እንጂ ምጽትን መጠቀም ችግሩን ከሚፈታ ይልቅ የበለጠ ያወሳሰባል። በለዚህ በባልና ሚስት መካከል እምቅ ግጭት በሚኖርበት ጊዜ ቀጥተኛ ንግግር መጠቀም ወደ መፍትሔ ያመራል።

አራተኛው- ንቀት የትዳር ግንኙነትን ክፋኛ ይጎዳል። የትዳር ጓደኛውን የሚንቅ በው ስለራሱ ባህርይ መግለጹ እንደሆነ መታወቅ አለበት። ሌላውን የሚንቅ ለው ራሱ ትዕቢተኛ መሆኑን ያመለክታል። ትዳር በትዕቢት ሳይሆን በትህትና ይገነባል። በለዚህ የሌላው የትዳር ጓደኛ ባህርይ ወይም ድርጊት ከመናቅ ለምን እንደተፈጸም የትዳር ጓደኛን መጠየቅና መረዳት ይገባል።

አምስተኛው- የትዳር ጓደኞች በሚጋጩበት ጊዜ ለግጭት የሚመጥነውን ምላሽ መስጠት እንጂ ሌላውን እጅግ የሚሰብር ቃል ለሕፃግር ተገቢ አይደለም። ከጊዜያዊው ችግር ባሻገር ለሰውየው የወደፊት ሕይወት ማሰብ ተገቢ ነው። የትዳር ጓደኛን ማንነት ወይም የማንነት መግለጫ መደምሰስ ሕሊናን ከመጉዳትም አልፎ ወደ ቅካሌ ሊያመራ ይችላል። በለዚህ ነገራችን ትክክል ሆኖ እያለም ስለሌለው ሰው ማሰብ መቻል ትልቅ ብስለትና መንፈሳዊነት ነው።

1.5. አክዓብና ኤልሳቤል

አክዓብ የእስራኤል ማለትም የሰሜኑ አሥር ነገዶች ንጉሥ በሆነ ጊዜ በእግዚአብሔር ፊት ከፋ መሰራት ጀመረ። አክዓብ ካደረጋቸው ቅኝ ነገሮች አንዱ ከእስራኤል ወገን ያልሆነችውን ሴት ማግባቱ ነበር። አክዓብ የቢዶናውያን ንጉሥ ልጅ ኤልሳቤልን አገባት። በእምነት የማይገናኙ ሁለት ሰዎች ተጋቡ። “አክዓብ ለምን ነበር ኤልሳቤልን የማግባት?” ብሎ መጠየቅ ጥሩ ነው። አክዓብ ኤልሳቤልን ያገባት አባቱ ንጉሥ በነበረበት ወቅት ነበር። የጋብቻውም ምስጢር የፖለቲካ ግንኙነት ለመፍጠር ነበር እንጂ በፍቅር ላይ የተመሰረተ ትዳር አልነበረም። በትዳር አማካኝነት ሌላ ዓላማ ለማሳካት ነው እንጂ ጋብቻው ራሱ ግብ አልነበረም። ነገር ግን ወደ ሌላ ግብ የሚመራ መንገድ ነበር።

አክዓብ የራሱን እምነት ትቶ የሚሰቱን እምነት ተከተለና ባኣልን ማምለክ ጀመረ። ከማምለክም አልፎ በነገሰበት ዋና ከተማ ውስጥ የበኣልን ማምለኪያ ቦታ አሰራ። አክዓብና ኤልሳቤል የፍቅር ግንኙነት ይኑራቸው ወይም አይኑራቸው የታወቀ ነገር የለም። ነገር ግን አንድ ይፋ የሆነ የትዳር ግንኙነት ነበራቸው። ይኼውም ኤልሳቤል ባልዋን የምትመራ ሴት ነበረች።

በአክዓብ ዘመን መንግሥት ለተከሰተው ድርቅ መንስሔው የእግዚአብሔር ነቢያት መኖራቸው እንደሆነ ሰለሚታሰብ፤ ኤልሳቤል አክዓብ እያለ የእግዚአብሔርን ነቢያት ታሰገድላ ነበር። በእርሷ እምነት የእግዚአብሔር ነቢያት ከተገደሉ በኋላ ደስ ብሎት ዝናብ ያዘነባል በማለት ነበር። እርሷ ይህን ሰታደርግ አክዓብ ምንም ቁልተናገረም ነበር። ናቡቴ የተባለውን ደሃ ሰው አስገድላ የእርሱን ብታ ስትወርስ ምንም አልተነፈሰም (1ነገ20:5-17)። ኤልሳቤል ያለባልዋ ፈቃድ እንደፈለገች የምታዝ ሌት ነበረች። አክዓብ ንጉሥ በሆነም ሚስቱን ግን መግዛት ያቃተው ሰው ነበር። የእርሱ ሥልጣን ለሰም

ብቻ ሲሆን ሥራውን የምትሰራው ሚስቱ ኤልሳቤል ነበረች። መጽሐፍም ስለአካባቢና ኤልሳቤል ግንኙነት ሲናገር "ሚስቱም ኤልሳቤል እንደ ነዳችው እንደ አካባቢ ያለ ሰው እልነበረም" ይላል (1ነገ20:25)። አካባቢ የሚስቱን አሳብ ያለምንም ግምገማ የሚያስተናግድ ባል ነበር። ሚስቱን ብቻ ለማስደሰት ቆርጦ የተነሳ ባል ይመስላል።

የአካባቢና ኤልሳቤል የትዳር ግንኙነት እርስ በርሳቸው ባላቸው ግንኙነት ሳይሆን ግንኙነታቸው በሌሎች ላይ ባስከተለው ሁኔታ ትክክል አለመሆኑ ተገቢ። ከእነዚህ ባለትዳሮች ልንማር የምንችላቸው እውነቶች ይኖራሉ።

አንደኛ፡- አካባቢ እምነቱን ከግንዛቤ ውስጥ ሳያስገባ በእርሱ የተለየ እምነት የነበራትን ሴት በማግባቱ የራሱን እምነት ለመካድ በቃ። የራሱን እምነት ከመካድም ባሻገር የሚስቱን እንግዳ እምነት ማስፋፋት ጀመረ። ተጋቢዎች በሚያገቡበት ወቅት የእምነታቸውን መስማማት ማጤን ይኖርባቸዋል። እንዲህ ካልሆነ የአንዱ ሌላውን መዋጡ አይቀርም። የእግዚአብሔር ሰው እግዚአብሔርን የማያመልኩ ሌሎችን ማግባት አይገባም።

ሁለተኛ፡- ጋብቻን ግብ በማድረግ እንጂ ወደ ሌላ ግብ የሚያመራ መንገድ አድርጎ ትዳር መመስረት ለትዳር ሳይሆን ግብ ለተደረገው ነገር ትኩረት እንዲሰጥ ያደርጋል። በዚህ ጊዜ የትዳር ነገር ሁለተኛ ደረጃ የሚሰጠው ይሆናል። ትዳሩ መልካም ቢሆንም ባይሆንም የሚፈለገው ሌላው ግብ ይሆናል። ይህ ደግሞ የትዳርን ጣእም ያጠፋል።

ሶስተኛ፡- የባልና የሚስት ሚና ከባህል ባህል ቢለያይም ትዳር ሁለቱም ተስማምተው እንድን ነገር ማድረግ የሚደገፍ ነገር ነው። በብዙ ቦታዎች የተለመደውና የእግዚአብሔርም ቃል የሚደግፈው ሐሳብ ባል የቤተሰብ መሪ የሚሆንበትን የትዳር ግንኙነት ነው። አንዳንድ ጊዜ ደግሞ ሚስት የቤተሰብ መሪ ትሆንና ያለባል ፈቃድ ቤተሰብን ወደምትፈልገው አቅጣጫ ትመራለች። ህጋዊ ውክልና ሳይለጣት በባል ስም የወደደችውን ነገር ትፈጽማለች ወይም ታስፈጽማለች። ይህ ለባል ኃላፊነትን መዘንጋት ሲሆን ለሚስት ደግሞ ያለተጠያቂነት መኖር ማለት ነው። ይህ ትክክል አይደለም። ሁለቱም አብረው ቤተሰብን ማስዳደርና አንዱ ለሌላው ተጠያቂ

መሆን ተገቢ ነው። በዚህ ሁኔታ ባል ሲያጠፋ ሚስት ለመጠየቅ ወይም ሚስት ስታጠፋ ባል ለመጠየቅ ይችላሉ።

በዚህ ምዕራፍ የተጠቀሱት ባለትዳሮች መልካም ነን ቢኖራቸውም በተገለጹ ሁኔታዎቻቸው ግን በትዳራቸው ውስጥ ችግር ነበራቸው። ይህ በአንድ በኩል ከችግር ነጻ የሆነ የጋብቻ ሕይወት እንደሌለ ያመለክታል። እነዚህ ባለትዳሮች የነበሩት ችግሮች ዛሬም በዘመናችን በተለያዩ ሁኔታዎች ተገልጠው ባለትዳሮችን ያውካሉ። በሌላ በኩል ደግሞ የጋብቻን ችግሮች ገንቢ በሆነ መልኩ በመፍታት በሌታማ የትዳር ሕይወት መኖር እንደሚቻልም ያስገነዝባል። ችግሩ ግን እነዚህ የተጠቀሱ ባለትዳሮች ችግሮቻቸውን ለማለወገድ የተጠቀሙበትን ዘዴዎች አለማወቃችን ነው። ምክንያቱም እንዴት ችግሮቻቸውን እንደፈቱ የተጻፈ ነገር የለም። እንግዲህ በሚቀጥሉት ምዕራፍ እንዳንድ የጋብቻ ችግሮችና መንስዔዎቻቸውን ለመመልከት እንሞክራለን።

ምዕራፍ ሁለት

የጋብቻ ችግር መንስኤዎች

2.1. ሰዎች ስለጋብቻ ያላቸው አመለካከት

በቅርብ ጊዜ በማስተምርበት ኮሌጅ ውስጥ የአረኝነት እንክብካቤና ማማከር የሚወስዱትን ተማሪዎች ወደ ተለያዩ አጥቢያ ቤተክርስቲያናት ሂደው ስለማማከር አገልግሎት መጋቢዎችን እንዲጠይቁ የቤት ሥራ ሰጠዋቸው። ተማሪዎቹም በተለያዩ ቤተእምነት ሥር የታቀፉትን በአዲስ አበባ ከተማ ከ20 የሚበልጡትን አጥቢያ ቤተክርስቲያናት አነጋገሩ። መጋቢዎችን ከሚጠይቁት ጥያቄዎች አንዱ ተመክሪዎች ወይም ምዕመናን ይዘው የሚመጡት ችግሮች ምን ምን እንደሆኑ ነበር። በመጋቢዎቹ መልስ መሰረት ምዕመናን ወደ እነርሱ ይዘው ከሚመጡት ችግሮች በአንደኛ ደረጃ የተጠቀሰው የጋብቻ ችግር ነው።

በኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን ውስጥ የጋብቻ ችግር መኖሩን ባውቅም እንደዚሁም እቤቱ ውስጥ በጥቂቱ መኖሩን ባምንም የጋብቻ ችግር በዋነኝነት የሚጠቀስ የቤተክርስቲያን ችግር መሆኑን ግን አላውቅም ነበር። የተማሪዎቹን ወረቀት ከመለስኩላቸው በኋላ 'በቤተክርስቲያን ውስጥ የጋብቻ ችግር ለምን ዋነኛ ችግር ሆነ?' የሚለው ጥያቄ ከነከነኝ። ይህ ክፍል እኔ ለጥያቄዬ መልስ ለማግኘት ያደረኩትን መከራና ያገኘሁትን ምላሽ ይዟል።

ለትዳር ችግር መንስኤ ሊሆኑ ከሚችሉ ምክንያቶች አንዱ ሰዎች ስለጋብቻ ያላቸው አመለካከት ነው። ሰዎች ስለጋብቻ ያላቸው አመለካከት የተለያዩ ነው። በአገራችን በአብዛኛው መልካም ጋብቻ እንደ ስጦታ፣ መጥፎ ጋብቻ ደግሞ እንደ መርገም ይቆጠራል። ጋብቻ ከሰው ቁጥጥር ውጭ በሆነ አካል እንደሚመሰረት ይታሰባል። በባህላችን ጋብቻ የዕድል ጉዳይ እንደሆነም ይነገራል። ለአንዳንዶች ጋብቻ የአርባ ቀን ዕድላቸው ነው። ይህን የአርባ ቀን ዕድል ደግሞ የሚለውጥ ኃይል የለም ምክንያቱም ለሰውዬው ለዘላለም እንደ ተወሰኖለታል። በዚህ አመለካከት ሰው ክፉም ሆነ መልካም ከተወሰነለት ገደብ ማለፍ አይችልም። ሁኔታውንም ለመለወጥ ጥረት ቢያደርግ መለወጥ አይችልም። ሰዎች ይህ ዕድል እንዴት እንደሚሰራ ስለማያውቁ የሚያገቡት ሰው ትክክለኛ የትዳር ጓደኛቸው ስለመሆኑ ወይም ስለመሆኗ እርግጠኞች መሆን አይችሉም። 'ጋብቻ የዕድል

ጉዳይ ነው። ብሉ ማመን የጋብቻ መሰናክል ነው። ምክንያቱም ባልና ሚስት ትዳራቸውን ለመገንባት የራሳቸውን ድርሻ እንዳያደርጉ ይፍተኛ እንቅፋት ይሆንባቸዋል።

በኢትዮጵያ ውስጥ ያሉ ወንጌላውያን አብያተ ክርስቲያናት ጋብቻ የእግዚአብሔር ስጦታ እንደሆነ ያምናሉ። ጋብቻ ለሰዎች እግዚአብሔር ዘንድ የተሰጠ ስለመሆኑ መጽሐፍ ቅዱስም አስረግጦ ስትተምራል። ጋብቻ ስጦታ ስለሆነ ባልና ሚስት ትዳራቸውን ለመገንባት ምንም ሚና የላቸውምን? እንደ ብዙዎች አመለካከት ጋብቻ ሰዎች ምቹ አድርገው የሚያሳድጉት ነገር ሳይሆን መልካም ሆኖ ከእግዚአብሔር ዘንድ የሚለጥ ስጦታ ነው። ይህ አመለካከት የባልንና ሚስትን ሚና ያስወግዳል። እንዲሁም ጋብቻው ከተላካ እግዚአብሔርን ያመሰግናሉ ካልተላካ ደግሞ በእግዚአብሔር ላይ ያጥረመርማሉ። አንዳንዶች ደግሞ እንዲህ ያደረገው ክፉው ነው ብለው ሰይጣንን ይራገማሉ። ብዙ ምዕመናን ትዳራቸው ካልተላካ ክፉው በመካከላቸው ጥበቶ ትዳራቸውን እንደ በጠበጠ ይናገራሉ። ይህ በእርግጥ እውነት ሊሆን ይችላል። ሰይጣን ባበልና ሚስት መካከል ገብቶ ትዳራቸውን ሊያፈርስ እንደሚችል ጥርጥር የለንም። ነገር ግን ሰይጣንም ቢሆን በአካል ተገልጦ በባልና ሚስት መካከል ጥበቶ አያጣላቸውም። ሰይጣን የሁለታቸውን ወይም የአንዳቸውን አዕምሮ ወይም አስተላሳብ በመጠቀም ነው የሚያጋጫቸው። ክፉው ሳይፈቀድለት የሰውን አሳብ መጠቀም አይችልም። አንዳንድ ጊዜ ግን ክርስቲያኖች የክፉውን አሳብ ሳይለዩት የራሳቸው መስሎአቸው ካስተናገዱት በኋላ ሲደርሱበት 'ላላውቅ ሰይጣን ተጠቀመብኝ' ሊሉ ይለማሉ። በለዚህ ክርስቲያን ባልና ሚስት በምንም መልኩ በትዳራቸው ውስጥ ለተክሰተው ችግር አስተዋጽኦ አላደረግንም ማለት አይችሉም። ባልና ሚስት 'ችግሩ ከክፉ እንጂ ከእኛ አይደለም' ማለት ሊጀምሩ ራሳቸው ያደረጉትን አስተዋጽኦ መዘንጋታቸው እንደሆነ ግልጽ ነው።

በእኛ አውድ ብዙ ክርስቲያኖች ሕይወታቸውንም ሆነ ትዳራቸውን የሚቆጣጠረው እግዚአብሔር ብቻ እንደሆነ ያምናሉ። እነርሱ በሕይወታቸው ላይ ምንም ሥልጣንና ኃላፊነት እንደሌላቸው ያስባሉ። ከዚህም የተነሳ በሕይወታቸው ውስጥ ለሚከሰቱ ነገሮች ኃላፊነትን አይወስዱም። በለዚህ መልካም ከመጣ እግዚአብሔር መጥፎ ከሆነ ደግሞ ክፉ አመጣው አያሉ ይኖራሉ። ጋብቻን በእግዚአብሔር ወይም በክፉ ቁጥጥር ሥር እንደሆነ ማሰብ ባልና

ሚስት የትዳር ሕይወታቸውን ለማሻሻል ተግባራዊ እርምጃ እንዳይወስዱ እንቅፋት ይሆንባቸዋል።

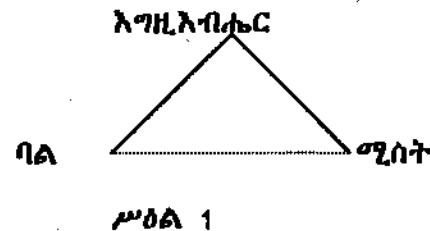
እንደ ክርስቲያን ትዳር በክፉ ከተጠቃ ክርስቲያን ባልና ሚስት ክፉውን በመቃወም ለይጣንን ከትዳራቸው ማስወገድ ይችላሉ። የእግዚአብሔር ቃል "... ለእግዚአብሔር ተዝኑ ዲያብሎስን ግን ተቃወሙት ከእናንተም ይሸሻል" (ያዕቆብ 4:7) ብሎ ስለሚያዝ ባልና ሚስት ለእግዚአብሔር እሳብና ፈቃድ በመገዛት ክፉውን ማስወገድ ይችላሉ። ይህ መሆን ካልቻለ የችግሩ መንስሄ የባልና ሚስት ለእግዚአብሔር እለመገዛት ወይም ችግሩ ከሰይጣን ሳይሆን ከራሳቸው ከባልና ሚስት የመነጨ መሆኑ ነው። በትዳር ውስጥ ያለው ለይጣን በቀላሉ በኢየሱስ ለም አይወጣም። ባልና ሚስት በችግሩ ውስጥ ከሚኖራቸው ድርሻ የተነሳ የክፉ ድርሻ ይበወራል። ስለዚህ ባልና ሚስት በትዳራቸው ውስጥ ችግር በሚፈጠርበት ወቅት "መንበርከን" ብቻ ሳይሆን "መቀመጥንም" መማር ይኖርባቸዋል። ባልና ሚስት ቁጭ ብለው የችግሩን መንለሄ ተነጋግረው የየራሳቸውን ድርሻ ካወቁ በኋላ የሚገባቸውን የእርምት እርምጃ ወሰደው የሰይጣንን ድርሻ ደግሞ ለማጥፋት አብረው መጸለይ ይችላሉ። ይህ ማለት የትዳር ችግር መንስሄው ሰይጣን ብቻ ሳይሆን ባልና ሚስትም ይጋሩታል ማለት ነው። መፍትሔውም ባልና ሚስት የሚችሉትን በራሳቸው እስተካከለው የማይችሉትን የሰይጣንን እሳብ ደግሞ ለእግዚአብሔር በመገዛት ድባቅ መምታት ይችላሉ።

እንደዚሁም መልካም ጋብቻ የእግዚአብሔር ለጦታ ቢሆንም እግዚአብሔር ጋብቻን ለመገንባት ሙሉ ጋላፊነትን እይወስድም። እንደ እኔ መረዳት እግዚአብሔር ብቻውን ትዳርን አይገነባም፤ ነገር ግን ባልና ሚስት ፈቃደኞች ከሆኑ ትዳርን የሚገነቡበትን ጸጋ ይበጣቸዋል። ትዳርን መገንባት የባልና ሚስት ጋላፊነት ነው። እግዚአብሔር ሰዎች በራሳቸው ምርጫ ተጠቅመው ፈቃዱንም በማለተዋል መልካም ጋብቻ እንዲመሠርቱና እንዲገነቡ ስለሚፈልግ ከባልና ሚስት ጋር ሆኖ ድርሻውን ሲወጣ ሁልጊዜ ዝግጁ ነው። ይህን እሳብ እንዲህ መግለጽ ይቻላል። መልካም ጋብቻን መመስረት የጥንዶቹና የእግዚአብሔር ድርሻ ነው።

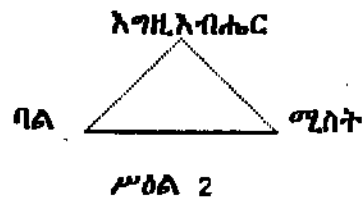
ትክክለኛ የሆነ ክርስቲያናዊ ጋብቻ እግዚአብሔርን ባልና ሚስት በጋራ የሚሰሩበት ገብረት ነው። ይህም ማለት በገብረቱ ውስጥ እያንዳንዱ እባል ማለትም እግዚአብሔርን ባልና ሚስት የየራሳቸው የሆነ የሥራ ድርሻ እሳቸው። ባልና ሚስት የራሳቸውን

የሥራ ድርሻ በሚገባ ሳይፈጽሙ እግዚአብሔር ብቻ ጋብቻቸውን በተለምዶ እንዲሰራላቸው የሚያለቡ ከሆነ ትክክል አይደሉም። እንደዚሁም ባልና ሚስት ያለ እግዚአብሔር እርዳታ ትዳራቸውን መልካም ማድረግ ቢሞክሩ ላይሳካላቸው ይችላሉ። እንኳን ክርስቲያን ባልና ሚስት እግዚአብሔር ክርስቲያን ያልሆኑትንም ባልና ሚስት በትዳራቸው እንደሚረዳቸው እምናለሁ።

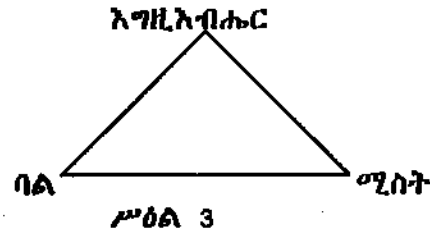
እንግዲህ እግዚአብሔር በጋብቻ ውስጥ ያለውን ተሳትፎ በተመለከተ ሶስት እይነት የትዳር አመለካከቶችን ማየት እንችላለን።

በሥዕል 1 ላይ የተጠቀሱ ባልና ሚስት ክርስቲያናት ናቸው። ሁለቱም በግላቸው ከእግዚአብሔር ጋር የጠበቀ ግንኙነት አላቸው። ትዳራቸውን የሚገነባና የሚያኖር እግዚአብሔር ብቻ እንደሆነ ያምናሉ። ለትዳራቸው መሳካት በእግዚአብሔር ላይ ሙሉ በሙሉ ይታመናሉ። ትዳራቸውን በሚፈልጉበት መልክ ለመምራት የራሳቸው የሆነ ድርሻ እንዳላቸው በፍጹም አያሰቡም። ችግር ሲፈጠር ወደ እግዚአብሔር ይጸልያሉ፤ እግዚአብሔር ትዳራቸውን በተለምዶ እንደሚፈውስ ያምናሉ። ትዳር የመለኮት ሥራ እንጂ የለው ድርሻ እንዳለበት አይቀበሉም። ትዳራቸው መልካም ሲሆን እግዚአብሔርን ያመበግናሉ፤ ችግርና እለመግበባት ሲፈጠር ደግሞ እግዚአብሔርን ይከሱታል።

በሥዕል 2 ላይ የተጠቀሱት ባልና ሚስት ትዳር የባልና የሚስት እንጂ የእግዚአብሔር ድርሻ እንዳለበት አይቀበሉም። ባልና ሚስት ከተዋደዱና ትዳራቸውን ለመገንባት ፈቃደኞች ከሆኑ መልካም ትዳር የመመለረት የተፈጥሮ ችሎታ እንዳላቸው ያስባሉ። በትዳራቸው ውስጥ ችግር ሲፈጠር በራሳቸው ጥረት ለመፍታት ይሞክራሉ እንጂ የመለኮትን ዕርዳታ አይፈልጉም። ትዳራቸውን በሚፈልጉበት መንገድ መምራት ከቻሉ ራሳቸውን ያወድሳሉ፤ ካልተሳካላቸው ደግሞ ራሳቸውን ይኮንናሉ።

በሥዕል 3 ላይ የተጠቀሱ ባልና ሚስት ትዳርን መገንባት የእነርሱና የእግዚአብሔር ድርሻ እንደሆነ ያስባሉ። ትዳር በእግዚአብሔርና በጥንዶቹ መካከል ያለ ኅብረት እንደሆነ ይቀበላሉ። ባልና ሚስት ትዳራቸውን ለመገንባት የራሳቸውን ጥረት ያደርጋሉ። ነገር ግን ጥረታቸው ብቻውን ከፈለጉበት ግብ እንደሚያደርሳቸው አያምኑም። መልካም ትዳርን መገንባት የሰውና የመለኮት ድርሻ እንደሆነ ያስባሉ።

ከዚህ በላይ ከተጠቀሱት ሶስቱ ሥዕሎች የእንተን አመለካከት የሚያሳየው የቱ ነው? የትኛውን መሆን ትፈልጋለህ? ለምን?

በአጠቃላይ ለምች ስለጋብቻ ያላቸው አመለካከት በትዳር ጓደኛ ምርጫ፤ በባልና ሚስት ሚና፤ እግዚአብሔር በጋብቻ ውስጥ በሚኖረው ድርሻ እንዲሁም በጋብቻ ውስጥ ችግር ሲፈጠር የሌሎችን ድጋፍ መፈለግን በተመለከተ ተጽዕኖ ያደርጋል። ለው ስለጋብቻ ያለው አመለካከት የጋብቻን ደስታና ዘላቂነት ይወስናል። ስለዚህ አንድ ሰው ለማግባት በሚያስብበት ወቅት ስለጋብቻ ያለውን አስተሳሰብ በሚገባ መለየትና ማስተካከል ይኖርበታል። ይህን ሳያደርግ ወደ ጋብቻ ከገባም ስለጋብቻ ያለውን አመለካከት መመርመር ያስፈልገዋል። ባልና ሚስት በትዳራቸው ውስጥ ችግር ቢኖርና በራሳቸው መፍታት ካልቻሉ ወደ ጋብቻ አማካሪ ቢሄዱ

መልካም ነው። የጋብቻ የማማከር አገልግሎት ባልና ሚስት ስለጋብቻ ያላቸውን አመለካከት ማለትም ለትዳሩ ተጠያቂ ወይም ታላቋ ማን እንደሆነ እንደሚያምኑ እንዲሁም አመለካከታቸው በትዳር ሕይወታቸው ላይ ያስከተለውን ወይም ሊያስከትል የሚችለውን ተጽዕኖ እንዲገነዘቡ ያደርጋል።

በመጨረሻም ጋብቻ የባልና ሚስት የመጨረሻ ግብ ሳይሆን ጉዞ ነው። ይህ ጉዞ ባል ወይም ሚስት ለየብቻቸው የሚያደርጉት ሳይሆን በጥምረት የሚያደርጉት የሕይወት ዘመን ጉዞ ነው። በዚህ ጉዞ ውስጥ ሁለቱም እያደጉና እየጎለመሱ ይሄዳሉ። ከሰህተታቸው እየተማሩና አንዱ ለሌላው ያለው ፍቅር እየጎለበተ የሚሄድበት ጉዞ ነው። ይህ ጉዞ ረዥም መንገድ ስለሆነ ብዙ አስደሳች እንዲሁም ልሳዛኝ ነገሮች ያጋጥማሉ። በዚህ ጉዞ ፈቃደኝነታቸው ካለ እግዚአብሔርም የራሱን ድርሻ ይወጣል። ስለዚህ የትዳር ጉዞ የእግዚአብሔርና የጥንዶች የኅብረት ጉዞ ነው።

ሌላው እደገኛ አመለካከት ደግሞ ‘የክርስቲያኖች ጋብቻ ከችግር ነጻ ነው’ ብሎ ማለብ ነው። ችግር በማንኛውም ባልና ሚስት መካከል ሊኖር ይችላል። ክርስቲያን ባልና ሚስት መጣላት የለባቸውም ተብሎ ስለሚታመን አንዳንድ ክርስቲያን ባልና ሚስት ችግሮቻቸውን ደብቀው ለብዙ ጊዜ ይቆዩና ከቁጥጥር ውጭ በሚሆንበት ጊዜ ያወጣሉ። ስጋብቻ ውስጥ የችግር መኖር ክርስቲያን ባልና ሚስትን እያስወቅሰም። ነገር ግን የሚያስወቅላቸው የተፈጠረውን ችግር ደብቀው መቀመጣቸውና ችግር እንደሌላቸው አስመስለው መመላለሳቸው ነው። ችግርን ተናግረው ቶሎ መፍትሔ መፈለግ የተሻለ ነው። አለበለዚያ ማንም ሊረዳቸው በማይችልበት ሁኔታ ውስጥ ሊገቡ ይችላሉ። የውጭው ሰው ችግር እንዳላቸው ቢጠረጥርም እንኳ ወደ ትዳር ሕይወታቸው ገብቶ ለመጠየቅና ለመርዳት ያዳግታል። ይህን ሊያስከትል የቻለው የክርስቲያን ጋብቻ ችግር ሊኖረው አይገባም፤ የጋብቻ ችግር መኖሩ የባልና ሚስት መንፈሳዊ ብስለት ማጣትን ያመለክታል የሚሉ አመለካከቶችና ችግራቸውን መግለጽ በማህበረሰቡ መካከል የሚያሳጣቸውን ተቀባይነት መፍራት ነው።

በተለይ ባለትዳር የሆኑ አገልጋዮች በትዳር ሕይወታቸው ውስጥ ችግር ካለ እውጥተው ለሌሎች በመናገር መፍትሔ ስመፈለግ አይጥሩም። ችግር አለን ብለው መናገራቸው በአገልግሎታቸው ላይ አሉታዊ ተጽዕኖ እንደሚያደርግ ስለሚያስቡ ከነችግሮቻቸው ይኖራሉ።

ሌሎች የጋብቻ ችግር ያላቸው ምዕመናን ወደ ጋብቻ ማማከር እንዲሄዱ ያደረፋል። ሌላው ግን ችግር እንደሌላቸው በማስመለስ ይመላለሳሉ። ከርስቲያን በተለይ አገልጋይ የራሱን ደካማ ጎን ከሚሸፋፍን ደካማ ጎንን የሚያሻሽልበት መንገድ ቢፈልግ የተሻለ ክርስቲያን ወይም አገልጋይ መሆን ይችላል። በተጨማሪም ግብዝነት የሌለበት አገልግሎት መስጠት ይችላል። በማስመለስ የሚመላለስ ከሆነ ግን አውነቱ እንደ ቀን ይገለጣል። ያን ጊዜ ደግሞ ሥር የሰደደውን ችግር መፍታት ቀላል ስለማይሆን ወደ ከፋ ደረጃ ያደርሳል።

በአጠቃላይ ሰዎች በሰጋብቻ ያላቸው አመለካከት በትዳር ጓደኛ ምርጫ፣ የባልገና የሚሰጥን አስተዋጽኦ፣ እግዚአብሔር በጋብቻ ውስጥ ያለውን ድርሻ እንዲሁም በጋብቻ ውስጥ ችግር ሲፈጠር የሌሎችን ድጋፍ መፈለግን በተመለከተ ተጽዕኖ ያደርጋል። በሌሊህ አንድ ሰው ለማግባት በሚያስጠበቅ ወቅት በሰጋብቻ ያለውን አመለካከት መለየትና ማስተካከል ይኖርበታል። ሰው በሰጋብቻ ያለው አመለካከት የጋብቻን ደስታና ዘላቂነት ይወስናል። እንግዲህ የጋብቻ የማማከር አገልግሎት ባልና ሚስት በሰጋብቻ ያላቸውን አመለካከት ሚስትም ለትዳሩ ተሸያቂ ወይም ጋላሬ ማን እንደሆነ እንደሚያምኑ እንዲሁም አመለካከታቸው በትዳር ሕይወታቸው ላይ ሊያስከትል የሚችለውን ተጽዕኖ እንዲገነዘቡ ያደርጋል።

2.2. የፍልቀሰሜት ችግሮች

አንድ ቀን ኤፍ ኤም 97.1 በተባለው የሬድዮ ጣቢያ ከጋብቻ በኋላ ፍቅር ይቀዘቅዛል ወይስ አይቀዘቅዝም በሚል ጉዳይ ላይ ሰዎች አስተያየት ሲሰጡ ሰማሁ። ውይይቱን አዳምጠው አልጨረስኩትም። ነገር ግን የአንዳንዶቹ አስተያየት ይገርመኝ ነበር። አንዳንዶች ሁለት ተቃራኒ ጾታዎች ሊጋቡ ፍቅር ይቀዘቅዛል ቢሉ ሌሎች ደግሞ ፍቅር ከጋብቻ በኋላ ይቆምራል የሚል አስተያየት ይሰጡ ነበር። ትክክለኛው የቀ ነው?

ይህን ለመግለጽ በመጀመሪያ በተለምዶ 'የአይን ፍቅር' (Infatuation) ከሚባለው አሳብ መነሳት አፈልጋለሁ። ይህ የውሸት ፍቅር ነው። አንዳንድ ጊዜ በከፍተኛ ስሜት ራስን መቆጣጠር እስካለመቻል ሊያደርስ ስለሚችል የሥነ ልቦና ችግር ሊያስከትል ይችላል። አንዳንድ ሰዎች ይህን ፍቅር 'የአብደት ፍቅር' ብለው

ይጠሩታል። በዚህ ከፍተኛ የፍቅር ስሜት የተያዘ ሰው አሳቡ መሉ ለመሉ በፍቅረኛው ስለሚያዝ ማሰብ እንኳ ባይፈልግ መተው ለማይችልበት ደረጃ ላይ ይደርሳል። እዕምሮው ዘወትር በፍቅረኛው የተያዘ ይሆናል። ይህ ችግር የወንዶች ችግር ብቻ ሳይሆን የሴቶችም ችግር ነው። በተለይ ወጣቶች በዚህ የፍቅር ስሜት ውስጥ ቶሎ ሊገቡ ይችላሉ። ይህ ደግሞ በስሜት ያልበሰሉ ከመሆናቸው የተነሳ የዕለት ተግባራቸውን ማከናወን አስከሳናቸው ድረስ ያስቸግራቸዋል። ተማሪዎች ከሆኑ በትምህርታቸው ላይ ትኩረት ማድረግ ይሳናቸዋል። ሠራተኞች ከሆኑ ደግሞ ሥራቸውን በሚገባ መሥራት አይችሉም። ይህ ከፍተኛ የፍቅር ስሜት የአንቅልፍ ማጣት ችግር ያስከትላል። የምግብ ፍላጎታቸውም ይቀንሳል። ከዚህም የተነሳ የውስጣቸው ችግር በአካላቸው ላይ እየተገለጠ ይመጣል። አምኖን በዚህ ችግር ውስጥ ቆላፊ ሰው ነበር። ትዕማርን ከመውደዱ የተነሳ ሰውነቱ መከላከል ጀመረ። እርሷ ባትወደውም እርሱ በከፍተኛ ደረጃ ስለወደዳት እርሷን አስከፊነትን ድረስ አሳቡ ሊያርፍ አልቻለም ነበር (2ኛው 13:3)።

በዚህ የከፍተኛ ፍቅር ስሜት ወቅት አንድ ሰው የፍቅር ጓደኛውን መልካም ጎን ብቻ እንጂ ደካማ ጎንን ማየት አይችልም። የፍቅር ስሜቱ የእዕምሮውን የማስተዋል ችሎታ ይሸፍናል። በፍቅር ስሜት የተነደፈው ሰው ማየት የሚችለው በፍቅረኛው ውስጥ ማግኘት የሚፈልገውን ባህርይ ብቻ ነው። ይህ የሚፈለገው ባህርይ መልክ፣ ቁመት፣ የንግግር ችሎታ፣ ታማኝነት፣ የሰዎችን ችግር የመረዳት ችሎታ፣ ደግነት ወይም ድምጽ ሊሆን ይችላል። አንዱን የሚማርከው ሌላውን ሳይማርክ ስለሚችል የተለያየ ሰው የተለያየ ባህርይን ይፈልጋል። ሰውዬው የሚፈልገውን ባህርይ በጓደኛው ውስጥ ካገኘና በፍቅር ስሜት ከተጠመደ በኋላ የሌሎችን አስተያየት በፍጹም ለመቀበል ፈቃደኛ አይሆንም።

በከፍተኛ የፍቅር ስሜት ግለት ወቅት ፍቅረኞች ትኩረት የሚያደርጉት በሚያደንቁት የፍቅረኛቸው መልካም /ጠንካራ/ ጎኖች ላይ ብቻ መሆኑ ተጠቅሷል። የፍቅር ስሜት ግለቱ ከተጋቡና አብረው መኖር ከጀመሩ በኋላ እየቀነሰ ይሄዳል። ከዚህም በኋላ አይኖቻቸው ተከፍተው አንዱ የሌላውን ደካማ ጎን ማየት ይጀምራሉ። ይህም ወደ ፀፀትና ተስፋ መቁረጥ ውስጥ ሊያስገባቸው ይችላል። ምክንያቱም ትክክለኛ ምርጫ እንዳላደረጉና የፈለጉትን የትዳር ጓደኛ እንዳላገኙ ማሰብ ይጀምራሉ። በእዕምሮአቸው የሳሉትን የትዳር ጓደኛ ስላላገኙ የጠበቁትን የትዳር ሕይወት መኖር እንደማይችሉ ያስባሉ።

ነገር ግን በጥንቃቄና በሚገባ ራስን መቆጣጠር በተሞላበት ሁኔታ የተያዘ የፍቅር ስሜት ግለት ወደ ዘላቂ የጋብቻ ግንኙነት ሊመራ ይችላል። የሁለቱም ጓደኞች አብረው መሆን መፈላለግና አብረው ሲሆኑ ደግሞ መርካት በግንኙነታቸው መካከል እርካታና ፍቅር መኖሩን ወደሚያስተውሉበት ደረጃ ይመራቸዋል።

የተለያዩ ሰዎች ስለፍቅር የተለያዩ አመለካከትና አተረጓጎም አላቸው። ጥቂት የፍቅር አይነቶችን ለመጠቀም ያህል የሚከተሉት ሲጠቀሱ ይችላሉ።

የወዳጅነት ፍቅር(storge):- ይህ ፍቅር የሚጀመረው ተቃራኒ ጾታዎች አብረው መሆንንና እንዲ ለሌላው እንክብካቤና ጥንቃቄ ማድረግ ሲጀምሩ ነው። በዚህ ፍቅር ውስጥ ለወሲብ መፈላለግ እምብዛም አይታይም። የወሲብ ፍላጎታቸው አነስተኛ ነው። ይህ ፍቅር በወዳጅነት ላይ እንጂ በስሜት ላይ ያልተመሰረተ ፍቅር ነው። በዚህ ፍቅር ውስጥ ያሉ ሰዎች ለጋብቻና ለቃልኪዳን ይፈላለጋሉ።

አጋፔ(agape):- ይህ ፍቅር ራስን በመስጠት ላይ የተመሰረተ ነው። ለማፍቀር ምንም ዓይነት ቅድመ ሁኔታን አያስቀምጥም። በተለምዶ መንፈሳዊ ፍቅር ተብሎ ይታወቃል። የፍቅር መሰረቱ የአፍቃሪው መልካም ባህርይ እንጂ የተፈቃሪው ማንነት አይደለም። የተፈቃሪው ምላሽ ምንም ቢሆን በዚህ ፍቅር የተሞላ ሰው ሌላውን ይወዳል። ባልና ሚስት በዚህ ፍቅር ውስጥ ለመግባት የእግዚአብሔር ባህርይ በውስጣቸው በሚገባ መስረጽ ይኖርበታል።

ባልና ሚስት መካከል እንዲ ሌላውን እንዳለ በመቀበል ይገለጻል። የትዳር ጓደኛን ለመውደድና ለመቀበል መሥፈርት ማስቀመጥ ተገቢ አይደለም። የትዳር ጓደኛን እንዳለ መቀበል ግን እርሱ የሚያደርገውን ወይም እርሷ የምታደርገውን ነገር ማጽደቅ ማለት ሳይሆን ከጉዳዮች በፊት ለሰው ዋጋ መስጠት ማለት ነው። አጋፔ ፍቅር መውደድ ለማይገባው ሰውም ፍቅርን ይሰጣል፤ መለያ ምልክቱም ይህ ነው።

የጥገኝነት ፍቅር(mania):- ሁልጊዜ አዕምሮን በመያዝ የእብደት ምልክት ማያሳይ ፍቅር ነው። ይህ አይነቱ ፍቅር በፍትወት ቅንዓት የተሞላ ነው።

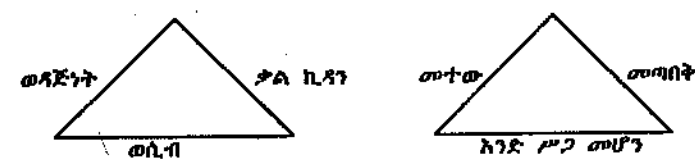
በተግባር የሚገለጥ ፍቅር (pragma):- ይህ ፍቅር በፍቅር ግንኙነት ውስጥ ለመግባት በጣም ቀዝቃዛ የሆነ በወዳጅነት ውስጥ በመቆየት ትክክለኛ ጓደኛ ይፈልጋል።

ሁሉ አማረሽ ፍቅር(luods):- የሚወታ አይነት ፍቅር ነው። በዚህ ዓይነት ፍቅር የተያዙ ሰዎች ከእንዲ ሰው ወደ ሌላ ሰው ይሄዳሉ። በእንዲ ጊዜ ብዙ የፍቅር ጓደኞች ይኖሩአቸዋል። በእንዲ ጓደኛ የመጽናት ባህርይ የላቸውም። ዛሬ እንደ ሰው ነገ ደግሞ ሌላ ሰው ይወዳል። ይህ ፍቅር የጋብቻ መሰረት ለመጣል አስቸጋሪ ነው። ጋብቻ ቢመሰረትም ከትዳር ጓደኛ ሌላ የፍቅር ጓደኛ ለማፍራት ይጥራል። ሌላ የሚያምራቸው ሰው ሲያዩ እርሱን ባገባ ኖሮ በሚል አላብ ሁሌ ይቸገራሉ።

አሮስ(eros):- ይህ በስሜት የሚነዳ ፍቅር ነው። ሁለት ተቃራኒ ጾታዎች በመጀመሪያው እይታ በፍቅር ይጠመዳሉ። ነገር ግን ስሜቱ ሲጠፋ ወደ ሌላ ጓደኛ ዘወር ይላሉ።

ጥፋጥ ፍቅር(Fatuous love):- በዚህ ፍቅር ውስጥ ደግሞ ለወሲብ መፈላለግ ክፍተኛ ሲሆን ወዳጅነት ግን የለም። መቀራረብና እንዲ ለሌላው ማለብ አይታይም። ሆኖም ግን የሁለቱ ቃልኪዳን የጸና ነው።

እነዚህን ከላይ የተጠቀሱትን የፍቅር አይነቶች የያዘው ፍቅር ፍጹም ፍቅር ነው። ይህ ፍቅር የወሲብ ፍላጎትን፣ ወዳጅነትንና ቃልኪዳንን አጠቃሉ የያዘ ነው።

ከተቃራኒ ጾታ ጋር ትክክለኛ ወዳጅነት መመስረት፣ የሌላውን ደካማ ጎን መቀበልና አብሮ ለመኖር መስዋዕትነት ለመክፈል

1 ከወደ በከፊ:- ጋብቻን እንዴት ልጀምር? 1995 ዓ.ም 18:43-51 ላይ የተወሰደ

መዘጋጀትን ያጠቃልላል። እውነተኛ ፍቅር የሚታወቀው ሁለት የፍቅር ጓደኞች በአስቸጋሪ ሁኔታ ውስጥ ፍቅራቸው ተፈትኖ ሲያልፍ ነው። ለምሳሌ አንዳንዶቹ የፈተና ወቅቶች የመጀመሪያው የጋብቻ አመትና ልጅ የሚወለድበት ጊዜ ነው።

በሌላ በኩል ደግሞ በተፈጥሮ ሴቶች ለሜታቸውን በቀላሉ ለመግለጽ ሲችሉ ወንዶች ግን ለሜታቸውን መግለጽ ይከብዳቸዋል። ሴቶች ለሜታቸውን የሚገልጹበት ብዙ ቃላት ሲኖራቸው ወንዶች ግን የሰሜት መግለጫ ቃላት ያጥራቸዋል። ከዚህም በተጨማሪ በባህልም ሴቶች ለሜታቸውን እንዲገልጹ ሲፈቅድ ወንዶች ግን ቆፍጣኖችና ለሜታቸው የማይታወቅባቸው እንዲሆኑ ይጠበቃሉ። ለዚህም ሲሆን ይችላል ጳውሎስ ባሉት ሚስቶቻቸውን እንዲወዱአቸው ያዘዘው (ኤፌ.5:28)። ፍቅር ከሚገለጥባቸው መንገዶች ውስጥ አንዱ የፍቅርን ሰሜት በማሳየት ነው። “የእኔ ቆንጆ እወድቃለሁ” ብለው ለሚሰት የልባቸውን ፍቅር መናገር ለወንዶች ከባድ ይሆናል። ይህ በአብዛኛው የተፈጥሮ ጉዳይ ሳይሆን በባህል ተጽዕኖ የመጣ ከሰተት ነው። እንደ ማስተዋል የሚገባቸው ነገር በጋብቻ ውስጥ ፍቅር ካለ ሁለቱም የፍቅር ጓደኞች የተሳካና ደስተኛ ሕይወት መኖር ይችላሉ። የፍቅር አለመኖር ወደ ስጋት የበታችነት መንፈስና ትካዜ ይመራል።

2.3. ከገንዘብ ነክ ነገሮች የሚመነጩ ችግሮች

በአጠቃላይ የቤተሰብ የገቢ ምንጭ ምንድነው? ገንዘብን ማን መቆጣጠር ይገባል? ቤተሰቡ ገንዘብን እንዴት ይጠቀማል? ቤተሰቡ የባደት ዕቅድ አለው? ለቤተክርስቲያን አሥራት በመክፈል ላይ ይሰማማሉ? የገንዘብ እጥረት ሲኖር ምን ይደረጋል? ለሚሉ ጥያቄዎች የባልና የሚሰት መልስ ከተለያየ በጋብቻ ውስጥ ችግር ይፈጠራል። ብዙ ጊዜ ባል ገንዘብን ለመቆጣጠር ይፈልጋል። ሚስት ከፍተኛ ገቢ ቢኖራትም ባል ገንዘብንና ሌላውንም ንብረት ለማስተዳደር ይፈልጋል። ብዙ ሴቶች ከጋብቻ በፊት በገንዘብ የወላጆቻቸው ጥገኛ ስለሆኑ ከጋብቻ በኋላ ገንዘብ ካገኙ ለመያዝ ችግር ይፈጥርባቸዋል። ነገር ይበቃኛል አለማለትም ለጋብቻ ሰላም መናጋት ሌላው መንስኤ ነው። አንዱ የትዳር ጓደኛ በዚህ ችግር ከተጠመደ ሌላውንም ጭምር ያናጋል። ገንዘብና ንብረት የሁለቱም (የጋራ) ነው። አጠቃቀሙም በወል ውሳኔ ላይ የተመሠረተ መሆን አለበት። በባልና ሚስት መካከል በገንዘብ ነክ ጉዳዮች የሚነሱትን

ችግሮች በተመለከተ ምክር ረሳዊዎችን እንዴት እናማክር? የሚለውን መጽሐፍ ይመልከቱ።²

2.4. ከቤተሰብ ጣልቃ ገብነት የሚመጡ ችግሮች

በኢትዮጵያ ጋብቻ የሚመሰረተው በባልና ሚስት መካከል ብቻ ሳይሆን በባልና ሚስት ቤተሰቦች መካከል እንደሆነ መረዳት አስቸጋሪ አይደለም። የሁለቱ ተጋቢ ቤተሰቦች ከጋብቻ በፊትም ሆነ በኋላ በጋብቻ ሕይወታቸው ውስጥ ከፍተኛ ሚና ይኖራቸዋል። ይህ ደግሞ በጋብቻ ላይ አዎንታዊና አሉታዊ ገጽታ አለው።

በአብዛኛው የቤተሰብ ጣልቃ ገብነት የሚጀምረው ከጋብቻ በፊት ነው። አንዳንድ ቤተሰቦች ለወንድ ወይም ለሴት ልጃቸው እጭኖ ይመርጣሉ። ይህ በብዙ የአገራችን ክፍሎች የታወቀ ባህል ነው። አንዳንድ ጊዜ የሚጋቡ ሰዎች ሳያውቁት የጋብቻ ሁኔታ ሊመቻችላቸው ይችላል። እነርሱ በተዘጋጀ ሁኔታ ውስጥ ንብተው ሥርዓቱን ብቻ እንዲፈጽሙ ይጠየቃሉ። በዚህ ሁኔታ ሲታይ ጋብቻ የወላጆች እንጂ የሁለቱ ተጋቢዎች ሥራ እንዳልሆነ መረዳት እንችላለን። አንድ ወንድና ሴት በራሳቸው ፈቃድና ምርጫ ያለ ወላጆች ስምምነት ማግባት በንብረተሰቡ ዘንድ ተቀባይነት የለውም። ሌላው ያለወላጆች ስምምነት ማግባት የሚፈራው ወላጆች ጋብቻውን ካልወደዱት ሊረግሙት ይችላሉ ተብሎ ስለሚታመን ነው። ከዚህም ፍርሃት የተነሳ አንዳንድ ጊዜ ወጣቶች ያለፍላጎታቸው የማይፈልጉትን ሰው ያገባሉ።

የቤተሰብ ጣልቃ ገብነት ከጋብቻ በኋላም ይቀጥላል። ተጋቢዎች ተጋብተው ትዳር ከመሠረቱ በኋላ አንዳንድ ቤተሰቦች በባልና ሚስት ጉዳዮች ጣልቃ ይገባሉ። ጣልቃ መግባቱ ከባል ወይም ከሚስት ወይም ከሁለቱም ቤተሰብ ሲመጣ ይችላል። ባልና ሚስትን እንደ ልጆች የመቆጣጠር ዝንባሌ ያሳያሉ። አንዳንድ ጊዜ “እንዲህ ካላደረጋችው” እያሉ ያስፈራሩአቸዋል። አንዳንዱ ጣልቃ ገብነት ከጥቅም ጋር የተያያዘ ነው። ተጋቢዎች ራሳቸውን የማይችሉ ከሆነና ቤተሰብ ደግሞ የኢኮኖሚ አቋም ካላቸው በማስፈራራት በባልና ሚስት ላይ ሥልጣናቸውን ለማሳየት ይፈልጋሉ። ሴቶች ደግሞ በቅንዓት መንፈስ ተነሳስተው በባልና ሚስት መካከል ጣልቃ ይገባሉ። በተለይ አንዳቸው ያላገቡ ወንድሞች ወይም እህቶች ካሉአቸው

² ከዘጸ በከፊ ምክር ረሳዊዎችን እንዴት እናማክር? ኢ.አ. ብራና ማተሚያ ድርጅት 1994 ዓ.ም. ገጽ 112-115

እነዚህ ሰዎች ከመካከላቸው አግብቶ መልካም ትዳር የመሰረተውን ወገን ትዳር ለማበላሸት ይነሳሉ። ለምን ተሳካለት በሚል አሳብ ተይዘው በተጋቢዎቹ ትዳር ጣልቃ ይገባሉ።

ቤተሰብ በተጋቢዎች ትዳር ውስጥ ጣልቃ ሲገባበት የሚችልባቸው ምክንያቶች አሉ። ከእነዚህም ጥቂቶቹ የሚከተሉት ናቸው። የመጀመሪያው ለተጋቢዎች መልካም ከማለብ የተነሳ ነው። ወላጆች እንደ ወላጅ ተጋቢዎችን መምከር ቢችሉም አሳባቸውን በተጋቢዎች ላይ መሟን ግን ተገቢ አይደለም። ሁለተኛው ደግሞ ተጋቢዎች የተጋቡት ያለወላጆቻቸው ፈቃድ ከሆነ ትዳራቸውን ለማፍረስ ቆርጦ የሚነሱ ቤተሰቦች አሉ። ተጋቢዎች ተስማምተው ቢኖሩም ወላጆች ግን ትዳራቸው እንዲፈርስ የተቻላቸውን ጥረት ያደርጋሉ። በዚህ ሁኔታ ባልና ሚስትን ለማለያየት እንደ ለይጣን በመካከል ይገባሉ። እንዳንድ ጊዜ በመከሩም አይለሙም፤ በአቋማቸው ይጸናሉ። ከዚህ ይልቅ ተጋቢዎቹ ከተሳካላቸው እግዚአብሔር ይመሰገን ብለው የራሳቸውን ኑሮ መኖር ቢሞክሩ የተሻለ ነበር።

እንዲህ አይነት ሁኔታ ሲፈጠር ባልና ሚስት ግንባር ፈጥረው መዋጋት ይኖርባቸዋል። ትክክለኛ መተው (ለእዚህ ለው እናቱንና አባቱን ይተዋል ... ዘፍ2-24) ያልተደረገበት ጋብቻ ከሆነ የትዳር ሕይወታቸው ፈተና ላይ ይወድቃል። ባልና ሚስት ትዳራቸውን የሚያፈርስ የሶስተኛ አካል ጣልቃ ገብነትን አጥብቀው ማለወገድ አለባቸው። ባልና ሚስት በታማኝነትና በግልጽነት ከቤተሰቦቻቸው ጋር ባላቸው ግንኙነት ትክክለኛ ወሰን ማበጀት ይኖርባቸዋል። አለበለዚያ የትዳር መናጋትና መለያየት ይከስታል።

2.5. ክልጆች ጋር ተያይዘው የሚመጡ የጋብቻ ችግሮች

ጋብቻ ያለልጆች ይመሰረታል። ከተወሰነ የጋብቻ ዕድሜ በኋላ ባልና ሚስት ከመካከላቸው ልጆች እንዲወለዱ ይፈልጋሉ። ባልና ሚስት ለልጆች ያላቸው ፍላጎት የተለያየ ሊሆን ይችላል፤ በፈልጉም ሁለቱም በተመሳሳይ ወቅት ሳይፈልጉ ይችላሉ። እንዳንዶች ልጆችን መውለድ ፈልገው ምኞታቸው ሳይሳካላቸው ይቀራል። እንዳንዶች ደግሞ ሳይፈልጉ ልጆችን ይወልዱና ምን እንደሚያደርጉ ግራ ይገባቸዋል። ሌሎች ባለትዳሮች ልጆቻቸውን እንዴት ማባደግ እንደሚገባቸው መግባባት ተስኖአቸው ይጋጫሉ። ሌሎች ደግሞ ልጆች ካደጉ በኋላ ራሳቸውን ችለው ቤት ይልቀቁ ወይስ እይልቀቁ

በሚል እቋሚ ይወዛገባሉ። እነዚህ ሁኔታዎች ክልጆች ጋር በተያያዘ ሁኔታ በትዳር ላይ ሊመጡ የሚችሉ ችግሮች መኖራቸውን ያመለክታሉ። እንግዲህ በዚህ ክፍል ክልጆች ጋር ተያይዘው የሚመጡትን ችግሮች በሚከተለው ሁኔታ ከፋፍለን ማየት እንችላለን።

2.5.1. ልጅ መውለድ አለመቻል

እንዳንድ ጊዜ ባልና ሚስት ልጆች እየፈለጉ በተለያዩ ምክንያቶች ልጅ መውለድ ሊሳናቸው ይችላል። በተለይ እንደ እኛ ልጅ መውለድ በጋብቻ ውስጥ ዋነኛ ግብ ሆኖ በሚታመንበት ባህል ተጋብተው ልጅ ማጣት ማለት በጋብቻ ላይ ከፍተኛ ቀውስ ያለከትላል። መካን መሆን በኢትዮጵያ ባህል ሥፍራ የለውም። ብዙ ጊዜም ወደ ፍቺ ያመራል። በኅብረተሰቡ ውስጥ እንደ ሰው አግብቶ ሆኖ መጀመሪያ ሚስቱ ልጅ ማግኘት ካልቻለ ሌላ ሴት የማግባት መብት አለው። በአብዛኛው የሚታመነው መካንነት የሴት ችግር ብቻ መብት አለው። በአብዛኛው የሚታመነው መካንነት የሴት ችግር ብቻ እንደሆነ ነው። በትዳር ውስጥ ልጅ የለም ማለት ትዳር ፈረስ ማለት እንደሆነ ነው። በትዳር ውስጥ ልጅ የለም ማለት ትዳር ፈረስ ማለት ነው። ልጆች ከሁለቱ ከተወለዱ ግን የጋብቻ ሕይወታቸው መልካምና ደስታ የሞላበት እንኳ ባይሆን ለልጆች ብለው እብረው የሚኖሩ ባልና ሚስት ሞልተዋል። ልጅ መውለድ እንዳልሆነላት ከተረዳች ሚስት ባሏ ከሌላ ሴት ልጅ እንዲወልድ የምትፈቅድበት ሁኔታ ይኖራል። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የተጠቀለቸው ሣራ ለዚህ ጥሩ ምሳሌ ናት። ሣራ ልጅ ለመውለድ ብዙ ጠብቃ ሲደክማት “እነሆ እንዳልወልድ እግዚአብሔር ዘጋኝ ምናልባት ከእርስዋ በልጅ እታነጽ እንደሆነ ወደ እርሷ ግባ” (ዘፍ 16:2) ብላ ለባሏ ለአብራም ተናገረች። አብራምም የሚስቱን ምክር ለምቶ ወደ ሌላ ሴት ገባ። የተፈለገው ልጅ ከተረገዘበት ጊዜ ጀምሮ ግን ችግር በቤተሰቡ ውስጥ ተፈጠረ።

በእንዳንድ ሁኔታ ደግሞ ልጆችም ተወልደው የሚፈለገው ደታ በተለይም ወንድ ልጅ ካልተገኘ ልጆች ተወልደዋል ተብሎ የማይቆጠርበት ሁኔታ ይኖራል። ወንድ ልጅ ለመውለድ ብቻ ብለው ወደ ድርብ ጋብቻ የሚሄዱ ባሎች አሉ። ይህ በእንዳንድ ቦታ ክርስቲያኖችንም ፈትኖ የወደቁና ሌላ ተጨማሪ ቤት ለማግባት የሄዱ አሉ። የሚገርመው ነገር እዚህም ላይ ወንድ ልጅ መውለድ ያለመቻል የሌሎች ችግር ተደረጎ መታሰብ ነው።

ሌሎች ልጅ መውለድ ፈልገው በማይችሉበት ጊዜ የተለያዩ እርምጃ ይወስዳሉ። ከዚህ በላይ እንደተጠቀሰው ሣራ የወሰደችው

እርምጃ ባሏ ወደ ሌላ ሌት እንዲገባ ነበር። ርብቃ መካን እንደ ነበረች ተጠቅሷል። የእርሷ ምላሽ ምን እንደ ነበር አልተጻፈም። ስለ እርሷ ግን ባሏ ይለላቀ ወደ እግዚአብሔር እንደ ጸለየ ተነግሯል (ዘፍ 25:21)። ከዚያም እግዚአብሔር ጸሎቱን ሰምቶ ልጅ ሰጣቸው። የራሴል ምላሽ ደግሞ በጣም የሚገርም ነበር። ራሴል ልጅ ለታጣ የመጀመሪያ ምላሽ ቅንዓት ነበር። ልጅ ባላት የባሏ ሚስት ላይ መቅናት ጀመረች። ከዚያም ባሏን ያዕቆብን “ልጅ ስጠኝ ይህስ ካልሆነ እሞታለሁ” በማለት ጠየቀችው። ይህ እነጋገሯ ደግሞ ከባሏ ጋር አጋጫት። ያዕቆብ ተቆጣት። የራሷን ችግር በሌላው ላይ ማላከክ እንደማያዋጣት ከተረዳች በኋላ ግን ሌላ ዘዴ ቀየሰች። ዘዴዋም ከሣራ ዘዴ ጋር ተመሳሳይ ነበር። ራሴል የራሷን አንልጋይ ለባሏ ሚስት አድርጋ ሰጠችው። ከአንልጋዩዋ የሚወለዱትን የጉድፈቻ ልጆች ለማድረግ ወሰነች (ዘፍ 30:1-4)። ሐናም ልጅ ያልነበራት ሴት ነበረች። ሐና ልጅ ባለማግኘቷ ትበላጭ ትቆጣና ታለቀስ ነበር። ባሏ የሚያደርግላት መልካም ነገር ሁሉና ፍቅሩም አላረካትም። ሐና በምትጸልይበት ጊዜ እንኳ ድምጿን ከፍ አድርጋ አትጸልይም ነበር። ነገር ግን ጭንቀቷንና ሀዘኗን ለእግዚአብሔር ተናገረች። ይህን ካደረገች በኋላም ሀዘኗ ለቀቃት። እግዚአብሔርም ጸሎቷን ሰማ፤ ልጅም ሰጣት (1ኛው 1:2, 6,7,8,13,18,19)።

ልጅ የሌላቸው አማኞች እግዚአብሔር ልጅ እንዲሰጣቸው በብርቅ ቢጻልዩ እግዚአብሔር ባል ወይም ሚስትን ወይም ሁለቱን በመፈወስ ልጅ እንዲያገኙ ሊያደርግ ይችላል። ነገር ግን ጸሎት ዘወትር አዎንታዊ ምላሽ ላያገኝ ይችላል። አንዳንድ ጊዜ ሰዎች በማያውቁት ምክንያት እግዚአብሔር ጸሎትን በአዎንታዊ ሁኔታ አይመልስም። አንዳንድ ጊዜ ደግሞ ከጸሎትም በተጨማሪ ባልና ሚስት የጤና ባለመያዎችን ማማከር ጠቃሚ እንደሆነ ማወቅ ይገባቸዋል። ምናልባት የጥንዶቹ ልጅ መውለድ አለመቻል የሚወገደው በተለምዶ ሳይሆን በሐኪሞች እርዳታ ሊሆን ይችላል። ይህ ችግር በጸሎትም ሆነ በጤና ባለመያዎች እርዳታ መፍትሔ የማያገኝ ከሆነ ባልና ሚስት ልጅ መወለድ አለመቻላቸውን መቀበል አማራጭ የሌለው መፍትሔ ይሆናል። ልጅ መውለድ ያልቻሉ ጥንዶች ልጆች የእግዚአብሔር ስጦታ ስለሆኑ ልጅ መውለድ አለመቻል የእግዚአብሔር ቁጣ እንደሆነ አድርገው ሊያስቡ አይገባቸውም። በእግዚአብሔር ቃል መሰረት የሚኖሩ ከሆኑ እግዚአብሔር በዚህ ሁኔታ የሚቀጣበት ምክንያት የለውም። ልጅ መውለድ አለመቻል በእግዚአብሔር ቁጣ ብቻ ሳይሆን በተለያዩ ምክንያቶች ሊመጣ ይችላል።

እንግዲህ ለአንዳንዶች መቀበል ቢያስቸግራቸውም ልጅ መውለድ ያልቻሉ ጥንዶች ጋብቻ የአንድ ወንድና የአንዲት ሴት ጥምረት መሆኑንና ይህ ጥምረት ደግሞ ያለ ልጆች መኖር መቼት መሆኑን መቀበል ይኖርባቸዋል። ጋብቻ ከልጆች መኖርና አለመኖር ጋር መያያዝ የለበትም። ልጆችን መውለድና ማሳደግ በጋብቻ ውስጥ ሁለተኛ ደረጃ ላይ የሚመጣ ጉዳይ ነው። የጋብቻ መሰረት ቃልኪዳኑ ነው እንጂ ልጆች አስመሆናቸው መታወቅ አለበት። ባልና ሚስት ሊጋቡ የገቡትን ቃል ኪዳን ማስብ መቻላቸው ይህን ሁኔታቸውን እንዲቀበሉ ያግዛቸዋል። ባልና ሚስት ልጅን በጣም የሚፈልጉ ከሆኑ የጉድፈቻ ልጅን ፈልገው ማሳደግ ይችላሉ። ማን ያውቃል ምናልባት እግዚአብሔር ወላጆች ለሌላቸው ልጆች ወላጅ እንዲሆኑ አለቦ ይሆናል!

2.5.2. በልጆች አስተዳደግ ሥርዓት ላይ አለመስማማት

በትዳር ውስጥ የልጆች አለመኖር ጋብቻን አደጋ ላይ ሊጥል እንደሚችል አይተናል። የልጆች መኖርና እንዴት ማሳደግ እንደሚገባም አለመስማማት ሌላው ችግር ነው። ልጆችን እንዴት እናሳድግ? የሚለው ጥያቄ ለወላጆች ቀላል ጥያቄ አይደለም። አንዳንድ ጊዜ ባልና ሚስት ሊከተሉት የሚፈልጉት የልጆች አስተዳደግ ዘዴ የተለያየ ይሆንና በጋብቻ ውስጥ ጭቅጭቅ ይፈጠራል።

የልጆችን የአስተዳደግ ዘዴዬ የሚወስነው ማን ነው? ባልና ሚስት ስለልጆች አስተዳደግ ዘዴዬ ባይበማሙ በትዳር ውስጥ ምን ይፈጠራል? ልጆችን እንዴት እናሳድግ? የሚለው ጥያቄ ባልና ሚስትን የሚያጋጭ ትልቅ ጉዳይ ነው። በመጀመሪያዎቹ የጋብቻ ዕድሜ ውስጥ ለሚገኙ ባልና ሚስት ልጆችን እንዴት እናሳድግ? የሚለው ችግር ከቤተሰብ በትዳር ጣልቃ መግባትና ከኢኮኖሚ ችግሮች ቀጥሎ የሚመጣ ችግር ነው። ይህም ከሚሆንባቸው ምክንያቶች አንዱ ሁለቱም በለልጅ አስተዳደግ ዘዴዬ ከሞላጆቻቸው ይዘው የመጡት ትምህርት ትኩስ ስለሆነ የራሳቸውን ዘዴዬ ንና ስለላሳደጉት ነው። ሁለቱም የመጡበት ቤተሰብ ስለልጆች አስተዳደግ ዘዴዬ የተለያየ አመለካከት ካላቸው ቤተሰብ ሊሆን ይችላል። ባልና ሚስት በልጅ አስተዳደግ ዘዴዬ ካልተሰማሙ አንዱ የሌላውን ዘዴዬ ያጣጥሳል። እናት አባትን ልጁን ያስለግባብ የሚቀጣ አድርጋ ስታስብ

አባት ደግሞ እናት ያለመጠን ነጻነት ለልጅ እንደሰጠች ይናገር ይሆናል።

የባልና ሚስት በልጆች አስተዳደግ ዘይቤ ላይ አለመስማማት የባልና ሚስት ግንኙነት ብቻ ሳይሆን ልጆችንም ይጎዳል። ልጆች የሚያሳዩት ባህርይ ትክክለኛ ወይም የተላላተ ስለመሆኑ የሚያውቁበት መንገድ እይቁናም። ከወላጅ እንዲልጁ ልጃቸው ያደረገውን ነገር ጥሩ ነው በሚልበት ጊዜ ሌላው ወላጅ ደግሞ ጥሩ አይደለም ይላል። ልጆች ወላጆቻቸው በእነርሱ አስተዳደግ የሚከተሉት ዘይቤ የተለያዩ መሆኑን ሊያውቁ ባልና ሚስትን እያጋጩ የሚፈልጉትን ነገር ማድረግ ወይም መሆን ይፈልጋሉ።

ባልና ሚስት በልጆች አስተዳደግ ዘይቤ መስማማት ካልቻሉ በመጀመሪያ ግንኙነታቸው እየተበላሸ እንደሚሄድና ልጆቻቸው እንደሚጎዱ ማወቅ ይገባቸዋል። ይህን ችግራቸውን ለመፍታት የሚጠቅማቸው እንዲሁ ስለልጆች አስተዳደግ ዘይቤዎች ትምህርት የሚያገኙበትን መንገድ መፈለግ ነው። ትምህርት የሚሰጥበት ሁኔታ ባይኖር በልጆች አስተዳደግ ዘይቤዎች ላይ የተጻፉትን ልዩ ልዩ መጽሐፍትን በማንበብ በቂ ግንዛቤ ማግኘት ይችላሉ። እነዚህም ሁኔታዎች ተደርገውም መሻሻል የማይታይበት ከሆነ ያላወቁት የሥነ ልቦና ችግር ሊኖር ስለሚችል ወደ ጋብቻና ቤተሰብ አማካሪ መሄድ ይገባቸዋል።

2.5.3. አንዱን ልጅ ከሌላው አብልጦ መውደድ

ወላጆች ከሚቸገሩበት ችግሮች እንዲሁ ሁሉንም ልጆች እኩል መውደድ አለመቻል ነው። እኔ ለወላጆቼ የበኩር ልጃቸው ነኝ። በቤተሰባችን ውስጥ እራት ወንዶችና ሁለት ሴቶች ልጆች እለን። አባታችንና እናታችን እንደሚወዱን እናውቃለን። ነገር ግን እናታችን ሁለተኛውን ወንድ ልጅ ከሁላችንም አብልጣ ትወዳለች። በማንኛውም ነገር ለእርሱ ልዩ እንክብካቤና ጥንቃቄ ይደረግለታል። ይህም ሌሎቻችንን በጣም ያስቆጣናል። ቂጣችንንም በተለያዩ መንገዶች እንገልጽ ነበር። እኛ ብቻም ሳንሆን አባታችንም እርሱን እንዲቀጣው በጭራሽ ስለማትፈልግ ከእርሱም ጋር ይጋጫሉ። የሥነ ልቦና ትምህርት ከተማርኩ በኋላ ግን እናቴ ይህን ልጅ ከመጠን በላይ የምትወድበት ምክንያት ይኖራታል ብዬ በማለብ ረጋ ብዬ ጠየቃት። እናቴም ሁላችንንም እንደምትወደን ከነገረችኝ በኋላ ወንድሜን ግን በልዩ ሁኔታ የምትወደው ንና ሕጻን ሳለ በጠና ታም ሊሞት ስለነበር

ነፍሷ ከእርሱ ጋር ትጨነቅ ነበር። በሕይወት ይኖራል ብላ አሳስባቸውም ነበር። ወንድማችን ካደገም በኋላ እርሷ ሁልጊዜ ላሬ ነገ ይሞታል ብላ እንደምታስብና የተቻላትን ጥንቃቄ ልታደርግለት እንደሚገባት ነገረችኝ። ከዚያን ጊዜ ጀምሮ እናቴን መክሰስ አቆምኩኝ። በተቻለኝ መንገድ እርሷን ለመርዳት ጥረት ማድረግ ጀመርኩ። አባት ወይም እናት በተለያዩ ምክንያቶች ከልጆቻቸው አንዱን ከሌሎች እብልጠው ሲወዱ ይችላሉ። ይህ ደግሞ በባልና ሚስት፣ በልጆችና በወላጆች እንዲሁም በተወዳጅ ልጅና በሌሎች ልጆች መካከል አለመግባባትን ያስከትላል።

ይህ አይነት ችግር የነበራቸው ወላጆች በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ተጠቅሰዋል። ይበሐቅና ርብቃን መጥቀስ ይቻላል። እነዚህ ወላጆች ሁለት ልጆች ነበሩት። ሁለቱም ልጆቻቸውን የተከፋፈሉ ይመስላሉ። ይበሐቅ ዓላውን ይወድ ነበር ምክንያቱም ዓላው አድኖ ከሚያመጣው ሥጋ ይበላ ነበር። ርብቃ ደግሞ ያዕቆብን ትወድ ነበር ምክንያቱም ምናልባት በድንኳን ሁልጊዜ ከእርሷ ጋር ይቀመጥ ስለነበር ይሆናል። ርብቃ ለያዕቆብ የነበራት ፍቅር ለዓላው ካላት ፍቅር የበለጠ መሆኑ የሚታወቀው፣ በሕጋዊ መልኩ ለዓላው የሚገባውን በረከት ያዕቆብ እንዲቀበል ሁኔታዎችን በማመቻቸቷ ነው። ለያዕቆብ የሚሻለውን ነገር ለማድረግ የቃልኪዳን ባሏንም በተዘዋዋሪ መንገድ አታለለችው። ሚዛኑን ያልጠበቀው ፍቅሯና የወደደችውንም ልጇን ለመጥቀም የወሰደችው እርምጃ ለተወዳጅ ልጇ መክራና ሰደትን እተረፈ፣ እንዲሁም በወንድማማች መካከል ጥልን ዘራ (ዘፍ 25:28፣ ም. 27፣ ም. 28፣ 29:1)።

ያዕቆብም ከአሥራ ሁለቱ ልጆቹ ዮሴፍን ይበልጥ ይወድ እንደ ነበር መጽሐፍ ቅዱስ “እስራኤልም ዮሴፍን ከልጆቹ ሁሉ ይልቅ ይወደው ነበር” (ዘፍ37:3) በማለት ይመሰክራል። ያዕቆብ ለምን ወደደው? ለዚህ ጥያቄ የተለያዩ መልሶች ሊሰጡ ቢችሉም አማራጭ የሚሆኑ መልሶች ግን ያዕቆብ በሽምግልናው ዘመን የወለደው (ዘፍ37:3) ፣ ከሚወዳት ከሚስቱ ከራሔል የተወለደ ልጅ ስለነበር (ዘፍ30:24) እንዲሁም ምናልባት ዮሴፍን በሚጅ በሚስቱ በራሔል አይን ስለሚመለከት ሊሆን ይችላል። ያዕቆብ ዮሴፍን በመውደቱ ከሌሎች ልጆቹ የበለጠ ቆንጆ ልብስ እለበሰው። ይህ ደግሞ ዮሴፍ በወንድሞቹ ዘንድ እንዲጠላ ምክንያት ሆኖ። ለዮሴፍ በወንድሞቹ መጠላትና መንፋት ምክንያት ከሆኑት አንዱ የአባቱ የያዕቆብ ፍቅር ለሁሉም ልጆቹ እኩል እለመሆኑ ነበር። ዮሴፍ ወንድሞች በቅንዓት መንፈስ ተሞልተው ዮሴፍን ለማጥፋት ሞከሩ። ስለዚህ የያዕቆብ

የሴናፕ ከሌሎች ልጆች እብልጦ መውደድ ለየሴና መከራን አመጣጣ በወገድሞች መካከልም ቅንዓትንና ጥላቻን ዘራ።

በመሰረተ አሳብ ደረጃ ወላጆች ለወለዱት ልጆች ሚዛናዊ ወይም እኩል እንክብካቤ ሊያደርጉላቸውና ተመጣጣኝ ፍቅር ሊያሳዩላቸው ይገባቸዋል። ነገር ግን ይህ ሁልጊዜ በተግባር አይገለጥም። ወላጆች ለልጆቻቸው እንደ ፍላጎታቸው ልብስ ሜማ ወይም መጫወቻ ሊገዙላቸው ይችላሉ። ሆኖም ፍቅራቸው ወይም ለልጆቻቸው የሚያደርጉት ስሜታዊ እንክብካቤ የተለያየ ሊሆን ይችላል። ወላጆች ይህን የሚያደርጉበት ምክንያቶች ብዙ ናቸው። ወላጆች አንዱን ልጅ ለምን ከሌሎች አብልጦው እንደሚወዱ ራሳቸውን መጠየቅ ይኖርባቸዋል። በአብዛኛው ከወላጆች ሥነልቦናዊ ሁኔታ ጋር የተሳሰረ መሰረት ይኖራል። ይህን ችግር ለመፍታት ወላጆች ራሳቸው የሥነልቦና ምክር ያሻቸዋል። ከዚህም በተጨማሪ ልጆች የፍቅር አድልዎ መኖሩን ስለሚረዱ በልጆች መካከል ቅንዓትና ጥል እንዳይከሰት ወላጆች ሰለዚህ ጉዳይ ከልጆቻቸው ጋር መነጋገር አለባቸው። ይህን ማድረግ የሚከብዳቸው ከሆነ የቤተሰብ የማማከር አገልግሎት ሊፈልጉ ይገባቸዋል።

2.5.4. ልጅ እንወለድ? ወይስ አንወለድ?

አንዳንድ ጊዜ ባልና ሚስት ልጅ እንወለድ ወይስ አንወለድ በሚሉ አሳቦች ሊጋጩ ይችላሉ። በአብዛኛው ባልና ሚስት ልጅ እንወለድ በሚለው አሳብ ሊስማሙ ይችላሉ። ነገር ግን ከዚያም ጋር ተያይዘው የሚመጡ ሌሎች ጥያቄዎች አሉ። ለምሳሌ ሰንት ልጆች እንወለድ? መቼ እንወለድ? በሚሉ ጥያቄዎች ሊጨቃጨቁ ይችላሉ። አንዳንዶች ልጆች የእግዚአብሔር ሰጦታ ስለሆኑ ሰንት እንደምንወልድ ገደብ ማስቀመጥ የለብንም፤ ይህ የእኛ ሳይሆን የለጩ የእግዚአብሔር ኃላፊነት ነው ይላሉ። ሌሎች ደግሞ እግዚአብሔር ኑሮአችንን መጥነገን እንድንኖር ኃላፊነቱን ለእኛ ስለሰጠን ሰንት ልጆች መውለድ እንደሚገባን መወሰን እንችላለን ይላሉ።

ሌላው ችግር ደግሞ አንዳንዶች ቶሎ ቶሎ ወልደን እንገላገል፤ ልጆችን መውለድ 'በልጅነት' ይቀራልና ቶሎ መውለድ የተሻለ ነው ይላሉ። ይህን አሳብ የማይደግፉ ሰዎች ደግሞ ትዳራችን መሰመር ከያዘና ግንኙነታችን ከሰመረ በኋላ ልጅ ብንወልድ ይሻላል ይላሉ። የቀ ይሻላል? ምርጫው የሁለቱ ባልና ሚስት ነው። ሁለቱም

እሳቦች የየራሳቸው ጠንካራና ደካማ ጎን አሉላቸው። ቁም ነገሩ ሁለቱ ተሰማምተው አንድ አይነት ውሳኔ ላይ መድረስ መቻላቸው ነው።

እነዚህ ሰንትና መቼ እንወለድ የሚሉ ጥያቄዎች ከቤተሰብ ምጣኔ ጋር የተያያዙ አሳቦች ናቸው። ክርስቲያኖች የወሊድ መቆጣጠሪያ ዘዴዎችን መጠቀም አለባቸው ወይስ የለባቸውም? ይህ በጣም አከራካሪ የሆነ ጉዳይ ስለሆነ እንዲህ ነው ወይም እንዲያ ነው ማለት ያስቸግራል። ባልና ሚስት በጋብቻቸው ውስጥ ሊያደርጉት የሚገባቸውን ነገር ተስማምተው ቢያደርጉ የተሻለ ነው። ሁለቱም ይበጀናል ብለው በተቀበሉት መንገድ መሄድ ይችላሉ። ውሳኔያቸው እንደ እምነታቸው፣ ባህላቸው፣ የኑሮ ደረጃቸው፣ የትምህርት ደረጃቸውና አካባቢያቸው ሁኔታ ሊለያይ ይችላል።

ባልና ሚስት እንደ ቤተሰብ ሰንት ልጆችና መቼ እንወለድ በሚል ጉዳይ ላይ ውሳኔ በሚያደርጉበት ወቅት ውሳኔአቸው በራሳቸው፣ በሚወልዷቸው ልጆች እንዲሁም በማህበረሰቡ ላይ የሚያስከትለውን ጥቅምና ጉዳት በሚገባ ማጤን ይኖርባቸዋል። እቅምን ባገናዘበ ሁኔታ ሕይወትን በዕቅድ መምራት የተሻለ ፍሬ ይኖረዋል። ሰለዚህ ባልና ሚስት ከራሳቸው ዕቅድ በተጨማሪ አሁን እግዚአብሔር ምን እንድናደርግ ይጠበቅብናል በማለት ራሳቸውን ቢጠይቁና ሚዛናዊ ምላሽ ቢያገኙ መልካም ዕቅድ ሊኖራቸው ይችላል።

2.5.5. የልጆች ቤትን መተው ወይም አለመተው

በአገራችን ልጆች በማህበራዊ ግንኙነታቸው፣ በሥነ ልቦናቸውና በእካልም አድገው ራሳቸውን የሚችሉበት ደረጃ ከደረሱም በኋላ ከወላጆቻቸው ጋር አብረው ይኖራሉ። በአገሪቷ ሕግ መሠረት አንድ ልጅ ከአሰራ ሰምንት አመት በላይ ከሆነ ራሱን የማስተዳደር መብት አለው። መብት ብቻም ሳይሆን ለሚያደረጋቸው ማንኛውም ነገሮች የራሱን ኃላፊነት ይወስዳል። በእኛ አውድ አንድ ወጣት ከአሰራ ሰምንት አመት በኋላ ራሱን ችሎ መኖር ይችላል የሚለው አሳብ አከራካሪ ነው። ምክንያቱም ብዙ ወጣቶች አካላዊ፣ ማህበራዊና ሥነ ልቦናዊ ብስለት ቢኖራቸውም በኢኮኖሚ ራሳቸውን ችሎ መኖር ይላናቸዋል። የሁለተኛ ደረጃ ትምህርታቸውን ከጨረሱና ወደ ከፍተኛ ትምህርት የሚያስገባቸውን አጥጋቢ ውጤት ካላገኙ ሌላ አማራጭ ሥራዎችን ከመፈለግ በወላጆቻቸው ላይ ጥገኛ ሆነው ይኖራሉ።

ሌሎች አማራጭ መንገዶችን ለሚፈልጉም የሥራ ማጣት ችግር ስላለ በኢኮኖሚ ራስን መቻል ቀላል አይደለም።

ወላጆች በኢኮኖሚ ራሳቸውን የሚችሉ ከሆነ የሊጋ ኅልማላ ልጆቻቸው ከእነርሱ ጋር መኖር ብዙ አያጨቃጭቅም። ወላጆች ግን ለራሳቸውም በችግር የሚኖሩ ከሆነና ተስፋ ያደረጓቸው ልጆቻቸው ኑሮ አልሳካላቸው ብሎ አብረዋቸው መኖር በባልና ሚስት እንዲሁም በወላጆችና በልጆች መካከል ጭቅጭቅ ያስነሳል። አንዱ ወላጅ ልጆቹ አብሮአቸው እንዲኖሩ ሲፈልግ ሌላው ወላጅ ደግሞ ራሳቸውን ችለው ከቤት መውጣት አለባቸው ይላል። ልጆች ደግሞ የተቻላቸውን ጥረት አድርገው ኑሮ ካልተሳካላቸው የሚሄዱበት ለፍራ ስለሌላቸው ወይም ምንም ራስን የመቻል ጥረት ሳያደርጉ እንዲሁ ከወላጆቻቸው ጋር መኖርን ይመርጣሉ። ይህ ቤትን የመተው ግፊት በተለይ በቤት ልጆች ላይ ከፍተኛ ነው። በኅብረተሰቡ ውስጥ ቤት ልጆች ዕድሜያቸው ሊጋብቻ ከደረሰ አግብተው የወላጆቻቸውን ቤት መተው ይጠበቅባቸዋል። ጋብቻ ካልሆነላቸው ደግሞ ሥራ አግኝተው የወላጆቻቸውን ቤት ካልተው እንደ ነውር ይቆጠራል።

በተቃራኒው ደግሞ የልጆች ራሳቸውን ችለው ከወላጆቻቸው ቤት መውጣት የሚያስገዝናቸው ወላጆች አሉ። ልጆቻቸውን በጣም ከመውደዳቸው ወይም ከልጆቻቸው የሚያገኙት የተለያዩ ሥነ ልቦናዊ አርካታዎች ስለሚቀርባቸው ልጆቻቸው ራሳቸውን ችለው ቤት ትተው እንዲሄዱ አይፈቅዱላቸውም። እነዚህ ወላጆች ልጆቻቸው ሁልጊዜ ከእነርሱ ጋር እንዲኖሩ ይፈልጋሉ። ልጆች ይህን እምቢ ማለት ከጀመሩ በጣም ይቆጣሉ ወይም ልጆቻቸው እንደናቂአቸው በመቁጠር በሰሜታቸው ይጎዳሉ። እንግዲህ የልጆች አድገው ቤት መተው ወይም አለመተው እንደ ቤተሰቡ ሁኔታ በትዳር ውስጥ ችግር ሊያመጣ ይችላል።

በአጠቃላይ ባልና ሚስት ስለ ልጆች ያላቸው አመለካከት፣ ስንት ልጆችና መቼ እንወለድ እንዲሁም ልጆችን ወልደው እንዴት እናላድጋቸው በሚሉ ጉዳዮች ላይ ሊጋጩ ይችላሉ። እንግዲህ እንደ ባልና ሚስት ሁኔታ የልጆች መወለድም ሆነ አለመወለድ በትዳር ላይ አዎንታዊ ወይም አሉታዊ ተጽዕኖ ሊኖረው ይችላል። ወላጆች ልጆችን ማስደግ በራሱ ሳይንስ መሆኑንና የእግዚአብሔርም ጸጋ እንደሚያስፈልግ ተረድተው በመማርና በጸሎት መታጠቅ ይኖርባቸዋል። ልጆች ለትዳር መፍረስ ወይም ደስታ ማጣት

አስተዋጽኦ እንዳያደርጉ ባልና ሚስት ዘወትር በመስማማት ልጆቻቸውን ሊመሩ ይገባቸዋል።

2.8. የስብዕና ችግሮች

የስብዕና ችግር መፍትሔ ለማግኘት አስቸጋሪ ከሆኑት የጋብቻ ችግሮች አንዱ ነው። የስብዕና ችግር ያለበት ባል ወይም ሚስት ወይም ሁለቱም ሲሆኑ ይችላሉ። አንድን ባህርይ የስብዕና ችግር ለማለት የሚቻለው ባህርይው ሰውዬው ከሚኖርበት ኅብረተሰብ ባህል የተለየ ከሆነና የሚያሳየው ባህርይና የሚፈጽመው ድርጊት ምችት የሚያሳጣው ከሆነ የስብዕና ችግር ሊኖረው ይችላል። ዝርዝር ሁኔታውን መግለጽና መፍትሔ መፈለግ የባለሙያ ድርሻ ቢሆንም ምልክቶችን ማወቅ እርዳታ ስመፈለግ ያስችል ዘንድ እንዳንድ ምልክቶችን መጠቀም እወዳለሁ።

- ሁልጊዜ መዋሸትና የትዳር ጓደኛን በማታለል መርካት
- በግብታዊነት ለሜት መነዳት፣ አስቀድሞ ማቀድ አለመቻል
- ከትዳር ጓደኛ ጋር ተጣልቶ የበደለኝነት ስሜት አለመስማት
- በገንዘብ ነክ ጉዳዮች ኃላፊነትን ችላ ማለት
- ሲረካ የትዳር ጓደኛን እንደ መልአክ፣ ሲከፋው ደግሞ እንደ ሰይጣን መቁጠር
- ከመጠን ያሰፈ የባዶነት ስሜት መስማት
- የትዳር ጓደኛን መበቀል ካልቻለ ራስን በመጉዳት ስሜትን መግለጽ
- የትዳር ጓደኛን ትኩረት ያለመጠን መፈለግና ትኩረት ካልተሰጠው መበላጨት
- ከውስጥ ያልሆነ ስሜት ማንጸባረቅ
- ራስን ከትዳር ጓደኛ አተልቆ ማየትና ያለመጠን ራስን መውደድ
- የትዳር ጓደኛን ያለመጠን መጠራጠር
- የብቸኝነት ሕይወት መመኘትና ገለልተኛ መሆን
- ለተከታታይ ጊዜያት የወሲብ ፍላጎት ማጣት
- የትዳር ጓደኛን ትችት በመፍራት የጠበቀ ግንኙነት መመስረትን መፍራት
- የጥገኝነት መንፈስ

እነዚህ ባህርያት በጥቂቱ በማንኛውም ሰው ውስጥ ሊታዩ ቢችሉም ከመጠን ያለፈና ከትዳር ዓደኛ ጋር መልካም የጋብቻ ሕይወት እንዳይኖረው የሚያደርጉ ከሆነ የሥነልቦና ባለሙያ ወይም የሥነ አህምሮ ሐኪም ማማከር ጠቃሚ ነው። የትዳር ሕይወት እንዲላውን የሚያረካበት ግንኙነት እንደ መሆኑ በስብዕና የማይጣጣሙ ባልና ሚስት በግንኙነታቸው ውስጥ እርካታና ሰላም ማግኘት አይችሉም። ስለዚህ ግንኙነታቸው በግጭት፣ በቁጣ፣ በመናናቅ፣ በመቆላበልና በጥል የተሞላ ይሆናል።

2.7. የጤንነት ችግሮች

ባልና ሚስት በሠርጋቸው ዕለት 'በጤንነትም ሆነ በህመም በአንተ ወይም በእንቺ ብቻ ጸንቼ እኖራለሁ' ተባብለው ቃልኪዳን ሲፈጽሙ አንድ ቀን የጤንነታቸው ሁኔታ ተለውጦ አንዱ ጤነኛ ሌላው በሽተኛ ይሆናል ብለው የሚያስቡበት ጊዜ ያላቸው አይመስለኝም። የጋብቻ ቃልኪዳን ፈተናው በተለይ አንዳቸው በበሽታ ተይዞ ለቤተሰብ ሽክም ሊሆን ነው። አንድ ጊዜ ከዓደኛዬ ጋር ወደ አንድ የክርስቲያን ቤተሰብ በእንግድነት ተጋብገዬ ሄድኩኝ። በቤቱ ውስጥ ባልና ሚስት ከአንድ የልጅ ልጃቸው ጋር ይኖራሉ። የቤቱ ባለቤት ባደረበት የልብ በሽታ ሽባ ሆኖ የአልጋ ቁራኛ ከሆነ ከሃያ አመታት በላይ እንዳስቆጠረ ነገሩኝ። ቤተሰቡን የምታስተዳድረው ሚስት ናት። የቤተሰብ የገቢ ምንጭ ከመሆኗ በላይ ባሏን የምትንከባከበው እርሷ ናት። ያለእርሷ እርዳታ መንቀሳቀስ አይችልም። ከእርሱ ይልቅ የእርሷን ታሪክ ስለማና ለመለከት ልቤ በጣም አዘነ። የጋብቻ ቃልኪዳን ማለት ምን እንደሆነ የንባኝ ያን ዕለት ነበር። ይህች ሴት በማይመች ሁኔታ ውስጥ እንኳ ለባሏ የንባቸውን ቃልኪዳን ለመጠበቅ ወሰነች።

የጤንነት ችግር ለቤተሰብ እጅግ አስቸጋሪና ውስብስብ የሚሆነው አንዱ የትዳር ዓደኛ በማይድን በሽታ ሊያዝ ነው። በማይድን በሽታ ለምሳሌ በዘመኑ በኤች አይ ቪ /ኤድስ/ መያዝ የቤተሰብን መንፈሳዊ፣ ሥነልቦናዊ፣ ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ሕይወት ከፋኛ ይጎዳል። ባል ወይም ሚስት በኤድስ ቢያዙ ጤነኛ የሆነው ምን ማድረግ ይኖርበታል? የታመመውን ዓደኛውን ፈትቶ መሄድ አለበት? ወይስ እንደ ባል ወይም እንደ ሚስት በቃልኪዳኑ ጸንቶ መቆየት አለባቸው? በወቅቱ የትዳር ዓደኛውን መፍታት ባይፈልግ እንኳ እንደ ባልና ሚስት ሆነው መኖር ይጠበቅባቸዋል? አንዳንዶች የትዳር

ዓደኛቸው ኤች አይ ቪ ካለበት ወይም ካለባትና አንዳቸው ነፃ ከሆኑ ከዛሬ በኋላ 'እርሷ እህቴ ናት' ወይም 'እርሱ ወንድሜ ነው' ይላሉ። ይህ ማለት አብረው ወሲብ መፈፀም ቀርቷል ማለታቸው ነው። ይህ ትክክለኛ አሳብ ነው? ለዚህ ጥያቄ ሁሉንም የሚያስማማ መልስ ላይኖር ይችላል። አንዳንዶች እንደባልና ሚስት ቀድሞ ይኖሩ እንደነበር መኖር አለባቸው ሲሉ ሌሎች ደግሞ ምርጫውን ማድረግ የሚችለው ጤነኛው ነው የሚል አሳብ አላቸው። የሆነ ሆኖ ባልና ሚስት ቃልኪዳናቸውን መርሳት የለባቸውም። እንዲህ አይነት ችግር በሚፈጠርበት ጊዜ በኤድስ የተያዘውም የትዳር ዓደኛ የሚንባውን እንከብካቤ በማግኘት ጤነኛ የሆነውም የበሽታው ሰለባ ሊሆን በማይችልበት ሁኔታ አብረው መኖር ቢችሉ መልካም ነው። በዚህ ሁሉ ሂደት ውስጥ ግን መተማመን የተሞላበት ግንኙነት እንዲኖራቸው ተከታታይነት ያለው ማህበራዊ ድጋፍና ማማከር ያለፈልጋቸዋል።

2.8. ጡረታ መውጣት

በኢትዮጵያ ውስጥ ጡረታ መውጣት በዕድሜ የማርጀት ምልክት ከመሆኑም በላይ ትልቅ የኢኮኖሚ ችግር ውስጥ ያሰንባል። ከጡረታ በፊት በቂ ዝግጅት ያላደረጉ ባልና ሚስት ሁለቱ ወይም አንዳቸው (ሥራ ያለው) ጡረታ ከወጡ ቤተሰቡ በትልቅ ኢኮኖሚያዊ ፣ ማህበራዊና ሥነልቦናዊ ችግር ላይ ይወድቃሉ። ጡረታ መውጣት ባልና ሚስት የራሳቸው ቤት፣ የሚደግፉ ልጆች ከሌላቸው የመጠሪያ ሥፍራ ባለመኖሩ ችግሩ ብዙ ነው። ከማህበራዊ ዋስትና ባለሥልጣን የሚሰጠው ጡረታ ለብዙዎች ኑሮአቸውን መደገፍ አይችልም። በተለይ በዚህ ዕድሜ የጤንነት ችግርም እየጨመረ ስለሚሄድ ብዙ ገንዘብ በሚያስፈልጋቸው ጊዜ ቀድሞውን የነበራቸውንም ገቢ ያጣሉ። ከዚህም የተነሳ በፊት ከነበራቸው የኑሮ ደረጃ በታች ለመኖር ይገደዳሉ። ይህ ስለዕድላቸው እንዲያገረመርሙ ያደርጋቸዋል። በጡረታ ከሥራ ዓለም ከተንለሉ በኋላ ሌላ ትርጉም ያለው ሥራ ፈልገው ለማግኘት ብቃት፣ ፍላጎትና የልብ መነሳሳት ያላቸው ሰዎች ጥቂቶች ናቸው። እነዚህንንም ሁሉ ኖሮአቸው የሥራ ዕድል ላይንኝ ይችላል። ይህ ደግሞ ከሌሎች ሰዎች(ዓደኞቻቸው) ጋር እንዳይገናኙ ያደርጋቸዋል። ዘወትር እቤት መቀመጥ ወይም በሠፈር ብቻ መወሰን ይከተላል። ጉልበትም እየደከመ ሲመጣ ደግሞ የሰሜት መውደቅን ያመጣል።

ባልና ሚስት በተመሳሳይ የዕድሜ ክልል የሚገኙ ከሆኑ በዚህ ወቅት ማለትም (ከ56 ዓመት በኋላ) ብዙ መጣላት ባይኖርም ያለመግባባቶችና የቃላት ውዝግብ የዘወትር ተግባር ይሆናል። ስለዚህ ባል ወይም ሚስት ራሳቸውን የቻሉ ልጆች ካሉአቸው የትዳር ጓደኛቸውን ትቶ ከልጆቻቸው ጋር መኖርን ይመርጣሉ። በሌሎች ላይ ሸክም ይሆናሉ። ይህም የጥገኝነት ስሜትና የበታችነት መንፈስ እንዲሰማቸው ያደርጋል።

2.9. የኮሙኒኬሽን ችግር

በባልና ሚስት መካከል አለመግባባት የሚፈጠረው የአንዱን መልዕክት ሌላው በትክክል ሳይረዳ ሲቀር ነው። መልዕክት የሚተላለፍባቸው መንገዶች ብዙ ናቸው። ከእነዚህም ጥቂቶች በንግግር፣ በሰውነት እንቅስቃሴ፣ በድምፅ ውፍረትና ቅጥነት፣ በፊት ላይ በሚታዩ ስሜቶች፣ በዝምታ ወዘተ ናቸው። አንዳንድ ጊዜ በንግግርና ንግግራዊ ባልሆኑ መንገዶች የሚገለጹ መልዕክቶች ተመሳሳይ ይሆናሉ። ይህ ሲሆን መልዕክቱ በሚገባ ተላልፏል ማለት ይቻላል። ሌላ ጊዜ ደግሞ በሁለቱ መካከል ልዩነት ይፈጠራል። በቃል የተገለፀው “እሺ” ቢሆን በፊት ላይ የሚታየው ስሜት ግን “እምቢ” የሚል መልዕክት ሊኖረው ይችላል። በዚህ ጊዜ መልዕክት አስተላላፊው ለመልዕክቱ የተሰጠውን ምላሽ በሚገባ ካላጤነው የግንኙነት ክፍተት ይፈጠራል። ይህም ወደ አለመግባባት ያመራል። በጋብቻ ውስጥ ባልና ሚስት አንዱ ሌላውን በትክክል መረዳት ካልቻሉ በትዳር ውስጥ ችግር ይፈጠራል።

2.10. የሃይማኖት ወይም የእምነት ብስለት ልዩነት

መጽሐፍ ቅዱስ የሚያምኑና የማያምኑ ሰዎች በጋብቻ እንዲጣመሩ አይፈቅድም (2ቆሮ 6፡14)። ባልና ሚስት ሌላ ሃይማኖት ሲከተሉ ቆይተው አንዳቸው ወደ ጌታ ሊመጡ ይችላሉ። ሌላኛው የትዳር ጓደኛ ደግሞ ቀድሞ ይከተለው በነበረው ሃይማኖት ይፀናል። በዚህ ጊዜ ባልና ሚስት የተለያዩ ሃይማኖት መከተል ይጀምራሉ። ይህ ጋብቻን በከፍተኛ አደጋ ላይ ሊጥል የሚችል ችግር ነው። ለምሳሌ ወደ ጌታ ያልመጣው የትዳር ጓደኛ ከትዳር ውጭ የወሲብ ግንኙነት ሊፈጽም ይችላል። ምናልባትም በአባላዘር በሽታ በተለይም መድኃኒት በሌለው በኤች እይ ቪ /ኤድቪ/ ተይዞ በመምጣት ወደ ጤነኛ የትዳር ጓደኛው ሊያስተላልፍ ይችላል። ወደ ጌታ የመጣው የትዳር ጓደኛ ይህን ቢያስተውል ምን ማድረግ ይችላል? መጽሐፍ

ቅዱስ ደግሞ ጌታን ያሳመነው የትዳር ጓደኛ ጌታን ያመነውን አልፈልግም ብሎ ካላባረረ በስተቀር በጋብቻ ተሳስረው መኖር እንዳለባቸው ያስተምራል (1ቆሮ 7፡12-16)። በበሽታ መያዝ ብቻ ሳይሆን ጌታን ያሳመነው ሌላው ወደ ጸሎት ቤት እንዳይሄድ ሊከለክል ስለሚችል ጭቅጭቅ በጋብቻ ውስጥ ይፈጠራል።

የሃይማኖት ልዩነት ብቻ ሳይሆን የእምነት ዕድገት ደረጃ ልዩነትም በጋብቻ ውስጥ ችግርና ውጥረትን ያመጣል። አንድ ጊዜ አንድ ኅልማላ ለማማከር መጥቶ “ባለቤቴ በእምነቷ እትበረታም፣ እኔ ለመክራት ደግሞ አትቀበልም፤ ስለዚህ ምን ይሻለኛል?” ብሎ ጠየቀኝ። ይህ የብዙዎች በእምነታችን ብርቱ ነን የምንል ባለትዳሮች ክስ ይመስለኛል። ብርቱዎች ለደካሞች ሊተጉ ይገባቸዋል እንጂ ሊከሱ አይገባቸውም። እምነት የግል ጉዳይ ነው። ባልና ሚስት ለለእምነት ያላቸው አመለካከትና ግንዛቤ የተለያዩ ነው። ለምሳሌ ባል በእምነቱ ብርቱ ከሆነ ሚስቱን መደገፍና መልካም ሥነ ምግባር በማሳየት በእምነቷ እንድታደግ ማድረግ ይጠበቅበታል እንጂ በእርሷ ላይ መፍረድ ተገቢ አይደለም። በማስገደድ ሚስቱን ጥሩ አማኝ ሊያደርጋት አይችልም። ይህ ለካሄድ ትዳርን ያፈርሳል። ሌላው ደግሞ ባልም ስለእምነት ያለውን የራሱን መስፈርት መመርመር ይገባዋል። ምናልባት ትክክለኛ ያልሆነ የእምነት አቋም ይዞ ሚስቱ እርሱ ትክክል ነው ብሎ የሚያምነውን አንድተቀበል እያደረጋት ይሆናል። ይህ የባሎች ችግር ብቻም ሳይሆን የሚስቶችም ችግር ነው።

ከሃይማኖት ጋር ተያይዞ የሚከለተው ሌላው ነገር ደግሞ የተለያዩ ቤተክርስቲያን አባል መሆን ነው። በተቻለ መጠን ባልና ሚስት የአንድ ቤተክርስቲያን አባል ቢሆኑ የተሻለ ነው። ብዙ ቤተክርስቲያናት ከጋብቻ በፊት እጮኞች ከተለያዩ ቤተ እምነት ከሆኑ የአንዳቸውን መርጠው አባል እንዲሆኑ የሚመክሩት ይህንን በማስብ ነው። ይህ ካልሆነ በጋብቻ ውስጥ የሚፈጠሩ ብዙ ችግሮች ይኖራሉ። ለምሳሌ በአስራት እከፋፈል፣ በልጆች የስንበት ትምህርትና ሥርዓቶች፣ የአስተምህሮ ልዩነት ይኖራሉ። ስለዚህ ወደ አንድ ቤተክርስቲያን የሚጠቃለሉበትን ሁኔታ ቢያመቻቹ የተሻለ ነው።

የጋብቻ ችግር መንስሐ ሊሆኑ የሚችሉ ነገሮች ከዚህ በላይ የተጠቀሱት ነገሮች ብቻ ናቸው ማለት አይደለም። እነዚህ ነገሮች ሊጠቀሱ ከሚችሉ ዋነኛ ነጥቦች ጥቂቶቹ ናቸው። ባልና ሚስት እነዚህን የጋብቻ ችግር መምጫ እቅጣጫዎችን በማወቅ በግንኙነቶቻቸው መካከል በእነዚህ ነጥቦች ዙሪያ የሚነሱትን አሳቦች

መከታተል ይችላሉ። የጋብቻ እማካሪም በባልና ሚስት መካከል ችግር በሚፈጠርበት ወቅት የችግራቸው ምክንያት ምን እንደሆነ ለማወቅ ስለተጠቀሱት ነገሮች በቂ መረጃ ማግኘት ይጠቅማል። ከላይ በተጠቀሱት ነጥቦች ውስጥ ያልተጠቀሰው በትዳር ውስጥ በባልና በሚስት የማይነገረው ዋነኛ ችግር የወሲብ ችግር ነው። ይህን በተመለከተ በሚቀጥለው ምዕራፍ ውስጥ በስፋት እንመለከታለን።

ምዕራፍ ሶስት

የወሲብ ችግሮች

የወሲብ ነገር ሲነሳ ብዙ ሰዎች ዝምታን ይመርጣሉ። ስለዚህ ለሰውሲብ ብዙ መናገር የሚፈልግ ሰው እምብዛም አይደለም። በአብዛኛው ለሰውሲብ ማውራት በኅብረተሰባችን ዘንድ እንደ ነውር ይቆጠራል። ብዙዎች ለሰውሲብ የማያወሩት ወሲብ ከሰዎች ማንነት ጋር የተያያዘ ነገር ለሌሆን የግል ነገር ተደርጎ ስለሚቆጠር ወይም አንድ ቆሻሻ ጉዳይ ስለሚገመት ይሆናል። ለሰውሲብ በተገቢ ሁኔታ አለመነጋገር ከጥቅሙ ይልቅ ጉዳቱ ያመዝናል። እኔ ባደኩበት እካባቢ የሚወራ አንድ ተረት ነበር። አንድ ጊዜ ለድስት ጓደኛዎች ለአደን ወደ ሩቅ አገር ይሄዳሉ። አንድ ቀን ቀኑ ሲመሸባቸው ከያዙት ሰንቅ እራታቸውን በልተው ከተጫወቱ በኋላ ተኙ። እኩለ ሌሊት ላይ ጅብ ይመጣና የአንዱን አግር መቆርጠም ጀመረ። ሌሎች ጓደኞቹ ደምጽ ለምተው ከእንቅልፋቸው ባንነው ሲነሱ እየተበላ ያለው ሰው “ዝም በሉና ተኙ፤ እየፈተፈተኝ ነው” አለ ይባላል። ስለዚህ ዝምታ ሁልጊዜ መልካም ሰላይደለ በዚህ ክፍል ለሰውሲብ ጥቂት ነገር መናገር መልካም ሆኖ ታይቶኛል።

የዚህ ክፍል ዓላማ ወደ ጋብቻ ላልገቡና በጋብቻ ውስጥ ለሚገኙ ወንዶችና ሴቶች ለሰውሲብ ትክክለኛ መረጃ ለመስጠት፣ በወሲብ ዙሪያ የሚነሱ ጥያቄዎችን ለመመለስና የወሲብ ችግሮች መንስኤአቸው ምን እንደሆኑና እንዴት መፍትሔዎችን ማግኘት እንደሚቻል ለመጠቀም ነው። በአብዛኛው ከወሲብ ጋር የተያያዙ ችግሮች የሚመነጩት ለሰውሲብ ትክክለኛ ግንዛቤ ከማጣት፣ ትክክለኛ ያልሆነ መረጃን ከመቀበልና ችግሩን ካለመናገር ነው። ይህ ክፍል ሚዛናዊና ጤነኛ የሆነ አመለካከት፣ ግንዛቤና ልምምድ እንዲኖረን ይረዳል ተብሎ የቀረበ ነው።

3.1. ወሲብ ምንድነው?

የወሲብ ግንኙነት በሁለት ተቃራኒ ጾታ መካከል የሚከናወን የፍቅር መግለጫ ነው። የወሲብ ግንኙነት ራስን ለሌላው አሳልፎ መስጠትን ያመለክታል። ይህ ማለት አንዱ ለሌላው ውድ የሆነውን የራሱን አካል በመስጠት አብሮ የደስታው ተካፋይ የሚሆኑበት ሂደት ነው። የወሲብ ግንኙነት የፍቅር መግለጫና የደስታ ምንጭ ሊሆን የሚችለው በመሆኑ ነጻነትና ያለምንም ሥጋት በሚፈጸምበት ወቅት

ነው። በቋሚ ወዳጅነት፣ የጋራ ኃላፊነትና ተበፋ ላይ የተመሰረተ የወሲብ ግንኙነት ዘላቂ ደስታን ያመጣል።

የወሲብ ግንኙነት የታማኝነት መግለጫ ነው። 'እኔ ያንኛው ነኝ' ወይም 'እኔ ያንተው ነኝ' የሚለው አባባል እውን የሚሆንበት መስክ ነው። ማንም ተገቢውን ግንኙነት ከማንም በው ጋር ማድረግ ይችላል፤ ነገር ግን የወሲብ ግንኙነት በሁለት ተቃራኒ ጾታዎችና ወዳጆች መካከል ብቻ ለሰሚደረግ ታማኝነትን ያመለክታል።

3.2. መጽሐፍ ቅዱስ ለወሲብ ምን ይላል?

እግዚአብሔር ለውን ሲፈጥር መልካም እንደሆነ ተናግሯል። ይህ መልካምነት የለውን ሁለንተና የሚያጠቃልል ነው። የለውም አፈጣጠር ለወሲብ የሚመች ነው። እንዲያውም ሌላዋ ደግሞ ሴት ሆነው ተፈጥረዋል። ሁለቱም ተቃራኒ ጾታዎች የመፈለግ ባህርይ እንዲኖራቸው ሆነው ተፈጥረዋል።

እግዚአብሔር 'ብዙ ተባዙ ምድርንም መሉአት' (ዘፍ 1:28) በሚልበት ጊዜ በሰወሲብ ግንኙነትም መልካምነት መናገሩ ነበር። ምክንያቱም ያለወሲብ ግንኙነት ወንድና ሴት ሲባዙና ምድርን መመላት የሚችሉበት ሌላ አማራጭ መንገድ የለም። ለሰዚህ የወሲብ ግንኙነት ለሰው ልጆች መኖርና የትውልድ ቀጣይነት ወላጅ ሚና ይጫወታል። እግዚአብሔርም ወሲብን በመባረክ በዕቅዱ ውስጥ እንዳስገባ በዘፍጥረት የመጀመሪያው ምዕራፍ ውስጥ እንመለከታለን። እንግዲህ ከዚህ ክፍል እንደምንረዳው ወሲብ በራሱ ክፉ እንዳልሆነና እግዚአብሔርም ወሲብን ለመልካም ዓላማ እንደፈጠረ ነው።

እግዚአብሔር የመጀመሪያዎቹን ሰዎች ወንድና ሴት /ተቃራኒ ጾታ/ እድርን ከፈጠረበት ዋና ዋና ምክንያቶች ውስጥ እንዱ 'ሁለቱም እንድ ሥጋ' (ዘፍ 2:24) እንዲሆኑ ነበር። እንድ ሥጋ መሆን ሁለት ተቃራኒ ጾታዎች በአካል፣ በእሳብና በሰሜት መተሳሰራቸውን ያመለክታል።

መጽሐፍ ቅዱስ ባልና ሚስት በጋራ በወሲብ ግንኙነት ደስ እንዲላቸው ይጋብዛል (ምላ 5:18-19)።

ምንጭህ ዙፋክ ይሁን
ከጉብዝናህም ሚስት ጋር ደስ ይበልህ።

እንደ ተወደደች ዋላ እንደተዋበችም ሚዳቋ ጡትዋ ሁልጊዜ ታርካህ በፍቅርዋም ሁልጊዜ ጥገብ።

እግዚአብሔር ለሰዎች የበጠው ይህ የወሲብ ስጦታ አስደሳች ነው (መጋ4:10)። እንደ እግዚአብሔር ቃል መሠረት መልካምና ጤናማ ወሲብ ለመለማመድ ማወቅ የሚገቡን ነገሮች አሉ። የመጀመሪያው አሳብ በሌላው አካላችን ያለን አመለካከት ነው። ብዙ ክርስቲያኖች ሥጋ ክፉ እንደሆነ ያስባሉ። ከዚህም አስተሳሰብ የተነሳ ሥጋቸውን ማስደሰት አይፈልጉም። የሥጋ የሆነ ሁሉ በተለይ ደግሞ ሥጋን ደስ ደስ የሚያበኙና የሚያዝኙ ነገሮችን እንደ ኃጢአት ይቆጥራሉ። በእግዚአብሔር ፊት ተቀባይነት አግኝተው መንፈሳውያን ለመሆን ሥጋቸውን መጨቅን አማራጭ የሌለው መንገድ እንደሆነ ያምናሉ። 'ይህ የሥጋ ነው' ፣ 'ይህ ደግሞ የመንፈስ ነው' የሚባለው አስተሳሰብ በክርስቲያኑ ማህበረሰብ መካከል በጣም ገንኛ ይታያል። በተለይ ወሲብን በጣም ሥጋዊ እድርገው ስለሚቆጥሩ ከሕጋዊ የትዳር ጓደኞቻቸው ጋር ወሲብን ሲፈጽሙ እንኳ እንደረከሱ አይነት እድርገው ራሳቸውን ይቆጥራሉ። እንደ ብዙ ኢትዮጵያውያን ክርስቲያኖች አስተሳሰብ ወሲብ የሥጋ ሥራ ነው እንጂ መንፈሳዊ አይደለም። ኢትዮጵያውያን መንፈሳቸው በጣም ብሩህ የሆነ ይመስላል። መንፈሳዊ አስተሳሰባቸውና በሰመንፈሳዊ አለም ያላቸው ግምት ክፍተኛ ነው። ለመንፈሳዊ ነገር ብለው ብዙ መስዋዕትነትን ይከፍላሉ። መንፈሳዊነትም ያለደስታቸዋል።

በእንጻሩ ግን እእምሮአቸውና (ነፍሳቸው) ሥጋቸው ትኩረት ያልተሰጠበት የሁለንተናቸው ክፍሎች ናቸው። የእእምሮን ነገር የበው ሥራ እንደሆነ ይቆጥራሉ። ሥጋዊ አካላቸውንም በይጣን ተጠቅሞ መንፈሳቸውን የሚዋጋበት አይነተኛ መሣሪያ እንደሆነ ያስባሉ። ሥጋ ከእነርሱ የማይለይ አስቸጋሪ ጠላት ነው ተብሎ ይታመናል። ለሰዚህ ለእእምሮና ለሥጋ የሚመች ሁሉ እንደክፉ ነገር ይቆጠራል። ይህ የፈላስፋው የጥላቶ ፍልስፍና ነው። እንደ እርሱ ፍልስፍና መንፈስ መልካምና ገጸህ ሲሆን ሥጋ ደግሞ መጥፎና እርኩስ ነው። ለሰዚህ ሁለቱም የሚገናኙበት ሁኔታ የለም። በው ጥሩ መንፈሳዊ ሰው ለመሆን በባርነት ከተያዘበት ከሥጋው መውጣት ይኖርበታል የሚል ትምህርት ነው። ይህ ትምህርት ወደ ኢትዮጵያ ገብቶ እንዴት እንደተሰፋፋ የራሱ ትንታኔ ሲኖረው ይችላል።

እንግዲህ ሰዎች ሥጋ ክፉና ጠላት ነው ብለው ካመኑ ስለሥጋ ነገር ማውራትና መነጋገር እንደመልካም ነገር አይቆጠርም ምክንያቱም ወይይቱ “እያገጽም”። ከዚህም የተነሳ ብዙ ኢትዮጵያውያን ስለወሲብ ብልቶቻቸው አያውቁም። የወሲብ ብልቶች የራሳቸው የሆነ መጠሪያ ስም እያላቸው ቀጥተኛ ባልሆነ ስሞች ይጠራሉ። እንኳን ሰሞቻቸውን መጥራት ሌሎች ሲጠሩ መስማትም ያሻማቅቃቸዋል። አንድ ጊዜ ከክፍላችን ተማሪዎች አንዱ ሌት አስተያየት ሰመስጠት ተነሳችና የሌትን ብልት በስም ጠርታ ተናገረች። እኔ በእርሷ ፋንታ አፈርኩት። ራሴን አቀርቅሬ ተቀመጥኩት። በእርሷ ባህል የወሲብ ብልት በስሙ ይጠራል። በእኔ ባህል ግን ይህን ማድረግ እንደ ኒውር ይቆጠራል። ልዩነት ያመጣው ሁለታችን ስለሥጋዊ አካላችን በተለይም ስለወሲብ ብልቶቻችን ያለን አመለካከት ነው። እኔ ባህላችንን ትተን የሌሎችን መከተል አሰብን የሚል አላብ የለንም። እዚህ ላይ መናገር የፈሰሱት ነገር እኛ ሰላ ሥጋዊው አካላችን ያለን አመለካከት በሥጋችን የምንፈጽማቸውን ነገሮች እንድንቀበል ወይም እንዳንቀበል ሊያደርገን እንደሚችል ሰማላየት ነው።

የወሲብ ፍላጎት የሚጀምረው ገና በልጅነት ነው። ልጆች ጡት በሚጠበብት በወላጆቻቸው በሚሳመቡትና በሚዳሰሱበት ጊዜ ከፍተኛ ምችትና ደስታ ይሰማቸዋል። ነገር ግን ትኩረት ካልተሰጣቸው ከሌሎች ሰዎች ጋር ተግባቢ መሆን ያቅቃቸዋል። ይህም በመዳሰስና ከተቃራኒ ጾታ ጋር ተግባብቶ ለመኖርም ሆነ አብሮ በወሲብ ለመደሰት ከፍተኛ ችግር ይፈጥራል። በሌሎች ሰዎች እንደማይወደድና ንቀትን ወይም መገለልን የሚፈራ ሰው በወሲብ ግንኙነት ወቅት የሚገባውን አፀፋ በመስጠት ተገቢውን ደስታ ማግኘት ይሳካል።

ሥጋዊ አካላችን መልካም ሆኖ በእግዚአብሔር የተፈጠረ አካል ነው። መጽሐፍ ቅዱስ ሥጋችን የመንፈስ ቅዱስ ማደሪያ ቤተመቅደስ እንደሆነ ይናገራል (1ቆሮ 6:19)። ለሥጋዊ አካላችን የሚያስደስቱ ስሜቶችን የሰጠን እግዚአብሔር ነው። እርሱ ያልሰጠን እኛ በራሳችን ያገኘነው ነገር የለም። ታዲያ እርሱ የሰጠንን አንዱን መልካም ሌላውን ደግሞ ከፋ ብሰን ለመሰየት ማን ሥልጣን ሰጠን? ጌታ መልካም ነው ብሎ የሰጠንን ስሙን እንደ እርኩስ ነገር መቁጠር ትክክል አይደለም።

3.3. በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የተጠቀሱ የወሲብ ግንኙነቶች

መጽሐፍ ቅዱስ በባልና በሚስት መካከል ስለሚደረገው የወሲብ ግንኙነት ይናገራል። “እዳምሙ ሚስቱን ሔዋንን አወቀ፤ ጸነሰችም...ወለደች” (ዘፍ4:1)። መጽሐፍ ቅዱስ በባልና በሚስት መካከል የሚደረገውን የወሲብ ግንኙነት ለማመልከት የሚጠቀመው ቃል አወቀ የሚል ነው።

መጽሐፍ ቅዱስ ስለግብረ ሰዶምም ይናገራል። የሰዶም ሰዎች ወደ ሉጥ መጥተው “በዚህ ሌሊት ወደ ቤትህ የገቡት ሰዎች ወደት ናቸው? እናውቃቸው ዘንድ ወደ እኛ አውጣቸው” (ዘፍ19:5) አሉት። ሐዋርያው ጳውሎስም “ሌቶቻቸውም ሰባህርያቸው የሚገባውን ሥራ ሰባህርያቸው በማይገባ ሰውጡ፤ እንዲሁም ወንዶች ደግሞ ሰባህርያቸው የሚገባውን ሌቶችን መገናኘት ትተው እርስ በርሳቸው በፍትወታቸው ተቃጠሉ” (ሮሜ 1:28-27) ይላል። መጽሐፍ ቅዱስ ግብረ ሰዶም ትክክል እንዳልሆነና ይህን ድርጊት ፈጽሞ የተገኘ ሰው እንደሚገደል አሏል። “ማንኛውም ሰው ከሴት ጋር እንደሚተኛ ከወንድ ጋር ቢተኛ ሁለቱ ጾፍ ነገር አድርገዋልና ፈጽመው ይገደሉ” (ዘሴ20:13) ይላል። እንደዚሁም ግብረ ሰዶምን የሚለማመዱ ሰዎች ወደ እግዚአብሔር መንግሥት እንደማይገቡ ይናገራል (1ቆሮ6:9)። ይህ ማለት የሚለማመዱትን ኃጢአት ትተው ንስሐ ካልገቡ በእግዚአብሔር መንግሥት ድርሻ የላቸውም ማለት ነው። ንስሐ ቢገቡ ግን እግዚአብሔር ኃጢአታቸውን ይቅር ይላቸዋል።

በላሪት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 18-20 ውስጥ ደግሞ የተለያዩ የወሲብ ግንኙነት አይነቶች ተጠቅሰዋል። በዘመዳሞች መካከል ስለሚደረግ የወሲብ ግንኙነት ይናገራል (ዘሌ 18:7-11)። በተሰይ ከእነዚህ ግንኙነቶች በአባትና በሴት ልጆች መካከል (ዘፍ 19:31-38) እንዲሁም ወንድ ልጅ ከአባቱ ሴት ልጅ ጋር የተደረገውን የወሲብ ግንኙነት (ዘሌ 18:9፤ 2ሳመ 13: 11-14) ይናገራል።

መጽሐፍ ቅዱስ ከእንስሳ ጋር የወሲብ ግንኙነት መፈጸምን አይደግፍም (ዘሌ 16:23)። ከከተማ ሩቅ በሆነ አንድ ቦታ አንድ የክርስቲያን ልጅ ከማግባቱ በፊት ከእንስሳ ጋር ግንኙነት ያደርጋል። ይህ ወጣት አጭቶ በሥነ ሥርዓቱ ያገባል። በሰርጉ ምሽት ካገባት ሚስቱ ጋር የወሲብ ግንኙነት ለመፈጸም በሚነሳበት ጊዜ ብልቱ አልቆም ይላል። በዚህ ጊዜ ሁኔታውን የምትከታተል እናት ምስጢሩን ትሰማና ለቤተክርስቲያን ሽማግሌዎች ትናገራለች።

ሽማግሌዎችም ሊጸልዩለት መጥተው የሰራው ኃጢአት ካለ እንዲናገር ጠየቁት። ልጁም የወላጆቹን ክብት በሚያገድበት ጊዜ ከአህያ ጋር እንደተገናኘ ተናዘዘ። በዚህ ጊዜ ሽማግሌዎቹ ልጁን በተግላጽ ሥር አዋሉት። መሽራይቷን በነጋታው ወደ ቤተሰቦቿ ሸጀት። ሁለቱንም እፋቷቸው። እነዚህ ሽማግሌዎች ማድረግ የነበረባቸው ሌሎች አማራጭ መፍትሔዎች ነበሩ።

3.4. ሰለወሲብ ትክክለኛ ያልሆኑ አመለካከቶች

ባህልና እምነት ሰለወሲብ የሚያስተምሩት ትምህርት በወሲብ ግንኙነት ላይ ተጽዕኖ ያደርጋል። በእኛ ባህል ሰዎች ሰለወሲብ ምን አመለካከት አላቸው? በአብዛኛው ሰዎች 'ወሲብ ቆሻሻ/መጥፎ/ ነገር ነው'፣ 'ሰለወሲብ ማሰብ ኃጢአት ነው'፣ 'የወሲብ አላብ (fantasy) ከሰይጣን የሚመጣ ፈተና ነው' የሚሉ አባባሎችን ሲናገሩ ይሰማሉ።

በግብረተሰብ፣ በቤተሰብና በቤተክርስቲያን ሰለወሲብ መጥፎ ጎን ተጋኖ ይወራል። በአብዛኛው ከወሲብ የሚገኘው ደስታ አይወራም። ስለዚህ ሰዎች ሰለወሲብ ያላቸው ግንዛቤና አመለካከት ሚዛናዊ አይደለም። ሰለወሲብ በቤተሰብ ውስጥ ማውራት እንደ ነውር ይቆጠራል።

እሽክርፍ ሜሪ ኤሴን የኮሌጅ አስተማሪና ደራሲ ሴቶችን የሚያጋጥሙ ፈተናዎች በሚል መጽሐፏ ውስጥ ወሲብ የእግዚአብሔር ስጦታ ሲሆንም ሰዎች ሰለወሲብ ያላቸው ትክክለኛ ያልሆኑ አመለካከቶች እንዳሉ ትናገራለች። እርሷ ከጠቀሰችቸው ትክክለኛ ያልሆኑ አመለካከቶች ሶስቱ የሚከተሉት ናቸው።

'ወሲብ መጥፎ ነው' ብሎ ማመን የመጀመሪያው ትክክለኛ ያልሆነ አመለካከት ነው። ወሲብ መጥፎ ነው ተብሎ ስለሚታመን ክርስቲያን ሴቶች በወሲብ ለመሳተፍ የተነሳሱ ፍላጎት አይኖራቸውም። እንደ እሽክርፍ አባባል ሴቶች ቅዱሳን የሚባሉት ከወሲብ ከራቁና የወሲብ ፍላጎት ከሌላቸው እንደሆነ ያስባሉ። ሆኖም ግን ወንዶች የሚፈልጉት የወሲብ ስሜት ያላቸውን ሴቶች ነው። ስለዚህ ሴቶች ቅዱሳን ሆነው የወሲብ ፍላጎት ማጣት ወይም የወሲብ ፍላጎት ኖሮአቸው እንደ 'አመንዝራ' መቆጠር ይጠበቅባቸዋል። እሽክርፍ ከእነዚህ ከሁለቱ አንዱን መምረጥ የሴቶች ግዳጅ እንደሆነ ይታመናል ትላለች።

ሁለተኛው የተሳሳተ አመለካከት ክርስቲያን ሴቶች የወሲብ ፈተና የለባቸውም ብሎ ማመን ነው። ብዙ ጊዜ ሰዎች የሴቶች የወሲብ ስሜት ቀዝቃዛና ደካማ እንደሆነ ስለሚያስቡ ባለትዳር የሆኑ ክርስቲያን ሴቶች በፍትወት አይፈተኑም የሚል አስተሳሰብ ይኖራቸዋል። በተቃራኒው ደግሞ የወንዶች የወሲብ ስሜት ከፍተኛ ስለሆነ በፍትወት እጅግ ይፈተናሉ ይባላል። ይህ ሁኔታ ሴቶች በወሲብ ኃጢአት ከወደቁ ምሕረት እንደማይደረግላቸው፣ ወንዶች ግን ከትዳራቸው ውጭ ወሲብ ሲፈጽሙም እንኳ የሚደርስባቸው ቅጣት ከፋ እንዳይሆን ያደርጋል። የወንድ በወሲብ ኃጢአት መውደቅ እምብዛም ተቀባይነት የሚያላጣው አይደለም። የእሽክርፍ አባባል በአጠቃላይ በግብረተሰቡ ውስጥ ሲታይ ትክክል ሲሆን ቢችልም በቤተክርስቲያን ውስጥ ግን በወንድና ሴት መካከል ልዩነት የሚደረግ አይመስለኝም።

ወሲብ የወንድን ፍላጎት ማርካት ብቻ እንደሆነ ማሰብ ሶስተኛው ትክክለኛ ያልሆነ አመለካከት ነው። ሴቶች የወንዱን የወሲብ ፍላጎት ማርካት እንዳለባቸው ይታመናል። ይህንንም በሚገባ ለማድረግ እንዲችሉ የተለያዩ ምክሮች ይሰጣቸዋል። እሽክርፍ ሴትን እንደ ወሲብ መፈጸሚያ ዕቃ መቆጠር ትክክል አለመሆኑን ለመግለጽ ያሰበች ይመስላል። በእኛ ባህል የወሲብን ጥያቄ የሚያቀርበው ወንዱ ነው። ሴቷ ይህን ማድረግ አይፈቀድላትም። ሴት ወንድን ለወሲብ ከጠየቀች 'ጤነኛ' እንደሆነች አይታሰብም። ወንድን ለወሲብ የምትጠይቀው ሴተኛ አዳሪ ወይም ወንዱን በማጥመድ የምትፈልገውን ነገር ለማግኘት የፈለገች ሴት እንደሆነች ይገመታል። ስለዚህ መልካም የሆኑ ሴቶች ወንዶችን ለወሲብ መጠየቅ የለባቸውም የሚል አስተሳሰብ በእያንዳንዱ ወንድና ሴት ለዕምሮ ውስጥ ይገኛል። በትዳር ውስጥ ሚስት ወሲብ ቢያሰኛት የተለያዩ መንገዶችን በመጠቀም እሳቧን ለመግለጽ ትሞክራለች እንጂ ወሲብ አስኝቶኛል ስለዚህ ወሲብ እናድርግ ብላ ባሏን እንድትጠይቅ ባህላችን አይፈቅድም። ባል ግን በማንኛውም ጊዜ ሚስቱ ወሲብ እንድትፈጽም የመጠየቅ መብት እንዳለው ባህሉ ያስተምራል።

ወሲብ መልካም ስጦታ ነው። ክርስቲያኖች እግዚአብሔርን እንደ እምላካቸው ስለሚያውቁት ሰለወሲብ መልካምነት ከማንም የበለጠ ሊያውቁ ይገባቸዋል። ይሁን እንጂ እኛ ክርስቲያኖች የወሲብን መልካምነት ከሌሎች የበለጠ ማወቅ ቀርቶ ወሲብ እርኩስ እንደሆነ በመቆጠር ላይ እንገኛለን። ከእግዚአብሔር አላብ ይልቅ ለባህላችን

ከፍተኛ ትኩረት በመለጠታችን ተሳስተናል። ከፋ ባህል በእግዚአብሔር ቃል እውነት መሻር አለበት።

በእግዚአብሔር እንደተፈጠሩ በእርግጥ የሚያምኑ ክርስቲያኖች ስለወሲብ ነውርነት የሚለማቸውንና እግዚአብሔር የለማቸውን ተለማምደው ሰዎች መልካሙን የወሲብ ደስታ ማግኘት የሚችሉበትን ሁኔታ ማሳየት ካልቻሉ፤ እንዴት በዓለም ያለውን የወሲብ አመለካከትና ልምምድ መቃወምና ሰዎችን ወደ ትክክለኛው የወሲብ ዘይቤ መምራት ይችላሉ? ክርስቲያኖች በትዳራቸው ውስጥ የወሲብ ደስታ የማያገኙ ከሆነ እንዴት እግዚአብሔር ቢጋብቻ ውስጥ ለሰዎች የሰጠውን የወሲብ ደስታ መናገር ይችላሉ? አንድ ሰው ራሱ ያልተለማመደውን ሌላው እንዲለማመድ መምከር ግብዝነት አይደለምን?

እንደዚሁም ክርስቲያኖች ሁሉም ሰው የወሲብ ፍላጎት እንዳለው መንገዝብ ይኖርባቸዋል። ወንዶችና ሴቶች ወጣቶችና ሽማግሌዎች፤ የተማሩና ያልተማሩ፤ ደሃና ሀብታም፤ ጤናማና አካለሰንኩላን፤ ያሳገቡና ያገቡ ወዘተ የወሲብ ፍላጎት አላቸው። ይህ ማለት ግን ሁሉም ተመሳሳይ የወሲብ ፍላጎት ይኖራቸዋል ማለት አይደለም። የጤንነት ችግር ካላጋጠመ በስተቀር የወሲብ ፍላጎት የሌለው ሰው የለም። ብዙ ጊዜ በዕድሜ ያረጁ ሰዎች የወሲብ ፍላጎት ያላቸው መሰለው አይታዩንም። በቤተክርስቲያን ውስጥ ያሉ ያሳገቡ ወንዶችና ሴቶች የወሲብ ፍላጎት አላቸው። ላለማግባት ወስነው የሚኖሩም የወሲብ ፍላጎት አላቸው። ነገር ግን በፍትወት እንዳይቃጠሉ እግዚአብሔር ጸጋውን እንዲያበዛላቸው በመጸለይና እንደ ጌታ ቃል ከቅዱሳን ጋር ጤናማ ግንኙነት በመመስረት ይኖራሉ። በሕይወታቸው ተቀዳሚ ሰፍራ የያዘው የእግዚአብሔር መንግሥት አገልግሎት በሊሆን በሙሉ መለጠት ጌታን ያገለግላሉ። የወሲብ ፍላጎት ጋይላቸውን ወደ አገልግሎት ያዞሩና በአገልግሎታቸው ደስታን ያገኛሉ።

3.5. ሰዎች ለምን ወሲብን ይፈጽማሉ?

ይህ ክፍል ያተኮረው በወሲብ ዓላማ ላይ ነው። ሰዎች ወሲብን ሲፈጽሙ ከበለተ ጃርባው ያለው ዓላማ ምን እንደሆነ ይዳስሳል። በዚህ ክፍል ውስጥ የተጠቀሰው የወሲብ ዓይነት በማንኛውም ሁኔታ የሚደረግ ወሲብን ያመለክታል። እንግዲህ ሰዎች ለምን ወሲብን ይፈጽማሉ?

3.5.1. የራስን ጾታ ለማረጋገጥ

በማወቅም ሆነ ባለማወቅ ወንዶችና ሴቶች ወንድነታቸውን ወይም ሴትነታቸውን ለማረጋገጥ ወሲብን ይፈጽማሉ። በዚህ ዓላማ ወሲብ ወንድ ወይም ሴት መሆናቸውን የሚያረጋግጡበት መንገድ ነው ማለት ነው። የአንድ ሰው ትክክለኛ ወንድ ወይም ሴት መሆኑ የሚታወቀው ወሲብ ሲፈጽም እንደሆነ ያሰባሉ። ስለዚህ አንድ ሰው በተለይ ወንድ ከጋብቻ በፊት ወሲብ የማይፈጽም ከሆነ 'አንተ ወንድ አይደለህም' እየተባለ ይሾፍበታል። ወሲብን ለጾታ ማረጋገጫ ዓላማ መጠቀም የራስን ትክክለኛ ማንነት እያሰገነዝብም። አንድ ሰው የራሱን ጾታ በሚገባ የሚረዳው ወሲብን በመፈጸም ሳይሆን በጎብረተሰቡ ውስጥ የታወቁትን የወንድና የሴት ሚናዎችን በማወቅ፤ በመቀበልና በማከናወንም ጭምር ነው። ወሲብን የጾታ ማረጋገጫ መንገድ አድርጎ ማሰብ በተለያዩ አካላዊ፤ አፅምሮአዊ፤ የጤንነት ወይም ማህበራዊ ችግሮች ሣቢያ ወሲብን መፈጸም የማይችሉ ወንዶችና ሴቶች ጾታቸውን አያውቁም ማለት ይሆናል። ይህ ዓላማ ሌላም ችግር ይኖረዋል። አንድ ሰው ወሲብን መፈጸም ቢችልም ወሲብን እንደሚገባ መፈጸም ካልቻለ ማሰትም ራሱ ረከቶ ሌላውንም ማርካት ካልቻለ ጾታው ጥያቄ ውስጥ ይገባል። ወሲብን ለጾታ ማረጋገጫ መጠቀም በውስጡ አባት ወይም እናት ለመሆን ብቃት አለኝ ወይስ የለኝም የሚለውንም አሳብ ይይዛል። ይህ ሰውር የሆነ ዓላማ ሲሆን ሰዎቹም ወሲብን ሲፈጽሙ በዚህ ዓላማ መፈጸማቸውን አያውቁትም። ሆኖም ወሲብን መፈጸም አባት ወይም እናት ለመሆን ትክክለኛ የመፈተሻ መሣሪያ አይደለም።

3.5.2. ትዳር ለመያዝ/ጓደኛነትን/ ለመመስረት

አንዳንዶች ወሲብን መንገድ በማድረግ ትዳር ለመያዝ ሙከራ ያደርጋሉ። በተለይ ሴቶች በወሲብ ወንዶችን ለማጥመድ ይጥራሉ። ይህ ሙከራ ከንቱ ነው። ምክንያቱም ወንዶች ወጥመድ ውስጥ መግባትን አይፈልጉም። በዚህ ሁኔታ ትዳር እንኳ ቢመሰርቱ ዘለቂታ አይኖረውም። ምናልባት አብረው መኖር ቢችሉም እንኳ ትዳሩ ደስታ ያለው ሕይወት አይሆንም። ትዳር በሁለት ሰዎች ፈቃድና ስምምነት ላይ ተመርኮዞ የሚመሰረት ጎብረት ስለሆነ አንዱ ያለ ፍላጎቱ በወሲብ ተሸንፎ ብቻ የገባበት ከሆነ ዘላቂ ጋብቻ መመስረት አይቻልም። አንድ ሰው ወሲብን ስለፈለገ ብቻ ለጊዜው ለሚቀርብለት ጥያቄ አዎንታዊ ምላሽ ሲሰጥ ቢችልም የሚፈልገውን ካገኘ

በተለይም ከተለላች በኋላ የገባውን ቃል ሲያጥፍ ይችላል። ወሲብ ፍቅርን አያመጣም። እንዳንድ ጊዜ ወሲብ እየቆጠቆጠ ያለውንም ፍቅር ሲያጠፋ ይችላል። ስለዚህ በወሲብ ገመድ ስበው ወደ ትዳር ማሰገባት ዘላቂነት ያለውን ግንኙነት እይመስርትም።

3.5.3. ለተለያዩ ዓላማዎች ማለፊያ

ወንዶችም ሆኑ ሴቶች ወሲብን ተገን በማድረግ የሚፈልጉትን ሰው ልማት ለመፈጸም ይፈልጋሉ። በወሲብ አማካኝነት ጓደኝነትን መስርተው ሥራ መያዝ፣ የደረጃ ዕድገት ማግኘት፣ መረጃ መለብለብ፣ ፈተና ማለፍና የመሳሰሉትን ነገሮች ማከናወን በእንዳንድ ሁኔታ የተለመደ ነው። ይህ ወሲብ ጉቦ ሆነ ማለት ነው። በዚህ ዓላማ ወሲብን መጠቀም ጉቦ ሰጥቶ የራስን ጉዳይ ተገቢ ባልሆነ መንገድ እንደ ማስፈጸም ነው። ወሲብን በዚህ ሁኔታ የሚጠቀሙ ሰዎች የሚፈልጉትን ዓላማ ከግብ እስኪያደርሱ ድረስ የሌላውን የወሲብ ስሜት ለማርካት እንደ ባሪያ መሆን ይቃጠቅዳል። በወሲብ ተጠቅመው የሌላውን ሰው ሚዛናዊ እመለካከት ይጠመዝዛሉ። በዚህ ሁኔታ ዲላማ ውስጥ የገባ ሰው በወሲብ ተታሉ የማይገባውን ነገር ማከናወኑን የሚረዳው የሌላውን ሰው ልማት ማስፈጸሚያ መሳሪያ ከሆነ በኋላ ነው።

አንድ ጊዜ እጅግ በጣም የተፈራ ኃያል ጀግና አንዲትን ሴት ወደዶና ወደ እርሷ ገባ። ሴቷ በጣም እንደምትወደው ገለጸችለትና በደስታ ተቀበለችው። ሴትዬዋ የጀግናው ጠላቶች ወዳጅ ነበረች። የፍቅር ግንኙነት ተጠቅማ ይህን ጀግና ለጠላቶቹ እሳልፋ ለመስጠት ቆርጣ ተነሳች። የጀግናውም ጠላቶች ሴትዬዋ ዓላማዋን ከግብ ካደረሰች ጠርቀም ያለ ገንዘብ እንደሚሰጧት ተስፋ ገቡላት። ከዚያም ይህ ሰው ከማንም ሰው በላይ ኃያል የሆነበትን ምስጢር ለማወቅ ፈለገች። ሁልጊዜ ሁለቱ ሲገናኙ ኃይሉ በምን እንደሆነ ትጠይቀዋለች። ወንድ ስሜቱ ሲነሳ ሴትን ለማግኘት ብሎ ምስጢር ማውጣት ስለሚችል ለግንኙነት ሲዘጋጁ ይህን ጥያቄ ባትጠይቀው አልቀረችም። ሆኖም ጀግናው ምስጢሩን ባይነግራት ለብዙ ጊዜ ቆየ። ነገር ግን አንድ ቀን ሴትዬዋ ልብን በሚያባብልና በሚሰርቅ በሴት ቋንቋና አቀራረብ ቀረበችና 'እወድሻለሁ እንዴት ትለኛለህ! ልብህ ከእኔ ጋር እይደለም?' እያለች ልቡን ሰረቀች። ከዚያም ምስጢሩን ነገራት። ሴትዬዋም የልቡን እንደ ነገራት ለጠላቶቹ መልዕክት ልካ አስመጣቻቸውና የፍቅር ጓደኛዋ የነበረውን ጀግና አሳልፋ ሰጠችው። የሴትዬዋ ፍቅር ምስጢሩን እስከምታገኝበት ድረስ ነበር። ከዚያ በኋላ

ልታዋርደው ጀመረች (መላ.16:4-19)። በዚህ ዓላማ ወሲብን መፈጸም ለእንዱ የዓላማ ማስፈጸሚያ ሲሆን ለሌላው ግን ጸጸትን የሚያመጣ ችውርደት ተግባር ይሆናል።

3.5.4. ዝናን ለማግኘት

ወሲብን ዝናን የማግኛ መንገድ አድርገው የሚጠቀሙ ሰዎች አሉ። በእንዳንድ ባህሎች ወንዶችም ሆኑ ሴቶች ከብዙ ሰዎች ጋር የወሲብ ግንኙነት የሚፈጽሙ ከሆኑ እንደ ታዋቂ ሰዎች ይቆጠራሉ። ይህ ከጋብቻ በፊትና ከጋብቻ በኋላም የሚተገበር ድርጊት ነው። በእንዲህ ዓይነት ባህል ውስጥ ለአንድ የፍቅር ጓደኛ ታማኝ መሆን እንደ ነውር ይቆጠራል። ስለዚህ እያንዳንዱ ሰው ታዋቂ ለመሆን ከብዙ ወንዶች ወይም ሴቶች ጋር የወሲብ ግንኙነት ለመፈጸም ይሸቀዳሉ። ይህ ባህል ምን ያህል ጎጂ እንደሆነ ማንም ማወቅ ይችላል። አንድ ሰው በእባለዘር በሽታ ወይም በኤድስ ከተያዘ በጥቂት ጊዜያት ውስጥ ማህበረሰቡን ማዳረስ ይችላል። ስለዚህ ይህ ለመለካከትና ልማድ ዝናን ባይሆን ሞትን የሚያመጣ ዋነኛ መንገድ መሆኑ ለማንም ግልጽ ነው። ዝናን ለማግኘት ወሲብን መፈጸም አስቃቂ የሆነ የሞትን መንገድ መምረጥ ነው። ኤድስ እንኳ ባይኖር እንዲህ ዓይነት ተግባር መፈጸም የራሱ የሆነ ሥነልቦናዊ ኪሳራ ያመጣል። የሕይወት ባዶነትን እንጂ እርካታና ደስታ አያመጣም።

3.5.5. ከሥነልቦና ችግሮች ጊዜያዊ እጭታ ለማግኘት

እንዳንድ ሰዎች ብቃታቸውን ለሌሎች ለማሳየት ወሲብን ይፈጽማሉ። በተለይ በውስጣቸው ትንሽ ሰዎች እንደሆኑ የሚሰማቸውና በማህበረሰቡ ውስጥ ዋጋ እንደሌላቸው ስለሚሰማቸው ዋጋ እንዳላቸው ለማስመስከር ከሚጥሩባቸው መንገዶች አንዱ ወሲብን መፈጸም ነው። ወሲብ ቢፈጽሙ ለሌላው ሰው ዋጋ እንዳላቸው ማሳየታቸው እንደሆነ ያስባሉ። ወሲብን ተቀባይነት ወይም ዋጋ የማግኛ መንገድ አድርገው ይቀበላሉ። እንዳንድ ጊዜ ደግሞ በአካባቢያቸው ከሚገኙ የታወቁ ሰዎች ጋር ወሲብን ለመፈጸም የተቻላቸውን ሙከራ ያደርጋሉ። ይህ ከተሳካቸው ወይም ሙከራው ብቻ እርካታ ይስጣቸዋል። ይህንንም እንደ ታላቅ ገድል ያወራሉ።

ሌሎች ሰዎች ደግሞ ከብቸኝነት፣ ከመንፈስ መሰላችት ወይም ከተስፋ መቁረጥ ስሜት ለመውጣት ብለው ወሲብን ይፈጽማሉ። እነዚህ ሰዎች ለጥቂት ጊዜም ቢሆን ደስታ የሚሰጣቸውን ወይም

ችግራቸውን የሚያስረዳቸውን ነገር ይፈልጋሉ። ከእነዚህም አንዱ ወሲብ ነው። ለእነዚህ ሰዎች ወሲብን መፈጸም የችግር ማስረጃ መሰሪያ (እንክብል) ነው። ብዙ ሰዎች በልቅ የወሲብ ግንኙነት የሚሳተፉት በብዙ ነገሮች ሲጨነቁና ተስፋ ሲቆርጡ ነው። ብሩህ ተስፋ የሚታያቸው ሰዎች ይህን አያደርጉም። ምክንያቱም በልቅ የወሲብ ግንኙነት ከተሳተፉ ሞት እንደሚመጣቸው ያውቁታል። ነገር ግን ተስፋ ለቆረጡ ሰዎች የወደፊቱ ነገር ጨልሞ ስለሚታያቸው ሞትን አይፈሩም። ሞትን የሚፈራው ዓላማ ያለው ሰው ነው። የሕይወት ዓላማ የሌለው ሰው ብሞት ምን ይቀርብኛል ብሎ ያስባል። ስለዚህ “ተው በልቅ ወሲብ መሳተፍ ኤድስ ከዚያም ሞትን ያመጣል” ተብለው ሲመከሩ “ኤድስ ቀሚስ ለብሳ ብትመጣም እንተዋትም” እያሉ በተግባራቸው ይቀጥላሉ። እነዚህ ሰዎች ይህን ተግባር ሲፈጽሙ በእሳት እንደሚጫወቱ ይገባቸዋል። ሆኖ ገለገለው ራስን የመግደል ተግባር እንዲፈጽሙ ያደረጋቸው እነርሱ መሸሽ የሚፈልጉት የሥልጣና ችግር ነው። ወሲብን መፈጸም ለጥቂት ደቂቃዎች እርካታ ቢሰጣቸውም የሚደበቁበት ግን የምትውጣቸው መሸሽጊያ ዋሻቸው ናት።

3.5.6. ለአምልኮ

በጥንት ዘመን ቆሮንቶስ በምትባል የግሪክ ከተማ ውስጥ አፍሮዳይፕስ የተባለች አማልክት ነበረች። ይህች አማልክት የፍቅር አማልክት ተብላ ስለምትታወቅ አምላኪዎቿ በቤተመቅደሷ ውስጥ በሰሟ ወሲብ ይፈጽሙ እንደነበር ይነገራል። በአሁኑ ዘመንም በአንዳንድ ቦታዎች ሰዎች በሚያመልኩት አማልክት ስም ወሲብን ይፈጽማሉ። ለአማልክቱ ሰዕለት ተሰለው የለመኑት ነገር ከሆነላቸው ከሌሎች ሰዎች ጋር ልቅ ወሲብ እንደሚፈጽሙ ይነገራል።

3.5.7. ለስብዕና መግለጫ

አንዳንድ ጊዜ ወሲብ ለስብዕና መግለጫ ይውላል። የአስገድዶ መድፈር ተግባርን የሚፈጽሙ ወንዶችም ሆኑ ሴቶች ወሲብን የሚፈጽሙት ማን እንደሆኑ በሌሎች ላይ ለማሳየት ከሚመነጭ ፍላጎት ነው። ይህን ተግባር ሲፈጽሙ “እኔ እንዲህ አደረኩ” ብሎ ብርቱ እንደሆኑ ለማረጋገጥ ይጠቀሙበታል። በዚህ ድርጊታቸው ለሰው ርኅራኄ የሌላቸው ጨካኞችና አረመኔዎች መሆናቸውን ይገልጻሉ። ይህን ጭካኔ የተሞላበት ድርጊት ሲፈጽሙም አርካታ ያገኛሉ። ሌላው ሲያለቀስ እነርሱ ግን ይስቃሉ። እንግዲህ ያለሌላው

ፍላጎትና ፈቃድ በግዳጅ በሌላው ላይ ወሲብን የሚፈጽሙት ሰዎች ዓላማቸው በሌላው ጉዳት ደስታን የሚያገኘውን ስብዕናቸውን ለመግለጽ ነው። በዚህ ላይ መታወቅ ያለበት ነገር እነዚህ ሰዎች ይህን ተግባር ሲፈጽሙ ይህ ዓላማቸው መሆኑን አለማወቃቸው ነው።

3.5.8. ለበቀል መፈጸሚያ

በአንድ የገጠር መንደር አንዲት ሴት ልጅ ያለፈቃዷ በወላጆቿ ግፊት በዕድሜ የሚበልጣትን ጎልማሳ አገባች። ልጅቷ ከማግባቷ በፊት እጮቿዋን እንደማትወድ ትናገር ነበር። እጮቿዋም ይህን ሰምቶ በልቡ አስቀምጦ ነበር። ያገባት ዕለት ወሲብ ለመፈጸም ሲጠይቃት እምቢ ትለዋለች። ከዚያም በአለንጋ ይገርፋትና እሿ ያስኛታል። ወሲብ ሲፈጽምበትም እርሷ ምንም ለማት ለላልነበራት በጣም አመማትና እንዲተዋት ስትጠይቀው እየሳቀባት የበለጠ ያሳምማት ጀመር። ይህ ሰው ከዚህች ልጅ ጋር ወሲብን በዚህ መልክ መፈጸሙ መበቀሉ ነበር እንጂ ፍቅሩን ለእርሷ ለመግለጽ አልነበረም።

አንዳንዶች ደግሞ በጓደኛቸው ላይ ቂም ካላቸው ወሲብ በመፈጸም በማሰረገዝ ወይም የአባለዘር በሽታ ወይም ኤድስ በማጋባት ጓደኛቸውን ይስቀላሉ። ይህ መቼም በወሲብ ይፈጸማል ብሎ ማስብ ሊከብድ ቢችልም ሲሆን መታየቱ አንዳንድ ጊዜ ለዎች ወሲብ የሚያደርጉበት ዓላማ ክፉና የማይታመን መሆኑን ያሳያል። የፍቅር መግለጫ ነው ተብሎ በሚታመነው የወሲብ ግንኙነት ተጠቅሞ ሌላውን ሰው መጉዳት ከአረመኔነት ተግባር ተለይቶ አይታይም። በተለይ ከሌላው ሰው በራስ ስህተት ወይም በሌላው ሰው ችልተኝነት በኤድስ በሽታ ከተያዙ በኋላ ይህን ለው ለመበቀል ሌሎች የዋህ ሰዎችን በበሽታው መበከል ስብዓዊነት የጎደለው የአውሬነት ተግባር ነው። በአንደበት ፍቅርን እየተናገሩ ሌላውን ሰው ለሞት አሳልፎ መስጠት በዚህ ዓለም የአዕምሮ እረፍት ማጣትን በሚመጣው ዓለም ደግሞ የዘላለም ስቃይን ማፍራት ነው።

3.5.9. ለገንዘብ ማግኛ

ወሲብን ለገቢ ማግኛ አድርገው የሚጠቀሙ ሰዎች አሉ። በአንዳንድ አገሮች በወሲብ ገንድ ሲተዳደሩ ለሚፈልጉ ሰዎች የገንዘብ ሥራ ፈቃድ ይሰጣቸዋል። በዚህ ሥራ ላይ የተሰማሩ ሰዎች የሚነግዱት የራሳቸውን አካል ነው። ይህ ተግባር የዝሙት ተዳዳሪነት ይባላል። እነዚህ ሰዎች ለደንበኞቻቸው አካላቸውን በመስጠት ገንዘብ

ያገኛሉ። ደንበኛውን ቢወዱም ባይዱም ጉዳያቸው ከሚያገኙት ገንዘብ ጋር ነው። ወሲብን የሚፈጽሙት የሚፈልጉት ገንዘብ ከተሰጣቸው ብቻ ነው (ዘፍ.38:16)።

በኢትዮጵያ ውስጥ የዝመት ተዳዳሪነት ተግባር የተጀመረው ከኢጣሊያ ወረራ በኋላ እንደሆነ ይነገራል። ከዚያን ጊዜ ጀምሮ ዕድገቱ እየጨመረ መምጣቱ የተገለጠ ነገር ነው። በዚህ ሥራ የተሰማሩት አብዛኞቹ ሴቶች ዕድሜያቸው በ15ና በ30 ዓመት መካከል የሚገኙ ናቸው።

በዚህ ተግባር ውስጥ የሚገቡ በአብዛኛው ሴቶች ናቸው። ሴቶች ወደዚህ ተግባር እንዲገቡ የሚያደርጉአቸው የተለያዩ ግላዊና ማህበራዊ ችግሮች ይኖራሉ። ከእነዚህም ጥቅቶቹ የሚከተሉት ናቸው።

1. ኅብረሰተሰቡ ለሰውሲብ ግብረ ገብ ያለው አመለካከት እየላላ መምጣቱ
2. ዝቅተኛ የኢኮኖሚ ሁኔታ/ድህነት
3. የብዙ ሴቶች ከገጠር ወደ ከተማ ለሥራና የተሻለ ኑሮ ፍለጋ መፍለስ
4. በወላጆች ተጽዕኖ ያለዕድሜና ያለ አቻ የሚደረግ ጋብቻ
5. የቤተሰብ መፍረስና የልጆች አሳዳጊና ተንከባካቢ ማጣት
6. የሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ከጨረሱ በኋላ ከፍተኛ ትምህርት ለመማር አቅም አለማግኘት
7. በተፈጥሮና በሴሎች ችግሮች ከቤተሰብና ከተወለዱበት አካባቢ መፈናቀል
8. የሥራ አጥነት ችግር
9. ያልተፈለገ እርግዝና
10. ልጅ አለመውለድ መቻል
11. ዝመት አዳሪነትን ቀላል የገንዘብ ማግኛ መንገድ አድርጎ ማለብ

³ Ezra, Markos and Gebre Selassie, Seyoum (eds.), *Handbook on Population and Family Life Education for Secondary School Teachers in Ethiopia*. Addis Ababa, July 1998, p. 139.
⁴ MOLSA 1984
⁵ Scamler, Graham & Annette. (eds.) *Rethinking Prostitution: Purchasing Sex in the 1990s*. Routledge, London. 1997, p. 9)

ለገንዘብ ብለው ወሲብን መፈጸም ከፍተኛ የሥነልቦና ችግር ያመጣል። በዚህ ተግባር የተሰማሩ ሴቶች ስለራሳቸው ማንነት ትክክለኛ ግምት የላቸውም። ስለራሳቸው ያላቸው ግምት በጣም ዝቅተኛ ነው። ራሳቸውን መቀበል ያስቸግራቸዋል። በቤተሰባቸው፣ በቤተዘመዳቸው እንዲሁም በኅብረተሰቡ ዘንድ ተቀባይነት የላቸውም፣ ተቀባይነት እንደሌላቸውም ይሰማቸዋል። እነርሱን የሚቀበልና የሚያፈቅር ሰው እንዳለ አያሰቡም። ከሥራቸውም ጋር በተያያዘ ሁኔታ የበደለኝነት ሰሜት፣ ነውረኝነት፣ የመንፈስ መውደቅ፣ ቁጣ፣ ጥላቻና ሌሎችን ማመን አለመቻል ይሰማቸዋል። ይህ እንግዲህ የዝመት ተዳዳሪነት ተግባር በሥነልቦና ላይ ከሚያመጣው ችግር አኳያ ስንመለከት ብቻ ነው እንጂ የተለያዩ አካላዊ ችግሮችንም ያስከትላል። ከእነዚህም የጤንነት ችግር አንዱ የሚጠቀስ ችግር ነው። በዝመት የሚተዳደሩ ሴቶች ከሴሎች ሴቶች ይልቅ ቶሎ ይሞታሉ።

3.5.10. ወሲብ ምን እንደሆነ ለማወቅ በመጓጓት

ወጣቶች ወሲብ ምን እንደሆነ በተግባር አያውቁትም። ከዚህም የተነሳ ምንነቱን ቀምሰው ለማየት ወደ ሙከራ ይሄዳሉ። በተለይ ስለወሲብ በግልጽ የሚናገሩ መጽሐፍት በማንበብ ወይም ፊልሞችን የሚያዩ ከሆነ ጉጉታቸው አጅግ ይጨምራል። ይህ ደግሞ ከጋብቻ በፊት ወደ ወሲብ ግንኙነት እንዲሄዱ ይገፋፋቸዋል። ወሲብ ምን እንደሆነ ለማወቅ መጓጓት በራሱ ምንም ክፋት የለውም። ምክንያቱም ይህን ፍላጎት የሰጠን እግዚአብሔር ራሱ ሰለሆነ ስለወሲብ አስቦ መጓጓት መጥፎ አይደለም። ክፋቱ ግን ይህን ፍላጎት ያለ ቦታው መጠቀም ነው። በዚህ ሁኔታ የሚፈጸመው ወሲብ ብዙ ሥነልቦናዊና ማህበራዊ ችግሮችን ያስከትላል። ስለዚህ ከጥቅሙ ጉዳቱ ያመዝናል።

3.5.11. ለተዋልዶ

ወንድና ሴት ሆኖ መፈጠር በራሱ ያለወሲብ ዘርን መተካት አይችልም። እግዚአብሔር ሰውን ወንድና ሴት አድርጎ ክፈጠረ በኋላ ብዙ ተባዙ ብሎ ማዘዙ ወሲብን ባርኮ ለሰው ልጆች መሰጠቱን ያመለክታል። እንግዲህ ለሰው ልጅ ወሲብን መፈጸም ዋነኛ የመራቢያ መንገድ ለሰሆነ በዚህ ዓለማዊ ወሲብን መፈጸም መልካም ነው። ሆኖም ይህ ዓላማ ራሱ ያለ አግባብ በሥራ ላይ ሲውል ይችላል።

አንድ ጊዜ አባትና ሁለት ወንድ ያላወቁ ሴት ልጆቹ ከተማ በአሳት ሲወድም አምልጠው ወደ አንድ ተራራ ላይ ወደ ነበረው ዋሻ ውስጥ ተሸሸጉ። በዚያም እየኖሩ ሳሉ አንድ ቀን ታላቂቱ ታናሺቱን “አባታችን ሽመገሰ በምድርም ሁሉ እንዳለው ልማድ ሲንናኘን የሚችል ሰው ከምድር ላይ የሰም አለቻት። ሁለቱም በጉዳዩ ላይ ከተወያዩ በኋላ ከአባታቸው ጋር ወሲብን ለመፈጸም ተስማሙ። የውሳኔያቸው ዋና ዓላማ ከአባታቸው ዘር ለማስቀረት ነበር። ከዚያም ግባቸውን ለመምታት አባታቸውን የሚያስክር መጠጥ አጠጥተው ነሰከሩ በኋላ ሁለቱም ተራ በተራ ከአባታቸው ጋር ተኙ። ከአባታቸውም ጸነሱ። ሁለቱም ወንድ ልጆችን ወለዱ። በዚህም የአባታቸውን ዘር ለማስቀረት ቻሉ። ወሲብን ለተዋልዶ መጠቀም መልካም ቢሆንም የእነዚህ ሁለቱ ወጣት ሴቶች ድርጊት እጅግ አስጸያፊ ነገር ነው። ሴቶቹ ያዩት ዓላማቸውን ማስፈጸም እንጂ የተጠቀሙበት መንገድ ክፉ መሆኑን አልተመለከቱም። ወሲብ ዘር ለመተካት ነው ተብሎ ከማንም መንገደኛ ወይም ከቤተዘመድ ጋር ወሲብን መፈጸም በአንድ በኩል ዓላማ ቢመታም በሌላ በኩል ግን ትክክል አይደለም (ዘፍ. 19:30-38)።

3.5.12. ለፍቅር መግለጫ

ወንድና ሴት ዘላቂ ግንኙነት ከመሰረቱ በኋላ አንዱ ለሌላው ያለውን ፍቅር ከሚገልጥባቸው መንገዶች አንዱ ወሲብን በመፈጸም ነው። የባልና ሚስትን ግንኙነት በጣም ልዩ የሚያደርገው አንዱ ወሲብ መፈጸማቸው ነው። ወሲብ በባልና ሚስት መካከል ልዩ ትርጉም አለው። ሁለቱን አንድ ያደርጋቸዋል። የሁለቱን ግንኙነት እንደ ሙጫ የሚያጣብቅ ተግባር ይሆናል። በዚህ ግንኙነት ውስጥ ሁለቱም በሙሉ መፈቃቀድ ወሲብን ይፈጽማሉ። ሁለቱም የደስታው ተካፋዮች ይሆናሉ። በወሲብ ግንኙነቱ ውስጥ ከሁለቱም ወገን ፍቅር መቀባበልና መስጠት ይኖራል። ወሲብ የሚፈጸመው በሁለቱ መካከል እውነተኛ ፍቅር በመኖሩ ነው። ወሲብንም አስደሳችና ማራኪ የሚያደርገው በፍቅር ላይ የተመሰረተ መሆኑ ነው። በፍቅር ላይ የተመሰረተ ወሲብ ደስታና እርካታን ያመጣል። በፍቅር ላይ ተመስርቶ በባልና ሚስት መካከል የሚፈጸም ወሲብ እርካታን ከማስገኘቱም በላይ ደስታው እንደ መስከር ያደርጋል፤ አፅምሮን ያገኘናል (ምላ. 5:18-19፤ መጋ. 4:10)። ከዚህ ውጭ የሆነ ወሲብ ግን እርካታ አይሰጥም። ብልትን ከብልት ጋር ማገናኘት በራሱ የውስጥን ውጥረት ከማስተንፈስ ያስፈ ውጤት የሰውም። የወሲብ ደስታው በግንኙነቱ/relationship/ ላይ ነው እንጂ ወሲብን በመፈጸም ላይ ብቻ

አይደለም። ለሰዚህ ዘላቂነት ባለው ግንኙነት ውስጥ ማለትም በጋብቻ ውስጥ ባልና ሚስት ወሲብን ለፍቅር መግለጫ መጠቀማቸው መልካም ነው።

እንግዲህ ከዚህ በላይ እንደ ተጠቀሰው ሰዎች ወሲብን ለተለያዩ ዓላማዎች እንደሚጠቀሙበት ለማየት ሞክረናል። እንዳንዱ ዓላማዎች መልካም ሲሆኑ ሌሎች ደግሞ ክፉዎች ናቸው። ወሲብ መልካም የሚሆነው በሁለት በጋብቻ በተጣመሩ ባልና ሚስት መካከል ያለምንም ቅድመ ሁኔታ መቀባበል፤ መግባባት፤ ሙሉ መፈቃቀድ፤ የእኩልነት ስሜት፤ አመኔታ፤ የሰሜት መነሳሳት፤ ራሱን መስጠት እና ፍቅር በሚኖርበት አውድ ሲፈጸም ብቻ ነው። ክጋብቻ ውጭ የሚደረግ የወሲብ ግንኙነት ፈጻሚዎቹ በፍቅር ላይ የተመሰረተ ነው ብለው ቢሰብኩም ከእውነት የራቀ ከመሆኑም በላይ ሰውር ዓላማ ያለውና የመንፈስ፤ የአፅምሮና የሰሜትን እርካታ ለማምጣት አቅም የሌለው ተግባር ነው። ለሰዚህ ለወሲብ እርካታና ደስታ ትክክለኛ ሥፍራው በትዳር ውስጥ ብቻ ነው። ይህ ማለት ግን ሁሉም የተጋቡ ባልና ሚስት የወሲብ እርካታ ያገኛሉ ማለት እንዳልሆነ ግልጽ ሲሆን ይገባል። በጋብቻ ውስጥም የሚፈጸም ወሲብ ከፍቅር ባሻገር የተሰወረ ዓላማ ሲኖረው ይችላል። ይህ ካለማወቅ ወይም ከቸልተኝነት ሊመጣ ይችላል። ይህን ችግር ለመቅረፍ ወይም የወሲብ ሕይወታቸውን ለማሻሻል ባልና ሚስት ትምህርትና የማማከር አገልግሎት ያስፈልጋቸዋል።

እነዚህን ወሲብ የሚፈጸሙባቸው ዓላማዎች በማወቅ፤ በትክክለኛ ነጻና ላይ የሌለ ሰው ሲመለስ ይገባቸዋል። ማንም ሰው የፈለገውን ነገር ለማድረግ ነጻ ምርጫ አለው። ነገር ግን ሁሉም ሰው በፈቃዱ የሚፈጽማቸው ነገሮች እይጠቅሙም። የሚረባውን ነገር መርጦ ማድረግ መቻል ብልህነት ነው። ጤነኛ ሰው የፍላጎቱ ተገዥ ላይሆን ፍላጎቶቹን በመቆጣጠር እንደሚጠቅመው አድርጎ ሌሎችን በማይጎዳ ሁኔታ የሚጠቀም ሰው ነው። ለሰዚህ ራሱንና ሌሎችን ከሚጎዳ የወሲብ ዓላማ ልንመለስ ይገባናል።

3.6. ለወሲብ እርካታ የሚያስፈልጉ ቅድመ ሁኔታዎች

ባልና ሚስት አንዱ ሌላውን በወሲብ ፍላጎት ለማርካት ክፈለጉ በቅድሚያ መሆንና ማድረግ የሚገባቸውን ነገሮች በሚገባ ሊያውቁ ይገባቸዋል። ወሲብ ጥበብና እውቀት የሚጠይቅ ተግባር ስለሆነ ያለጥበብና እውቀት የሆነ እፈጸም ባልና ሚስትን ወይም

አንዳቸውን ላያረካ ይችላል። ባልና ሚስት ወሲብን በተገቢ ሁኔታ ማለትም ሁለቱም በወሲብ የሚገኘውን እርካታና ደስታ እንዲያገኙ ከተፈለገ የሚከተሉትን ቅድመ ሁኔታዎች ማሟላት ይኖርባቸዋል።

3.6.1. መቀባበል

መቀባበል ለመልካም የወሲብ ግንኙነት እጅግ አስፈላጊ ነው። ይህ መቀባበል ሌላውን ተቃራኒ ጾታ ያለምንም ቅድመ ሁኔታ መቀበል መቻል ነው። ሰዎች ሲተርቱ 'ሰውን ከወደዱ ከነንፍጡ ነው' ይላሉ። ይህ ሌላውን ሰው እንዳለ እንደነቀበል የሚያደርገን ለስውቁው ያለን ያልተገደበ ፍቅር ነው። ይህ ፍቅር ምን ዓይነት ባህርያት እንዳሉት ፍቅር በሚለው ንዑስ ርዕስ ሥር እንመለከታለን።

3.6.2. መግባባት

መግባባት ማለት የራስን ስሜት ለሌላው ተቃራኒ ጾታ መግለጽና መረዳዳት መቻል ነው። የወሲብ ግንኙነት የሚጀመረው ማታ በአልጋ ላይ ሳይሆን ከሟት ጀምሮ በባልና ሚስት መካከል በሚደረጉ ግንኙነቶች ነው። ባልና ሚስት የሚያደርጉት ግንኙነት በመግባባት የተሞላ ከሆነ የወሲብ ግንኙነታቸውም ደስታና እርካታ ያለው ይሆናል። ባልና ሚስት ቀን መልካም ግንኙነት ሳይኖራቸው ወሲብ ለመፈጸም አልጋ ላይ ቢወጡ በአልጋ ላይ የሚፈጠር ተአምር አይኖርም። ባል አልጋ ላይ ሲወጣ ብቻ 'የእኔ ፍቅር እወድሻለሁ' ቢላት ሚስት ባሏ የወሲብ ፍላጎቱን ለማርካት አየደለላት እንደሆነ ስለምትገነዘብ በምፈጽሙት የወሲብ ግንኙነት ተገቢውን አጸፋ ለመስጠት የስሜት መነሳሳት አይኖራትም።

መግባባት ካለ ባልና ሚስት ያለ ምንም መተፋፈር ራሳቸውን መገላለጥ ይችላሉ። ይህ መገላለጥ ውስጣዊና ውጫዊ ማንነትን ያለ መተፋፈር መገላለጥን ያጠቃልላል። በአብዛኛው የአባብ መገላለጥ ቀርቶ ራቂታቸውንም ቁመው መተያየትን የሚተፋፈሩ ባልና ሚስት ሞልተዋል። ይህ መተፋፈር የሰው ልጅ የውድቀት ውጤት ነው (ዘፍ 3:7)። አዳምና ሔዋን ከውድቀት በፊት ራቂታቸውን ሆነው አያሉ እንኳ እንደ ልጆች አይተፋፈሩም ነበር (ዘፍ2:25)።

መልካም ግንኙነት ለባልና ሚስት የወሲብ እርካታ አስፈላጊ መሆኑን ተረድተው ሁለቱም ግንኙነታቸውን የሚያሻሽሉበትን መንገዶች መቀየስ ይኖርባቸዋል። ከእነዚህ መንገዶች አንዱ

ግልጽነትና ታማኝነት የተሞላበት ግንኙነት ነው። ባልና ሚስት ውሸት ሊነጋገሩ አይገባም። የተሰወረ አጀንዳ ሊኖራቸው አይገባም። ይህ ግንኙነታቸውን ከፋኛ ስለሚጎዳ ልብ ስልብ ሲገላለጡ ይገባቸዋል። በባህላችን ወንዶች ቆፍጣና ወይም ስሜታዊ ያልሆኑ መሆን እንዳለባቸው ስለሚታሰብ ለሚስቶቻቸው ስሜቶቻቸውን ስመግስጽ ይቸገራሉ። ባሉች በአብዛኛው ለሚስቶቻቸው ዝግ ሆነው ይኖራሉ። 'ሚስት የባልን ልብ ማወቅ አይገባትም' የሚል አባባል በባሉች ላይ ከፍተኛ ተጽዕኖ አድርገዋል።

ተዘዋውራ ሳገለግል በነበረበት አንዳንድ ቦታዎች ከሚስቶቻቸው ጋር መልካም ግንኙነት መመስረት ቀርቶ ከሚስቶቻቸውም ጋር ምግብ የማይበሉ ባሉች አጋጥመውኛል። ሚስት ለባልዋ በገበታ ምግብ አቅርባ ተመልሳ ወደ ጓዳ ትሄዳለች። የሚገርመው አንዲህ የሚያደርጉ ጌታን ያላመኑ ብቻ ሳይሆኑ አንዳንድ ክርስቲያን ባሉችም ጭምር ናቸው። በዚህ ግንኙነት ውስጥ የሚኖሩ ባልና ሚስት በወሲብ ግንኙነታቸው እርካታ ያገኛሉ ብሎ ማሰብ አስቸጋሪ ነገር ነው።

ይህን መልካም ግንኙነት ለመመስረት ፈቃደኛ አለመሆን የባሉች ችግር ብቻ ሳይሆን ሚስቶችንም ያጠቃልላል። አንዳንድ ሚስቶች ስሜታቸውን በሚገልጹበት ጊዜ ታማኞች አይደሉም። እየተነዱም ቢሆን ስሜቶቻቸውን ደብቀው ለረጅም ጊዜ ማቆየት ይችላሉ። ለረጅም ጊዜ የቆሰለው ስሜታቸው ገህድ ሲወጣ የጋብቻቸውን ቃል ኪዳን ማሰብ በማይችሉበት ደረጃ ስለሚደርሱ ከባሉቻቸው ለመለየት ይወስናሉ።

3.6.3. የእኩልነት ስሜት

አንድ ወቅት ስለቤተሰብ ሳስተምር ተማሪዎቼን በሰወንድና ሴት ያላቸውን አመለካከት ጠየኩአቸው። አንዳንዶች ወንድና ሴት እኩል አይደሉም ቢሉ ሴቶች ደግሞ እኩል ናቸው የሚል አሳብ መስጠት ጀመሩ። እያንዳንዱ ወገን የራሱን አሳብ ትክክል እንደሆነ ለማሳየት የተለያዩ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎችንና ባህላዊ አባባሎችን መጥቀስ ቀጠሉ። በከፍሉ ውስጥ የአሳብ ጦርነት ተፈጠረ። እርስዎ በከፍሉ ውስጥ አስተማሪ ቢሆኑ የትኛውን አሳብ ይደግፉ ነበር? እንዴትስ ሁለቱን ወገን ያበታርቃሉ? ይህ ቀላል ጥያቄ አይመስለኝም። አገልጋዮችም ሆነው ስለወንድና ሴት ትክክለኛ ያልሆነ ግንዛቤ ያላቸው ሰዎች አሉ። ትክክለኛ ግንዛቤ የቀ ነው? ወንድና ሴት እኩል ናቸው? በትዳር ውስጥ የባልና ሚስት ሚና ምን

መምበል አለበት? የቤተሰብ መሪስ ማንነቱ? በአጠቃላይ የባልና ሚስት ግንኙነት ምን መምበል ይኖርበታል? ይህ ክፍል የእግዚአብሔርን ቃል ማዕከላዊ በማድረግ ለእነዚህ ጥያቄዎች ምላሽ ለመስጠት ይሞክራል።

ከሰው ልጅ በኃጢአት መውደቀ ቀደም ብሎ የነበረው የወንድና የሴት ግንኙነት በእኩልነት ላይ የተመሰረተ ነበር። ሁለቱም ከእግዚአብሔር ለመለካከት ሲታዩ እኩል ነበሩ። ምክንያቱም ሁለቱም የእግዚአብሔር የእጁ ሥራዎችና የእርሱ መልክ ተሸካሚዎች በመሆናቸው ነበር። ለለዚህ ወንድና ሴት ሲፈጠሩ በሰብዓዊነት እኩል ከብርና ዋጋ ነበራቸው። መጽሐፍ ቅዱስ ሁለቱም በእግዚአብሔር መልክና ምሳሌ የተፈጠሩ ፍጡራን እንደሆኑ ያስተምራል። “እግዚአብሔርም በውን በመልኩ ፈጠረ፤ በእግዚአብሔር መልክ ፈጠረው ወንድና ሴት አድርጎ ፈጠራቸው (ዘፍ1:27)። ሴት ከወንድ ጎን ከተወለደች እንዲት አጥንት ተፈጠረች። “እግዚአብሔር አምላክም በአዳም ከባድ እንቅልፍ ጣለበት፤ አንቀላፋም፤ ከጎኑም አንዲት አጥንትን ወስዶ ስፍራውን በሥጋ ዘጋው” (ዘፍ2:21)።

ማረው ሄኔሪ የመጽሐፍ ቅዱስ ማብራሪያ ይህን ክፍል ሲገልጽ “ሴት የተፈጠረችው ከእግሩ አይደለም ስለዚህ አትረገጥም፤ ከራሱ አይደለም ስለዚህ የበላይ ሆና አትገዛም፤ ከጎኑ ነው እኩል እንድትሆን፤ ከብብቱ ሥር ነው እንድትጠበቅ፤ ከልቡ አጠገብ ነው እንድትወደድ” ይላል። በዚህ ገለጻ መሰረት በተፈጥሮ ሴት ከወንድ ያነሰች አይደለችም ማለት ነው። ሴት ከወንድ ጎን ከወጣው አጥንት መፈጠሩ ራሱ ሴት ከወንድ እኩል መሆኗን እንጂ የወንድ የበታች መሆኗን አይገልጽም።

ብዙ ሰዎች “እንደ እርሱ ያለ ረዳት” (ዘፍ 2:20) የሚለውን አሳብ በተሳሳተ መንገድ ይተረጉሙታል። ረዳት ማለት ምን ማለት ነው? ሚስት የባል ረዳት ናት ሲባል ምን ማለት ነው? ረዳት የሚለውን ቃል የእንግሊዘኛው መዝገበ ቃላት አብሮ የሚጓዝ ጓደኛ ብሎ ይተርጉማል። ሚስት ከባል ጋር አብራው የምትጓዝ የኑሮ ጓደኛ ነች። ሚስት ባል የጎደለበትን ነገር ሁሉ የምታሟላ ያልበለጠነች የበታች ረዳት አይደለችም። ይህ ረዳትነት መተጋገዝንና መረዳትን እንጂ የበላይነትንና የበታችነትን ወይም የሥልጣን ተዋረድን አያመለክትም።

ከውድቀት በኋላ ግን ስለሴት የተነገሩ አባባሎች ሴት ከወንድ ጋር ያላትን እኩልነት የሚቃወሙ ይመስላሉ። ከእነዚህም በዋነኛነት የሚጠቀሰው “ፈቃድሽ ወደ ባልሽ ይሆናል” ተብሎ (በዘፍጥረት 3:16) ላይ የተጠቀሰው ቃል ነው። ይህ ፈቃድሽ የሚለው ቃል የወሲብ ፍላጎቷን ለማርካት ወንድ የወሲብ ስሜቷን ማነሳሳት እንዳለበት ያመለክታል።

የወንድ በዋጋ ከሴት እንደሚበልጥ እየታየ የመጣው ከውድቀት በኋላ ነበር። የተለያዩ ባህሎች ለሴት የነበራቸው አመለካከት በጣም የተበላሸ ነበር። ከእነዚህም ከመጽሐፍ ቅዱስ ታሪክ ጋር ግንኙነት ያላቸውን ሶስት ባህሎችን እንመለከታለን።

በአይሁዶች ባህል ሴት ብዙም ስፍራ አልነበራትም። አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ማብራሪያዎች በአይሁዶች ዘንድ ሴት መሆን በእግዚአብሔር እንደመጣላት ይቆጠር እንደነበር ይናገራሉ። እንደ አይሁዳዊ ጧት ጧት በሚጻልይበት ጊዜ እግዚአብሔርን ከሚያመሰግንበት ጉዳዮች አንዱ ሴት ሆኖ ባለመፈጠሩ እንደሆነ ይነገራል። በእነርሱ ባህል ሴት ማለት ሰው ሳትሆን እንደ “ዕቃ” የምትቆጠር ነበረች። ሴቶች ትዳር በሚመሰርቱበት ወቅት የባሉቻቸው ንብረት ይሆናሉ። ሚስት በትዳር ውስጥ ከባልዋ እኩል መብት ሊኖራት ከቶውም አይታሰብም ነበር።

በግሪኩ ዓለምም ሴትነት የተከበረ ነገር አልነበረም። በግሪክ ባህል ሴት መሆን ማለት የወንድ የእርካታ ማግኛ ዕቃ መሆን ማለት ነበር። ባለትዳር የሆኑ ሴቶች ባሉቻቸው የሚያደርጉትን ነገሮች የመጠየቅ መብት አልነበራቸውም። ባሉች ሚስቶቻቸውን እቤት አስቀምጠው ከሴቶች ሴቶች ጋር ያመነዝራሉ። “ባል ለትዳሩ ማለትም ለሚስቱ ታማኝ መሆን አለበት” የሚባለው አሳብ አልነበረም። የሚስት ድርሻ ልጅ ወልዳ ማሳደግና የቤት እመቤት መሆን ብቻ ነበር። ሚስት ከባልዋ ጋር አደባባይ መውጣት አይቻላትም ነበር። ባልና ሚስት እንደ ጓደኞች አይታሰቡም። የባል ጓደኞች የውጭ ሰዎች እንጂ ሚስቱ አልነበረችም። ሚስት ከባልዋ ጋር እንደ ጓደኛ መተያየት አይታሰብም ነበር። የሚስት ጓደኞች ልጆችዋ ብቻ ነበሩ። ከዚህም በተጨማሪ ባል ሚስቱን መፍታት ከፈለገ ያለምንም ቅድመ ሁኔታ ሲፈታት ይችላል ነበር። ይህን ሲያደርግ ባል ማድረግ የሚንበው እንደ ነገር ስታገባ የተለጣትን ስጦታዎች ለእርሷ መልሶ መስጠት ነው።

የሮማውያንን ባህል ደግሞ ስንመለከት የሴት መሆን ማለት ያልታደለች ፍጡር እንደሆነች እንመለከታለን። በመጀመሪያው ክፍለ ዘመን የሮማውያን ባህል ፍች በጣም የተስፋፋ ነበር። ብዙዎቹ ሮማውያን ለትዳራቸው ታማኞች አልነበሩም።

እነዚህ ባህሎች መጽሐፍ ቅዱስ ስለሴት ከሚናገራቸው ነገሮች በስተጀርባ የነበሩ ባህሎች ነበሩ። ለምሳሌ በእዲስ ኪዳን የወንጌል ጸሐፊዎች ጌታ የመገባቸውን ሰዎች ቁጥር ሲጽፉ ያለልጆችና ሴቶች ብለዋል (ማቴ 14:21)። ይህ ማለት በዚያን ዘመንና ባህል ሴቶች ከቁጥር እንደማይገቡ ያሳያል። ይሁን እንጂ ይህ ጌታ ያስተማረው ትምህርት አልነበረም።

ጳውሎስ ስለባልና ሚስት ግንኙነት በጸረበት ዘመን ከበስተኋላው የነበሩ ባህሎች ይህን ይመስሉ ነበር። በመልዕክቱም ባልና ሚስት በጌታ ስሆኑ ከዚህ ከተበላሸው አመለካከት ተላቀው በታማኝነት መልካም ወዳጅነት መስርተው እንዲኖሩ ጥሪ ያቀርባል። ጳውሎስ የትዳር ሕይወት እጅግ መልካም ወዳጅነትና ግንኙነት ያለበት እንደሆነ ይናገራል። በእግዚአብሔርም ፊት 'ወንድ ወይም ሴት የለም' (ገላ 3:28) ብሎ ይናገራል። በክርስቶስ ያለው የሰዎች ግንኙነት ከጾታ ልዩነት የሚልቅ ነው። ልጆችና ሴቶች የባል ንብረት እንደሆኑ ይቆጠሩ በነበሩበት ባህል ውስጥ ባሉች ሚስቶቻቸውን እንደ ራሳቸው እንዲወዱ ማዘዝ ከፍተኛ ተራማጅነት ነው።

እግዚአብሔር ወንድና ሴትን እኩል አድርጎ አንዱ ያለ ሌላው ሊኖር በማይችልበት ሁኔታ ፈጠራቸው። የወንድና የሴትን እኩልነት አለመቀበል የባህል ችግር እንጂ የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ችግር አይደለም። ባል ሚስቱ ከእርሱ እኩል እንደሆነች የማያስብ ከሆነ ለራሱ የሚፈልገውን ነገር ለእርሱም ለማድረግ ጥረት አያደርግም። ሚስቱን እንደ ንብረቱ በመቆጠር የፈቃዱ መፈጸሚያ መሳሪያው ያደርጋታል። ባል በእግዚአብሔር አምላል ከእርሱ እኩል ሆኖ የተፈጠረችውን ሚስቱን እንደ ንብረቱ ማስብ ኃጢአት ነው። ስለዚህ ባል ይህን በመገንዘብ የአመለካከት ለውጥ ሲያደርግ ይገባዋል።

ሚስትም እግዚአብሔር ከወንድ እኩል አድርጎ እንደፈጠራት በማመን ራሱን ለወንድ እርካታ ብቻ መስጠት አይገባትም። ሴት ከወንድ በታች እንደሆነች የሚያስተምረው ባህል እንጂ መጽሐፍ ቅዱስ እንዳልሆነ ልትቀበል ያስፈልጋታል። ስለዚህ የባህልን ተጽዕኖ

በእግዚአብሔር ቃል እውነት ልትቃወም ይገባታል። ሴትዋም እንደ ወንዱ ሰብዓዊ መብት ሰላላት በጋብቻ ውስጥ ሰብዓዊነቷ ተገቢውን ቦታ እንዲያገኝ ከባልዋ ጋር ልትነጋገር ይገባታል። 'የእኔ አፈጣጠር ነው' እያለች ፈጣሪን ከመራገም ከባልዋ ጋር መነጋገርና መተማመን መፍትሔ ይሆናል። ካልሆነ 'ባለቤቱ ቀንዷን የበበራትን ላም ጎረቤት አይኗን ያጠፋል' እንደሚባለው አባባል ይሆናል። ከእግዚአብሔር ቃል ይልቅ ለባህል ቅድሚያ ከሰጠችና ከባልዋ ጋር መነጋገርን ያልፈለገች ሚስት በጋብቻ ውስጥ ያለውን ደስታ ሳታይ ትቀራለች።

እኩልነት ከሌለ ጓደኝነት የለም። ጓደኝነት ከሌለ ደግሞ ልብ ለልብ መቀራረብ አይኖርም። በጋብቻ ውስጥ የባልና ሚስት ዋጋ እኩል እንደሆነ የሚታሰብ ከሆነ አንዱ ሌላውን ለራሱ ጥቅም ብቻ በጋይል አይመመዝዝም። አንዱ የሌላውን መብት አይጋፋም። ሁለቱም የወል ፍላጎቶቻቸውን ለማሟላት ይተጋሉ።

እንግዲህ ወንድና ሴት ወይም ባልና ሚስት በእግዚአብሔር መልክ ስለተፈጠሩ በሰብዓዊነታቸው እኩል መሆናቸውን የእግዚአብሔር ቃል እንደሚያስተምር ከተረዳን የሚቀጥለው ጥያቄ በትዳር ውስጥ የባልና ሚስት ሚና ምንድነው? የሚለው ጥያቄ ነው። ቤተሰብ ሲመሰረት የመሪነትን ሚና የሚይዘው ማን ነው? ይህን ጥያቄ ለመመለስ ሐዋርያው ጳውሎስ በኤፌሶን መልዕክት ኤፌ5:21-33 ላይ የተናገረውን አሳብ በጥልቀት እንመለከታለን።

በዘመናችን ለበላይ ባለሥልጣን በተለይም ባልን እንደ ቤተሰብ መሪ በማሰብ ለመቆጠር/ መገዛት እንደኋላ ቀርነት እየታሰበ ይገኛል።

በብዙ ባህሎች ሴቶች እንደባሪያዎች ስለሚቆጠሩና ሌላው ቀርቶ በቤታቸው ውስጥ ነፃነት ሰላልነበራቸው/ስለሌላቸው/ መገዛትን መቃወማቸው ትክክል ሊመስለን ይችላል። ሴቶች እንደባሪያዎች እንዲታዩ ያደረገው ባህል እንጂ መጽሐፍ ቅዱስ አይደለም። ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ሴቶችን እጅግ ያከብራቸው ነበር። ስለዚህ ሴቶች ነፃነታቸውን ለማግኘት መቃወም ያለባቸው ባህላቸውን እንጂ የእግዚአብሔር ቃል መሆን የለበትም።

ጳውሎስ በዚህ መጽሐፍ ውስጥ ከባህል የተነሳ በጽዝቦች መካከል የነበረው የጥል ግድግዳ በሰዎችና በእግዚአብሔር መካከል ያለው ግንኙነት በመታደሱ እንደፈረሰ ያስተምራል። በክርስቶስ የሆኑ ሁሉ ወደ እኩልነት ደረጃ እንደመጡና በባህል ሰዎችን የሚያበላልጠው

መሰረት መፍረሱን ያመለክታል። እንግዲህ በባልና ሚስት መካከል የነበረው መልካም ያልሆነ አመለካከት በክርስቶስ ሊሆኑ ይለወጣል ማለት ነው።

ጳውሎስ “ትገዙ” በሚልበት ጊዜ ሚስቶች ከባሉቻቸው በታች ናቸው የሚለውን አሳብ መናገሩ አይደለም። ሰዎች እንደ ሰብዓ ዊነታቸው እኩል ናቸው። ነገር ግን ሰዎች በተለያዩ ቦታ የሚኖራቸው ሚና የተለያዩ ነው። ሰዎች ሁሉ እኩል ናቸው በሚባልበት ጊዜ ሚናቸው ተመሳሳይ ወይም አንድ ዓይነት ነው ማለት አይደለም። ለምሳሌ ከበደ አስተማሪ ነው። ከበደ በሚናው አስተማሪ ስለሆነ ከተማሪዎቹ ይለያል። የተማሪዎቹ ሚና መማር ሲሆን የከበደ ሚና ደግሞ ማስተማር ነው። ነገር ግን ከበደና ተማሪዎቹ በሰብዓዊነታቸው እኩል ናቸው። እንደዚሁም ለቤተሰብ ባልና ሚስት በእግዚአብሔር ምሳሌ የተፈጠሩና በክርስቶስ የተወደዱ...እኩል ዋጋና ክብር አላቸው። ሆኖም ግን በቤተሰብ ውስጥ በሚኖራቸው ሚና ሁለቱም የተለያዩ ድርሻ ሊኖራቸው ይችላል።

እንግዲህ የእግዚአብሔር ቃል ሚስት ለባልዋ ትገዛ ይላል። ይህ ማለት ባል የቤተሰብ ኃላፊ ወይም ተጠሪ ሊሆን ሚስት ደግሞ ተመሪ ትሁን ማለት ነው። እግዚአብሔር የቤተሰብን የአስተዳደር መዋቅር ሲሠራ እንዲህ አድርጎ ነው የሠራው። ይህ እግዚአብሔር ለወንድ ማድላቱን ሳይሆን ለቤተሰብ አስተዳደር ምቹ ነው ብሎ የሰጠው መመሪያ ነው። ያህ መመሪያ በመሠረተ አሳብ ደረጃ ምንም እንኳን የለውም። ችግር እንዳለበት ያስመሰለው አጠቃቀሙ ነው። እንዳንድ ባሉች በባህልና በራሳቸው ችግር መሪነቱን በማይገባ ሁኔታ ሲጠቀሙበት ስለታዩ ይህ መመሪያ ሚስቶችን የሚጨቁን ነው እየተባለ መጣ። የአጠቃቀም ችግር እግዚአብሔር የሰጠውን አመራር ስህተት ያለበት አያደርገውም። መስተካከል ያለበት አጠቃቀሙ ነው እንጂ መመሪያው አይደለም።

ጳውሎስ “ሚስት ለባል ትገዛ” ብሎ ሲናገር ሚስት ትጨቅን፤ መብቱዋ ይረገጥ ወይም በቤተሰብ ኃላፊነት ውስጥ ምንም ሚና አይነራት ማለቱ አይደለም። መገዛት የሚለው አሳብ አንድን ነገር በመረዳት ያለምንም ውጫዊ ግፊት በትህትናና በፈቃደኝነት መቀበልን ያመለክታል። ጳውሎስ ሚስት ለባል የመገዛቱዋን ሁኔታ ሲያስረዳ “ለክርስቶስ እንደምትገዛ...” በማለት መገዛቱ ከፍርሃት ሳይሆን ከልብ የመነጨ በፈቃደኝነት የሚበጥ ምላሽ መሆኑን ያመለክታል።

“ለኔታ እንደምትገዛ...” (ኤፌ5:22) የሚለው አሳብ ሚስት ለባልዋ የምትገዛው ባልዋ ከእርሷ ስለሚበልጥ ሳይሆን ይህን ትዕዛዝ የሰጠው ኔታ መሆኑን በመገንዘቧ ነው። ለኔታ የሚገዙ ሚስቶች እርሱ የሰጣቸውን መመሪያዎችን ሁሉ ያከብራሉ። በተጨማሪም አስቡ የባል “ሥልጣን” ያለገደብ አለመሆኑን ያመለክታል። ባል የቤተሰብ መሪ እንጂ ፈላጭ ቆራጭ አስተዳዳሪ እንዲሆን መብት አልተሰጠውም። ባል ከሚስቱ አሳብ ሊቀበልና ቤተሰብ የሁለቱም ለሰሆን በጋራ ተለማምተው ሊወሰኑበት ይገባቸዋል። የባል መሪነት ካልተሰማማት ሚስት እምቢ ማለት ትችላለች። ባል እንደ እግዚአብሔር ቃል ቤተሰብን የማይመራ ከሆነ ሚስት እንደእግዚአብሔር ቃል ትከክል አለመሆኑን በመግለጽ መቃወም ትችላለች። ስለዚህ የባል “ሥልጣን” ንደብ አለው። ምክንያቱም ከእርሱ በላይ ሌላ መሪ ሰላለ ነው።

የባል የመሪነት “ሥልጣን” የተሰጠው ከግድታ ጋር ነው። ባል እንደመሪ የሚጠበቅበትን ግድታዎች ካላሟላ የቤተሰብ መሪ ለመሆን ብቁ አይደለም። በተፈጥሮ ወንድ ስለሆነ ሳይሆን የቤተሰብ መሪ የሚያደርገው በእግዚአብሔር ቃል ውስጥ የተጠቀሱትን መሥረቶች ሲያሟላ ብቻ ነው። ከእነዚህ መሥረቶች በዋነኛነት ከተጠቀሱት ሁለቱ ሚስትን መውደድና መንከባከብ ናቸው።

የባል መሪነት የሥልጣን ጉዳይ ሳይሆን የባለአዳራነት አላብ ነው። ባል ሚስቱንና የሚያስተዳድረውን ቤተሰብ በባለአደራነት ከእግዚአብሔር ዘንድ ተቀብሏል። ለሰዚህ ኃላፊነቱ የሚጸናው በአደራ የተቀበለውን በሚገባ ሊይዝ ነው። ያለበለዚያ ኃላፊነቱ ሊወሰድበት ይችላል። ከዚያም በተጨማሪ በተገቢ ሁኔታ ኃላፊነቱን ባለመወጣቱ ቅጣት ሊጠብቀው ይችላል።

ሚስት ለባልዋ መገዛት አለበት የሚለው አሳብ የመነጨው ከሁለት መሠረታዊ ምንጮች ነው።

(1). ከፍጥረት ቅደም ተከተል፡- ጳውሎስ በ(1ቆሮ11:3-12:1ጢሞ2:11-13) ላይ በተጠቀሰው መሠረት ለባልና ሚስት ሚና ትክክለኛውን መሠረታዊ አሳብ ለማግኘት ወደ ፍጥረት መጀመሪያ እንደሄደ ይታያል። በከፍጥረት ምዕራፍ ሁለት ላይ ቤት ከወንድ በኋላ እንደተፈጠረች እናነባለን። ቤት የተገኘችው ከወንድ ነው። ለሰዚህ ይህ የፍጥረት ቅደም ተከተል በማንም ሊለወጥ የማይችል ሁሉ አቀፍ እውነት ነው። ባህል ይህን ሊለውጥ አይችልም።

ጳውሎስ የሚናገረው ሴት ከወንድ መገናኘቷን ብቻ ሳይሆን ወንድም ከሴት እንደሚወለድ ነው። ይህ ደግሞ ወንድና ሴት ተደጋጋሚዎች እንዲሁ ሌላውን መፈለጉንና ብቻቸውን ቢሆኑ 'ሙሉ' አለመሆናቸውን ያመለክታል። በፍጥረት ቅደም ተከተል መለያየት ማንነትን ሳይሆን ሚናን ይለውጣል። ወንድና ሴት በማንነታቸው ለብዓዊ ፍጡራን በመሆናቸው እኩል ዋጋ አላቸው። ሁለቱም እኔ እበልጣለሁ፤ ማለትም አይችሉም ምክንያቱም እንዱ ያለሌላው መኖር አይችልም። በዚህ ዓለም ወንዶች ብቻ ወይም ሴቶች ብቻ ቢኖሩበት ፍጥረት ውበት የለውም፤ መኖርም አይችልም። ውበታችን ሁለታችን እንድ ላይ ሰንሆን ነው።

ከፍጥረት አካባቢ በመነሳት ወንድ መጀመሪያ በመፈጠሩ የሴት ራስ ይባላል። ራስ እንዲሆን ያደረገው መጀመሪያ በመፈጠሩ እንጂ ከሴት የተለየ ለራሱነት የሚያበቃ ብቃት ስላለው መሆኑ አልተገለፀም።

ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ወደዚህ ዓለም የመጣው የሰውን ልጅ ክውድቀት በፊት ወደ ነበረበት ሁኔታ ለመመለስ ነበር። በክርስቶስ አዲስ ፍጥረት መሆን ክውድቀት አስተሳሰብ አውጥቶ ወደ መጀመሪያው የእግዚአብሔር አካባቢ ይመልሳል። እንግዲህ እግዚአብሔር በዘፍጥረት መጀመሪያ ላይ ያጸደቀውን አካባቢ በባህልና በትግል ማፍረስ አይቻልም። በእዚህ ባል የሚሰት ራስ መሆኑ መጽሐፍ ቅዱሳዊ እንጂ ባህላዊ መመሪያ አለመሆኑን ማወቅ ባልና ሚስት በቤተሰብ ውስጥ ለሚኖራቸው ሚና መሰረታዊ እውነት ነው።

ባልና ሚስት በእግዚአብሔር መልክና ምሳሌ ስለተፈጠሩ እኩል ናቸው ማለት በሁሉ ነገራቸው ሙሉ በሙሉ ተመሳሳይ ናቸው ማለት አይደለም። ተመሳሳይ ግን ልዩነት ያላቸው ለብዓዊ ፍጡራን ናቸው። እኩልነታቸው መከባበር እንዳለባቸው ሲያመለክት በመካከላቸው የማይለወጥ መለያየት መኖሩ ደግሞ እንዱ ሌላውን መፈለጉን ያመለክታል። ልዩነታቸው የሚያራርቃቸው ሳይሆን ሁለቱ እንዲፈላለጉና እንዲደጋገቡ ያደርጋቸዋል። ወንድ ሴት ዘንድ ብቻ እንዲሁም ሴት ወንድ ዘንድ ብቻ ያለውን ነገር ለማግኘት ይፈልጋሉ። ልዩነታቸው በትዳር ውስጥ ያጣብቃቸዋል። ሁለቱ በሁሉ ነገር ተመሳሳይ ሆነው ተፈጥረው ቢሆን ኖሮ ወንድ ሴትን እንዲሁም ሴት ወንድን የሚፈልጉበት ምክንያት አይኖራቸውም። ይህ አካባቢ ወንድና ሴት ያለአርስ በርሳቸው 'ሙሉ' አለመሆናቸውን ያመለክታል።

ባልና ሚስት ልዩ ሆነው ከተፈጠሩ ራሳቸውን ሆነው ማለትም ራሳቸውን በተፈጠሩበት ሁኔታ ተቀብለው ሌላውን ሙሉ የሚያደርጉበትን ሁኔታ መፈለግ አለባቸው እንጂ አንዱ ሌላውን ለመሆን መታገል ከፍጥረት ተቃራኒ በሆነ የሕይወት ዘይቤ ውስጥ ራሱን መክተት ነው። ይህ ደግሞ ያንከራትታል እንጂ የተፈለገውን 'ሙሉነት' አያሰገኝም።

(2). የባልን ራሱነት ለማረጋገጥ በሁለተኛ ደረጃ ጳውሎስ የሚያቀርበው አካባቢ ክርስቶስ የቤተክርስቲያን ራስ እንደሆነ ባልም የሚሰት ራስ ነው በማለት ነው። በዚህ መልክ ሴታይ ክርስቶስ በባል እንዲሁም ቤተክርስቲያን ደግሞ በሚሰት ምሳሌ መቅረባቸው ነው። ሚስቶች ሆይ ለጌታ እንደምትገዙ ለባሉቻችሁ ተገዙ...ክርስቶስ ደግሞ የቤተክርስቲያን ራስ እንደሆነባል የሚሰት ራስ ነውና (ኤፌ.5:23)። በባልና ሚስት መካከል ሲኖር የሚገባውን ግንኙነት በሚገባ ለመረዳት በክርስቶስና በቤተክርስቲያን መካከል ያለውን ግንኙነት መረዳት ተገቢ ነው። ክርስቶስ የቤተክርስቲያን ራስ ነው ማለት ምንድነው? ክርስቶስ የቤተክርስቲያን ራስ ነው ሲባል የቤተክርስቲያን ተንከባካቢ፣መሪ /አስተዳዳሪ/ና አዳኝ ነው ማለት ነው።

ክርስቶስ ለቤተክርስቲያን ራስ መሆኑ በተለያዩ ሁኔታዎች ተገልጦዋል። ይህ በመጀመሪያ ቤተክርስቲያንን በማዳን ተገለጠ። እርሱም አካሉን የሚያድን የሚለው አካባቢ ክርስቶስ ራስ መሆኑን የገለጠበትን ሁኔታ ያሳያል። የራስ ሚና ለአካል የማዳን ሥራ መሥራት ነው። የክርስቶስ ራሱነት ቤተክርስቲያን የሚያስፈልጋትን ነገር በማግኘት ጤነኛ ሆኖ እንድታድግ ጋላፊነት መቀበልን ያመለክታል። ራስ መሆን ገዥና ተቆጣጣሪ መሆን ማለት ሳይሆን አዳኝ መሆን ነው። በእዚህ የክርስቶስ ራሱነት በመንከባከብ፣ በመምራትና በማዳን ተገለጠ።

የክርስቶስ ራሱነት በዚህ ሁኔታ ከተገለጠ ባልም የሚሰት ራስ በመሆኑ ራሱነቱን በተመሳሳይ ሁኔታ መግለጥ ይኖርበታል። ባል ለሚሰት ሁለንተናዊ እድገት የሚያስፈልጉትን ነገሮች ማመቻቸት ይኖርበታል። ይህ ለሚሰት መንፈሳዊ ሕይወት እድገትና ጤናማነት ትኩረት በመስጠት የእግዚአብሔርን ቃል መመገብና እግዚአብሔር በውስጡ ያስቀመጠውን ሽክምና ችሎታ እንድትጠቀምበት ሁኔታዎችን ማመቻቸትን ያሳያል። በተጨማሪም በዚህ ዓለም

እገዢአብሔር እንድትሆን የሚፈልጋት ዓይነት ሴት እንድትሆን አቅሙ በሚፈቅደው ሁሉ መምራትን ያጠቃልላል።

ክርስቶስ ራሱንቱ ቤተክርስቲያንን ለማዳንና ለመንከባከብ በመሆኑ ቤተክርስቲያንን ለክርስቶስ ትዝብሽ። ለክርስቶስ መገዛት ማለት ምን ማለት እንደሆነ እያንዳንዳችን መመስሰ የምንችለው ጉዳይ ነው። ማናችንም በግዳጅ ለክርስቶስ እየተገዛን አይደለንም። የእርሱ መሪነት ስለተሰማማን በፈቃዳችን ወደንና ፈቅደን እንገዛለታለን። መሆን ያለበት እንዲህ ቢሆንም መሪነቱን ካልተከተልን በኋላ ሊመጣብን የሚችለውን የከፋ ቅጣት ፈርተን የምንታዘዝ ከሆነ ይህ መገዛት ሳይሆን መታዘዝ ነው። መገዛት በፈቃድና በመውደድ ሲሆን መታዘዝ ግን ያስፈቃድና ያለውደታ ሲሆን ይችላል።

ሚስት ለባልዋ የምትገዛው የባልዋን መሪነት ስለተቀበለችው እንጂ ይህን ባልቀበል ቅጣት ሊደርስበት ይችላል በሚል ፍርሃት መሆን የለበትም። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጠ የተጠቀሰው መገዛት ሚስት በፍቅርና በጭሉ ፈቃዷ ለባልዋ መሪነት ራሷን መስጠቷን የሚያመለክተው ነው። የሚስት ለባልዋ መገዛት፡-

- የሴትን የበታችነትና የወንድን የበላይነት አያመለክትም።
- ከፍቅርና ከበት ፈቃድ የመነጨ ምላሽ ነው።
- ለባልዋ ያላትን ፍቅር ከምትገልጥባቸው መንገዶች አንዱ ነው። መገዛት ሴላውን በማፍቅር ራስን መስጠት ነው።
- ለሚወዳት ባልዋ የሚሰጥ መልካም ስጦታ እንጂ ለአምባገነን እና ፈላጭ ቆራጭ ባል የሚሰጥ አይደለም።

እንግዲህ የሚስትን ምላሽ ለጊዜው በዚህ ላይ በማቆም ወደ ባል እንመለስ።

3.6.4. ፍቅር

ባል የሚስቱ ራስ ለመሆን ብቁ የሚሆነው፤ ሚስቱን ክርስቶስ ቤተክርስቲያንን እንደወደዳት እንዲሁ እንደ ራሱ ሥጋ ሲወዳት ብቻ ነው። ባል ለሚስት ሊኖረው የሚገባውን ፍቅር በሚገባ ለመረዳት ክርስቶስ ለቤተክርስቲያን ያለውን ፍቅር መገንዘብ እጅግ አስፈላጊ ነው። ክርስቶስ ለቤተክርስቲያን ያለው ፍቅር ከማንኛውም ዓይነት ፍቅር ልዩ የሚያደርገው ባህርይ አለው። የክርስቶስ ፍቅር

በሁኔታዎች ላይ የተመሰረተ አይደለም። ጌታ በመስቀል ላይ ለሰው ልጆች ጋጢአት የሞተው በሰው ልጆች ዘንድ በነፃነት ወይም መልካም ነገር ስለተገኘ አይደለም። ግን እንዲሁ ወደደንና ስለእኛ ሞተልን። ክርስቶስ የሰው ልጆችን ለመውደድ ቅድመ ሁኔታን አላስቀመጠም። ሰዎች እንኳ ለዚህ ፍቅር መልካም ምላሽ ባይሰጡ የፍቅሩ አገላለጽ ስለክርስቶስ ከሰው አዕምሮ በላይ ስለሆነው ባህርይ ይናገራል። ፍቅሩ ግሩምና አስደናቂ መሆኑን ያሳያል።

ባልም ሚስቱን እንዲሁ ያስምንም ቅድመ ሁኔታ ሊወዳት ይገባል። ይህ በጣም ከባድ ትዕዛዝ ነው። አንድ ባል ሚስትን በሚመርጥበት ጊዜ የራሱ የሆነ መስፈርቶች ይኖሩታል። ያለምንም ቅድመ ሁኔታ ወይም መስፈርት ሚስት ያገባ ሰው ያለ አይመስለኝም። ምናልባት ሊኖር ይችል ይሆናል። በወላጆቻቸው ምርጫ የሚያገቡ ቢሆኑም ተጋቢዎቹ ባይመርጡም አጋቢዎቹ የሚመርጡበት መስፈርት ይኖራቸዋል። እንዲህ ዓይነቱ ጋብቻ በፍቅር ሳይሆን በግዳጅ ይጀመራል። ስለዚህ የእኛ መንደርደሪያ ሊሆን አይችልም።

ትዳር ከተመሰረተም በኋላ ባል ሚስቱን ለመውደድ ሚስቱ የምትወደድ ሚስት ሆና መገኘት አለባት። አለበስዚያ እንኳን መውደድ ቀርቶ አብሮዋት ለመኖርም አስቸጋሪ ይሆናል። ባል ሚስቱን መውደድ ያለበት እርሷ እርሱን ደስ ደስ የሚያሰኙ ነገሮችን በምታደርግበት ጊዜ ብቻ መሆን የለበትም። የባል ፍቅር ከሚስት ድርጊት ጋር የሚለዋወጥ ሳይሆን ማንነቷን በመቀበል ላይ የተመሰረተ መሆን ይኖርበታል። የፍቅር መስሪቱ የሚስትን ማንነት፤ ጠንካራና ደካማ ጎን እንዳሉ መቀበል ነው። ክርስቶስ የተቀበለን እንዲሁ ስለሆነ ነው። የሚስትን ማንነት እንዳስ የተቀበለ ባል ክድርጊት ይልቅ በሚስቱ ላይ ትኩረት ያደርጋል። ከዚህም የተነሳ ሚስቱ መጥፎ ነገር እንኳ ስታደርግ የሚወዳት ልብ ይኖረዋል። ይቅርታም የማድረግ መንፈስ አለው። ሆኖም ሚስት መጥፎ ነገሮችን ስታደርግ ድርጊቶችዋ መልካም እንዳልሆኑ ከመናገር አይበዝንም። የሚተቸው ድርጊቶችዋን ነው እንጂ ማንነቷን መሆን የለበትም። ለቀራረቡም የፍቅር መንገድ ይሆናል። የሚስቱን ለሜትና መንፈስ በማይገዳ ሁኔታ ትክክለኛ ያልሆኑ ድርጊቶችን በማስገንዘብ ከዚህ ስህተት ደግሞ የምትወጣበትን መውጫ መንገዶች ያሳያል። የሚስትን ማንነት የተቀበለ በሁኔታዎች ላይ ያልተመሰረተው ፍቅር ሚስትን ወደ መልካም ሕይወት ይመራል።

ክርስቶስ ቤተክርስቲያንን የወደደበት ፍቅር ስሜታዊ ሳይሆን በእውነት ላይ በተመሰረተ በድርጊት በሚገለጥ ተጨባጭ ሁኔታ ነበር። ጌታ ኢየሱስ በመስቀል ላይ ለሰው ልጆች ጋጢአት በሞተ ወቅት ደስ ደስ እያለው አልነበረም። ለስሜቱ ባይስማማውም ማድረግ ግን ለሰነበረበት አደረገው። ፍቅር ራሱን ለመግለጽ የግድ ደስ ደስ የሚያስኝ ስሜት አብሮት ሊኖር አይገባም።

ባል ለሚሰቱ የሚኖረው ፍቅር ዘወትር በስሜት ሞቅታ የተሞላ አለመሆኑ እንግዳ ነገር አይደለም። ምናልባት እንግዳ የሚሆነው የትዳር ሕይወት የገነት ሕይወት ነው ብለው ለሚያሰቡ ገና ያላገቡ ሰዎች ናቸው። በትዳር ውስጥ ሚስት ባል የሚፈልገውን ነገር እርሱ እንደሚፈልገው ስትሰራ ወይም ስትኖር የፍቅር ስሜት ይግላል። ሚስት የዚህን ተቃራኒ ስታደርግ (ስትሆን) ደግሞ የፍቅር ስሜት ይቀዘቅዛል። በዚህ ወቅት ፍቅር መኖሩም ያጠራጥራል።

ባል ለሚሰቱ ያለው ፍቅር የሚፈተነው ሚስት መልካም ስታደርግ ሳይሆን ሁሉ ነገርዋ እርሱ የማይፈልገው ሊሆን ነው። ሚስት የምትወደድበት መልካም ድርጊት ሳይኖራት ለእርሷ ጥቅም ብሎ መለዋወጥነት መክፈል መቻል የፍቅር ብለሰትን ያሳያል። ባል በዚህ ሁኔታ ውስጥ እየወደዳት ወደ መልካም ለውጥ ማምራት ከቻለ ፍቅሩ በተጨማሪ በመልካም ድርጊት ተገልጧል ማለት ይቻላል። የፍቅር ስሜት ሳይኖር ፍቅርን በተግባር መግለጥ መቻል መስዋዕትነት ያለበት ፍቅር ነው። እውነተኛ ፍቅር ዋጋ ያለከፍላል። እውነተኛ ፍቅር ምን እንደሚመስል መጽሐፍ ቅዱስ አንዳንድ የእውነተኛ ፍቅር ባህርያትን ይናገራል። በእነዚህም ጥቂቶቹን እንደሚከተለው እንመለከታለን።

ፍቅር ባለበት ቦታ የተለያዩ መልካም ባህርያት ይገለጻሉ። ፍቅር ይታገላል። የእግዚአብሔር ቃል “ሰውን ሁሉ ታገሉ” (1ተሰ 5:19) ብሎ ያዘናል። በትዕግስት የሌላውን መልካም ያልሆነ ባህርይን መለወጥ ይቻላል (ምሳ. 25:15)። ትዕግስት ተስፋ የተደረገውን ነገር ይወርሳል። ባል ወይም ሚስት ወይም ሁለቱም በጋብቻቸው ውስጥ ተስፋ ያደረጉትን ነገር ያለ ትዕግስት መጨበጥ አይችሉም። ትዕግስት የሌለበት ጋብቻ ተስፋ የተደረገበትን ደስታና በረከት አያመጣም። ትዕግስት ካለ ባልና ሚስት አንዱ ሌላውን ይሸከማል፤ ተስፋቸው ቢዘገይም በቃል ኪዳናቸው ይጸናሉ። “በለሉን የጠበቀ ፍሬዋን ይበላል” (ምሳ. 27:18) እንደተባለው ባልና ሚስት በትዕግሥት ትዳራቸውን ለመገንባት እብረው ቢተጉ ያለሙትን ደስታና እርካታ ያገኛሉ።

ያለትዕግሥት ግን ያለሙበት ቦታ መድረስ አስቸጋሪ ነው። የትዳር ሕይወት ትዕግሥትን የሚጠይቅ ስለሆነ የማይመች ሁኔታ ሲያጋጥም ሲያልፍ እንደሚችል በማሰብ የትዳር ጓደኛን በመታገስ ዘላቂ ትዳር መገንባት ይቻላል።

ፍቅር ቸርነትን ያደርጋል። ብዙ ጊዜ ስናሰብ ቸርነት በማድረጋችን ሌላውን ሰው የምንጠቅም ይመስለናል። የእግዚአብሔር ቃል ግን ቸርነት የሚያደርግ ሰው ለራሱ መልካም ነገርን ያደርጋል ይላል (ምሳ 11:17)። ባልና ሚስት አንዱ ሌላው ቸርነት ማድረግ ይገባቸዋል። የትዳር ጓደኛችን ቸርነት እንድናደርግለት የሚጋብዝንም ባይሆን ቸርነት ማድረግ የእግዚአብሔር ባህርይ (የሐዋ. 14:17; ኤፌ. 2:7) ስለሆነ ለትዳር ጓደኛችን ቸርነት ማድረግ መማር መልካም ነው። በአንጻሩ ደግሞ ያለ ፍቅር ቸርነት ማድረግ ትርጉም የለውም።

ፍቅር አይቀናም። ቅንዓት ለሌላው ሰው መልካም ነገር ሲሆንለት አለመውደድ ወይም የሌላውን ልማት አለመፈለግ ወይም የሌላውን ጥፋት መመኘት ነው። ቅንዓት እጅግ ከፋ ባህርይ ነው (ምሳ 27:4)። በቅንዓት ስሜት የተያዘ የትዳር ጓደኛ ቅንዓቱን በቁጣ ይገልጻል። ቅንዓቱ ከፍተኛ ከሆነ የትዳር ጓደኛውን የሚጎዳበትን መንገድ ይፈልጋል። የበቀልን እርምጃ በሚወስድበትም ጊዜ የርሳርጌ መንፈስ አይታይበትም (ምሳ 6:34)። በተለይ የቅንዓቱ ምክንያት የትዳር ጓደኛን በሌላ ሰው መጠርጠር ከሆነ ቅንዓቱ ከፍተኛ ስለሚሆን የሚወስደው እርምጃም ከፋኛ የሚጎዳ ይሆናል (መጋ 6:6)። በጋብቻ ሕይወት የቅንዓት መኖር በዕድሜ፣ በሥነ-ልቦና ወይም በመንፈሳዊ ሕይወት ያለመብሰል ምልክት ይሆናል። የሰብዕና ወይም የአህምሮ ጤንነት ችግርም ሊሆን ይችላል።

ፍቅር አይመካም። አንዳንድ ባሎች ወይም ሚስቶች በዘራቸው በመልካቸው በወላጆቻቸው ወይም በእውቀታቸው ይመካሉ። “እኔ እኩ” ብለው የትምክህታቸው መሰረት የሆነውን ነገር ይናገራሉ። ለተለይ ትምክህት የሚጀምረው በባልና ሚስት መካከል አለመግባባት ቢፈጠር ነው። በዚህ ጊዜ አንዱ በሌላው ላይ የበላይነትን ለማግኘት ብሎ ትምክህቱን መናገር ይጀምራል። ክርስቲያን የሆኑ ባልና ሚስት ትምክህታቸው እግዚአብሔር ብቻ ሊሆን ይገባል (1ቆሮ 1:31)። ፍቅር ካለ ባልና ሚስት በእኩልነት ተግባብተው ይኖራሉ እንጂ አንዱ ሌላውን የሚበልጥበት ነጥብ እየፈለገ የበላይነትን ለማረጋገጥ አይሞክርም። በዚህ ይልቅ እንደ የሌላውን ደካማ ጎን የሚሸፍን ይሆናል እንጂ የሌላውን ጉድሰት ለማሳየት የራሱን ነገር አያተልቅም።

ፍቅር የሚገባውን እንጂ የማይገባውን ነገር አያደርግም። ፍቅር ባለፈ አይደለም። ፍቅር ጫዋ ነው። ፍቅር ባለበት ትዳር ውስጥ ባል ወይም ሚስት ሌላውን የሚያስነውር ንግግር አይናገሩም፤ ድርጊትም አይፈጽሙም። ይህም የሚሆንበት በጋብቻ ውስጥ የአንዱ መዋረድ ወይም መከበር የሌላው መዋረድ ወይም መከበር ስለሆነ ነው። ሁለቱም አንድ ሥጋ ስለሆኑ በራሱ ላይ ነውር የሆኑትን ማድረግ የማይወድ በሌላውም ላይ ነውረኛ ነገርን አያደርግም (ኤፌ. 5:26-28)።

ፍቅር የሌላውን ጥቅም ያስቀድማል። ባሉት ሆይ ክርስቶስ ቤተክርስቲያንን እንደወደዳት ሚስቶቻችሁን ውደዱ። የሚለው ቃል ክርስቶስ ቤተክርስቲያንን የወደዳት የራሱን ጥቅም በመተው እንደሆነ ሁሉ ባሉትም የራሳቸውን ጥቅም ወደኋላ በመተው የሚስቶቻቸውን ጥቅም እንዲያስቀድሙ ያዛቸዋል። ይህ ትዕዛዝ ለባል ብቻ ሳይሆን ለሚስትም ጭምር ነው። ሁለቱም የየራሳቸውን ጥቅም ትተው አንዱ የሌላውን ፍላጎት የሚያከብርና የሚያሟላ ከሆኑ ፍቅራቸው በተግባር የሚገለጽ ሕያው ይሆናል። እንዲህ ከሆነ ራስ ወዳድነት ከመካከላቸው ይጠፋና አንዱ ለሌላው መኖር ይጀምራል። ይህ አንዱ የሌላውን ጥቅም ማስቀደም በየዕለት ኑሮአቸው እንዲሁም በወሲብ ግንኙነታቸውም ጊዜ ይንጸባረቃል። የሌላውን ጥቅም የማያስቀድም የትዳር ዓደኛ የራሱን ስሜት ካረካ ለሌላው ግድ የለውም። በጋብቻ ውስጥ ፍቅር ካለ አንድ የትዳር ዓደኛ አንድን ነገር ለማድረግ መብት ቢኖረውም እንኳ የትዳር ዓደኛውን የማያንጽ ከሆነ ይተዋል (1ቆሮ. 8:8-13:10:24)።

ፍቅር ቶሎ አይቆጣም። ለቁጣ ቶሎ አለመነሳሳት የእግዚአብሔር ባህርይ ነው (ዘኁ-14:18)። የቁጣ መንስሔዎች ብዙ ሲሆኑ አንዱ ግን ሸካራ ቃል መናገር ነው (ምላ.15:1)። ይህን አባባል የሚያብራራ ምሳሌ ከአንደኛ ላውኤል (25:10-13) ላይ እናገኛለን። ዳዊት ለጠየቀው ጥያቄ ናባል የመለሰው መልስ በጣም ሸካራ ነበር። “ዳዊት ማንነው? የእሴይ ልጅ ማንነው? እያንዳንዳቸው ከጌቶቻቸው የከበለሉ በሪያዎች ዛሬ ብዙዎች ናቸው። እንደራሴንና የወይን ጠጂን ለሸላቶቼም ያረደሁትን ሥጋ ወስደ ከወዴት እንደሆኑ ለማላውቃቸው ለዎች እለጣለሁን?” የሚል ነበር። ይህ ሸካራ መልስ ዳዊትን ያለምንም አላብ የጦርነት ስሜት ውስጥ አስገባው። የዳዊት ቁጣ ኃይለኛ መሆኑ ለጦርነት በመዘጋጀቱ ተገለጸ። ናባል ሁኔታውን ሳያጣራ ቶሎ ተቆጣና በለህተት ውስጥ ገባ። በአንጻሩ ደግሞ የናባል

ሚስት የአቢግያ የለዘበች መልስ የዳዊትን ቁጣ አበረደችና ከጦርነት መለለች (1ሳሙ. 25:24-31)።

በተመሳሳይ ሁኔታ በባልና ሚስት መካከልም ሸካራ ቃል ቁጣን ቀስቀሶ ወደ ብጥብጥ ሲያመራ ይችላል። ሆኖም በሸካራም ቃል ቶሎ ወደ ቁጣ ላለመሄድ የሚከለክለው ብቸኛው መሣሪያ ፍቅር ነው። ፍቅር ቶሎ አይቆጣም ቢቆጣም ቁጣውን የሚገልጽበትን አመቺ ሁኔታ በመፈለግ ነው። በእኛ ባህል ቁጣን ማፈን እንጂ አውጥቶ መግለጽና ነገሩን ማለተካከል መምከር እምብዛም አልተለመደም። የቃፈነው ቁጣ ራሱንና ሌላውንም የትዳር ዓደኛ በሚጎዳ መልኩ ይገለጣል። ያኔ ደግሞ የጋብቻን ሕይወት በጣም ያናጋል። ስለዚህ ባልና ሚስት መካከል በአንዳቸው የቁጣ ስሜት ከተሰማቸው ሁለቱም በቂ ጊዜ ወለደው በፀጥታ ቦታ ሆነው ቁጣቸውን መገላለጽ ይኖርባቸዋል። ቁጣ ቶሎ መፍትሔ ካላገኘ ውሎ አድሮ ሌላ ችግር ሲፈጥር ለለሚችል በተቻለ መጠን ሳይቆይ መገላለጹ መልካም ነው (ኤፌ. 4:26-27)። ባልና ሚስት ቁጣቸውን በሚገላለጹበት ጊዜ የቃላት ምርጫ ቢያደርጉ የተሻለ ይሆናል። ሸካራ ያልሆኑ ቃላትን መጠቀም ቁጣን ያበርዳል።

ቁጣን ለመቆጣጠር የትዳር ዓደኞች መጠቀም ከሚችሉት ዘዴዎች ጥቂቶቹ የሚከተሉት ናቸው።

1. በለዘቡ ቃላት የራሱን አስተያየት መስጠት
2. የበቀልን ስሜት አስቀድሞ ማስወገድ
3. ሁለቱ መነጋገር ከጀመሩ በኋላ ንግግሩ ወደ መጥፎ ሁኔታ ከተሸጋገረ ለጊዜው ውይይቱን ማቋረጥ
4. የሌላውን አላብ ከመከላከል ይልቅ የራሱን አላብና ስሜት በመግለጽ ላይ ትኩረት ማድረግ
5. በቁጣ ስሜት ውስጥ ሆኖ እርምጃ አለመውሰድ

ፍቅር በደልን አይቆጥርም። ባል ሚስቱን የሚወድ ከሆነ ሚስቱ ያጠፋቸውን ሁሉ በመዘርዘር በፋይል አይይዝም። ሚስትም እንዲሁ። ባል ወይም ሚስት በእውነት የሚዋደዱ ከሆኑ አንዱ የሌላውን በደል እንደገንዘብ መዝግቦ ማስቀመጥ አይገባቸውም። ብዙ ብልና ሚስት እርስበርስ የተበዳደሉበትን ነገር ተነጋግረው ይቅር ከመባባል ይልቅ በደሉን በልባቸው ይዘው ይኖራሉ። በደልን እንዲሁ መርላት አለቸጋሪ ስለሆነ ተበዳዩና በዳዩ መነጋገር ይኖርባቸዋል። ፍቅር ብዙ በደልን ይቅር ለማለት ችሎታ አለው። ፍቅር ከበደሉ

አልፎ በዳዩን የማየትና የመውደድ ኃይል አለው። እውነተኛ ፍቅር ከበደል ባሻገር የትዳር ጓደኛውን መልካምነት ይመለከታል። ከወንድ ሴት በደልን የሚቆጥረው ማንነው? የሚለው ጥያቄ የብዙዎች ጥያቄ እንደሆነ አስባለሁ። በእኛ የትዳር ሕይወት ውስጥ እኔና ባለቤቴ እንዳንድ ጊዜ ስንጋጭ ባለቤቴ የማላስታውሰውን በደሉኛን ታነሳለች። እነዚህ በደል የተባሉ ነገሮች በጊዜው ቁጭ ብለን ያልተነጋገርናቸው ነገሮች ናቸው። ለጊዜውም ምንም አይደሉም የተባሉ ግን ተመሳሳይ የሆኑ ነገሮች እየተደጋገሙ ሲሄዱ እየተቆጠሩ እንድ ትልቅ የሆነ ግጭት ሲፈጠር ድጋፍ ሰጭ ሆነው ይመጣሉ። ከእኔ ይልቅ እርሷ እነዚህን ጥቃቅን ነገሮች የምትቆጥረው ስለማትወደኝ ሳይሆን ምናልባት ሌሎች በወንዶች እይታ ጥቃቅን ለሚባሉት ነገሮች ትኩረት በመስጠት ለመያዝ በመቻላቸው ይመስለኛል።

ፍቅር ስለግመጸ ደስ አይለውም። የሚያፈቅር ሰው በሚያፈቅረው ሰው ላይ ክፉ ነገር በማድረግ ደስታ አያገኝም። አንዳንድ ሰዎች ሌሎችን የሚጎዳ ነገር በሚያደርጉበት ጊዜ ደስ ይላቸዋል። ይህ ደግሞ ከፍቅር ሳይሆን ከጥላቻ የመነጨ አካባቢ ነው። እነዚህ ሰዎች ሌሎችን ስለሚጠሉላቸው እነርሱን ሲጎዱ የሚችሉ ነገሮችን ያደርጋሉ። የሌሎች መጎዳት ደስታን የሚሰጣቸው ይመስላቸዋል። ፍቅር ግን እንዲህ ዓይነት ባህሪ የለውም። ፍቅር ሌላውን የሚጠቅም እንጂ የሚጎዳን ነገር ለማድረግ በፍጹም አያሰብም። ባልና ሚስት የሚዋደዱ ከሆኑ እንዱ ሌላውን የሚጎዳ ነገር ማድረግ ወይም ሲጎዳ አይቶ ወይም ሰምቶ 'እሴይ' የሚሉበት ሁኔታ አይታሰብም። ለጊዜው በሚጋጩበት ወቅት እንዱ ሌላውን በማማት ስም በማጥፋት ተቀባይነት እንዳያገኝ ማሰብም ሆነ ማድረግ ክፉ ነው። ፍቅር 'ቆይ ዋጋውን እስጠዋለሁ' ወይም 'ዋጋዋን እስጣታለሁ' አይልም። ፍቅር የትዳር ጓደኛው ሲጎዳበት ያዝናል፤ ከጉዳቱም የሚወጣበትን መንገድ ይፈልጋል እንጂ ክፉን አያሰብም።

ፍቅር ከእውነት ጋር ደስ ይለዋል። ፍቅር ከእውነት ጋር እንጂ ከውሸት ጋር አይተባበርም። ፍቅር ባለበት ትዳር ውስጥ እውነት አይሸፈንም። ባልና ሚስት እውነትን እየተገላለጡ በደስታ ይኖራሉ። ያለ እውነትና ግልጽነት በትዳር ውስጥ ደስታ አይገኝም። አንዳንድ ጊዜ እውነት ስለሚያስፈራ እውነትን ሸፋፍነው በማስመሰል መኖር ሊፈትን ይችላል። ፍቅር ግን ማስመሰልን አጥብቆ ይጠሳል። ፍቅር በማስመሰል ከሚኖር ይልቅ እውነት ባለበት ሁኔታ ዋጋ ከፍሎ በመኖር ይደስታል። ፍቅር እውነትን ተቀብሎ ለመኖር ጀግና ነው።

ፍቅር ቻይ ነው። እኔና ባለቤቴ ከተጫጩን በኋላ ወሳጆቿ የተለያዩ ምክንያቶችን እየፈጠሩ ሠርጋችንን ለማዘገየት ሞከሩ። አንዳንድ የእርሷ ዘመዶችም እኔን እንዳታገባ ብዙ ጥረት አደረጉ። በዚያ እከባቢ የእርሷ ቤተሰቦች ህብታም የሚባሉ ናቸው። እኔ ደግሞ የደሃ ገበሬ ልጅ ያውም አገልጋይ ነኝ። ሲያለያዩን የመጡ ነገሮች ብዙ ቢሆኑም ስለተዋደደን ቻልነው። እኔም ሆኑ እርሷ ማድረግ የሚገባንን ሁሉ አደረግን። ያደረግናቸው ነገሮች ምንም አልተሰሙም። ሸክመ ከባድ ቢሆንም ፍቅሩ አስቻለን። በመጨረሻም ቆራጥ ውሳኔ ስለወሰንን አጋቡን። ሶስት ጊዜ ከመሥረያ ቤት ፈቃድ ወስጄ ከፍለህገር ሄጄ ሠርተ ሳምንትና ሁለት ሳምንት ሲቀረው እየሰረዙ አመሳለሱኝ። ጊዜዬና ገንዘቤ በከንቅ አለቀ። ግን ቻልኩት። ለምን? ፍቅር ስለሆነ፤ ፍቅር ከትዳር ጓደኛ ሊለይ የሚመጣውን ማንኛውንም ምክንያት አያስተናግድም። ይህ ከውጭም ከውስጥም ሊሆን የሚችል ጉዳይ ነው።

እንዲሁም ፍቅር ሌላውን የሚሸከምበት ሰፊ ትክክል አለው። ፍቅር ተደጋጋሚ በደል ቢፈጸምበትም ሌላውን የመቀበልና አብሮ የመኖር ፍላጎት አለው። እንዲሁም ፍቅር ሌላውን ይጠብቃል ማለትም ይንከባከባል። ፍቅር የሚወደውን ሰው መጥፎ ነገሮች አደባባይ አያወጣም። ፍቅር የሌላውን ገመና ይሸፍናል። መግለጥ የሚገባው ከሆነ በግል ባለቤቱን በማይጎዳ መልኩ ይገልጣል። ፍቅር የትዳር ጓደኛን ደካማ ጎን ይጠግናል። የትዳር ጓደኛን መጥፎ ልምምዶችና ባህሪያቶችን በመሸከም ወደ መልካም የሕይወት ለውጥ እንዲመጣ ያደርጋል። እንግዲህ ከላይ በምሳሌ አንደገለጽኩት ዛሬም ለባለቤቴ ያለኝ ፍቅር እርሷን የሚሸከማት መሆን አለበት። እርሷን ለማግኘት ብዙ ነገር እንደቻልኩ እሁንም በማንኛውም ነገር እርሷን በማፍቀር ደካማ ጎኗን እየቻልኩ መኖር ይገባኛል። እርሷም የእኔን ደካማ ጎን የሚሸከም ፍቅር ሲኖራት ይገባታል። እስከዛሬ እርስበርሳችን ተቻችለን እንድንኖር የሚያደርገን ፍቅር አለን። በትዳር ውስጥ ያለው ፍቅር የትዳር ጓደኛን ዕድሜ ልክ ለመሸከም የሚያስችል ልብ ሰፊ ሲሆን ይገባዋል።

ፍቅር ያምናል። ፍቅር እይጠራጠርም። ባልና ሚስት የሚዋደዱ ከሆኑ እንዱ ሌላውን ያምናል። በቂና አሳማኝ የሆነ ክስተት ካልመጣ በስተቀር እንዱ ሌላው ዛሬ የት ነበርከ? ወይም የት ነበርከ? እያለ አይጨቃጨቅም። ፍቅር ሌላው የትዳር ጓደኛ ታማኝ እንደሆነ የመቀበል ችሎታ አለው። የትዳር ጓደኛን አለማመን ታማኝ እንዳይሆን ያደርጋል። እኔ ባደኩበት አካባቢ 'ክፉ ባል ለሚሰቱ

ውሽማን ይጠራል፡ ይባላል። ይህም ማለት ከፋ ባል ሚስቱን ዛሬ ከእገሌ ጋር ዋልሽ አይደለም? እያለ ሚስቱን ሲጨቀጭቃት ሰሜ መጥፋቱ ካልቀረ ለምን አላደርገውም በማለት ያሳስበችውን ነገር እንድታደርግ ይገፋታል ማለት ነው። ስለዚህ የትዳር ዳደኛን ታማኝ የማድረጊያው መንገድ ማመን ነው። የትዳርን ዳደኛ በመሉ ልብ ማመን የሚቻለው እውነተኛ ፍቅር ሲኖር ነው።

ፍቅር ተስፋ ያደርጋል። ፍቅር ተስፋ አይቆርጥም። ፍቅር ተስፋው ቶሎ የማይጨበጥ ቢመስልም ተስፋ ቆርጦ ወደኋላ አይመለስም። በባልና ሚስት መካከል እውነተኛ ፍቅር ካለ ለጊዜው ብዙ ውጣ ውረዶች በትዳራቸው ውስጥ ቢመጣም ተስፋ ቆርጠው ግንኙነታቸውን ለማሻሻል ጥረት ከማድረግ አይቆጠቡም። ግንኙነታቸው ነጋ ጠባ የሻከረ ቢሆንም እንድ ቀን ግን ሁኔታዎች ተለውጠው መልካም ግንኙነት እንደሚኖራቸው ተስፋ ያደርጋሉ። ፍቅር ብቻ በባልና በሚስት መካከል ይኑር እንጂ የማይረታ የጋብቻ እንቅስቃሴ ሳለም። ፍቅር በመካከላችን የለም ተብሎም ከመለያየት አብረው በመሆን ያኔ በመጀመሪያ ሲገናኙ በልባቸው የተዘራቸውን ያችን የፍቅር ፍሬ ማሳደግ ይችላሉ። ፍቅር ከአያያዝ ጉድለት ነው እንጂ ቢንከባከቡት ያድጋል። ችግሩ ግን እንከብካቤውን ሁሉም አይችሉበትም። እውነተኛ ፍቅር አንድ ቀን መልካም ግንኙነት ይመጣል ብሎ ተስፋ ያደርጋል። ይህን ተስፋ ሲያደርግ ግን ቁጭ ብሎ ሳይሆን ግንኙነቱን ለማሻሻል ማድረግ የሚገባውን ነገር ሁሉ እያደረገ ነው። የእንዳንዶች ትዳር በባልና ሚስት ተስፋ ባለመቆረጥ ብቻ እንደገና ትንሣኤ ሲያገኝ ታይቶአል። የትዳር ቀንደኛ ጠላት ተስፋ መቆረጥ ነው። ስለዚህ ባልና ሚስት የትዳር ግንኙነታቸው መልካም ካልሆነ ተስፋ ሳይቆርጡ ግንኙነታቸውን የሚያሻሽሉበት መንገድ መፈለግ አለባቸው። አንዱ ማድረግ የሚችሉት ሲረዳቸው ወደሚችል የጋብቻ አማካሪ መሄድ ነው።

ፍቅር ይጸናል። ፍቅር አይኖወጥም። ፍቅር የጊዜ ሁኔታን እያየ የሚለዋወጥ ባህርይ የለውም።

ባልና ሚስት በእግዚአብሔር መልከና ምሳሌ የተፈጠሩ እጅግ የተወደዱ ክቡር ዋጋ ያላቸው ፍጡራን ናቸው። የእግዚአብሔር መልካም አላብ ከውድቀት በኋላ ሰለሞች እየተጠመዘዘ ዓላማውን በመላቱ በተለያየ ባህል ውስጥ ያሉ ሰዎች ስለባልና ሚስት እኩልነት ያላቸው አመለካከት የተለያየና በአብዛኛው ትክክለኛ ያልሆነ ነው። የሰው የልቡ ክፋትና ድርጊቱ የእግዚአብሔርን ዘላለማዊ ዕቅድ

አይሸርም። ለዎች በከፋ ሥራዎቻቸው የእግዚአብሔርን አላብ ክፋ ቢያስመስሉትም የለዎቹ አዕምሮ ሲለወጥ ግን የእግዚአብሔር አላብ መልካምነት እየተገለጠ ይሄዳል።

እንግዲህ ባል የሚስት ራስ በመሆኑ የቤተሰብ መሪ ነው። ባል እንደ ቤተሰብ መሪ የሚገባውን ባህርይ ካላሳየ ለመሪነት ብቃት አይኖረውም። ስለዚህ ሚስቱን በሁኔታዎች ላይ ባልተመሰረተ ፍቅርና እንደ ራሱ መውደድ የባል ከፍተኛ ኃላፊነትና የመሪነቱ ብቃት መለኪያ ነው። ማንኛውም ባል ነኝ የሚል ለው በዚህ ራሱን መገዣ ምን ያህል ብቃት እንዳለው መገምገም ይችላል። ሚስትም ባልዋ ስለተቀበላትና እንደራሱ ስለወደዳት የቤተሰብ መሪነቱን ተቀብላ አብራው ልትኖርና ልትገዛለት ይገባታል። በሁለቱም መካከል ያለው የጠለቀ ፍቅር ባልና ሚስትን እጅና ዳንት ያደርጋቸዋል። ባል አምባገነን መሪ ሳይሆን የቡድን መሪ ነው። ባል መሪ ለመሆን የቻለው ከሚስቱ የተሻለ ስለሆነ ሳይሆን የቡድን መሪነት ሹሜት ከእግዚአብሔር ስለተለጠው ነው። ይህን የተረዳ ባል ከሚስቱ ጋር በመስማማት ይመራል እንጂ ለሚስቱ እንደ እግዚአብሔር አይሆንም።

በአጠቃላይ ባል የሚስቱን ለብዓዊ መብት ማክበር ይኖርበታል። ይህን ካሳደረገ ሚስት ባልዋ እያደረገ ያለው ነገር በትህትና ልትቃወም ትችላለች። ባል የቤተሰብ መሪ ስለሆነ ሚስቱን በዱላ ሲደበድባት በፍጹም አይችልም። እንዲህ የሚያደርጉ ባሎች እግዚአብሔርን ፈርተው መተው ይኸላቸዋል። አለበለዚያ ስለፈጸሙት ግፍ በአደባባይ የሚጻጽባት ጊዜ እየተቃረበ ይመስላል። ሚስትን በዱላ መደብደብ እርሷን እንደ እንስሳ መቁጠር ያህል ነው። በሌላ በኩል ደግሞ ሚስት ባል ለቤተሰብ መሪነት ብቁ ሆኖ እያለ መሪነቱን አልቀበልም ማለት ከባል ጋር ብቻ ሳይሆን ከእግዚአብሔር ጋርም ያጋጫታል። የቤትነትን መብት የእግዚአብሔርን ቃል በሚቃወም መልኩ አብዮት ማካሄድ መንፈሳዊነትን ይጎዳል፤ ትዳርን ያፈርሳል እንዲሁም ቤተሰብን ይበትናል እንጂ ትርፍ የለውም። ሚዛኑ እንደ እግዚአብሔር ቃል የባልና ሚስት እኩልነት፤ የባልና ሚስት ሚና መለያየት መቻልንና ፍቅርና መከባበር መቀበልና መኖር ይመስላል።

3.6.5. አመኔታ

አመኔታ ለወዳጅነትና ለፍቅር መስረት ነው። ወዳጅነትና ፍቅር ዋጋ ያስከፍላል። ይህን ዋጋ ለመክፈል ደግሞ በሌላው ሰው ላይ አመኔታ ማግኘት የግድ ነው። በኅብረተሰባችን ውስጥ ብዙ ወዳጆች ሲገዳዱ ስለሚታይ በቀላሉ ሌላውን ሰው ማመን ያስቸግራል። ማታሰልና ግልጽነት በሌለበት ሥፍራ አመኔታን ማግኘት አይቻልም። አንድ ሰው ለሌላው ራሱን ከመግለጹና ከመስጠቱ በፊት ሲያምነው ይገባል። አመኔታ ሲያድግ ባልና ሚስት ፍርሃትን ይተውና አርሰበርሰ ይገለጣሉ።

3.6.6. የቅድመ ወሲብ የፍቅር ጫወታ

ስለቅድመ ወሲብ የፍቅር ጫወታ ምንነት፣ ጥቅሞችና አይነቶቹ ከመግለጽ በፊት በወሲብ ስሜት ላይ ተጽዕኖ ሊያደርጉ የሚችሉትን ውስጣዊና ውጫዊ ሁኔታዎችን መመልከቱ መልካም ይሆናል። በአንድ በኩል ወሲብ በሰውነታችን ውስጥ በሚመነጨ ቅመሞች (ሆርሞንስ) ይታዘዛል። የቅመሞቹ መብዛትና ማነስ በወሲብ ፍላጎት ላይ ተጽዕኖ ያደርጋል። በሌላ በኩል ደግሞ ወሲብ የሥነ-ልቦና ጉዳይ ነው። ከሰውነታችን ውጭ የሆኑ ነገሮች በአህምሮአችን ላይ በሚያስከትሉት ተጽዕኖ የወሲብ ፍላጎታችን ሲነሳ ወይም ሊጠፋ ይችላል። እነዚህ በወሲብ ላይ ተጽዕኖ የሚያደርጉ የሥነ-ልቦና ሁኔታዎች ከአካባቢያችን የሚመጡ ነገሮችና በአህምሮአችን ውስጥ የሚፈጠሩ ምናቦች ናቸው።

የወሲብን ስሜት የሚቀስቅሱ አካባቢያዊ ሁኔታዎች በተጨማሪም የሚታዩ፣ የሚሰሙ ወይም የሚነበሱ ነገሮች ናቸው። ብዙ ወንዶች (ሴቶችንም ጨምሮ) ወሲብን የሚቀስቅሱ ነገሮችን ሲያዩ፣ ሲሰሙ ወይም ሲያነሱ የወሲብ ስሜታቸው ይነሳላል። ወንዶችም ሆኑ ሴቶች በሁለት ፍቅረኛዎች መካከል የሚደረግ የፍቅር ጭውውት በተለይ በሴት የሚጀመርና ሴትዋ በወሲብ ጫወታ ጊዜ የምታደርጋቸውን ነገሮች የምታወራውን መልዕክት ከሰሙ የወሲብ ስሜታቸው በጣም ይነሳላል። የወንዶቹ የወሲብ መነሳሳት ከሴቶቹ ይልቃል።

በአካባቢያችን ያሉ ነገሮች ብቻም ሳይሆኑ በአህምሮአችን ውስጥ የሚፈጠረው ምናብ የወሲብን ስሜት ይቀስቅሳል። በሥነ-ልቦና አመለካከት የወሲብ 'ብልት' የወንዱ ወይም የሴትዋ የወሲብ ብልት

ሳይሆን አህምሮ ነው ይባላል። ለምሳሌ አንድ ሰው በሕልም የወሲብ እርካታ የሚያገኘው በወሲብ ብልቱ ሳይሆን በአህምሮው ውስጥ ከተቃራኒ ጾታ ጋር በሚያደረገው የወሲብ ግንኙነት መሆኑ ወሲብ የአህምሮ ድርጊት መሆኑን ያሳያል። የወሲብ ስሜት በአህምሮ የታዘዘውን ብቻ ይፈጽማል። የወሲብ ስሜት በአህምሮ ውስጥ ከሴላ ጤነኛ የወሲብ ብልት ምንም የወሲብ ስሜት አይኖረውም። ስለዚህ የወሲብ ስሜት የሚጀመረው በአህምሮ ውስጥ ነው። ጌታ ኢየሱስ በተራራ ስብከቱ 'ወደ ሴት ያየ፣ የተመኛትም ያን ጊዜ በልቡ ከእርስዋ ጋር እመንዝሮአል' (ማቴ 5:28) ብሎ ሲናገር ይህን እሳብ መግለጹ ነበር። በአህምሮአቸው ብዙ ሰለወሲብ የሚያሰቡ ሰዎች የወሲብ ስሜታቸው ከፍተኛ ነው።

ከወሲብ በፊት በባልና ሚስት መካከል የሚደረግ የወሲብ ስሜት መቀስቀሻ ጫወታ ከመደረጉ በፊት መስተካከል የሚገባቸው ሁኔታዎች አሉ። ሁለቱም የሚጫወቱበት ስፍራ የግል ስፍራ መሆን አለበት። የሴት ወይም የአልጋ ከፍሉ መቆለፍ አለበት። ሁለቱም ጥርሳቸውን መቦረሽ ይገባቸዋል። ገላቸውን መታጠብ ካልተቻለ ሲያንስ የወሲብ ብልቶቻቸውን መታጠብ ይኖርባቸዋል። ከፈለጉም ስለሌላ መዘቃ፣ መጠነኛ መብራት ወይም ሻማና ሽቶ ወይም ለንደል መጠቀም ይችላሉ።

ከወሲብ በፊት የሚደረገው የፍቅር ጫወታ የተለያዩ ጥቅሞች አሉት። የቅድመ ወሲብ ጫወታ ለመዝናናት፣ የመቀራረብ ስሜት ለመፍጠር፣ ለመቀባበል፣ ለመገላለጥ፣ የወሲብን ስሜት ለመቀስቀስና ለግንኙነት ለማብቃት ይጠቅማል።

እያንዳንዱ ጥንዶች የቅድመ ፍቅር ጫወታን ከተለያዩ ሁኔታ ይጀምራሉ። አብሮ ገላ በመታጠብ የሚጀምሩ አሉ። ሌሎች ደግሞ የፍቅር ቃላትን በመስዋወጥ ይጀምሩና አንዱ የሌላውን ልብስ በማውለቅ ይቀጥላሉ።

ይህን የቅድመ ፍቅር ጫወታ በሚያደርገበት ጊዜ ባልና ሚስት አንዱ የሌላውን የሰውነት መዘጋጀት መከታተል ይጠቅማል። በመጀመሪያ ደረጃ የወሲብ ብልቶች በደም ይሞላሉ። በዚህ ወቅት የወንድ ብልት በግማሽ ያህል ብቻ ይቆያል። የሴት ብልት በተለይም ንዝረ-ብልት (ቂንጥር) እንደማበጥ ምልክት ያሳያል። የብልቱ የውስጥ ከንፈሮች ይከፈታሉ። የብልቱ ሰፋትና ርዝመት ይጨምራል። በብልቱ አካባቢ በውስጥ በኩል ያሉ ዕጢዎች እሚላጭ

ፈላጊ ያመነዉሉ። የጡት ሰፋት ይጨምራል፤ በተለይም የጡት ጫፍ ይረዝምና ይጠነክራል። ከዚያም የሁለቱ የትንፋሽ፣ የልብ ምትና የደም ግፊት እየጨመረ ይመጣል። የወንድ ብልት በደም ተሞልቶ በሚገባ ይወጣል። በብልቱም ጫፍ ላይ ፈላጊ ነገር መውጣት ይጀምራል። እነዚህ ነገሮች ከተፈጸሙ የፍቅር ጫወታ መጀመር ተገቢ ይሆናል።

ከላይ የተጠቀሰውን አሳብ በሚቃረን ሁኔታ በቅድመ ወሲብ ጫወታ ወቅት ባልና ሚስት ዕራቁታቸውን ሆነው መተያየት ጥሩ አይደለም ብለው የሚያስተምሩ ሰዎች አሉ። አንድ ሰው ይህን አስመልክቶ ወሲብ በጨለማ ውስጥ ማለትም ሁለቱ እርስ በርሳቸው በማይተያየበት ሁኔታ መፈጸም አለበት ብሏል። በተጨማሪም ባልና ሚስት አንዱ የሌላውን ገላ ማየትን በተመለከተ ባልና ሚስትም ቢሆኑ በሩካቤ ጊዜና ከዚያ ውጭ እርስ በእርሳቸው ምልክት ግንድ መስለው ዕርቃናቸውን መተያየት አይገባቸውም። በማለት ገልጿል። ለዚህም የቀረበው ምክንያት መልካቸው የማያምር ከሆነ የወሲብ ለሚታቸውን ሲቀንሰ ይችላል የሚል ስጋት ነው። ይህ አሳብ ባልና ሚስት አንድ ሥጋ ናቸው የሚለውን መሰረታዊ የመጽሐፍ ቅዱስ አሳብ የሚቃረን ከመሆኑም በላይ ባልና ሚስት እርስ በርሳቸው ዕርቃናቸው በመሆን የሚያገኙትን ደስታና እርካታ እንዲሁም ለወሲብ ጫወታ የሚያደርጉትን ሂደት ያደናቅፋል። ባልና ሚስት ዕርቃናቸውን መተያየት ካልቻሉ በሁለቱ መካከል ግልጽነት አለመኖሩን ያሳያል። ነገር ግን በዚህ ላይ የባህልም ተጽዕኖ ሊኖር ስለሚችል እንደ ችግር ብቻ ማየቱ ሙሉ እውነት አይደለም። ወሲብ በምስጢር መፈጸም አለበት ሲባል በጨለማ ወይም ሌሊት መፈጸም አለበት ማለት አይደለም። ሁለቱ በሚመቻቸው ጊዜ ከሚያውኩአቸው ነገሮች ተለይተው ጸጥታ በሰፈነበት ሁኔታ ወሲብ መፈጸም ይችላሉ። ባልና ሚስት ከፈለጉ ቀንም ወሲብ መፈጸም ይችላሉ። ለወሲብ የተወሰነ ጊዜና ቦታ የለም። ምርጫው የባልና ሚስት ነው።

በጋብቻ ውስጥ ለሚደረገው የወሲብ ልምምድ የቅድመ ወሲብ ጫወታ መልካም ነው። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የቅድመ ወሲብ ጫወታዎች ተጠቅሰዋል። ይህም ሚስቱን ርብቃን ሲዳራት እንደነበር (ዘፍ 26:8) እናነባለን። ይህ በዚህ ስፍራ መዳራት የተባለው ቃል ይህንኑ የርብቃን ለውነት እየዳሰሰ ከእርስዋ ጋር ሲስቅና ሲጫወት እንደነበረ ያመለክታል። የዩንቨርሲቲ ተማሪ በነበርኩበት ወቅት አብሮኝ ለሚኖር ዳደሩ ይህን ክፍል እንብቤ 'አንተ ስለዚህ ጥቅስ ምን ትላለህ?' ብዬ ጠየኩት። እርሱም 'ምን ጥያቄ አለው

መዳራት በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ኃጢአት እንደሆነ ተጠቅሷል። ይህንኑ ያደረገው ነገር ኃጢአት ነው። አለኝ። እኔም ቀጠል አደረኩና 'ስታገባ ከሚስትህ ጋር አትላፋም?' ስለው ይህን ማደረግ ከቶ እንደሆነ በብዙ ሊያሳምንኝ ሞከረ። አንዳንድ ክርስቲያኖች የመጽሐፉን ክፍል ባለመረዳት ወይም መንፈሳዊውን ነገር ከመጠን በላይ በማክረር ኃጢአት ያልሆነውንም ነገር ኃጢአት ለማለት ይቃጣቸዋል። መዳራት ኃጢአት የሚሆነው ከሚስት ጋር ሳይሆን ከጋብቻ ውጭ ሲሆን ነው።

ንጉሥ ለለሞንም ስለቅድመ ወሲብ ጫወታ ተናገሯል። 'ግራው ከራሴ በታች በሆነች ቀኙም ገቀፈኝ ነበር' (መጋ 8:3)። ይህ ባል ከሚስቱ ጋር በሚጫወትበት ጊዜ ግራ እጁን ከሚስቱ ራስ በታች አድረጎ በማቀፍ በቀኝ እጅ ደግሞ የሚስቱን አካል መዳሰስ እንደሚችል ይናገራል። ስለዚህ ባልና ሚስት ከወሲብ በፊት የተለያዩ የፍቅር ጫወታዎች ማድረግ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ነው።

3.6.7. ራስን መስጠት

ራስን መስጠት የተሞላበት ጋብቻ ለወሲብ እርካታ መሰረታዊ ነው። አንዳንድ ሰዎች የወሲብ እርካታን ያለፍቅርና ቃልኪዳን ይገኛል ብለው ያስባሉ። ይህ አሳብ የኤፌቆሮስ ፈላስፎች (ሐዋ. 17:18) ትምህርት ነው። እነዚህ ፈላስፎች የወሲብ ግንኙነት ደስታን ስለሚያመጣ ተወዳጅ ነገር እንደሆነ ያስተምራሉ። ነገር ግን በወሲብ ግንኙነት የፍቅር መተላለር ካለ ፍቅረኛን የማጣት ፍርሃት ስለሚኖርና ሁለቱ ከተለያዩ ደግሞ የስሜት መነዳት ስለሚመጣ የፍቅር ቃልኪዳን መኖር የለበትም ብለው ያስተምራሉ። ይህ የኤፌቆሮስ ፈላስፎች ትምህርት በቃልኪዳን ላይ ያልተመሰረተ ልቅ የወሲብ ግንኙነት እንዲኖር ያደፋፍራል። ወንዱም ሆነ ሴትዋ ሲያስኖቸው ከማንም ሰው ጋር የወሲብ ግንኙነት ፈጽመው መርካት እንደሚችሉ ያስተምራሉ።

ይህ ዓይነቱ አስተምህሮ መጽሐፍ ቅዱሳዊ አይደለም። መጽሐፍ ቅዱሳዊ የሆነ ራስን መስጠት የራሱን እርካታ ብቻ የሚፈልግ ሳይሆን ስለሌላው መስዋዕትነትን የሚከፍል ነው። የወሲብ እርካታ በፍቅርና በቃልኪዳን ላይ በተመሰረተ የባልና ሚስት ግንኙነት ውስጥ ይገኛል፤ መሆንም አለበት።

የወሲብ ችግር ዓይነቶችና መፍትሔዎቻቸው

ብዙ ጊዜ ብዙዎች ባልና ሚስት የወሲብ ችግር ይኖራቸዋል። የወሲብ ችግሮች ለሌሎች የጋብቻ ችግሮች መንስኤ ወይም የሌሎች የጋብቻ ችግሮች ውጤት ሊሆኑ ይችላሉ። የወሲብ ችግሮች መንስኤዎች ብዙና ውስብስብ ናቸው። በጋብቻ ውስጥ የወሲብን ችግሮች ሊያስከትሉ ከሚችሉ ነገሮች ጥቂቶቹ ሰለወሲብ ትክክለኛ አውቀት ማጣት፣ ትክክለኛ ያልሆነ ተስፋ፣ የወሲብ ፍላጎት አለመመጣጠን፣ የወሲብ አፈፃፀም ፍላጎት መስደድ፣ ሰለወሲብ ትክክለኛ ያልሆነ አቋም ወይም አመለካከት፣ ምቹ የሆነ የግል ቦታ ማጣት፣ ወዘተ ናቸው።

4.1. የወሲብ ፍላጎት ማጣት

ይህ ዓይነት ችግር ያለበት ሰው የወሲብ አሳብና ፍላጎት የለውም። ይህ ችግር የሚመጣው ከብልት ችግር ወይም የአካል ችግር አይደለም። እንዲህ ዓይነት ችግር ያለው ሰው የወሲብ ግንኙነት የሚፈጽምበት መንገድ ሁሉ ቢዘጋበትም ሌላ አማራጭ መንገድ አይፈልግም፤ ዕድል በማጣቱም ቅር አይሰኝም። ይህ ሰው በራሱ አነሳሽነት የወሲብ ግንኙነት ለማድረግ አያስብም። በሌላው የፍቅር ጓደኛ ተገዶ የወሲብ ግንኙነት ቢያደርግ እንኳ ደስታ አይሰማውም። ከዚህም የተነሳ ዘላቂነትና ደስታ ያለው የትዳር ሕይወት መመስረት ይሳነዋል።

መንስኤዎቹ

- ይህ ችግር ከተቃራኒ ጾታ ጋር በተደረገው የቀድሞ የወሲብ ግንኙነት በተፈጠሩ ችግሮች ሊመጣ ይችላል።
- ከመንፈስ መውደቅ/ትካዜ/ የመነጨ ሊሆን ይችላል።
- አስጨናቂ የሆኑ የሕይወት ገጠመኞች
- ከሌሎች በዎች ጋር መግባባት አለመቻል
- የህሊና ወቀሳ። ሰለወሲብ መጥፎ አመለካከት መኖር ሌላው መንስኤ ነው። ወላጆች ወሲብ መልካም እንዳልሆነ አስተምረው ከሆነ ፍትወትን

በሚያስብበትና በሚፈጽምበት ወቅት የህሊና ወቀሳ ይሰማዋል።

- ወንዱ የወሲብ ሰሜትን የሚቀስቅሱ ግልጽ ወሲብ ያለበትን ፊልም፣ ጋዜጣ ወይም መጽሔት የሚከታተል ከሆነ ለሚሰቱ የነበረው የወሲብ ፍላጎት በከፍተኛ ደረጃ ይቀንሳል። በፊት ቅንጅ የነበረችው ሚስቱ ከሚያያቸው የዓለም ቅንጅዎች ጋር ሲያወዳድራት መልኩጥፋ ሆኖ ትገኛለች። ከዚህም የተነሳ የወሲብ ፍላጎቱን የመቀለቀስ ጋይሏዋ ደካማ ይሆናል።

ከባል ወይም ሚስት ጋር የወሲብ ፍላጎት ማጣት ከመላመድ ብቻም ሳይሆን ሁልጊዜ ሰለሚገኝም አያጓጓም ይሆናል። በአብዛኛው ሰው በእጁ ያለውን ነገር እንደ ቁም ነገር አይቆጥርም። የሌሎች ፕሮግራሞች መደራረብ፣ እርግዝና፣ ልጅ መውሰድ፣ መድኃኒቶች (ለምሳሌ ሰደም ግፊት የሚታዘዙ) እና ማህበራዊ ችግሮች (ለምሳሌ ሥራ ማጣት) የወሲብን ፍላጎት ሊቀንሱ ይችላሉ።

ባልና ሚስት በዚህ የሚቸገሩ ከሆነ ከወሲብ ግንኙነት ውጭ አብረው መስራት የሚችሉትን የሁለቱን ፍላጎት የሚያረካ ሥራ (ለምሳሌ ሰፓርት፣ አገልግሎት) መስራት መልካም ነው። የሚቻል ቢሆን ሁለቱም ከቤት ወጥተው ለተወሰነ ጊዜ ሌላ ቦታ ሂደው ማሳለፍም የመሰላቸትን ሰሜት ያስወግዳል። በተጨማሪ ሁለቱም ግንኙነታቸውን ማሻሻልና ከተቻለ ከተመሳሳይ ጾታ ጓደኞቻቸው ጋር በመሆን ለተወሰነ ጊዜ ለየብቻቸው ቢሆኑ ተነፋፍቀው ይገናኛሉ።

4.2. ወሲብን መጥላት

ይህን ዓይነት ችግር ያለው ሰው የወንድ ብልቱን በሴት ብልት ውስጥ ማስገባትን እንደ ሞት ይጠላል። የፍቅር ጓደኛው ግንኙነት እንዲያደርግ አጥብቃ ብትይዘው እንኳ ጭንቅት፣ ፍርሃትና ጥላቻ ይሰማዋል። በውጭውን የሚያስፈራው ከሴት ብልት የሚወጣው ፈሳሽና የሴት ብልት ውስጥ የወንድ ብልቱን ማስገባት ነው። በአንዳንድ ሁኔታዎች መሳምንና የሴትን ሰውነት መዳሰስንም ይጠላል። እንዲህ አይነት ችግር ያለው ሰው ቶሎ በመተኛት፣ ዘወትር በመጓዝ፣ የራሱን ንጽህና ችላ በማለት፣ በመጠጣትና በሌሎች ሥራዎች በመጠመድ ሆን ብሎ ከፍቅር ጓደኛው የማምለጫ

መገንደችን ይፈልጋል። ይህ ችግር ለጊዜው ወይም ለረጅም ጊዜ ሊቆይ ይችላል።

መንስኤዎቹ

- ወላጆች ለለወሲብ የነበራቸው አመለካከት እጅግ መጥፎ ከሆነ ማለትም ወሲብን ከሴት ጋር መፈጸም መጥፎ እንደሆነ አስተምረው ከሆነ፤ ልጅ ለለወሲብ የሚኖረው አመለካከት መጥፎ ይሆናል። ከዚህም የተነሳ ወሲብን መፈጸም ይጠላል።
- ሴት ከሆነች ደግሞ የአለገድዶ መድፈር ድርጊት ተፈጽሞባት ወይም ከዘመድ ጋር ወሲብን ፈጽማ ከሆነች ለለወሲብ ያላት አመለካከት የጥላቻ ይሆናል። ለለወሲብ ብታስብም ለመፈጸም ለትነሳ ያለፈው መጥፎ ገጠመኞች ትዝ ስለሚሏት ከወሲብ ትሸሻለች።
- የትዳር ጓደኛ ዘወትር ወሲብ ለመፈጸም የሚያለገድድ ከሆነና ለሜቱ ሲነሳ ብቻ ወሲብን የሚፈጽምባት ከሆነ ወሲብ የሚያለጠላት ድርጊት ይሆናል።
- ወንዶች ስለማንነታቸው ትክክለኛ ግንዛቤ ከሌላቸው ለወሲብ ጥሩ ለሜት ስለማይኖራቸው ራሳቸውን ከወሲብ ያሸሻሉ።

4.3. የሴቶች የወሲብ ለሜት መነሳሳት ማጣት

ይህ ሴቶች የወሲብ ግንኙነት ለመፈጸም ከሴት ብልት የሚወጣ ፈሳሽ ነገር ማጣት ወይም በግንኙነት ወቅት በአጥጋቢ ሁኔታ አለመገኘቱ ነው። እንዲህ ዓይነት ችግር ያላቸው ሴቶች የወሲብ ለሜት መነሳሳት ምን እንደሆነ በአዕምሮአቸው ውስጥ የተቀረጸ ልምድ የላቸውም። ይህ ችግር የወሲብ ግንኙነት በሚያደርገበት ጊዜ ሕመም እንዲለማቸው ያደርጋል። ከዚህም የተነሳ የወሲብን ግንኙነት አይፈልጉም። ይህ ደግሞ ውሉ አድር የትዳር መኖሪያን ያስከትላል።

አንዳንድ ጊዜ ግን ሴቶች ይህ ችግር ሳይኖራቸውም እንዳላቸው ሊቆጠር ይችላል። ለምሳሌ ባል ተዝቢውን የወሲብ ለሜት ማነሳሻ ድርጊቶችን ሳይፈጽም ግንኙነት የሚጀምር ከሆነ ችግሩ የሴቷ ሳይሆን የወንዱ ነው።

ሴቶች ወሲብ ከመፈጸማቸው ቀደም ብለው ወይም ሲፈጽሙ የሚለማቸው ለሜት ጥሩ ካልሆነ የወሲብ መነሳሳት አይኖራቸውም። ጥሩ ያልሆነ ለሜት ከሚፈጥርባቸው ምክንያቶች ጥቂቶች፡

- ወሲብ የሚፈጸምበት ጊዜና ቦታ ምቹ አለመሆን
- የወሲብ እርካታ አላገኝም የሚል ፍርሃት ወይም ጭንቀት
- ስለራሷ ያላት አመለካከት መልካም አለመሆን
- የወሲብ ለሜቷን ለጓደኛዋ ለመግለጽ ድፍረት አለማግኘት
- አካሏን ለጓደኛዋ ደስታ ብቻ አላልፋ መስጠት
- የእርግዝና ፍርሃት
- የወንዱ የስውነት ወይም ትንፋሽ ጠረን
- ለፍቅር ጓደኛዋ የወሲብ እርካታ መጠቀሚያ እንደሆነች መሰማት/ማስብ
- በሴት ብልት ግዝረት ምክንያት ለሜትን የሚቀበቅሉ የብልት አካላት (ገዝረ-ብልት) አለመኖር

እነዚህና እነዚህን የመሳሰሉት የሥነ-ልቦናና አካላዊ መንስኤዎች ካላቸው፤ ሴቶች የወሲብ ለሜት መነሳሳት ማጣት ብቻም ሳይሆን ወሲብን መጥላት ይጀምራሉ። ለትዳር ጓደኛቸው ከፍተኛ ጥላቻ ይሰማቸዋል፤ ራሳቸውንም ይጠላሉ እንዲሁም ትክክልና ተስፋ መቁረጥ ይሰማቸዋል።

መፍትሔውን በተመለከተ ባልና ሚስት የጋብቻን የማማከር አገልግሎት ቢከታተሉና ከወሲብ በፊት የሚደረግ የፍቅር ጨዋታ ቢኖር ችግሩ መፍትሔ ሊያገኝ ይችላል።

4.4. የወንድ ብልት አለመቆም ችግር

ወንድ የወሲብ ግንኙነት ለመፈጸም በሚፈልግበት ወቅት የብልቱ አለመቆም ወይም እስከ ወሲብ ግንኙነት ፍጻሜ ቆሞ አለመዝለት ችግር ነው። አንዳንድ ወንዶች ከነጭራሹ ብልታቸው አይቆምም። የሌሎች ደግሞ በለወሲብ ሲያስቡ ይነሳላቸውና የሴቷ ብልት ውስጥ ለማስገባት ሲሞክሩ ተመልሶ ይሟሸሻል። የሌሎች ወንዶች ደግሞ በግንኙነት ላይ እያሉ ሳይፈጽሙ ይልፈሰፈላል።

መንስሄዎቹ

- ስለወሲብ ግንኙነት መጨነቅ
- በሚገባ ባልፈጽምበ የሚል ፍርሃት
- ስለወሲብ ግንኙነት ክንውን ማስብ
- ስለወሲብ ግንኙነት የግል ደስታ መቀነስ
- የለሜት መዋዠቅ ችግሮች
- የሴት ጓደኛ ሁኔታ (ለምሳሌ የንጽህና ጉድለት)
- ከሴት ጓደኛው ጋር ያለው ግንኙነት ጥሩ አለመሆን
- የሥራ ጫና
- ከትዳር ጓደኛ ጋር መስላቸት
- ሌሎች የግንኙነት ችግሮች
- የጤንነት ችግር

መፍትሔ ሲሆኑ የሚችሉ አሳቦች

- ስለወሲብ አፈጻጸም ሁኔታ እያስቡ አለመጨነቅ
- የትዳር ጓደኛ ራሷን ለወሲብ አዘጋጅታ መቅረብ
- ከትዳር ጭኛ ጋር የሚኖረውን ግንኙነት ማሻሻል
- የጤንነት ችግር ከሆነ የሕክምና ዕርዳታ መፈለግ

4.5. የወሲብ ስሜት ግለት ጣሪያ ላይ አለመድረስ

ይህ ችግር በወንዶች ቶሎ ብለው ወይም ከነጭራሹ የወሲብ ጣሪያ ላይ ደርሰው የወንድ ዘር መርጨት ስሳናቸው የሚከሰት ችግር ነው። ይህ ችግር ከዕድሜ ወይም ተገቢውን ማነሳሳት በማጣት የሚመጣ አይደለም። እነዚህ ወንዶች ከወሲብ ግንኙነት በፊት የወሲብ መነሳሳት አላቸው። ከጀመሩ በኋላ ግን አያስደስታቸውም። እንዲህ አይነት ችግር ያላቸው ችግራቸውን ለሚስቶቻቸው ካልነገሩአቸው ባልና ሚስት ልጅ ላይወልዱ ይችላሉ። ልጅ መወለድ ያልቻሉበትም ምክንያት እንቅጭልሽ ይሆንባቸዋል።

የወሲብ ስሜት ግለት ጣሪያ ላይ አለመድረስ በሴቶችም ላይ የሚታይ ችግር ነው። ይህ ችግር ያላቸው ሴቶች የወሲብ ስሜት አላቸው፤ ስሜታቸውም ሲነሳሳ አሟላጭ ፈሳሽ በብልታቸው ላይ ይታያል። እንዲሁም የወንድ ብልት እብልታቸው ውስጥ ሲገባ ደስ ይላቸዋል። ነገር ግን የወሲብ ስሜት መነሳሳቱና ደስታው እየጨመረ ይሄድና ጣሪያ ላይ ከመድረሱ በፊት ይገታል። ይህ ሁኔታ አልፎ አልፎ ወይም ሁልጊዜ የሚያጋጥማቸው ችግር ሲሆን ይችላል።

የሴቶች ወሲብ ስሜት ግለት ጣሪያ ላይ አለመድረስ መንስሄ ሊሆኑ ከሚችሉ ነገሮች ጥቂቶቹ የሚከተሉት ናቸው።

- በስሜት ግለት ጣሪያ ላይ ከደረሱ ራሳቸውን የሚስቱ እየመሰላቸውና የሚያሳዩትም ባህርያት ስለሚያስፈራቸው የወሲብ ለሜታቸው እየጨመረ ሲመጣ ስሜታቸውን ገሸሽ ማድረግ
- የወሲብ ስሜት ግለት ጣሪያ ላይ መድረስ በሴቶች ስውር የአዕምሮ ክፍል ውስጥ የተቀመጠውን መረጃዎች ለምሳሌ ስለፍቅር ጓደኛቸው ያላቸው ትክክለኛ ያልሆነ አመለካከት፣ በትዳር ጓደኛቸው ዘንድ ተቀባይነት የማጣት ፍርሃት፣ በጓደኛቸው ላይ ያላቸው ጥላቻ ወይም በለወሲብ ያላቸውን መጥፎ አመለካከትና ትዝታዎች ስለሚቀስቅሱባቸው መፍራት
- በቂ የወሲብ ስሜት ማነሳሳት ማጣትም መንስሄው ይሆናል። በተለይ ሴቶች ስሜታቸውን የሚቀስቅሱትን የሰውነታቸው ክፍል፣ የወሲብ አፈጻጸም አቋቋሞችና ዘዴዎች ከትዳር ጓደኛቸው ጋር አለመነጋገር በወሲብ ስሜት ግለት ላይ ተጽዕኖ ያደርጋል።
- የወንድ ያለጊዜው የወንድ ዘር ማፍሰስና በሜቱን ካረካ በኋላ ለሚስቱ ስሜት ደንታ የለሽ መሆን

መፍትሔ ሲሆኑ የሚችሉ ምክሮች

- ስለሴትነታቸው ትክክለኛ ግንዛቤ ማግኘት
- ያላቸውን የሥነ-ልቦና ችግሮች ለመፍታት የማማከር አገልግሎት መፈለግ
- በወሲብ ጊዜ ከትዳር ጓደኛ ጋር የተቀናጀ የቅድመ ወሲብ የፍቅር ጫወታ ማድረግ

4.6. ያለጊዜ የወንድ ዘር የማፍሰስ ችግር

ይህ ችግር በግንኙነት ጊዜ በአነስተኛ ንክኪ ብቻ የወንዱን ዘር መርጨት ነው። ወንዱ ባልተፈለገበት ጊዜ ዘርን ይረጫል። ለዚህ ችግር መንስሄ ሲሆኑ ከሚችሉት ምክንያቶች ጥቂቶቹ የሚከተሉት ናቸው።

1. የወንዱ ዕድሜ ገና ወጣት ከሆነ የወንዱ ዘር ቶሎ ሊፈለ ይችላል።
2. ሰውዬው የወሲብ ግንኙነት የሚፈጽመው የቤት ጓደኛው እንግዳ ከሆነችና ከዚህ በፊት ከእርሷ ጋር የወሲብ ግንኙነት ፈጽመው የማያውቅ ከሆነ
3. የወሲብ ግንኙነቱ የሚደረግበት ሁኔታ የተለመደ ካልሆነ።
4. ወንዱ ለረጅም ጊዜ የወሲብ ግንኙነት አድርጎ የማያውቅ ከሆነ
5. እንዳንድ ኃይል ሰጪ ዕቃችን ወይም መድኃኒቶችን ሲጠቀም ቆይቶ ያቋረጠ ከሆነ

ይህ ችግር የዕድሜ ልክ ችግር ማለትም ወንዱ የወሲብ ግንኙነት መለማመድ ከጀመረበት ጊዜ እንስቶ ወይም ለተወሰነ ጊዜ የሚቆይ ሲሆን ይችላል። ሌላው ደግሞ በተወሰነ ሁኔታ ወይም በሁሉም ሁኔታዎች ውስጥ የሚያስቸግር ይሆናል።

ይህን ችግር ለመቋቋም ሊወሰዱ የሚችሉ መፍትሔዎች ቢኖሩም ውጤታማነታቸው እንደ ሰዎቹ ሁኔታ ይለያያል።

- (1) ወንዱ ይህ ችግር በሚያጋጥመው ጊዜ ከሚሰቱ ጋር መነጋገር ያስፈልገዋል። ይህ ከችግሩ የተነሳ ሌላ የሥነ-ልቦና ችግር ውስጥ እንዳይገባ ይረዳዋል። ሌላ ደግሞ ሁለቱም ተነጋግረው መፍትሔ ሲፈልጉለት ይችላሉ።
- (2) በግንኙነት ወቅት በቅድመ ወሲብ ጫወታ ጊዜ ሚስት ለባሏ የምታደርገውን የፍቅር ማነሳሳት ተግባሮችን መቀነስ
- (3) በፍቅር ጫወታ ጊዜ ሴቷ ምንም እንቅስቃሴ እንዳታደርግ መገዛት ወይም ወንዱ ግንኙነቱን አቁሞ ስሜቱ እስኪበርድለት ድረስ መጠበቅ
- (4) ወንዱ ዘሩ መፍሰስ ስሜት ደረጃ ላይ በሚደርስበት ወቅት እንቅስቃሴውን አቁሞ ወይም ላያቆም የወንዱ ዘር ማምረቻ ብልት ከረጢት በእጁ ወደ ታች በመያዝ ወይም ጨምድዶ በመያዝ የዘሩን መፍሰስ ሲገታ ይችላል። ይህን ሚስቱም ልታደርግለት ትችላለች።
- (5) ወሲብን ደጋግሞ በተከታታይ መፈጸም

4.7. በወሲብ ጊዜ የሚሰማ ህመም

ይህ ችግር ወንዱ ወይም ሴቷ በወሲብ ጫወታ ጊዜ ወይም ከዚያ በኋላ በብልት እካባቢ የሚሰማ ህመም ነው። በሴቶች ህመሙ እጅግ የሚለማቸው የወንድ ብልት ወደ ውስጥ በሚገባበት ወቅት ነው። የህመም ደረጃው ከቀላል ምችት ማጣት እስከ ከፍተኛ የህመም ስሜት ይደርሳል። ይህ ችግር በደረቅ ወሲብ በሌሎች የሥነ-ልቦና ችግሮች፣ ከጤንነት ችግር ወይም ከእንዳንድ መድኃኒቶች ተጽዕኖ ሲከሰት ይችላል።

ደረቅ ወሲብ የሚባለው ሴቷ ለወሲብ ዝግጅት ከማድረግ በፊት የሚደረግ ወሲብ ነው። አስፈላጊው የቅድመ ወሲብ ጫወታ ተደርጎ የሴትዋ ብልት ለወሲብ ከመዘጋጀቱ ወይም የሚያሟልጭ ፈሳሽ ከብልት ውስጥ መታየት ከመጀመሩ በፊት የሚደረግ ወሲብ መኪናን ያለዘይት መንዳት ሞተሩን እንደሚጎዳ ያህል የሴትዋን አካል ይጎዳል። ስለዚህ በዚህ ሁኔታ የሚደረገው ወሲብ ሴትዋ የህመም ስሜት ሲሰማት ከመቻሉም እልፎ ብልትዋን ሊያቆስል ይችላል።

ሌላው የህመሙ መንስኤ የሚሆነው የሥነ-ልቦና ችግር ነው። እንዳንድ የሥነ-ልቦና ችግሮች ስሜታቸው በአካል ላይ የመገለጽ ባህርይ እላቸው። ሴቷ ስለወሲብ አፈጻጸም የበደለችነት ስሜት የሚለማት ከሆነ፣ የወንድ ብልት ወደ ብልቷ ውስጥ ከገባ የሚጎዳት እንደሆነ በምናቧ የምታሰብ ከሆነ እንዲሁም ከዚህ በፊት የተለማመደችው ወሲብ ክፉ ትዝታዎችን የሚቀስቅሳት ከሆነ በወሲብ ጊዜ የህመም ስሜት ይሰማታል።

የዚህ ችግር መፍትሔ እንደ ችግሩ መንስኤዎች የተለያየ ይሆናል። መንስኤው ደረቅ ወሲብ ከሆነ የቅድመ ወሲብ የፍቅር ጫወታ በሚገባ ማከናወንና በቂ የስሜት ዝግጅት ማድረግ ይጠቅማል። የችግሩ መንስኤ የሥነ-ልቦና ችግር ከሆነ የማማከር አገልግሎት ይረዳል። የጤንነት ችግር ከሆነ ደግሞ የሐኪም ዕርዳታ ይጠቅማል።

4.8. ከመጠን በላይ ከፍተኛ የወሲብ ፍላጎት ችግር

ባል ወይም ሚስት የወሲብ ፍላጎት ከሌላቸው ችግር እንደሆነ ሁሉ ከፍተኛ የወሲብ ፍላጎት ችግር ቢኖራቸውም እስቸጋሪ ነው። ከፍተኛ የወሲብ ፍላጎት ችግር መኖሩ በራሱ ችግር አይደለም። ነገር

ግን እንዲሁ ከፍተኛ ፍላጎት ኖሮት ሌለኛው የትዳር ጓደኛ ደግሞ እንስተኛ ፍላጎት ቢኖረው ሁለቱን ሊያጋጭ ይችላል። ለምሳሌ ባል ከፍተኛ የወሲብ ፍላጎት ቢኖረውና ሚስት ደግሞ የሌላት ከሆነች ባል ሁልጊዜ ወሲብ እንዲጽም ሲል ሚስት ደግሞ የዕለት ሥራችን ወሲብ መፈፀም ብቻ አይደለም ልትል ትችላለች። በዚህን ጊዜ ባል ሚስቱ እንደማታስብለት በማለብ እርሷን በማግባቱ እንደተሳሳተ ማለብ ይጀምራል።

ከፍተኛ የወሲብ ፍላጎት ያላቸው ሰዎች ለሜት በቀላሉ ሊነሳሳ ለለሚችል በጣም ያስቸግራቸዋል። በመኪና እየተጓዙ፣ በሥራ ላይ እያሉ፣ ከሰዎች በተለይም ከተቃራኒ ጾታ ጋር እያወሩ ... ድንገት በወሲብ ለሜት ውስጥ ወድቀው ራሳቸውን ያገኛሉ። እንደገና ወደ መጥፎ የወሲብ ልምዶች ሲሄዱ ሌሎች ደግሞ ወደ አለገድዶ መድፈር ይገባሉ።

በአጠቃላይ የወሲብ ችግር መንስጤዎች ውስብስብ ሊሆኑ ለለሚችሉ በተወሰኑ ዘዴዎች ብቻ በመጠቀም ተገቢውን ለውጥ ማግኘት ቀላል ላይሆን ይችላል። ስለዚህ ያለተስፋ መቆረጥ በትዕግስት የተለያዩ አማራጮችን ያለአፍረት መምከር ከጋብቻ መፍረስ ሊያድን ይችላል።

የጋብቻ ችግር የሚያስከትላቸው ነገሮች

በትዳር ውስጥ ችግሮች ሲፈጠሩ ውሎ እድረው የተለያዩ ነገሮች ይከሰታሉ። በጋብቻ ውስጥ የሚፈጠሩ ችግሮች በቶሎ መፍትሔ ካልተፈለገላቸው ቀስ በቀስ ወደ ውስብስብ ችግሮች ያመራሉ። ከእነዚህም አራቱን በቅደም ተከተላቸው መሠረት እንመለከታለን።

5.1. ግራ መጋባት

በጋብቻ ውስጥ አንድ ችግር ሊከሰት መጀመሪያ የሚታየው ነገር ግራ መጋባት ነው። ባልና ሚስት ምን ማድረግ እንደሚገባቸው ግራ ይገባቸዋል። በተለይ ከጋብቻቸው በፊት ተጋጭተው ግጭትን እንዴት እንደሚፈቱ ያልተለማመዱ ከሆነ በጣም ግራ ይጋባሉ። ወደ ጋብቻ ሲሄዱ የተመኙት ደስታና ለላም ጠፍቶ ኑሮአቸው ሁልጊዜ በጭቅጭቅ የተሞላ መሆን ሲጀምር ግራ ከመጋባትም አልፎ ተስፋ ይቆርጣሉ። ከዚህም የተነሳ የትዳር ሕይወታቸው ሊሻሻል እንደማይችል መገመት ይጀምራሉ።

5.2. የሥነ-ልቦና ፍች

በጋብቻ ችግር የታመሉ ባልና ሚስት የሚወስዱት እርምጃ ራሳቸውን ከትዳር ሕይወት ማግለል ነው። ይህ ሁለቱም በጋብቻ ተላስረው እያሉ፣ በአንድ ቤት እየኖሩና በአንድ አልጋ ላይ እየተኙ የሚከሰት ሁኔታ ነው። አንዳንድ ጊዜ የጋብቻቸው ችግር በሌሎች የቅርብ ጓደኞቻቸው እንኳ የማይታወቅ ሊሆን ይችላል። ትዳራቸው መልካም እንደሆነም ሊናገሩ ይችላሉ። ነገር ግን ሁለቱም የሥነ-ልቦና ፍች ፈጽመዋል። በአካል አልተለያዩም እንጂ በሰሜታቸው፣ በአሳባቸውና በዓላማቸው ተለያይተዋል። ባልና ሚስት አብረው ይኖራሉ ግን መልካም ግንኙነት፣ መተሳሰብ፣ ወዳጅነትና ፍቅር በመካከላቸው የለም።

ባልና ሚስት የጋብቻ ችግሮቻቸውን ለማስተካከል ጥረት ማድረግን ቀስ በቀስ ያቆማሉ። በቤታቸው ውስጥ ያለውን ሥራዎች በመስማማት ያከናውናሉ። ለተመልካች ለእርስ በርሳቸው የሚተላለቡ ባልና ሚስት ይመስላሉ። በትዳራቸው ውስጥ ችግር እንዳለ

አያስታውቅም። ነገር ግን በሥነ-ልቦናቸው ውስጥ የራሳቸውን ኑሮ ይኖራሉ። መንገዳቸው ከተለያዩ ከርመዋል። አሳባቸውና ዓላማቸው ሆድና ጃርባ ሆነዋል። ጥልና ክርክር በመካከላቸው አይታይም። በዚህ ወቅት ፍች አይታሰብም።

አንድ ጊዜ አንድ የክርስቲያን ቤተሰብ ሰንበኝ ያልጠበቁት ነገር አጋጠመች። ሁለቱም በጌታ ቤት የቆዩ ከመሆናቸው በላይ በቤተክርስቲያናቸው የታወቁ አገልጋዮች ናቸው። ሆኖም ባልና ሚስት በሥነ-ልቦና ከተለያዩ ከርመዋል። ችግራቸውን በጣም ጥቂት ዓይኖቻቸው ብቻ ያውቃሉ። ሌላው ምዕመን መልካም ትዳር እንዳላቸው ያስባል። በቤታቸው ውስጥ እንግዳ ከሌለ ባል ብቻውን ሚስት ደግሞ አንዳንድ ጊዜ ብቻዋን ሌላ ጊዜ ደግሞ ከቤት ልጅ ጋር ትተኛለች። እንግዳ ሲመጣ ግን ባልና ሚስት አንድ አልጋ ላይ ይተኛሉ። ይህንንም የሚያደርጉበት ምክንያት ሌሎች ሰዎች የጋብቻ ችግር እንዳላቸው እንዳያውቁባቸው ነው። ሚስት ከባሏ ጋር የወሲብ ግንኙነት መፈፀም እንደዝሙት በምትቆጥርበት ደረጃ ላይ ደርሳለች። እነዚህ ባልና ሚስት በአንድ ቤት የሚኖሩ አንድ ወንድና ሌት እንጂ ባልና ሚስት መሆናቸው ቀርቷል። በአጭሩ ገህድ ያልወጣ ፍች አድርገዋል። ሁለቱም በዚህ ሁኔታ የሚኖሩት ልጆቻቸው ራሳቸውን እስከሚችሉ ድረስ ብቻ እንደሆነ ይናገራሉ። አንዳንዶች እንዲህ ዓይነት ችግር በሙሉ ጊዜ አገልጋዮች ዘንድ ይታያል ብለው አያምኑም። ግን ጠጋ ብሎ ለሚያይ ለው የተለያዩ ደረጃ ያላቸው ችግሮች በክርስቲያን ባለትዳሮች መካከል አሉ።

በዚህ የሥነ-ልቦና ፍች ላይ የደረሱትን ባልና ሚስት መርዳት አለቸጋሪ ነው። ምክንያቱም ችግራቸው በሌሎች ዘንድ አይታወቅም። ቤተሰቦቻቸው፣ ዓደኞቻቸው ወይም የቤተክርስቲያን አገልጋዮች አያውቁትም። ችግር እንዳላቸው ቢጠረጠር እንኳ ጣልቃ መግባት አስቸጋሪ ነው። የእረኝነት አማካሪ እንደ መጋቢነቱ ወይም በሌሎች አገልጋዮች የቤተሰብ ጉብኝት ሊያደርግና ባገኘው አጋጣሚ የትዳር ሕይወታቸውን ማግኘት ይችላል። በዚያም ካልተሳካ በጸሎት ለጌታ አደራ ሰጥቶአቸው መሄድ ግድ ይሆንበታል። በቤተክርስቲያን ውስጥ የጋብቻ ማጠናከሪያ ትምህርት ካለ ወደዚያ ትምህርት እንዲሄዱ ማደፋፈር መልካም ነው።

5.3. መለያየት

ይህ ሁኔታ በዚህ ከቀጠለ በባልና ሚስት መካከል መለያየት ይፈጠራል። የሥነ-ልቦና መለያየት ቆይቶ በእካል መለያየትን ያስከትላል። አንዳንድ ጊዜ የሥነ ልቦና መለያየቱ ይስለቻቸውና ባል ወይም ሚስት ቤትን ለቀው ይሄዳሉ። ሕጋዊ የሆነ ፍች ሳይፈጽመው እንዲሁ ከቤት ይጠፋሉ። የገቢ ምንጭ ካላቸው በራሳቸው መኖር ይጀምራሉ። ካልሆነ ደግሞ በበውር ሌላ የፍቅር ዓደኛ ያበጁና ሰው ጋብቻን ከሌላ ሰው ጋር ይመሠርታሉ። አንዳንድ ሚስቶች ደግሞ ባልና ልጆችን ትተው ከወላጆቻቸው ጋር መኖርን ይመርጣሉ። በሽምግልናም ወደ ቤታቸው ለመመለስ ፈቃደኞች አይሆኑም። በዚህ ጊዜ ባልና ሚስት የጋብቻ ችግር እንዳላቸው ማህበረሰቡ ያውቃል። ምስጢራቸው አደባባይ ይወጣል። በባልና ሚስት መካከል ሦስተኛ አካል ይገባል። ይህም አሉባልተኞች በመካከላቸው ገብተው እንዲራራቁ ያደርጋል።

5.4. ፍች

በመጨረሻም የጋብቻ ችግር ወደ ፍች ሊያመራ ይችላል። ፍች ማለት በሕጋዊ መልክ የተመሰረተውን ትዳር ሕጋዊ በሆነ መንገድ ማፍረስ ነው። ፍች የጋብቻን ችግር ለመፍታት የሚወስድ የመጨረሻ ደካማ አማራጭ መንገድ ነው። ፍች በመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት መሰረት አይፈቀድም። ምክንያቱም ጋብቻ የዕድሜ ልክ ትስስር በመሆኑ ነው።

ባልና ሚስት ለምን ይፋታሉ?

በአገራችን አንዳንድ ባህሎች ሚስትን ወይም ባልን መፍታት የተለመደ የዕለት ጉዳይ እንደ ነበረ/ምናልባትም እንደሆነ/ መናገር ማጋነን አይሆንም። ፍች የታወቀ ጉዳይ ከመሆኑም የተነሳ እገሌና እገሊት ተፋቱ የሚል ወሬ ሲሰሙ ብዙዎች አይደነቁም። ብዙ አማኞች በዚህ ዓይነት ባህል ውስጥ አድገውና ኖረውበት ጌታ ሊየሱስን ካመኑ በኋላ ግን ፍችን እጅግ ይጸያታሉ። ፍች በሁለት አማኝ ባልና ሚስት መካከል ሲከሰት መስማት እንግዳ ነገር ነበር። ከጥቂት ዓመታት ወዲህ ግን ነገር የተገላብጠሽ ሆኖ አማኞች ሲፋቱ ማየትና መስማት ተጀምሯል። ይህ ለምን የሚያለኝ ጉዳይ ነው። ይህን ጥያቄ ለጊዜው እንዲቆይ በመተው በዚህ ክፍል ውስጥ ግን

ባልና ሚስትን ለፍች ሊያነሳሉ የሚችሉትን ምክንያቶችና ከእግዚአብሔር ቃል አኳያ የሚሰጣቸውን ሚዛን እንመለከታለን።

መጋባት በምርጫ ስለሆነ ማንኛውም ለማግባት ፍላጎትና ብቃት ያለው ሰው ሊያገባ ይችላል። ተጋቢዎች ጋብቻን በሚመሰርቱበት ጊዜ ጋብቻቸው አንድ ቀን ሊፈርስ እንደሚችል አያስቡም። ይህን ቢያውቁ ኖሮ ጋብቻን ባልመሰረቱም ነበር። የተጋቢዎች ሕልም አብረው ዕድሜ ልካቸውን በመረዳዳት ተፈቃቅረው መኖር ነው። ነገር ግን አንዳንድ ጊዜ ያልታሰበ ነገር ያጋጥምና ጋብቻ የደስታና የሰላም ቤት ከመሆን ይልቅ የሀዘንና ሁከት ቤት ይሆናል። እንግዲህ ያልታሰቡ ችግሮች በጋብቻ ውስጥ ቢያጋጥሙ ባልና ሚስት በምርጫቸው እንደተጋቡ በምርጫቸው ሊፋቱ ይችላሉ? ለጋብቻ ችግር ፍች አማራጭ መፍትሔ ሆኖ ሊቀርብ ይችላል? የፍች ጉዳይ በአማኞች ዘንድ አንዴት መታየት አለበት? የእግዚአብሔር ቃልን ለሌሎች ምን ይላል?

ፍች ማለት በሕጋዊ መልክ የተመሰረተውን ትዳር ሕጋዊ በሆነ መንገድ ማፍረስ ነው።

ባልና ሚስት የሚፋቱበቸው ብዙ ምክንያቶች ሊኖሩ ይችላሉ። እነዚህ የፍች መንስሄዎች ከቦታ ቦታ እንዲሁም ከጊዜ ወደ ጊዜ የተለያዩ ናቸው። በአንድ ቦታና ወቅት የፍች መንስሄ የሆኑ ጉዳዮች በሌላ ቦታና ጊዜ ደግሞ ከቂም ነገር የሚገቡ ነገሮች አይደሉም። ለምሳሌ ያህል በሮማ ዘመነ መንግሥት ባል ሚስቱ የወይን ጠጅ ስትጠጣ ካገኛት ያለምንም ቅድመ ሁኔታ ሊፈታት በሕግ ይፈቀድለት ነበር። ምክንያቱም ወይን ጠጅ ጽንሰ ያስወርዳል ተብሎ ስለሚታመን ሌሎች ወይን ጠጅ እንዳይጠጡ በሕግ የተከለከለ ነበር። በአሁኑ ወቅት ባል ሚስቱ የወይን ጠጅ ስለጠጣች አይፈታትም። ነገር ግን ሌሎች ወደ ፍች የሚያመሩ ከባድና ቀላል ምክንያቶች አያሌ ናቸው። በአጠቃላይ ባልና ሚስት የሚፋቱበት ምክንያቶች ብዙ ቢሆኑም ጥቂቶቹ የሚከተሉት ናቸው። እነዚህ ምክንያቶች ያመኑትንና ያላመኑትንም ይመለከታሉ።

5.4.1. ልጅ መውለድ አለመቻል

ልጅ ለትዳር ምንነት ከፍተኛ ሚና በሚጫወትበት ባህል ውስጥ ጋብቻ ያለ ልጅ ዘለቂታ የለውም። በአብዛኛው ልጅ መውለድ አለመቻል የሴት ችግር ተደርጎ ስለሚቆጠር በጋብቻ ውስጥ ልጅ

ካልተወለደ ባል ሚስቱን ያፈታል። ባል ከሚስቱ ጋር መኖር ቢፈልግ እንኳ የባል ቤተሰብ 'ያለ ዘር መቅረትህ ነውና እርሷን ፍታትና ሌላዶቱን አግባት' እያሉ ስለሚመክሩት ሚስቱን ያፈታል።

እውነቱ ነገር ሲታይ ጋብቻ ያለ ልጅ ሙሉ ስለሆነ ልጅ አላገኘንም ብሎ መፋታት ትክክል አይደለም። ጋብቻ ሲመሰረት ልጅ ይወለዳል በሚል ተስፋ ላይ አይደለም። ልጅ ቢወለድም ባይወለድም አስከ ዕድሜያችን ፍጻሜ አብረን እንኖራለን በሚል መርህ ላይ ነው። ጋብቻ እንዳንድ ቅድመ ሁኔታዎች ሲሟሉ የሚጸና ካልሆነ የሚፈርስ ንብረት አይደለም። ስለዚህ ልጅ ኖረ አልኖረ ጋብቻ ዘላቂ ንብረት መሆን ይኖርበታል። በእስፈላጊ ሁኔታ መከራ በማድረግ በጋብቻቸው ውስጥ ልጅ ያላገኙ ባልና ሚስት ብቃት ያለውን አማካሪ በማማከር አንዴት ደስተኛ ሕይወት መኖር እንደሚችሉ መማር ይቻላል።

5.4.2. የፍቅር አለመኖር

በአንዳንድ ሁኔታ ባልና ሚስት የፍቅር መያያዝ ሳይኖራቸው ይጋቡና አብረው መኖር ይጀምራሉ። በአንድ ጎጆ ሥር የሚኖሩት ስለሚዋደዱ ሳይሆን ለኢኮኖሚ ጥቅሞች ብለው ይሆናል። ስለዚህ በጋብቻ ውስጥ የሚፈልጉትን ሲያገኙ ወይም ሲያጡ ጋብቻውን አፍርሰው ፍቅር የሚያገኙበትን ጋብቻ ለመመሰረት ይጥራሉ። በተለይ በአገራችን ባሉት 'ሴት ስትወጣ ሴት ትተካለች' በማለት ለሚለቀቻቸው ተገቢውን ፍቅር ባለማሳየት ትዳራቸውን ያፈርሳሉ። በባልና ሚስት መካከል ፍቅር ከሌለ ሁለቱን የሚያጣብቅ ማጣበቂያ የለም ማለት ነው። ስለዚህ ሁለቱም አንድ ላይ ለመኖር የሚያስችላቸውን አቅም ያጣሉ።

ባልና ሚስት ስለተጋቡ ብቻ ፍቅር አይፈጠርም። ፍቅር ባልና ሚስት በጋራ የሚያሳድጉት የትዳር መሰረት ነው። ፍቅርን ለማሳደግ ባልና ሚስት ለጋራ ዓላማቸው ራሳቸውን መስጠት ይኖርባቸዋል። ያለፍቅር ማግባት መልካም አይደለም። ያለፍቅር መኖርም ክፉ ነው። ከዚህም በላይ ያለፍቅር አብረው መዝለቅ ስለማይቻል ፍችን ያመጣል። መሠረታዊ ችግር ከሌለ በስተቀር ባልና ሚስት ፍቅርን ማሳደግ ስለሚችሉ ፍቅር የለንም ብለው ወደ ፍች መሮጥ መፍትሔ ሳይሆን ከቀላል ችግር ወደ ውስብስብ ችግር መሄድ ነው።

5.4.3. በሴቷ ሕይወት የሚያስጠላ ነገር ማግኘት

በብሉይ ኪዳን ዘመን ባል በሚሰቱ ሕይወት የሚያስጠላ ነገር ካገኘባት የፍችዋን ጽሕፈት ጽፎ በእጇ ይሰጣትና ይሸኛት ነበር። ሰው ሌትን ወሰዱ ቢያገባ፣ የእፍረት ነገር ሰላገኘባት በእርሱ ዘንድ ሞገስ ባታገኝ፣ የፍችዋን ጽሕፈት ጽፎ በእጅዋ ይሰጣት፣ ከቤቱም ይሰደዳት። (ዘፋ24:1)። ይህ የእፍረት ነገር የሚለው ነገር የሚለካው በባልዬው ሚዛን ነበር። ባልዬው መጥፎ ነው ብሎ ባሰበው ነገር ሁሉ ሚስቱን ሊፈታ ይችላል ነበር ማለት ነው። ይህን ልማድ በሚገባ ያውቁ የነበሩ ፈሪሳውያን ጌታ ኢየሱስን ባል በሆነው ምክንያት ሁሉ ሚስቱን መፍታት ትክክል ነውን ብለው ጠይቀውት ነበር። ጌታ ኢየሱስ ባል በሆነ ምክንያት ሁሉ ሚስቱን መፍታት እንዳማይችል በማሰረገጥ ፍች እንደ አማራጭ ሆኖ ሊቀርብ የሚችልበትን እንደ ምክንያት ብቻ ነገራቸው። ይህን በሚቀጥለው ቁጥር ላይ እንመለከታለን።

በዚህ በዘፋግም 24:1-4 ላይ የተጠቀሰው አሳብ ባል ሚስቱን ካልወደዳት ይፍታት የሚል መልዕክት የለውም። ይህ ክፍል ባል በማንኛውም ምክንያት ሚስቱን ሊፈታ መከተል የሚገባውን ሕጋዊ እርምጃን ያሰቀምጣል። ይኼውም የፍችዋን ጽሕፈት በመሰጠት ከቤቱ መሰደድ ነው። ይህም የሆነበት ቢያገስ ሁለት ምክንያቶች ሊኖሩ ይችላሉ። የመጀመሪያው ይህች ሴት ትዳር መመስረት ከፈለገችና ሌላ ባል ካገባች የመጀመሪያ ባሏ በባለቤትነት እንዳይጠይቃት ሴትዬዋን ነጻ ለማድረግ ነው። ስለዚህ ባል ሚስቱን ፈትቸዋለሁና ከቤቴ ውጭልኝ። በማለት ብቻ ሊሰዳት አይችልም ነበር ማለት ነው። ሁለተኛው ምክንያት ደግሞ ሚስቱን ሊፈታት የሚያስብ ባል የሚፈታትን ሚስቱን ዳግመኛ በሚሰትነት እንደማያገኛት በማወቅ የፍችዋን ጽሕፈት ከመሰጠቱ በፊት ውሳኔውን በሚገባ እንዲያጤነው ለማገዝ ነው።

የሙሴ ሕግ ባል ያለበቂ ምክንያት ሚስቱን ሊፈታ እንደማይችል ያዛል። ለምሳሌ እንደ በው ሚስት በሚያገባበት ጊዜ ክብረ ገጽህና እያላት የላትም ብሎ ሰሚን በማጥደፍ ሊፈታት ቢፈልግና ሴትዬዋ ስታገባ ድንግል እንደነበረች መረጃ ከቀረበ ይህን ያደረገ ባል በሰሰት ዓይነት ቅጣት እንደሚቀጣ ተጠቅለዋል። እነዚህም መገረፍ፣ የገንዘብ ቅጣትና በማንኛውም ምክንያት ዕድሜውን ሁሉ ሚስቱን መፍታት አለመቻል ነበሩ (ዘፋ22:13-19)። ሌላው ደግሞ እጮኛ የሌላትን ድንግል አስገድዶ የደፈረ በው የደፈራትን ሴት ሚስት እድርን መውሰድ ይኖርበታል፤ ዕድሜውንም

ሁሉ እንዳይፈታ ማዕቀብ ይደረግበታል (ዘፋ22:28-29)። እነዚህ ሁለቱ ሁኔታዎች ፍች የማይቻልበትን ሁኔታ ከመግለጻቸውም በላይ የሙሴ ሕግ ለሴቶች መብት መልካም ሥፍራ እንደሚሰጥ ያመለክታል።

በእገራችንም ባል ምክንያት ይሆናል ብሎ ባሰበው ነገር ሁሉ ሚስቱን መፍታት ይችላል ነበር። ምናልባት በእሁኑ ጊዜም በእንዳንድ ቦታዎች አልፎ አልፎ ይታይ ይሆናል። ይህ ትክክለኛ አሳብ አይደለም። ባል ምክንያት ነው ብሎ በሚያስበው ነገር ሁሉ ሚስቱን የሚፈታትና ከቤት የሚለዳት ከሆነ ሚስት የራሷ የሆነ ሰብዓዊነት እንደሌላት ማሰብ ነው። ይህ ሕጋዊ ካለመሆኑም በላይ እግዚአብሔር አስቀድሞ ወንድና ሴትን እኩል እድርን መፍጠሩንና የትዳርንም የዕድሜ ልክ ትሰበር በሰው ምክንያት ማፍረስ ሰለሆነ ክፉ ተግባር ነው።

5.4.4. በዝሙት

በመጽሐፍ ቅዱስ ቃል መሰረት ፍች የማይፈቀድ ቢሆንም በእንዳንድ ሁኔታ ግን የትዳር ዓደኛን መፍታት እንደሚቻል ተጠቅሷል። አንድ ጊዜ ፈሪሳውያን ወደ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ መጥተው ሰው በሆነ ምክንያት ሁሉ ሚስቱን ሊፈታ ተፈቅዶለታልግ? (ማቴ.19:3) ብለው ጠየቁት። ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ፍች የሚቻለው በአንድ ምክንያት ብቻ እንደሆነ ሊነግራቸው ያለ ዝሙት ምክንያት ሚስትን መፍታት ሥጢኦት እንደሆነ ተናገረ (ማቴ.19:9)። ይህ የጌታ ኢየሱስ ቃል ትዕዛዛዊ መልዕክት ማለትም ባል ወይም ሚስት ዝሙት ከፈጸሙ ተበዳዩ ወገን መፍታት አለበት የሚል አሳብ የለውም። ቃሉ የሚያሳየው የዝሙት ሥጢኦት ጋብቻን ሊያፈርስ መቻሉን ነው። ሥጢኦት በእግዚአብሔርና በሰዎች መካከል ያለውን ግንኙነት ማፍረስ እንደሚችል ሁሉ በባልና ሚስት መካከል ያለውንም ኅብረት ማፍረስ ይችላል። ነገር ግን ሥጢኦት ንስሐ በመግባት ወይም ተበዳዩን ይቅርታ በመጠየቅ ሊደመሰስ ይችላል። ይቅርታ በሥጢኦት ምክንያት የፈረሰውን ግንኙነት ለማደስ ብቃት አለው። ስለዚህ የጌታ ኢየሱስ ትምህርት በሌላ እነጋገር የትዳር ዓደኛ በዝሙት ከወደቀና ንስሐ ለመግባት ፈቃደኛ ካልሆነና በዚያው ባህርዩ ከጸና ተበዳዩ የትዳር ዓደኛ በዳዩን የመፍታት መብት እንዳለው ያመለክታል። ዝሙት የፈጸመው ወገን በፈጸመው ተግባር ተጸጽቶ ተበዳዩን ይቅርታ ካልጠየቀና ከክፉ ተግባር የማይመለስ ከሆነ አብሮ ከዚህ ዓይነት የትዳር ዓደኛ ጋር መኖሩ ምንም ትርጉም

በሌላው ፍች አማራጭ ሊሆን ይችላል። ይህ ለወንድም ለሌትም ይሠራል።

እንደ መንገዝብ ያለብን ነጥብ ግን ጌታ ኢየሱስ ባልና ሚስት በማንኛውም መልኩ መፋታት እንደማይችሉ ማስተማሩ ነው። ይህንንም 'መሴስ በሰ ልባችሁ ጥንካሬ ሚስቶቻችሁን ትፈቱ ዘንድ ፈቀደላችሁ፤ ከጥንት ግን እንዲህ አልነበረም' (ማቴ 19:8) በማለት ፍች የእግዚአብሔር ዕቅድ ሳይሆን በው ከችግር ለመውጣት ያዘጋጀው ችግር ፈጣሪ አማራጭ መንገድ ነው። ማመንዘር በብሉይ ኪዳን በሞት የሚያበቀጣ ኃጢአት ነበር። በአዲስ ኪዳን ደግሞ ንሐሐን የማያለክትል ከሆነ ጋብቻን ማፍረስ መቻሉ ተጠቅሷል። በአጠቃላይ በዝመት ምክንያት ሊመጣ የሚችለውን የባልና ሚስት መለያየት በንስሐ ማስቀረት ይቻላል ማለት ነው።

የኢትዮጵያ ሕግ ባል ወይም ሚስት ዝመት ቢፈጽሙና ሌላው የትዳር ጓደኛ አብሮ መኖር ካልፈለገ ፍችን ይፈቀዳል (እንቀጽ 669፣ 1(ሀ))።

5.4.5. በእምነት ምክንያት

የእግዚአብሔር ቃል ሌላው ፍች የሚቻልበትን መንገድ ይጠቁማል። ይህም የማያምን የትዳር ጓደኛ ከሚያምነው ጋር ለመኖር ባይፈልግና ከተለየው የሚያምነው ምንም አማራጭ መንገድ በሌላው መፍታት ይችላል። እዚህ ላይ ግልጽ መሆን ያለበት ነገር የሚያምነው በምንም ሁኔታ ካላመነው የትዳር ጓደኛው ጋር ሊኖር ይጠበቅበታል። ነገር ግን ያላመነው የትዳር ጓደኛ የፍችውን ሂደት ከጀመረ አማኙ ምንም ማድረግ ስለማይችል መቀበል የግድ ነው። ጳውሎስ የቆሮንቶስን እማኞች በሚመክርበት ጊዜ ወደ ጌታ ከመምጣታቸው በፊት በትዳር የተጣመሩ ባልና ሚስት እንዳቸው ቢያምኑ ያላመነው መለየት ካልፈለገ አብረው እንዲኖሩ ሲናገር የማያምን ግን አብሮ መኖር ካልፈለገ መለየት እንደሚችል 'የማያምን ግን ቢለይ ይለይ' በማለት ይናገራል (1ቆሮ 7:12-15)። እምነትን ተገን በማድረግ በአማኙ አነሳሽነት የሚጀመረው ፍች በምንም መልኩ ማስተባበል የማይቻል ኃጢአት ነው። የእግዚአብሔር ቃል ምክር አማኙ ካላመነው የትዳር ጓደኛው ጋር በመኖር በሕይወትና በቃል ምስክርነት ወደ እምነት ለማምጣት ጥረት ማድረግ እንደሚገባ ነው (1ቆሮ 7:16)።

5.4.6. እርስበርስ መለላቸት

ባልና ሚስት ለብዙ ዓመታት አብረው በመቆየት በያበልጥ በመተዋወቅ ፍቅራቸው ሊዳብር እንደሚችል ሁሉ እርስበርስ ሊበለቻቸው ይችላሉ። በተለይ ባልና ሚስት የሚኖሩት ሕይወት ለውጥ ከሌለውና ነጋ ጠባ እንደ ዓይነት ሁኔታ ከሆነ ሕይወት ሊበለቻቸው ይችላል። የጥንዶቹ አነጋገር፣ የፍቅር እገላለጽ፣ የወሊብ አፈጻጸም ሁኔታ፣ የኑሮ ደረጃ፣ ጓደኞች፣ የእናኗር ዘይቤ ወዘተ ዘወትር እንደ ዓይነት ከሆነ ሕይወት እጅ እጅ ይላቸዋል፤ እርስ በርስም ይበለቻቸሉ። ከዚያም ለውጥ ፍለጋ ይጀምራሉ። ይህ ደግሞ ሰራሉ ሌላ አለመግባባት ያመጣና ወደ መለያየት የሚያመራ ችግር ይሆናል። ባልና ሚስት በመበለቻቸት ወደ ፍች ከመሄድ ይልቅ ከፍተኛ ትኩረት በመስጠት መበላቸትን የሚያስወግዱበትን መንገዶች መቀየብ ያዋጣቸዋል።

5.4.7. ወጣት ሴቶችን ለማግባት

እንዳንድ ባሉች ከመጀመሪያ ሚስቶቻቸው ጋር ከቆዩ በኋላ ወጣት ሴቶችን ለማግባት ብለው የመጀመሪያ ሚስቶቻቸውን ይፈታሉ። በሚልክያስ ዘመን የነበሩ ባሉች በወጣትነት ዘመን ካገቡአቸው ሚስቶቻቸው ጋር የነበራቸውን ቃል ኪዳን በማፍረስ በዕድሜ ወጣት የነበሩትን ሴቶች ያገቡ እንደ ነበር ይታስባል። ለዚህም ይመለላል እግዚአብሔር 'ማንም የልጅነት ሚስቱን አያታልል' (ሚል 2:15) ብሎ የተናገረው።

በአሁኑ ዘመን በተለይ ሀብት ያላቸው በዕድሜ የገፉ ወንዶች የመጀመሪያ ሚስቶቻቸውን ፈትተው ወጣት የሆኑ ሴቶችን ማግባት እየተለመደ መጥቷል። ይህ የሚያስደስት ሕይወት ይሰጣል ተብሎ ቢታሰብም የራሱ የሆነ መከራና ችግር ይዞ ስለሚመጣ ከለመዱት የትዳር ጓደኛ ጋር መቆየትን የመሰለ ነገር የለም።

5.4.8. በባልና ሚስት ሚና ላይ አለመስማማት

የባልና ሚስት ሚና እንደ ማህበረሰቡ ባህልና ልማድ ይለያያል። በአብዛኛው የተለመደው ባል የቤተሰብ መሪና የገቢ ምንጭ፣ ሚስት ደግሞ የቤት እመቤትና የልጆች አባዳጊ መሆን ነበር። ይህ ሚና ሴቶች ለሥራ አደባባይ መውጣት እስከጀመሩበት ጊዜ ድረስ

የተለመደ ልማድ ነበር። እሁን ይህ ሚና የወንድና የሴት ተብሎ መወለኑ እየቀረ ነው።

እንግዲህ ባህልና ልማድ እየተለወጠ በሚመጣበት ጊዜ አብረው እስተሳለባቸውንና እመለካከታቸውን መለወጥ ያልቻሉ ጥንዶች በዚህ ጉዳይ ላይ የጋብቻ ችግር ሊገጥማቸው ይችላል። ባል እንደ ዱሮ ብሎ ሚስቱ ውጭ ወጥታ ሥራ እንዳትሠራ ወይም ውጭም ሥራ እየሠራች እቤት ውስጥ ያለውንም ሥራ ሁሉ ብቻዋን እንዲትሠራ የሚፈልግ ከሆነ ጋብቻቸው በእደጋ ላይ ሲወድቅ ይችላል። ይህ በእባቶቻችንና በእናቶቻችን ዘመን የነበረ አስተሳሰብ ነው። በእሁኑ ዘመን ቤተሰብን የሚመለከት ሥራ ሁሉ በባልና በሚስት በእኩልነት ይሠራል። እለበለዚያ ፍች አማራጭ መንገድ እየሆነ መጥቷል።

የእግዚአብሔር ቃል ሰለባልና ሚስት ሚና የሚናገረው ነገር ቢናረውም በእተረጎነው ላይ ግን ሰፊ ልዩነት ሰለሚታይ እንድ-ወጥ መመሪያ ማውጣት ያስችግራል። ሰለዚህ ሁለቱ ማለትም ባልና ሚስት ተስማምተው የሥራ ድርሻቸውን ካልወሰኑ ወይም ሁሉንም ሥራ በመደጋገፍ መሥራት ካልቻሉ የሚያስታርቃቸው አንድ-ወጥ ሕግ ያለ እይመሰልም። ያለ ሰምምነት ጥቅስ እየጠቀሱ እንዱ ሌላውን ማሳመን መሞከር ችግሩን ከሚፈታ ይልቅ በችግሩ ላይ ቤንዚን ይጨምራል።

5.4.9. ሌላን ሰው ማፍቀር

እንዳንዶች ከባል ወይም ከሚስቶቻቸው ጋር በሕጋዊ ጋብቻ እየኖሩ እያለ በሰውር ከሌላ ሰው ጋር ጓደኝነትን ይመለረቃሉ። ጓደኝነቱ ቀስ በቀስ እያደገ ይመጣና ወደ ጠለቀ ወዳጅነት ይሸጋገራል። ከዚያም የሥርቆት ጫወታ ይጀመራል። በዚህ ሁኔታ ከቆዩ በኋላ ለምን አንጋባም ወደሚል እሳብ ይመጣሉ። በዚህ ከተሰማሙ ደግሞ ሁለታቸው ወይም ያገባው ወገን የትዳር ጓደኛውን ፈቶ አዲሱን ተፈቃሪ ያገባሉ።

በእብዛኛው ይህ ችግር የሚከሰተው ባልና ሚስት በትዳራቸው ውስጥ ተገቢውን የፍቅር እንክብካቤ የማያገኙ ከሆኑ ነው። ያጡትን ነገር ፍለጋ ትክክለኛ ባልሆነ ጎዳና ከመሄድ ይልቅ የራሱን ትዳር በመገንባት የጠፋው ወይም የሌለው ነገር እንዲመጣ መጣር አማራጭ የሌለው መንገድ ነው። እንዲሁም በትዳር ውስጥ እያሉ ከሌላ ተቃራኒ ጾታ ጋር ያለውን ወደጅነት በገደብ ማድረግ

የፈተናውን መንገድ ይቀንሳል። በትዳር ውስጥ ችግር ሳይኖርም በሌላ ለው ፍቅር የሚጠመዱ ወንዶችና ሴቶች ይኖራሉ። በእጠቃላይ ከፈተናው ለመሸሽ የተቃራኒ ጾታን ጓደኝነት በራስ የትዳር ጓደኛ ብቻ መወሰን እጅግ አሰፈላጊ ነው።

5.4.10. የሰብዕና አለመጣጣም

የሰብዕና መጣጣም ለጋብቻ ደለታና ዘላቂነት ከፍተኛ ሚና እንደሚጫወት ሁሉ የሰብዕና አለመጣጣም ለትዳር መፍረስ ወሳኝ ሚናን ይጫወታል። ባል ወይም ሚስት የገለልተኝነት ባህርይ ካላቸው፣ አብረው ጊዜ ማሳለፍ የማይወዱ ከሆኑ፣ ተመሳሳይ ፍላጎት ከሌላቸው፣ በፍላጎቶቻቸው ላይ የማይስማሙ ከሆኑ፣ ከሌሎች ጋር የመግባባት ችሉታ ከሌላቸው፣ የጫወታና የቀልድ መንፈስ ከሌላቸው፣ የይቅርታ ልብ የማይታይባቸው ከሆኑ፣ ወዘተ አብረው መኖር አይችሉም።

ባልና ሚስት ስለሰብዕናቸው ከጋብቻቸው በፊት ሊነጋገሩበት ይገባቸዋል። በዚህ ጉዳይ የወላጆችን፣ የበሰሉ ምዕመናንንና የጋብቻ አማካሪዎችን ማማከር ይረዳል። እንዲሁም የሌላውን ሰብዕና ሳያውቁ ወይም እያውቁ ከገቡበት ያለው አማራጭ መስዋዕትነት እየከፈሉ መኖር ወይም በፍች መለያየት ነው። ለእግዚአብሔር የማይቻል ምንም ነገር ለለሌለ በመጀመሪያው አማራጭ መሄድ መልካም ነው። እግዚአብሔር ተአምር ሰርቶ የእስከጋሪውን ለው ሰብዕና ሊለውጥ ወይም ሌላው የትዳር ጓደኛ መሸከም የሚችልበትን ጸጋና ጥበብ መለገስ ይችላል። ስለዚህ በሰብዕና አለመጣጣም ወደ ፍች መሄድ ለአማኞች እንደ አማራጭ ላይታይ ይችላል።

5.4.11. የወሲብ አለመጣጣም

የወሲብ አለመጣጣም ለፍች ዓይነተኛ ምክንያት እንደሆነ ይነገራል። በእብዛኛው በእገራችን የተለመደው የወሲብ ዓይነት ደረቅ ወሲብ ማለትም እስፈላጊው የሰሜት ቅድመ ዝግጅት ሳይደረግ የሚፈጸም ወሲብ ሰለሆነ በተለይ ሴቶች የወሲብ እርካታ እያገኙም። ወንዶች እንደ ኮርማ በሬ በማጥቃት ሰሜታቸውን ብቻ እርክተው ይተዋሉ። ይህ ችግር የወሲብ አለመጣጣም ሳይሆን ወሲብ ለመፈጸም የሚያስፈልጉ ቅድመ ሁኔታዎችን እለማወቅ ወይም ችላ ማለት ይሆናል። እንዳንዶች ይህን የወሲብ አለመጣጣም ችግር ማስቀረት የሚቻለው ከጋብቻ በፊት በመሞከር ነው በማለት ይናገራሉ። ይህ

ትክክለኛ የመፍትሔ አሳብ አይደለም። ምክንያቱም በቅድመ ጋብቻ የሚፈጸም ወሲብ በእውነተኛ ግንኙነት ውስጥ የሚፈጸም ባለመሆኑ በጋብቻ ውስጥ ሊመጣ ያለውን የወሲብ ሕይወት እይተነብይም። ባልና ሚስት በጋብቻቸው ውስጥ የወሲብ አለመጣጣም ወይም የአንዱ እርካታ እለማግኘት የሚታይ ከሆነ የጋብቻ አማካሪን በማማከር መፍትሔ ሊያገኙ ይችላሉ። የወሲብ አለመጣጣም ችግር የባልና የሚስት ሰምምነት ካለ በቀላሉ ሊፈታ የሚችል ጉዳይ ነው። ነገር ግን የወሲብ ችግርን ውስብስብና አስቸጋሪ የሚያደርገው የጥንዶቹ ችግሮቻቸውን መሸፈንና ለእርስ በርስና ለጋብቻ አማካሪ ግልጽና እውነተኛ አለመሆን ነው። ስለዚህ በወሲብ አለመጣጣም ሰበብ ወደ ፍች መሄድ የችግርን መፍትሔ በቅርብ ትቶ ሌላ ውስብስብ ችግር ለመሸመት መሄድ ነው።

5.4.12. የትዳር ጓደኛ ያለበት አድራሻና ሁኔታ ለለመታወቅ

አንዳንድ ጊዜ ቤተክርስቲያን ከሁኔታዎች አስገዳጅነት የተነሳ ፍችን ትፈቅዳለች። ለምሳሌ አንዱ የትዳር ጓደኛ በተለይም ባል በተለያዩ ምክንያቶች ከቤት ወጥቶ ባይመለስና በሕይወት መኖሩና አለመኖሩ ባይታወቅ እቤት የቀረችው ሚስት ፍች በማድረግ ሌላ ትዳር እንድትመለርት ይደረጋል። ይህ የሚፈጸመው ሕጋዊ የሆኑ እርምጃዎች ከተወሰዱ በኋላ ነው። በፍርድ ቤት ውሳኔ መሰረት ውሳኔው የሚከናወንበት ቀንና ቦታ በጋዜጣ ከታወጀ በኋላ የጠፋው የትዳር ጓደኛ ባይመጣ ፍችው ይከናወናል።

5.4.13. በትዳር ጓደኛ ላይ ተደጋጋም በደል መፈጸም

በአሁኑ ዘመን አንገብጋቢ እየሆነ የመጣው ሌላው ችግር አንዱ የትዳር ጓደኛ በተለይ ባል በሚሰት ላይ አካላዊና ሥነ-ልቦናዊ ጉዳት በተከታታይ የሚያደርስና ከዚህ ድርጊቱ ለመመለስ ፈቃደኛ ካልሆነ ሚስት ፈታ ሌላ ልታገባ ትችላለች የሚል አሳብ ነው። አንዳንዶች ይህ በክርስቲያን ባልና ሚስት መካከል ሲደረግ አይገባም በማለት ሲከዱት፤ ሌሎች ደግሞ ሚስት ተሸክማ መኖር አለባት ይላሉ። ይህ ችግር የተከሰተው ክርስቲያን ባልሆነ ባል እንኳ ቢሆን መቻል አለባት እንጂ ፍች እይፈቀድም በማለት አጥብቀው ይቃወማሉ። ሌሎች ደግሞ ሚስት የራሰዋን መብት ማስከበር አለባት እንጂ የአካላዊና ሥነ-ልቦና ሰለባ ልትሆን እይገባትም በማለት ፍችውን ይደግፋሉ።

5.4.14. ሳይጠናኑ ቶሎ መጋባት

እንዳንድ ሰዎች በሚገባ ሳይጠናኑ ጋብቻን ይመሰርታሉ። ከጋብቻ በኋላ እውነተኛ ማንነታቸው እየተገለጠ ይመጣና የማይግባቡ እንደሆነ ይመለከቱታል። ከዚህ ከተመለከቱት የጋብቻ ችግርም በጥድፊያ ለመውጣት ብለው ወደ ፍች ይሄዳሉ። ይህ የእነ ቶሎ ቶሎ ቤት ግድግዳው ሰንበሴጥ እንደሚባለው ይሆናል። ተጋቢዎች ከጋብቻ በፊት በቂ ጊዜ ወስደው በተገቢ ሁኔታ በመጠናናት በድህረ ጋብቻ ሊመጣ የሚችለውን ችግር መቅረፍ ይችላሉ።

5.4.15. የማማከር አገልግሎት ማጣት

የማማከር አገልግሎት ከጋብቻ በፊትና በኋላ እጅግ አስፈላጊ ነው። እንደ አሁኑ ዘመን ተጋቢዎች ሁሉን ነገር በራሳቸው ማድረግ ከመጀመራቸው በፊት በወላጆቻቸው ወይም በአሳዳጊዎቻቸው እንደ ባህሉ ሁኔታ ተገቢ ነው የሚባለው ምክር ይሰጣቸዋል። ተጋቢዎቹም የወላጆቻቸውን ምክር ይሰማሉ። አሁን ተጋቢዎች በራሳቸው ምርጫ ሁሉን ማድረጋቸው መልካም ሆኖ ሳለ ከወላጆቻቸው ተገቢውን ምክር መቀበል እንደ ኋላ ቀሪነት መቆጠሩና ተገቢውን የማማከር አገልግሎት ሊሰጣቸው የሚችል ብቃት ያለው የጋብቻ አማካሪ አለመገኘቱ ለአደጋ አጋልጦአቸዋል። ይህም ብቻ ሳይሆን ከተጋቡ በኋላ ችግር ቢፈጠር ከሽምግልና ያለፈ እርዳታ ሊያደረግላቸው የሚችል የማማከር አገልግሎት አለመኖሩ ችግራቸውን የበለጠ ያወሳከባል። ሽምግልናው ካልተላካ ፍች የማይቀር አማራጭ እየሆነ ይሄዳል። ይህ እንዳይሆን የተደራጀና ብቃት ያለው ቅድመና ድህረ ጋብቻ የማማከር አገልግሎት የግድ መኖር ይኖርበታል።

5.4.16. "በትንቢት"

መቼም ዘመን የሚያመጣው ነገር እይታወቅምና በአሁኑ ጊዜ አንዳንድ ቦታዎች እንደገና ሰዎች ትንቢት እየተናገሩ ባለትዳሮችን ሲያፋቱ ይሰማል። የእናንተ ጋብቻ እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ አይደለምና እንሴን ፈትተሽ እንሴን አግቢ ወይም እንሴትን ፈተህ እንሴትን አግባት ይባላል። በዚህ ሁኔታ አንዱ የተመኛትን ቤት ከባሏ አስፋቷት ሊያገባት ዕድል ያገኛል። ቤቷም እንዲሁ። በዚህ መሠረት ትዳራቸው የፈረሰባቸው ሰዎች እንዳሉ ይወራል። ሰዎች በእግዚአብሔር ቃል ይልቅ ለትንቢት ከፍተኛ ሥፍራ ለለሚሰጡ

በትንቢት የመጣውን መልዕክት ላይፈትሹ በመቀበል ችግር ውስጥ ያወድቃሉ። ይህ በእግዚአብሔር ሰም ሰዎች የተመኙትን ነገር የሚያገኙበት መንገድ እንጂ እግዚአብሔር ባልና ሚስት እንድፋቱ መልዕክት እይልክም። ፍችን እጠላለሁ ብሎ የተናገረው እግዚአብሔር በራሱ ፍችን አይፈቅድም። የማንም ሰው መጫወቻ ከመሆን የእግዚአብሔር ቃልን በሚገባ በመማር አዕምሮን በመልካሙ ቃል መመላት ከተላሳተ አሰራር ይጠብቃል።

እንግዲህ ጋብቻ በእንድ ወንድና በእንዲት ሴት መካከል የሚደረግ የዕድሜ ልክ ኅብረት ሰለሆነ በእግዚአብሔር የመጀመሪያ ዕቅድ ውስጥ ፍች ሥፍራ አልነበረውም። አሁንም ቢሆን የእግዚአብሔር አሳብ እልተለወጠም። ምክንያቱም እግዚአብሔር ፍችን እንደሚጠላ ተናግሯልና (ሚል2:16)። ነገር ግን ከሰዎች የእምነት ብስለት ማጣትና የልባቸው ደንዳንነት የተነሳ ፍች በብሉይ ኪዳን ዘመን የእግዚአብሔር ሕዝብ በተባሉት ዘንድ ይፈጸም ነበር። ፍችን በይፋ የሚከለክል ሕግ አለመጻፉና የፈታች ሴት እንደገና ማግባት እንደምትችል መፈቀዱ ፍች ይተገበር እንደነበር ማሰረጃ ነው።

ጌታ ኢየሱስ ለፈሪሳውያን ጥያቄ በመለሰው ምላሽ እግዚአብሔር ለጋብቻ ያለው ዕቅድ የዕድሜ ልክ ቃል ኪዳን እንደሆነና ባል ወይም ሚስት የወሲብ ኃጢአት ከፈጸመ ቃል ኪዳናቸው ሲፈርስ ቢችልም ገስሐ በመግባት ከእግዚአብሔርና ከትዳር ጓደኛቸው ጋር ያለውን ኅብረት በይቅርታ በማደስ ቃል ኪዳናቸውን እስከ መጨረሻ መጠበቅ መልካም እንደሆነ አመልክቷል።

እንግዲህ በመሠረተ አሳብ ደረጃ የእግዚአብሔር ቃል ፍችን አይደግፍም። ነገር ግን ቤተክርስቲያን በሚያጋጥማት አንዳንድ ሁኔታዎች የግለሰቦችን ልዩ ሁኔታ፣ ባህልና በመንፈሳዊ ሕይወታቸው ላይ ያለውን ተጽዕኖ ግንዛቤ ውስጥ በማስገባት ከአጠቃላይ የእግዚአብሔር ቃል እኳያ በመመልከት መልካም የሚሆነውን ነገር የምትለይበት ሁኔታም ይኖራል። ለምሳሌ ባል ጦር ሜዳ ሄዶ መኖሩና መሞቱ ባይታወቅና ሚስት ለብዙ ዓመታት ጠብቃ የፍች ጥያቄ ብታቀርብ ቤተክርስቲያን አስፈላጊውን ጥናት ካደረገችና ሕጋዊ እርምጃዎችን ከተከተለ ፍችውን ልትቀበል ትችላለች።

በመግቢያው እንደ ተጠቀሰው ባልና ሚስት ሲፋቱ የሚችሉባቸው ምክንያቶች የተለያዩና ብዙ ናቸው። እነዚህ

የተጠቀሱት ግንዛቤ ለማስጨበጥ ያህል ነው። እንዳንዶቹ ምክንያቶች አላማኝ ሲመስሉ አንዳንዶች ደግሞ ተራ ምክንያት ይመስላሉ። እንደ ሰው አላማኝ ምክንያት የሚመስሉም በእግዚአብሔር ቃል ሲመዘኑ ክቁጥር የማይገቡ ናቸው። ፍች በኃጢአት ምክንያት ሲከሰት ይችላል። ምክንያቱም የባልና ሚስት ወይም የአንዳቸው ኃጢአት ትዳርን ሊያፈርስ ይችላል። መጽሐፍ ቅዱስም የሚናገረው ኃጢአት ትዳርን ማፍረስ መቻሉን ነው እንጂ ሁሉም ዓይነት ፍች ኃጢአት መሆኑን አይደለም። ቃሉ “ፍች” ቢያንስ በሁለት ምክንያቶች ኃጢአት አለመሆኑን ይናገራል። በዝሙት ምክንያትና ያላመነ የትዳር ጓደኛ በሚያመጣው የፍች ጥያቄ የሚደረገው ፍች የእግዚአብሔር ቃል ድጋፍ አላቸው። በሌሎች ምክንያቶች የሚደረገው ፍች በቀጥታ በእግዚአብሔር ቃል ውስጥ የተጠቀሰ ድጋፍ የላቸውም።

ፍችን እንደ ባለአዕምሮ ለው ሰናሰብ ደግሞ የጋብቻን ችግር ለመፍታት የሚወሰድ የመጨረሻ ደካማ አማራጭ መንገድ እንደሆነ እንረዳለን። ባልና ሚስት ያጋጠማቸውን የትዳር ችግር ለመፍታት ፍችን እንደ አማራጭ መፍትሔ መቀበል የጥንዶቹ ችግርን የመያዝና የመፍታት ችሎታ አነስተኛ መሆኑን ያመለክታል። ችግሩን ተጋፍጠው የሚያስከፍለውን ማንኛውንም መስዋዕትነት ከፍለው ገንቢ መፍትሔ ከመፈለግ ከችግር አቋራጭ ግን አላዛኝ የማምለጫ መንገድ መፈለጋቸውን ያሳያል። በእርግጥ ሲታይ ፍች ከችግር የመውጫ መንገድ ሳይሆን ከቀላል ችግር ወደ ተወላሰነ ችግር የመግቢያ በር ነው። ስለዚህ ፍች እንደ እግዚአብሔር ቃልም ሆነ እንደ ባለአዕምሮ ትክክል እይደለም ማለት ይቻላል።

ፍች በባል፣ በሚስትና በልጆች ላይ የሚያስከትለው ጉዳት እጅግ ከፋ ነው። ፍች የቤተሰብን ስሜት፣ ሥነ-ልቦና፣ ኢኮኖሚ እንዲሁም መንፈሳዊ ሕይወት ይጎዳል። ፍች የቤተሰብን የሕይወት ሕልምና አቅጣጫ ይቀይራል። ፍች ከቤተሰብም አልፎ ቤተዘመድን፣ የቅርብ ጓደኛን፣ ጎረቤትንና በቤተክርስቲያን ውስጥ ያሉትን ሰዎች ያሳዝናል።

6. የጋብቻ ማማከር አገልግሎት በቤተክርስቲያን

6.1. አስፈላጊነት

የጋብቻ ማማከር አገልግሎት በቤተክርስቲያን ውስጥ እጅግ አስፈላጊ ነው። ይህንንም አስፈላጊ ከሚያደርጉት ምክንያቶች ጥቂቶቹ የሚከተሉት ናቸው።

6.1.1. ቤተክርስቲያን ከማንኛውም አካል ይልቅ ለጋብቻና ለቤተሰብ ያላት አቋም መልካም ስለሆነ ነው። ቤተክርስቲያን እግዚአብሔር ለጋብቻ ያለውን የተቀደሰ ዓላማ መጠበቅ የምትችለው የምዕመናን የትዳር ሕይወት በመልካም ሁኔታ ከጠበቀች ነው። የምዕመናን የትዳር ሕይወት ጤናማነት ለመንከባከብ ደግሞ የጋብቻ ማማከር አገልግሎት እጅግ አስፈላጊ ነው።

6.1.2. ሁሉም ትዳር መጠነና ዓይነቱ ይለያይ እንጂ የጋብቻ ችግር አለው። ስለዚህ ባልና ሚስት በትዳር ሕይወታቸው ደለታን እንዲለማመዱ የማማከር አገልግሎት ያስፈልጋቸዋል።

6.1.3. በጋብቻ ማማከር አገልግሎት አማካኝነት በሌሎች የአገልግሎት ዓይነቶች የማይደረስበትን የባልና ሚስት የትዳር ነክ ጉዳዮችን በጥልቀት መመልከትና መፍትሔ እንዲያገኙ መርዳት ይቻላል። የጋብቻ ችግር በአብዛኛው በለብከትና በትምህርት ብቻ መፍትሔ አያገኝም። ጊዜና ጉልበት በመስጠት ቁጭ ብሎ መነጋገርን ይጠይቃል። ይህን ለማድረግ ደግሞ አማራጭ የሌለው መንገድ የጋብቻ ማማከር አገልግሎት ነው።

6.1.4. የቤተክርስቲያን አገልጋዮች በራሳቸው አነሳሽነት ተነሳተው የአባሎቻቸውን የትዳር ሁኔታ መጠየቅና ችግራቸውን ማወቅ ይችላሉ። ይህ ለሌሎች የማማከር አገልግሎት ሰጪ አካላት የማይቻል ነገር ነው። አገልጋዮች የብዙ ሰዎችን የትዳር ሕይወት ከቅድመ ጋብቻ ጀምሮ ያለውን ታሪክ ለሚያውቁ በችግር ውስጥ ለወደቀ ትዳር ከፍተኛ ዕርዳታ ሊያደርጉ ይችላሉ።

6.1.5. የጋብቻ ችግር እንዳይከለት የመከላከያ ትምህርት በመስጠት ሰዎች ጤናማ የጋብቻና የቤተሰብ ሕይወት

እንዲኖራቸው መርዳት ትችላለች። በቤተክርስቲያን ውስጥ የሚሰጡ የጋብቻ ነክ ትምህርቶች በጋብቻ ውስጥ ችግር እንዳይፈጠር ከተፈጠሩም እንዴት ማስተካከል እንደሚቻል ስለሚያስተምር ጠቃሚ ነው።

6.1.6. በአሁኑ ዘመን ጋብቻን የሚፈታተኑ ነገሮች የበዙበት ጊዜ ስለሆነ ቤተክርስቲያን ኃላፊነት ወስዳ ጋብቻን ለመንከባከብ ከምትወስዳቸው እርምጃዎች አንዱ የጋብቻ ማማከርን በማቋቋም በትዳራቸው ውስጥ ችግር ያላቸውን የእግዚአብሔርን ቃል ማዕከላዊ ባደረገ መልኩ ልትረዳቸው ትችላለች።

6.2. የጋብቻ ማማከር ዓላማዎች

በቤተክርስቲያን ውስጥ ያለው የጋብቻ ማማከር አገልግሎት የተለያዩ ዓላማዎች አለው። ከእነዚህም ዋና ዋና ዓላማዎች ጥቂቶቹ የሚከተሉት ናቸው።

1. በቤተክርስቲያን ውስጥ ያሉትን ባለትዳሮች መልካም ግንኙነት ነጥላቸው እንዱ የሌላውን ሰጦታ በማወቅና በመከባበር እግዚአብሔር በጋብቻ ውስጥ የሚሰጣቸውን በረከት እንዲለማመዱ መርዳት ነው። ይህም ተግባራዊ የሚሆነው የባሕርይ ለውጥ ሲመጣ ነው። የባሕርይ ለውጥ እንዲመጣ ደግሞ የሰው አስተሳሰብ መለወጥ ይኖርበታል። የሰው ተግባራዊ ሕይወት ወይም የዕለት ነሮ የሚለወጠው ልቡ ወይም አስተሳሰቡ ሲለወጥ ነው። ስለዚህ የጋብቻ ማማከር የባልና ሚስት እመለካከት በመለወጥ በጋብቻቸው ውስጥ በረከትና በላም እንዲለማመዱ ይረዳል።

2. ባልና ሚስት በፍቅር ተሳስረው አንዱ ለሌላው የትዳር ጓደኛው የገባውን ቃልኪዳን በሚያጋጥሙ የሕይወት ውጣ ውረዶች ውስጥ ሳያፈርስ እስከ ዕድሜያቸው መጨረሻ አብረው መኖር እንዲችሉ መርዳት ነው። የትዳር ሕይወት ችግርና መከራ የሌለበት የፈንጠዚያ ሕይወት ብቻ ሳይሆን የራሱ የሆነ ችግርና ተግዳሮት ያለው የሕይወት ጉዞ ስለሆነ ድጋፍ ያሻዋል። ይህ ድጋፍ ከሚገኝባቸው መንገዶች አንዱ የጋብቻ ማማከር አገልግሎት በማግኘት ነው።

3. ባለትዳሮች ግንኙነታቸውን እሻሽለው የወል ፍላጎታቸውን ማሟላት ወደሚችሉበት የጋብቻ ሕይወት መምጣት እንዲችሉ

መርዳትና አዳጊና ተገክባካቢ ጋብቻ መመሥረት እንዲችሉ መርዳት ነው። በዚህ ዓላማ ሥር የሚሰለፉ ሌሎች ገዑስ ዓላማዎች ይገኛሉ። የጋብቻ አማካሪ በዚህ ዐቢይ ዓላማ ሥር የሚከተሉት ዓላማዎች በአዕምሮው በመያዝ የሚያማክራቸውን ባልና ሚስት መርዳት ይችላል።

- የተቋረጠውን ግንኙነታቸውን መልሰው እንዲጠግኑ መወያየት የሚችሉበትን ሁኔታዎች ማመቻቸት
- በቃልም ሆነ በተግባር አንዱ ሌላውን ማቁሰል የሚያስከትለውን ጉዳት እንዲገነዘቡ መርዳት
- ባልና ሚስት ጠንካራ ጎኖቻቸውን ለይተው እንዲያውቁ መርዳት
- ባል ወይም ሚስት ለውጥ በሚያደርጉበት የትዳር ሕይወታቸውን በሚገባ መገንባት የሚችሉበትን ባህርያቸውን በሚገባ መገንዘብ
- ተስማምቶ እያንዳንዳቸው ወይም በጋራ ማድረግ የሚችሉትን ነገር ማውጣትና ለተግባራዊነቱ ማቀድ

4. በትዳር ውስጥ ያልታሰበ ቀውስ በሚያጋጥምበት ጊዜ ለባልና ሚስት ወይም ለአንዳቸው የድጋፍ አገልግሎት መስጠት ሌላው አላማው ነው። ይህ ቀውስ የተለያየ ሲሆን ለምሳሌ ያህል አንዱ የትዳር ጓደኛ ከዚህ ዓለም በሞት ሲሰደ፣ አንዱ ጌታን ትቶ ሌላ የትዳር ጓደኛ ፍለጋ ሲፃድና ሌሎችም ተመሳሳይ ቀውሶች ሲያጋጥሙ የጋብቻ ማማከር አገልግሎት የተለያዩ ድጋፎችን ይሰጣል።

5. የጋብቻ የማማከር አገልግሎት ላገቡ ብቻም ላይሆን ላላገቡትም የሚሰጥ አገልግሎት ነው። በዚህ መልኩ ገና ወደ ትዳር ዓለም ለመግባት በዝግጅት ላይ ለሚገኙ ወጣቶች የቅድመ ጋብቻ የማማከር አገልግሎትን ይሰጣል። ይህም ወጣቶች ስለክርስቲያናዊ ጋብቻ ተረድተው፣ በእግዚአብሔር ፈቃድ ትክክለኛ የትዳር ጓደኛ ምርጫ አድርገውና አስፈላጊውን ቅድመ ሁኔታዎች ጨርሰው መልካም ጋብቻ መመስረት እንዲችሉ መርዳት ነው።

6.3. የጋብቻ ማማከር ተግባሮች

በቤተክርስቲያን ውስጥ የሚሰጠው የጋብቻ የማማከር አገልግሎት የተለያዩ ተግባሮችን ያከናውናል። የመጀመሪያው በትዳር ሕይወታቸው ውስጥ ችግር ያላቸውን ሰዎች በማማከር የጋብቻ ሕይወታቸውን እንዲያስተካክሉ መርዳት ነው። ይህ አገልግሎት የሚሰጠው አስቀድሞ ችግር ውስጥ ለገቡ ባለትዳሮች ነው። እነዚህን ባለትዳሮች በቤተክርስቲያን አገልጋዮች በኩል በሚመጡ ጥቆማዎች ወይም የጋብቻ አማካሪ ተብሎ የተሰየመው ቡድን የቤተሰብ ጉብኝት በማድረግ ማወቅ ይቻላል። አንዳንድ ጊዜ ደግሞ ባልና ሚስት ወይም ከሁለት አንዳቸው በትዳራችን ውስጥ ችግር ስላለ ዕርዳታ እንፈልጋለን ብለው ሲመጡ ይችላሉ።

ሁለተኛው የጋብቻ ማማከር አገልግሎት ተግባር ደግሞ ትምህርት መስጠት ነው። ይህ የጋብቻ ነክ ትምህርት የሚሰጥበት አላማው የቤተክርስቲያን አባሎች ስለክርስቲያናዊ ጋብቻ አጠቃላይ የሆነ ግንዛቤ እንዲያገኙ ለመርዳት ነው። እነዚህ ትምህርቶች በተለያዩ ሁኔታዎች ይሰጣሉ። የቤተክርስቲያንን አባሎች አንድ ላይ በመለብሰብ በማስተማር፣ ባለትዳሮችን በቡድን አከፋፍለው የቡድን የማማከር አገልግሎት በመስጠት፣ በተለያዩ ጉዳዮች (ወሲብ፣ የቤተሰብ አምልኮ፣ የግጭት ማስወገድ ዘዴዎችና ወዘተ) ላይ እንዲወያዩ መምራት፣ ባለትዳሮች ያለምንም መሪ ተገናኝተው ስለፈለጉት ነገር እንዲወያዩ ሁኔታዎችን በማመቻቸትና ባለትዳሮች ከልጆች ተለይተው የሚዝናኑበትንና የሚጫወቱበትን ሁኔታዎች በማዘጋጀት ሲከናወን ይችላል።

7. የጋብቻ አማካሪ

7.1. የጋብቻ አማካሪ ማን ነው?

የጋብቻ አማካሪ ሊሆን የሚችል ሰው ምን ዓይነት መሰረቶችን የሚያሟላ ሰው ነው? የቤተክርስቲያን አገልጋዮች የጋብቻ አማካሪ መሆን እይታሉም? የቤተክርስቲያን ሽማግሌዎች የጋብቻ አማካሪ መሆን ይችላሉ? እነዚህ ጥያቄዎች ቀላል ጥያቄዎች አይደሉም። ነገር ግን እነዚህን ጥያቄዎች ለመመለስ እንድ መጠየቅ ያለበት መሰረታዊ ጥያቄ ይኖራል። በቤተክርስቲያን ውስጥ ምዕመናን በጋብቻቸው ውስጥ ችግር ካለ ወደ ማን ይሄዳሉ? የሚለው ጥያቄ በቂ መልስ ሊያገኝ ይገባል። ባለትዳሮች ወይም የጋብቻ ጥያቄ ያላቸው ለዎች ወደዚያ የሚሄዱት ለምንድነው?

ክርስቲያን የጋብቻ አማካሪ የሚከተሉት ነጥቦችን የሚያሟላ ቢሆን ይመረጣል።

7.1.1. በቂ የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ያለው ሰው ነው። ክርስቲያናዊ የማማከር አገልግሎት የእግዚአብሔርን ቃል ማዕከላዊ ያደረገ ስለሆነ የጋብቻ አማካሪ የእግዚአብሔር ቃል ለለትዳር ሕይወት የሚያስተምረውን መሠረታዊ ትምህርትና መመሪያ በሚገባ የተረዳ መሆን አለበት።

7.1.2. የማማከር የሙያ ብቃት ያለው ሰው ነው። ይህ አማካሪ ለመሆን የሚያስችሉትን ሥልጠናዎች በመውሰድ መሠረታዊ የማማከር ስልቶችን የተረዳ ሰው መሆን አለበት ማለት ነው። ሥልጠና መውሰድ በራሱ ብቃት ያለው አማካሪ አያደርግም። ነገር ግን የተማረውን ትምህርት በተግባር ለመተርጎም የተነሳሳ ልብ ያለውን አገልግሎትም ለኬታማ መሆኑ የተፈተነ ሰው ቢሆን የተሻለ ነው። ይህ ሊባል ግን ልምድ የሌለው ሰው ቀስ በቀስ እያደገ እና ብቃቱ እየጨመረ እንደሚሄድ መረሳት የለበትም። እንግዲህ በማማከር ትምህርት በቂ ግንዛቤ ያለውና ልምድ ያለው ሰው ቢገኝ ከሙያ ብቃት አኳያ መልካም ይሆናል።

7.1.3. ስለራሱ የጋብቻ ሕይወት ደካማ ነገ ጠንቅቆ ያወቀና የተቀበለ መሆን ይኖርበታል። እንዲህ ካልሆነ የጋብቻ አማካሪው

የራሱን ለመለካከት ችግርና እምነት በሌሎች ጠተመካሪዎች/ ላይ ያንጸባርቃል። የራሱን ያወቀ ግን የሌላውን በትክክል እጥርቶ ማየት ይችላል።

7.1.4. ሚዛንን ጠብቆ ባልና ሚስትን ሊመራ የሚችል ሰው ነው። አማካሪ የባልን ሊሰማ እውነት እየመሰለው ሲደግፍ ቀይቶ ሚስት ደግሞ ስትናገር የእርሷንም ሰምቶ ልቡ ተነክቶ ግራ የሚጋባ ከሆነ አስቸጋሪ ነው። ጥሩ አማካሪ የሁለቱንም ተራ በተራ በመለማት ረጋ ብሎ እውነቱን የሚያፈላልግ ነው። ለሁለቱም ተመሳሳይ ዕድል በመስጠት የተሰማቸውን ነገር በሚመቻቸው መንገድ እንዲገልጹ ይፈቅዳል። ለእንዱ የማድላት ስሜት አይታይበትም። የተበደለ ሰው ካለ በዳዩ ያደረገውን ነገር እንዲገነዘብ ፊት ለፊት በፍቅር መጋፈጥ መልካም ነው።

7.1.5. የማማከርን ሥነምግባር ጠንቅቆ የሚያውቅና የሚያከብር ሰው መሆን አለበት። በተለይም የባልና ሚስትን ምስጢር መጠበቅ የሚችል ሰው መሆን አለበት። ብዙዎች ምስጢር ባለመጠበቅ ይወድቃሉ። እንድ ሰው የጋብቻ አማካሪ ከመሆኑ በፊት በምስጢር ጠባቂነቱ ምን ያህል የተመሰከረለት ሰው እንደሆነ መታወቅ አለበት። አሊያ የብዙዎችን ትዳር ከመገንባት ይልቅ የሚያፈርስ ይሆናል። ከዚህ በላይ ሰዎች የምንሰጠውን አገልግሎት እንዳይጠቀሙበት እንቅፋት ይሆንባቸዋል።

7.1.6. ዕድሜውን በተመለከተ ወጣት ያልሆነ ቢሆን ይመረጣል። የስሜት ለክነት ያለውና የራሱን ትክክለኛ ማንነት ያወቀ ሰው መሆን አለበት። በእኛ ባህል የጋብቻ ማማከር አገልግሎት የሚሰጡ ሰዎች በዕድሜያቸው ያረጁ ለዎች ናቸው። እነዚህ ሰዎች ራሳቸው ከተለማመዱት፣ ከተገነዘቡት እና ከለሙት ሁኔታዎች በመነሳት የእነርሱን ምክር ለሚፈልጉ ሰዎች ምክር ይላጣሉ። ይህ ከተጨባጭ ክስተት ወይም ልምድ በመነሳት የሚሰጠው ምክር በእንድ በኩል ጥቅም አለው። ምክር ፈላጊዎቹ ባለብት ሁኔታ ውስጥ መልካም የትዳር ሕይወት ለመኖር ማድረግ ያለባቸውንና የሌለባቸውን ነገሮች ይማራሉ። ነገር ግን በዕድሜ የገፉ ለዎች ከተረዱት ግንዛቤ ውጭ የሆነ እውነትን መቀበልም ሆነ ማስተላለፍ እይሳካላቸውም። በአብዛኛው እውነተኛና መልካም ሆኖ የሚታያቸው እነርሱ የተለማመዱት ነገር ነው። የሚያማከሩትንም ለዎች በራሳቸው እይታ ውስጥ ለማስገባት ጥረት ያደርጋሉ። በአስተሳሰብ የትውልድ ክፍተት መኖሩን ቢያስታውሉም ዕድሜ ልካቸውን ከተለማመዱት እይታ

ወጥተው ባልና ሚስትን በአውዳቸው ውስጥ መመልከት ያስቸግራቸዋል።

በለዚህ ዘወትር ለጋብቻ አማካሪነት በዕድሜ ታላላቅ የሆኑ ሰዎች ብቻ መመሪያ የለባቸውም። ወጣቶችም ባይሆኑ ግን ይመረጣል። እንግዲህ ከሁለቱ ያልሆኑ በመሐከለኛው ዕድሜ ውስጥ የሚገኙ ሰዎች ወጣቶችንም ሆኑ ትላልቅ ሰዎችን ማገልገል ይችላሉ። ይህን ያልነው ዕድሜን በተመለከተ ነው እንጂ ማማከር መቻላቸውና አለመቻላቸው በብቃታቸው ይለካል።

7.1.7. በባህላችን ጾታም ማን አማካሪ ሊሆን ይችላል በሚለው ሁኔታ ከፍተኛ ሚና አለው። በጋብቻ ማማከር የሚያገለግል ሰው ጾታው ምን መሆን እንዳለበት በግልጽ የተቀመጠ አሳብ ባይኖርም እንደ መመሪያ በሁሉም ወንጌላውያን አብያተክርስቲያናት ውስጥ ያለው አማካሪ እና ምክር ፈላጊ ተቃራኒ ጾታ መሆን የለባቸውም የሚል አሳብ ነው። ይህ ማለት ወንድ ወንድን እና ሴት ደግሞ ሴትን ማማከር አለባቸው ማለት ነው። ይህ አሳብ እንዴት ተቀባይነት አገኘ ተብሎ ቢጠየቅ ሁለት አሳቦችን ማንሳት ይቻላል።

የመጀመሪያውና ምክር ፈላጊው ተቃራኒ ጾታ ከሆኑ ለፈተና ይጋለጣሉ በሚል ፍርሃት ነው። በእርግጥ በማማከር አገልግሎት ውስጥ ተቃራኒ ጾታዎች አብረው በሚሆኑበት ጊዜ ፈተና አይኖርም ማለት አይቻልም። ይህን ችግር መቅረፍ የሚቻለው ተቃራኒ ጾታዎች አማካሪና ተመክሪ መሆን የለባቸውም በማለት ሕግ በማውጣት ሳይሆን ሊመጣባቸው ከሚችለው ፈተና እንዴት ማምለጥ እንደሚችሉ በማስልጠን ነው። አንዱ የአማካሪ ብቃት ከተመካሪው የሚመጣበትን የወሲብ ፈተና መቋቋም እና ማምለጥ መቻል ነው።

ሁለተኛው አሳብ ምክር ፈላጊዎች ምስጢራቸውን ለተመሳሳይ ጾታ እንጂ ለተቃራኒ ጾታ አይናገሩም የሚል አሳብ ነው። ይህ አሳብ አልፎ አልፎ ትክክል ሊሆን ይችላል። ግን ዘወትር ትክክል አይደለም። አንዳንድ ተመካሪዎች ከባህልና ከራሳቸው ሁኔታ የተነሳ ተመሳሳይ ጾታን ሲመርጡ ሌሎች ደግሞ ተቃራኒ ጾታን ይመርጣሉ።

ከአንዳንድ ሁኔታዎች እንዳየሁት ከሆነ ከቤተክርስቲያን ውጭ ሲሆን ብዙ ወንዶች ሴት አማካሪ ዘንድ መሄድ ይፈልጋሉ። በቤተክርስቲያን ውስጥ ግን ተመሳሳይ ጾታ ይፈለጋል። ምናልባት ይህ የሆነበት ምክንያት ያላመኑ ሰዎች ከሴት አማካሪ ጋር

በማውራታቸው ብቻ እርካታን በለሚያገኙ ሊሆን ይችላል። በቤተክርስቲያን ግን 'ጥሩ' ክርስቲያን በመምሰል ብለው ወደ ተቃራኒ ጾታ አይሄዱም።

በአጠቃላይ መልኩ ሲታይ ወንዶችም ሆኑ ሴቶች የጋብቻ አማካሪ ሆነው ተመሳሳይ ወይም ተቃራኒ ጾታን ማማከር ይችላሉ። ምክር ፈላጊዎች እንደ ምርጫቸው ወንድ ወይም ሴት አማካሪ ዘንድ መሄድ ይችላሉ። በለዚህ ቤተክርስቲያን ወንዶችና ሴቶች አማካሪዎችን አስልጥና ማዘጋጀት ይኖርባቸዋል።

የጋብቻ ኮሚቴ የጋብቻ አማካሪ መሆን ይችላል? የጋብቻ ማማከር በኮሚቴ የሚደረግ አገልግሎት አይደለም። የጋብቻ አማካሪ ኮሚቴ የጋብቻ ማማከር አገልግሎት ለምዕመናን የሚሰጥበትን ሁኔታዎች ሊያመቻች ይችላል። ግን ኮሚቴ የጋብቻ ማማከር መስጠት አይችልም። እያንዳንዱ የጋብቻ አማካሪ ኮሚቴ አባል የጋብቻ ማማከር አገልግሎት ለመስጠት ብቃት ካለው ወይም ካላት በየግላቸው የጋብቻ ችግር ያላቸውን ምዕመናን ማማከር ይችላሉ። የጋብቻ አማካሪ ኮሚቴ የጋብቻ ማማከር የሚያስፈልጋቸውን ባለትዳሮች ለአባላቱ በማከፋፈል እያንዳንዱ አባል በግል ችግር ያላቸውን ባለትዳሮች እንዲያማከር ማድረግ የተሻለ ነው።

የጋብቻ ኮሚቴ አባላት ባልና ሚስት ቢሆኑ ጥንድ ሆነው መስማራት ይችላሉ። ባልና ሚስት አማካሪዎች ባልና ሚስትን እንደ ላይ ማማከር ይችላሉ። አማካሪዎች ባልና ሚስት ካልሆኑና ብዛታቸው ሁለት ወይም ከሁለት በላይ ከሆኑ የትዳር ችግር ያላቸው ባልና ሚስት የጋብቻ ምስጢራቸውን ለማውጣት አይደፍሩም። እያንዳንዱ የጋብቻ አማካሪ አባል በየፊናቸው የማማከርን አገልግሎት ከፈጸሙ በኋላ ሁሉም ከአቅማቸው በላይ የሆነውን ችግር ወደ ጋብቻ አማካሪ ኮሚቴ በማምጣት ሲወያዩበት ይችላሉ። የጋብቻ አማካሪ ኮሚቴ እንደ ቡድን ሱፔርቪዝን ይጠቅማቸዋል።

በዚህ ሂደት ሁሉ ውስጥ አንድ መታወቂያ ያለበት ጉዳይ የተመካሪ ባልና ሚስትን ምስጢር መጠበቅ መቻል ነው። የጋብቻ አማካሪ ኮሚቴ አባላት ሁሉ በምስጢር ጠባቂነታቸው የተመሰከረላቸው ምዕመናን መሆን ይኖርባቸዋል። ምስጢር የሚጠብቁትም በኮሚቴው በሚያገለግሉበት ጊዜ ብቻ ሳይሆን በኮሚቴው ውስጥ የአገልግሎት ጊዜያቸውንም ከፈጸሙ በኋላ ምስጢሩን ሁል ጊዜ ሊጠብቁ ይገባቸዋል። በአንድ ቤተክርስቲያን

የጋብቻ አማካሪ መመሪያ ላይ ከተጠቀሱት የጋብቻ አማካሪ ኮሚቴ ተግባሮች አንዱ 'ተጨባጭና ወቅታዊ የሆኑ የጋብቻ ችግሮችን ለእረጃነት አገልግሎት ኮሚቴ ሪፖርት ማድረግ ነው ይላል። ይህ መመሪያ የተመካሪ ባልና ሚስትን የግል ምስጢር ለመጠበቅ እስክጋሪ መመሪያ ነው። የጋብቻ አማካሪ ኮሚቴ በአንድ አጥቢያ ቤተክርስቲያን ውስጥ ጋብቻን በተመለከተ ምዕመንን ለመርዳት ይችላል ተብሎ ጋላፊነት እስከተሰጠው ድረስ የቤተክርስቲያንን ሕልውናና ስም የሚያበላሽ ወይም በማማከር ሥነ-ምግባር የሚፈቀድላቸው ካልሆነ በስተቀር የማንኛውንም ተመካሪ ባልና ሚስት ምስጢር ለሌላ ኮሚቴ ሪፖርት ማድረግ እይገባቸውም። በእጠቃላይ የአገልግሎታቸውን ሁኔታ በተመለከተ ለሚመለከተው አካል ሪፖርት ማድረግ ይችላሉ።

7.2. የጋብቻ አማካሪ ሚና

ለጋብቻ የማማከር አገልግሎት ውስጥ ከፍተኛ ሚና ያላቸው ባልና ሚስት ሲሆኑ የጋብቻ አማካሪም ወላጅ ሚና ይጫወታል። የጋብቻ አማካሪ ብዙ ሚናዎች ቢኖሩትም ጥቂቶቹ ከዚህ በታች ተጠቅለዋል።

የጋብቻ አማካሪ በማማከር ሂደት ውስጥ ታዛቢ ወይም ተመልካች ነው። በዚህ ሚናው የጋብቻ አማካሪ ባልና ሚስት በሚነጋገሩበት ጊዜ የሚናገሩትን ነገሮች፣ እንዴት እንደሚናገሩ፣ ለሜታቸውን ንግግራዊ ያልሆኑ ተግባሮቻቸውንና መናገር ያልፈለጉትንም ነገሮች ሁሉ በትኩረት ይከታተላል። በንግግራቸው ወቅት የሚያሳዩትን በጥምና ያስተውላል።

የጋብቻ አማካሪ ታዛቢ ብቻ ሳይሆን ተሳታፊ የሆነ ተመልካች ነው። የጋብቻ አማካሪ ባልና ሚስት ሲነጋገሩ ሁኔታዎችን በመከታተል የተገነዘቡትን ነገሮች መልሶ የሚነግራቸው ተመልካች ነው። ባልና ሚስት የሚያደርጉትን ነገሮች ዝም ብሎ መከታተል ለብቻው ትርጉም የለውም። የጋብቻ አማካሪ የራሱን ግንዛቤ ለእነርሱ ከገለጸ በኋላ ራሳቸውን የሚያዩበትን ሁኔታ ያመቻችላቸዋል። በተጨማሪም የጋብቻ አማካሪው የተረዳውን ነገር ትክክል መሆኑንና አለመሆኑን ለማረጋገጥ መልካም አጋጣሚ ነው።

የጋብቻ አማካሪ እንደ ጻዩ ነው። ባልና ሚስት በሚነጋገሩበት ጊዜ አንዱ ሲናገር ሌላው እንዲያጸምጥ፣ ሁሉም እኩል የመናገር

ዕድል በማግኘት የራሳቸውን አሳብና ለሜት መግለጽ እንዲችሉ እንዲሁም ሁለቱም በእኩልነት የጋብቻ ሕይወታቸውን በተመለከተ የወል ውሳኔ እንዲያደርጉ ሚዛንን ያለጠብቃል። በዚህ ሚናው የጋብቻ አማካሪ የጻዩ ሚና ይጫወታል።

የጋብቻ አማካሪ አሰልጣኝ ነው። ባልና ሚስት የራሳቸውን ደካማና ጠንካራ ነፍች በሚገባ ተረድተው የጋብቻ ጫወታ በተገቢው ሁኔታ እንዲጫወቱ ያስልጥናቸዋል። ጋብቻ የራሱ የሆነ ሥርዓትና ደንብ ስላለው ሁለቱ በመግባባትና በቅንጅት የጋብቻቸውን ሕይወት ለማሻሻል ማከናወን የሚገባቸው ተግባሮችና ማክበር የሚገባቸው ሥርዓቶች አሉ። የጋብቻ አማካሪ ባልና ሚስት የራሳቸውን ጋላፊነት በማወቅ ለጋብቻቸው ለኬታማነት የራሳቸውን ድርሻ ማበርከት እንዲችሉ ያስልጥናቸዋል።

የጋብቻ አማካሪ አስተማሪ ነው። ባልና ሚስት ለጋብቻቸው ችግር መፍትሔ ለማግኘት ያልተረዱት ወይም የማያውቁት መረጃ ካለ ጠቃሚ መረጃዎችንና የመፍትሔ ተግባሮችን ይጠቁማል። ይህ ማለት የጋብቻ አማካሪ ባልና ሚስት ማድረግ የሚገባቸውን ነገሮች ይነግራቸዋል ማለት ሳይሆን ግንዛቤ ውስጥ ሊያስገቡት የሚችሉትን መረጃዎች ይጠቁማቸዋል። የመቀበልና የመተው መብቱ ግን የባልና የሚስት ውሳኔ ነው።

የጋብቻ አማካሪ የሚቀበል ባለሥልጣን ነው። የጋብቻ አማካሪ ባልና ሚስትን ያለምንም ቅድመ ሁኔታዎች የሚቀበልና ሁለቱም ወይም አንዳቸው መጥፎ ውጤት የሚያስከትል ባህርይ ካላቸው እንዲያስተካክሉ በፍቅር የሚጋፈጣቸው ወይም የሚገለጽቸው አገልጋይ ነው። በጋብቻ ግንኙነት ውስጥ ግፍ የፈጸመውን የትዳር ጓደኛ እንክብካቤ በተሞላበት ለሜት መግለጽ የጋብቻ አማካሪ ሚና ነው። እንደዚሁም ጋብቻቸውን የሚገነባ ባህርይ በሚያይበት ጊዜ የባህርይውን መልካምነት ይናገራል፤ እንዲከተሉትም ያደፋፍራቸዋል።

የጋብቻ አማካሪ የእውነታ 'መለኪያ' ነው። ባልና ሚስት ስለጋብቻ እንዲሁም ስለግንኙነታቸው ያላቸውን የተባባተ አሳብና አመለካከት የሚያስተካክሉበት ስፍራ የማማከር አገልግሎት ነው። በጋብቻ ማማከር ወቅት ባልና ሚስት የራሳቸውን አሳብና አመለካከት ከጋብቻ አማካሪው አሳብ ጋር በማስተያየት ምን ያህል ከእውነታ የራቀ መሆኑን ያስተውላሉ። በዚህ ሚናው የጋብቻ አማካሪ ባልና

ሚስት ለሰጋብቻቸውና ስለግንኙነታቸው የነበራቸውን የተሳሳተ ግምት በመተው አዲስ ግንዛቤ እንዲያገኙ ይረዳቸዋል።

የጋብቻ አማካሪ መሪ ነው። የጋብቻ አማካሪ ባልና ሚስት በጋብቻ ሕይወታቸው ውስጥ ያለውን መስረታዊ ግንኙነት እንዲያስቡ ያደፋፍራል። ባልና ሚስት ከዚህ በፊት ወዳልተለማመዱት ልምምድ እንዲገቡ ሁኔታዎችን ያመቻቅላቸዋል።

የጋብቻ አማካሪ ምሳሌ ነው። በተለይ በቤተክርስቲያን አካባቢ የሚያገለግል ከሆነ በትዳር ሕይወቱ ለሌሎች ምሳሌ ሊሆን ይገባል። የጋብቻ አማካሪ ከማማከር ችሎታው አልፎ ሰዎች ከሕይወቱ የሚማሩት አገልጋይ ከሆነ በማማከር እገልግሎቱ ስኬታማ ይሆናል። “የራሱን ቤት በመልካም የሚያስተዳድር” (1ጢሞ.3:5) ከሆነ በተመካሪዎቹ ዘንድ የበለጠ ተቀባይነት ይኖረዋል።

በአጠቃላይ የጋብቻ አማካሪ ከላይ የተጠቀሱትን የተለያዩ ሚናዎችን ሲያከናውን ለተመካሪ ባልና ሚስት ውሳኔዎችን አይወስንላቸውም። እነርሱ ማድረግ የሚገባቸውን ነገር አያከናውንላቸውም። እንዲሁም እርሱ የመረጠላቸውንም ውሳኔ እንዲቀበሉ አግባብ ያልሆነ ግፊት አያደርግባቸውም። ነገር ግን ባልና ሚስት አማራጭ መፍትሔዎችን በማጤን፣ የእያንዳንዱን አማራጭ መንገዶች ውጤት በማስተዋልና ተገቢ ያልሆነ ባህርያቸውን በመተው በነጻነት ሚዛናዊ የሆነ ውሳኔ መወሰን እንዲችሉ መርዳት የጋብቻ አማካሪ ተቀዳሚ ተግባር ነው።

ምዕራፍ ስምንት

ባልና ሚስትን ለማማከር የሚረዱ ዘዴዎች

8.1. አጠቃላይ የጋብቻ ችግሮችን ለማማከር የሚረዱ አባቦች

በመጀመሪያው የማማከር ወቅት የጋብቻ አማካሪ ማድረግ ከሚገባቸው ነገሮች ጥቂቶቹ ፦

- እንክብካቤ ያለበት ግንኙነት በማድረግ ሊረዳቸው ፈቃደኛ እንደሆነና ችግራቸውን ለመፍታት ወደ ማማከር እገልግሎት ለመምጣታቸው መልካም እንዳደረጉ ማሳየት
- ወደ ማማከር እገልግሎት በመምጣታቸው ምን እንደሚሰማቸው መረዳት፣ ባልና ሚስት ከማማከሩ እገልግሎት ምን ተስፋ እንደሚያደርጉ ማወቅና እያንዳንዳቸው ግንኙነታቸውን ለማደስ ምን ያህል የውስጥ መነሳሳት እንዳላቸው ማስተዋል
- አነስተኛ የልብ መነሳሳት ካለው የትዳር ጓደኛ መጀመርና ስለሁኔታው እንዲናገር አደፋፍሮ ማዳመጥ
- ችግራቸው ለምን ያህል ጊዜ እንደቆየ መጠየቅና ከዚህ በፊት እንደመፍትሔ የተጠቀሙበት ነገር ካለ እንዲገልጽ መጋበዝ
- ለባልና ሚስት እኩል ዕድል በመስጠት እያንዳንዳቸው ለላቸው ለላተለማቸው ለሜትና ጋብቻቸውን መልካም ለማድረግ ሌላው የትዳር ጓደኛ ማድረግ ወይም መሆን አለበት ብለው የሚያምኑትን ነገር እንዲገልጹ ማደፋፈር
- ባልና ሚስት ስሜቶቻቸውን ገልጸው ከጨረሱ በኋላ ሁለቱም ስለጋብቻቸውና ስለትዳር ጓደኛቸው ዋጋ የሚሰጡትን ነገር ምን እንደሆነ መገንዘብና ያንን በማማከር ሂደት ውስጥ እንደመሳሪያ አድርጎ መጠቀም
- ጊዜያዊ ውሳኔ ማድረግ፣ ችግራቸው ከጋብቻ አማካሪ በላይ ከሆነ ወደ ሌላ የጋብቻ አማካሪ መምራት፣ ካልሆነ ቀጠሮ በመያዝ ማስናበት

ባልና ሚስትን ማማከር እንድን ተመካሪ ለብቻው ከማማከር ይከብዳል። እንድን ተመካሪ ለማማከርና ባልና ሚስትን እንድን ላይ ለማማከር የምንጠቀምባቸው ዘዴዎች የተለያዩ ናቸው። እንድን የጋብቻ እማካሪ ባልና ሚስትን በሚያማከርበት ጊዜ ዘዴዎቹን ከመምረጡ በፊት ሊመልላቸው የሚገባቸው ጥያቄዎች አሉ። ከእነዚህም ጥቂቶቹ፡-

ባልና ሚስት በማማከሩ ሂደት እንድን ላይ መቆየት አለባቸው ወይስ ለብቻቸው መሳተፍ አለባቸው? በሁለቱ ወይም ቀድሞ በመጣው ተመካሪ ጀምሮ እንደ ሁኔታው ማለያየት ወይም ማጣመር ይቻላል። ለጋብቻ ችግር የአንዳቸው ያልተፈታ የግል ችግር አስተዋጽኦ እድርን ከሆነ አንዳቸው ለብቻ የማማከር አገልግሎት ማግኘት አለባቸው። አንዳንድ ጊዜ አንዳቸው ለትዳር ጓደኛቸው መግለጽ የማይፈልጉት ችግር ይኖራቸዋል። ለምሳሌ ባል ከማግባቱ በፊት ከሌላ ሴት ልጅ ወልዶ ለሚስቱ ሳይነግራት አግብቶአት ከሆነ በኋላ ምስጢሩ ይወጣብኝ ይሆን እያለ መፍራትና መጨነቅ ይጀምራል። ከዚህም ጭንቀት የተነሳ ከሚስቱ ጋር መልካም ግንኙነት መመሥረት ሊያቅተው ይችላል። በዚህ ችግር የተያዘ ባል በሚስቱ ፊት ምስጢሩን መግለጽ ይከብደዋል። ስለዚህ ለብቻው ከአማካሪው ጋር በመገናኘት ምስጢሩን መናገር ይችላል። ከዚያም እማካሪው ባል ይህን ለረጅም ጊዜ የቆየውን ምስጢር እንዴት እድርን ለሚስቱ መናገር እንደሚችል ሁኔታዎችን ያመቻችለታል። ሚስትም የራሷ የሆነ የግል ችግር ሊኖራት ይችላል።

እማካሪ በግል ከአንዳቸው ጋር ያለውን የማማከር ጊዜ ሲጨርስ ሁለቱን እንድን ላይ ማምጣት ይኖርበታል። ይህ ሲሆን እንደ አመቺነቱ ለየብቻ የተደረገው ውይይት ሊገለጽ ይችላል። አንዳንድ ሲገለጹ ለጋብቻቸው ገንቢ የሆኑ እባቦች ሊጠቀሱ ይችላሉ። እንደዚሁም ከውይይቱ በኋላ የሚወሰዱ እርምጃዎች ለምሳሌ ገለሐ መግባት፣ ይቅርታ መጠየቅ ወይም ምስጢር መግለጽ ይከተላሉ።

ጋብቻ የአንዳቸው ሳይሆን የሁለቱም ስለሆነ አንዳቸውን ለብቻ በሚገባ ማማከር ብቻ እምብዛም የሚጠበቀውን ፍሬ ሳያፈራ ይችላል። ስለዚህ ከተወሰነ የግል ማማከር በኋላ ሁለቱን እንድን ላይ በተከታታይ ማመከር የተሻለ ነው። ለየብቻ ከሚደረገው ይልቅ ባልና ሚስትን እንድን ላይ ማማከር መልካም ፍሬ አለው። ፍሬውም በቶሎ ይገኛል።

ባልና ሚስት በማማከር ሂደት ውስጥ መቆየት የሚገባቸው ጊዜ እንደ ችግሩ ክብደትና እንደ አካባቢው ሁኔታ ይወሰናል። ችግሮቻቸው ከባድና ውስብስብ እንዲሁም ከቆይታው ብዛት የተነሳ ሥር የሰደደ ከሆነ በአጭር ጊዜ እንደማይፈታ ግልጽ ነው።

በተለምዶ ባልና ሚስት በሚጣሉበት ጊዜ ሽማግሌዎች መሉ ቀን ወይም ሌሊቱን ሁሉ በመቆየት ባልና ሚስትን ለማስታረቅ ይሞክራሉ። እንዲህ እድርገው ካልተሳካላቸው ቀጠሮ በመያዝ ሌላ ጊዜ ይመለሱበታል። ችግር ሳይፈታ ማደሩ ወይም መከረመ መልካም እንዳልሆነ ይታያል። ችግር በመካከላቸው እያለ ባልና ሚስት እንዴት አብረው መኖር ይችላሉ በማለት ችግሩን ቶሎ ለመፈታት ከፍተኛ መከራ ይደረጋል። ችግር ከከረመ እየተባባለ ለለሚሄድ በቶሎ መቋጨት ተገቢ ነው የሚል አስተሳሰብ አለ። ለምሳሌ በአንዳንድ ቦታዎች 'ያደረ ጉበት እጥንት ይሆናል' የሚል አባባል አለ። መልዕክቱ በቀላሉ ሊፈታ የሚችል ችግር ከቆየ እየከረረ ይሄዳል ነው።

አማኞችም 'ብቁጣችሁ ሳይ ጸሐይ እይግባ' የሚለውን የመጽሐፍ ቅዱስ አሳብ በመቀበል ባልና ሚስት በመካከላቸው ያለውን ችግር አስወግደው መታረቅ አለባቸው ብለው ያለባሉ። ለእነዚህ የችግሩ መንስሔ በሚገባ ሳይታወቅና መፍትሔውም ሳይጤን ነገር ተሸፋፍኖ እንዲታረቁ ይደረጋል። ከተወሰነ ጊዜ በኋላ ተፈቷል የተባለው ችግር እንደገና ያው ሆኖ ይቀርባል። ስለዚህ አማኞች ግጭትን መፍታት በተመለከተ መሠረታዊ የአስተሳሰብና የስልት ለውጥ ማድረግ ይጠበቅባቸዋል።

ባልና ሚስት ለማማከር አገልግሎት በሚመጡበት ጊዜ ችግሮቻቸውንና የችግሮቻቸውን መሠረታዊ መንስሔዎች በሚገባ ማወቅ እጅግ አስፈላጊ ነው። ይህን ለማድረግ ደግሞ ጊዜ መስጠት ያስፈልጋል። ዘወትር የማስታገሻ መድኃኒት ቢሰጥ የሕመምን ስሜት ለጊዘው ከማጥፋት ያለፈ ውጤት እያመጣም። በሽታውን ለማወቅና መንስሔውንም ለመለየት በመታገስ ተገቢውን ምርመራ ማድረግ የተሻለ መንገድ ነው። እንደዚሁም የባልና ሚስት ችግር ወዲያውኑ ለመፍታት ከመሞከር ይልቅ ዘላቂ ሰላም ሊፈጥር የሚችል በልት መከተል ይመረጣል። የጋብቻ ችግሮችን መፍታት አንዳንድ ጊዜ ችግሩ ለማደግ የወለደበትን ጊዜ ያህል ይፈጃል። ባልና ሚስት

ችግሮቻቸውን በመፍታት ሂደት ከጀመሩ ትልቅ እርምጃ ስለሆነ ከማጣደፍ ጊዜ በመስጠት ሂደቱ እንዳይጨናገፍ ማድረግ ያስፈልጋል።

ባልና ሚስት ሁለቱ ስብቻቸው ወይስ በቡድን ማማከር ውስጥ ቢሆኑ ይበልጥ ይጠቀማሉ? የሚሰው ደግሞ ሌላ ምላሽ የሚያሻው ጥያቄ ነው። በቤተክርስቲያን የጋብቻ ማማከር በሚሰጥበት ጊዜ አንዳንድ ጥንዶች ተመሳሳይ የሆነ የጋብቻ ችግር ይኖራቸዋል። ይህ በሚሆንበት ወቅት ጥንዶች አንድ ላይ በቡድን ቢመከሩ ጠቃሚ ይሆናል። በቡድን የማማከር አገልግሎት እንዲሁ ከሌላው የመማር ዕድል የሚያገኝበትና የጋብቻ ችግር የተወሰነ ባልና ሚስት ብቻ አስመሆኑን ያስረዳል። ይህ በራሱ ጭንቀትን ያረግባል። በቡድን ማማከር ውስጥ የሚታቀፉ ባልና ሚስት መለስተኛ የጋብቻ ችግር ያላቸው ቢሆኑ ይመረጣል። በቡድን ማማከር ውስጥ የሚሳተፉ ጥንዶች ሁሉ የእያንዳንዱን ሰው ምበጠር ስመጠበቅ ቃል ይገባሉ።

እንግዲህ የጋብቻ አማካሪ ሰባልና ሚስት የቡድን ማማከር አስፈላጊ መሆኑን እና አስመሆኑን የሚወስነው ከእነርሱ ጋር ጥቂት ጊዜ ካሳለፈና ችግሮቻቸው ምን እንደሆነ ከተረዳ በኋላ ነው። በቡድን ማማከር ውስጥ ቢሳተፉ መልካም ውጤት የሚያገኙ ጥንዶች የሚከተሉት የጋብቻ ነክ ችግሮች ያላቸው ናቸው።

- የልጆች አስተዳደግ ሥርዓትን በተመለከተ መግባባት ያልቻሉ
- በቤተክመድ ጣልቃ ገብነት የሚቸገሩ
- በገንዘብ እያያዝ መስማማት ያልቻሉ
- ሥራንና ትዳርን አንድ ላይ ለማስከድ የሚቸገሩ
- የቤተሰብ ምጣኔን በተመለከተ ያልተስማሙ

የመጨረሻው አሳብ አማካሪው ብቻውን ወይስ ከሌላ አማካሪ ጋር አብሮ ይሰራል? የሚል አሳብ ነው። ባልና ሚስት ወይም ወንድና ሴት አማካሪዎች (ባልና ሚስት) አንድ ላይ ቢያማከሩ ጥሩ የሚሆንበት ሁኔታ ይኖራል። ግን ጊዜውና ሁኔታው አመቺ ካልሆነ አንድ አማካሪ ስብቻው ባልና ሚስትን ማማከር ይችላል።

ሁለቱ አማካሪዎች የበሰሰ ልምድና አብሮ ማማከርን የተለማመዱ ከሆኑ ምክር የሚፈልጉትን ባልና ሚስት በሚገባ መምራትና መርዳት ይችላሉ። አማካሪዎቹ እርስ በርሳቸው በሚያደርጉት መልካም ግንኙነትና መረዳት ለጥንዶቹ መልካም ምሳሌ መሆን ይችላሉ። አማካሪዎቹ ብስሶትና አብሮ የማማከር

ልምድ ከሌላቸው ከሚገነቡ ይልቅ ሂደቱን ሲያጨናገፉ ይችላሉ። ተመካሪዎቹ እንኳን እኛን ስመርዳት ቀርተው ራሳቸውም አይግባቡም በማለት ተስፋ ይቆርጡባቸዋል።

በአገራችን ቤተክርስቲያን ባልና ሚስት አንድ ላይ በመሆን ያማከራሉ። ይህም በአብዛኛው የሚደረገው ምክር የሚፈልጉ ባልና ሚስት አማካሪ ከሆኑት ባልና ሚስት የተለያዩ ግንዛቤ እንዲያገኙ ተብሎ ሳይሆን አማካሪዎቹን ከፈተና ስመጠበቅ ነው። ይህም ጥሩ ነው። ለምክር ፈላጊዎች ጥቅም ቢደረግ ግን የተሻለ ውጤት ይኖረዋል።

እንግዲህ ሁለት አማካሪዎች ባልና ሚስትን አንድ ላይ ማማከር ይችላሉ። ይህ ምን ችግር ላለባቸውና መቼ መደረግ እንዳለበት አማካሪዎቹ በሚገባ መመልከት ይኖርባቸዋል። ምክር ፈላጊዎችም ሁለት ወይም አንድ አማካሪ ቢያማከራቸው እንደሚፈልጉ ተጠይቀው ምላሻቸው መጤን ይኖርበታል።

8.2. የወሲብ ችግሮችን ለማማከር የሚረዱ አሳቦች

የጋብቻ አማካሪ የወሲብ ችግር ላላቸው ባልና ሚስት ተገቢውን የማማከር አገልግሎት በመስጠት የወሲብ ግንኙነታቸውን እንዲያሻሽሉ መርዳት ይችላል። አንድ አማካሪ የወሲብ ችግር ያላቸውን ባልና ሚስት በሚያማከርበት ወቅት ከወሲብ ችግር መንስሔ አኳያ ሦስት ዓይነት እርምጃዎችን መውሰድ ይችላል።

አንዳንዱ የወሲብ ችግር ባልና ሚስት ወሲብ በሚፈጽሙበት ጊዜ እንዴት እንደሚፈጽሙ ባስማወቃቸው የሚመጣ ነገር ስለሆነ የወሲብ ችግራቸውን ስመፍታት የወሲብ ዘዴዎችን ማስተማር የሚጠይቅ ይሆናል። አማካሪው ከችግሮቻቸው አኳያ መፍትሔ ሲሆናቸው የሚችሉትን ዘዴ ይነግራቸዋል። ባልና ሚስት ስለዘዴው ተገቢውን ግንዛቤ ካገኙ በኋላ ወደ ቤታቸው በመሄድ በተሰጣቸው ትምህርት መሠረት ወሲብ እንዲፈጽሙ ይደረጋል። ባልና ሚስት ለተወሰነ ጊዜ በተሰጣቸው ትምህርት መሠረት ወሲብ መፈጸምን ከተስማመዱ በኋላ ወደ አማካሪው በመምጣት የተሰጣቸው ትምህርት ምን ያህል እንደጠቀማቸው ይናገራሉ። ከዚያም መፍትሔ እግኝተው ከሆነ እንዲቀጥሱበት ሲመከሩ ካልተሳካላቸው ደግሞ ስምን እንዳልተሳካላቸው ምክንያቱ ከታወቀ በኋላ ምናልባት ሌሎች ዘዴዎችን እንዲያጠቀሙ ይደረጋል።

ሁለተኛው ደግሞ የባል ወይም የሚሰጥ ችግር ብቻ የሆነና አንዳቸው ከአማካሪው ጋር የሚፈቱት ችግር ነው። ከጋብቻ በፊት ወይም በኋላ ከሁለት አንዳቸው በሚኖራቸው የራሳቸው ችግር ከሌላው ጋር ተገቢውን ወሲብ መፈጸም ሲከብዳቸው ይችላሉ። ለምሳሌ አንዳቸው የበታችነት ስሜት የሚሰማቸው ከሆኑ ከትዳር ጓደኛ ጋር ተገቢውን ወሲብ መፈጸም ያስችራል። ይህ ችግር በሚታወቅበት ጊዜ ችግር ያለበት ሰው ለብቻው አማካሪ መፈሰግ ወይም ሁለቱም ለችግራቸው ወደ አማካሪ ሲሄዱ ይችላሉ። አማካሪው ሰተወሰነ ጊዜ ከሁለቱ ጋር ጊዜ ከወሰደ በኋላ የግል ችግር ካለው የትዳር ጓደኛ ጋር መቀጠል ይኖርበታል። በዚህ ሁኔታ የግል ችግር ያለው ሰው ችግር ሲፈታ የወሲብ ችግራቸውም መፍትሔ ያገኛል።

ሦስተኛው የወሲብ ችግር ከባልና ሚስት ግንኙነት ጋር ሲገናኝ ነው። አንዳንድ ጊዜ ባልና ሚስት የወሲብ እጀንዳ ሲነሳ ጦርነት ይከፍታሉ። ባልና ሚስት ወሲብን የሥልጣን ማሳያ ሚዳ እድርገው ይጠቀሙበታል። አንዱ በሌላው ላይ ያለውን ሥልጣን ለማሳየት ይታገላል። አንዱ ለማኝ ሲሆን ሌላው ተለማኝ ይሆናል። ይህ ሳያዋጣ ሲቀር ደግሞ አስገድዶ መድፈር ይከተላል። ይህ ሁኔታ በሚታይበት ወቅት አማካሪው በወሲብ ላይ ሳይሆን በሁለቱ ግንኙነት ላይ ትኩረት በማድረግ እንዴት አብረው መኖር እንደሚችሉ መቀየስ አስፈላጊ ነው። ግንኙነቱ ሲስተካከል የወሲብ ግንኙነታቸውም መልካም ይሆናል። በእብዛኛው መልካም ወሲብ የመልካም ግንኙነት ውጤት ነው።

አንዳንድ የወሲብ ችግሮች ደግሞ የአስተሳሰብ ችግር ሲሆኑ ስለሚችሉ የጋብቻ አማካሪ ባልና ሚስት ያላቸውን የተሳሳተ አሳብና አመለካከት አውጥተው እንዲጥሉ መርዳት ይገባል። ሰውሲብ ካላቸው ክፉ ወይም መጥፎ አመለካከት ነጻ መውጣት አስባቸው። በባህላችን ስለወሲብ የሚነገሩ ብዙ የተሳሳቱ አመለካከቶች አሉ። ከዚህ በታች የተጠቀሱት እንደ ምሳሌ ሲጠቀሱ ይችላሉ።

1. የወሲብ ብልቶችን እንደ እርኩስ መቁጠር። ለምሳሌ 'አፍረተ ሥጋ' ከወንዱ የሚወጣውን ዘር 'ጋጢአት' በየወሩ ከሴቷ የሚፈሰውን ደም ደግሞ 'አዳፍ' ብሎ መጥፈት ሰዎች ስለ ወሲብ ብልቶች ያላቸውን ትክክለኛ ያልሆነ አስተሳሰብ ያሳያል። የወሲብ ብልቶችን የፈጠራቸው እግዚአብሔር ነው። እግዚአብሔር የሚያሳፍረንን ብልት አልሰጠንም(1ቆሮ 12:23)። የወሲብ

ብልቶቻቸውን እንደ እርኩስ በመቁጠር ባይፈጠሩባቸው መልካም እንደሆነ የሚያስቡ ባልና ሚስት ሞልተዋል። እግዚአብሔር የሰጠውን የወሲብ ብልቱን እንደ እርኩስ ነገር የሚቆጥር ሰው እርኩስ ነው ባለው ብልት የተቀደሰና የሚያስደስት ተግባር እፈጽምበታለሁ ብሎ አያምንም። ይህ ደግሞ ለራሱም ሆነ ለሌላው የደስታ ምንጭ እንዳይሆን እንቅፋት ሆነበት ማለት ነው።

2. ሴትን እንደ ወሲብ ዕቃ መቁጠር። ይህ አስተሳሰብ ሴት የወንዱን የወሲብ ፍላጎት ለማርካት ብቻ ወደ ጋብቻ ውስጥ እንደምትገባና ይህን ማድረግም አንዱ የሥራ ድርሻዋ እንደሆነ ወደ ማሰብ ያመራል። ይህን አመለካከት በመቀበል ብዙ ሴቶች የወሲብ ፍላጎታቸው ባይረካም ችለው በትዳር ተጣምረው ይኖራሉ። ሌሎች ደግሞ ባሉቻቸው ቢያደፋፍሩአቸውም በወሲብ ተገቢ ተሳትፎ ማድረግን እንደነውር ይቆጥራሉ። እንዲህ ማድረግ ተራ ሴት ወይም የሴተኛ አዳሪነት ባህርይ ማንፀባረቅ ይመስላቸዋል። ከዚህም የተነሳ በወሲብ ግንኙነት ወቅት ቀዝቃዛና ሰባሉቻቸው አፀፋ የማይሰጡ ይሆናሉ።

3. ከወሲብ ግንኙነት በፊት የሚደረገውን የፍቅር ጫወታ እንደመዳራት ጋጢአት መቁጠር። ከወሲብ በፊት የሚደረገው የፍቅር ጫወታ ለባልና ሚስት የመዳራት ጋጢአት አይደለም። ይህ የመዳራት ጋጢአት የሚሆነው ከጋብቻ ውጭ ሲሆን ነው። ከጋብቻ ውጭ ከሆነ ወሲብም ጋጢአት ነው። በጋብቻ ውስጥም ግን እንደ ጋጢአት የሚቆጥሩ ሰዎች አሉ። ወሲብን የሥጋ ሥራ ነው ብለው የሚያጣጥሉ ምዕመናን አሉ። ለሥጋ እንጂ ለመንፈሳዊ ሕይወት ምንም ጥቅም የለውም ብለው ያስባሉ። ይህ አሳብ የሚመጣው ሥጋ እርኩስ መንፈስ ግን ቅዱስ ነው ከሚለው አስተምህሮ ነው።

4. ወሲብ አስደሳች የሚሆነው በወጣትነት ዕድሜ ብቻ ነው ብሎ ማሰብ። የጋብቻ አማካሪ ባልና ሚስት ሌሎች ግንኙነቶቻቸውን ካስተካከሉ የወሲብ ግንኙነታቸውም እንደሚሻሻል ለተመካሪዎቹ ማስገንዘብ ይኖርበታል። ባልና ሚስት የጋብቻ ግንኙነታቸውን በሚገባ ካስተካከሉ በወሲብ ግንኙነታቸው መሻሻል አይታይም። በጋብቻ ሕይወታቸው መግባበት፣ መንከባከብ፣ መተሳሰብና ፍቅር ከሌላ በአልጋ ላይ ተአምር አይፈጠርም። የስሜት መቀራረብ በሚኖርበት ወቅት የወሲብ ግንኙነትም መልካም ይሆናል። ስለዚህ ባልና ሚስት በተለያዩ ዘዴዎች በመጠቀም የወሲብ ሕይወታቸውን ለማሻሻል

ከመጣራቸው በፊት ሌሎች ግንኙነቶቻቸውን ለማስተካከል ጥረት ቢያደርጉ የወሲብ ግንኙነታቸው ይሻሻላል።

ባልና ሚስት ከወሲብ ግንኙነት በፊት ስሜታቸው የተጎዳበትን ነገሮች ተነጋግረው መፍትሔ ሳያገኙ ወደ አልጋ መሄድ የለባቸውም። አለቀድመው በመካከላቸው ያለውን ማንኛውንም ግጭትና ያልተገለፀ ቁጣ መወያየትና መፍትሔ ሲያገኙበት ይገባቸዋል። እንዲህ ካልሆነ የተጎዳው ወገን የፍቅር ስሜት ማፍለቅ አይችልም። ለጊዜው እንኳ ለመደበቅ ቢሞክርም እየቆየ ግን የወሲብ ግንኙነትን ክፉኛ ይጎዳል።

ባልና ሚስት በሳምንት የተወሰነ ቀን(ቀናት) ለወሲብ ግንኙነት መመደብ ይገባቸዋል። ከቀኑ ቀደም ብለው አስፈላጊውን ቅድመ ዝግጅቶችን ማድረግ ተገቢ ነው። ምን ሥፍራ በመሆን፣ ቤት በመቆለፍና ስልክ በመንቀል፣ ፀጥ ያለ ሥፍራ በመሆን ሂደቱን መጀመር ይችላሉ። ከዚያም ባልና ሚስት ይሉኝታን በመተው እንደ 'ልጆች' ሆነው መጫወት ይገባቸዋል። በውስጣቸው ያለውን የልጅነት ባህርይ በማሳየት ያለምንም ፍርሃት መጫወትና መደበኛ ፍቅራቸውን ይገነባል።

ባልና ሚስት በፍቅር ጫወታ ጊዜ የሚያስደስታቸውን ነገር ለምሳሌ ቃላት፣ አበቦችን፣ ፎቶግራፎችን ቀልዶችን፣ የሰውነት ዳሳሳ፣ አቀራረቦችን፣ አቋቋሞችን፣ መዘቃና ምግብ ወይም የሚጠጣ ነገር ለትዳር ጓደኛቸው በመንገር እንዲደረግላቸው ማድረግ ቤላው ዘዴ ነው። ከላይ ከተጠቀሱት አንዱ ወይም ከዚያ በላይ የሆኑ ነገሮች የባልን ወይም የሚስትን የወሲብ ስሜት የመቀስቀስ ኃይል ሊኖረው ስለሚችል እንደ አግባቡ መጠቀም ወደ ወሲብ ደስታ ይመራል። እንዲህ ለማድረግ ባልና ሚስት ለእርስ በርስ ግልጽ መሆንን ይጠይቃል።

ጥሩ የወሲብ ግንኙነት ጊዜንና ኃይልን ስለሚጠይቅ ባልና ሚስት በችኮላ ወደ አልጋ መሄድ የለባቸውም። እንዲሁም የድካም ስሜት የሚሰማቸው ከሆነ ወሲብ ባይፈጽሙ ይሻሻላል። የወሲብ ግንኙነት የሚያደርጉት በፕሮግራም ከሆነ ለዚያ ወቅት የሚበቃ ጊዜንና ኃይልን መጥፍ መዘጋጀት ይገባቸዋል።

ባልና ሚስት የወሲብ ግንኙነት እንደሚፈልጉት መፈጸም ካቃታቸው አንዱ ሌላውን ከመኮነን የባለሙያ ዕርዳታ መፈለግ

ይገባቸዋል። አንዱ ሌላውን በመኮነን የባለ የስሜት መቆላሰል ይመጣል እንጂ መፍትሔ አይገኝም።

በሁለተኛ ደረጃ የጋብቻ አማካሪ ባልና ሚስት ግንኙነታቸውን እንዲያሻሽሉ መርዳት ይኖርበታል። ብዙ ባልና ሚስት ስለወሲብ ስሜታቸው በግልጽ መነጋገር ከባድ ይሆንባቸዋል። እንዲሁም ስለወሲብ አፈጻጸማቸው አስተያየት ለመስጠትና ለመቀባበል ፈቃደኞች አይደሉም። በብዙ ምክንያቶች በተለይ ሌቶች የሚፈልጉትን የወሲብ አፈጻጸም ሁኔታ ለትዳር ጓደኞቻቸው ለመናገር አይደፍሩም። ባልና ሚስት የሚያረካቸውን የወሲብ አፈጻጸም ሁኔታ ምን እንደሆነ እንዳይወያዩ ያደረጉ ነገሮች ምን እንደሆኑ ለይቶ ማወቅ እንዲችሉ የጋብቻ አማካሪ ሲረዳቸው ይችላሉ። ባልና ሚስት ስለወሲብ፣ የሚወዱት የአፈጻጸም ሁኔታና የሚረዳቸውን ዘዴዎች በግልጽ መነጋገር ካልቻሉ የወሲብ ሕይወታቸውን ማስተካከል አይችሉም።

ባልና ሚስት ስለወሲብ በግልጽ እንዳይወያዩ የሚያደርጉ ምክንያቶች አያሌ ናቸው። ከእነዚህም ጥቂቶቹ፣ በጎብረተሰቡ ውስጥ ባልና ሚስት ያላቸው ሚና፣ የሚስት የወሲብ እርካታ እንደ ሁለተኛ ደረጃ መገመት፣ ባልና ሚስት መካከል የእኔነት ስሜት ጎልቶ የሚታይና አንዱ በሌላው ላይ የበላይ ለመሆን የሚታገል ከሆነ እና ቁጣ፣ ፍርሃትና የመሳሰሉት የታመቁ ፍልቀ ስሜቶች ናቸው።

8.3. የቤተሰብ ችግሮችን ለማማከር የሚረዱ ዘዴዎች

በአገራችን የቤተሰብ ማማከር በተጠናከረ መልኩ በቤተክርስቲያን ውስጥ ሲሰጥ አይታይም። የቤተሰብ ማማከር የሚባለው ወላጆችንና ልጆችን እንዲሁም ከቤተሰብ ጋር የሚኖሩትን ሌሎች ሰዎችን የሚያቅፍ የማማከር አገልግሎት ነው። የዚህ ቤተሰብ ማማከር ዓላማ በቤተሰብ መካከል መልካም ግንኙነት በመመሥረት በጋራ በሰላም አብረው መኖር የሚችሉበትን ሁኔታ መፍጠር ነው።

የቤተሰብ ማማከር እያንዳንዱን የቤተሰብ አባል በግል ከማማከር የተሻለ ነው። እንደ ላይ የሚኖሩትን ሰዎች አንድ ላይ ማማከር ችግሩን ለማግኘት ይረዳል። የቤተሰብ ችግር ውስብስብና ብዙ ዓ መታትን የፈጀ እንዲሁም ብዙ ሰዎች የተሰለፉበት ችግር ስለሚሆን የችግሩን መንስሔ ለማግኘት ሁሉንም ማሳተፍ ይጠቅማል። በአብዛኛው በቤተሰብ ውስጥ ችግር ያሰበት ሰው ተብሎ የሚጠራው

ሰው ይኖራል። ይህ ሰው የችግር መንስሔ ሊሆንም ላይሆንም ይችላል። ግን ብዙ ጊዜ እንደ ሰው እንደ ችግር መንስሔ የሚታይ ከሆነ በቤተሰብ ውስጥ ያልታወቀ ውስብስብ ችግር መኖሩን ያመለክታል።

በቤተሰብ ማማከር ውስጥ የአማካሪው ዋነኛ ተግባር በቤተሰብ አባላት መካከል ጤናማ ግንኙነት እንዲፈጠር ሁኔታዎችን ማመቻቸት ነው። ይህም የሆነበት ምክንያት የቤተሰብ ችግር በአብዛኛው የግንኙነት ችግር ነው ተብሎ ስለሚታመን ነው። የቤተሰብ የግንኙነት ችግር ሰውርና ውስብስብ ነው። ችግሩ በማን እንደተጀመረና እንማን መሪ ተዋንያን እንደሆኑ ማወቅ ያዳግታል። አማካሪው ትክክለኛ ያልሆነ ግንኙነት እንዲሰተካከልና መልካም ግንኙነት እንዲመጣ ይመራል። ግንኙነት በምንልበት ጊዜ የቤተሰብን አመራር ዘይቤ፣ አተያይ፣ የውሳኔ አሰጣጥ፣ ማን ከማን ጋር እንደሚነጋገር እና እንዴት እንደሚነጋገር የሚሉትን አሳቦች ያመለክታል።

በቤተሰብ ማማከር ውስጥ አማካሪው ንቁ ተሳትፎ ይኖረዋል። በቤተሰብ ውስጥ ያለውን ተገቢ ያልሆነ ግንዛቤ፣ ግንኙነት፣ አመራር፣ እንዲሁ ስለሌላው ያለውን አመለካከት፣ የቤተሰብ አባላት ስለችግሩ ያላቸውን ስሜት፣ እያንዳንዱ አባል ግንኙነታቸው እንዴት እንዲሆን እንደሚመኙት በመግለጥ መከተል የሚገባቸውን አቅጣጫ ያመለክታቸዋል።

በተበከለ ውኃ ውስጥ ያለውን ዓሣ አክም ወደ ውኃው መመለስ ለዓሣው ዘላቂ መፍትሔ አይሆንም። ዓሣው ዘላቂ መፍትሔ ሊያገኝ የሚችለው ውኃው ከተፈወሰ ብቻ ነው። በተመሳሳይ ሁኔታ በእንደ ቤተሰብ ውስጥ ያለውን መጥፎ ባህርይ ያለውን ሰው ለመርዳት ሰውዬውን ብቻ ማማከር ዘላቂ መፍትሔ አያመጣም። ሰውዬው የሚኖርበት ቤተሰብ መፈወስ አለበት። ለውዬው የሚኖርበት ቤተሰብ ጤናማ ከሆነ ለውዬውም ጤናማ ይሆናል።

የቤተሰብ ማማከር ስኬታማ እንዲሆን እያንዳንዱ የቤተሰብ አባል ለተፈጠረው ችግር አስተዋጽኦ እንዳለው በመገንዘብ ኃላፊነት መውሰድ ይኖርበታል። ይህ ከሆነ እንደ አማካሪ የሚከተሉትን እርምጃዎች በመጠቀም ቤተሰቡን ወደ መልካም ግብ መምራት ይችላል።

1. አማካሪው ከእያንዳንዱ የቤተሰብ አባላት ጋር መልካም ግንኙነት ማድረግ አለበት። እያንዳንዱ አባል ስለችግሩ ያለውን አመለካከትና ግንዛቤ ለመናገር ዕድል ይሰጠዋል። ከዚያም መፍትሔ ሊሆን ይችላል ብሎ የሚያምነውን አሳብ ያቀርባል። እያንዳንዱ የቤተሰብ አባል አሳብ መሰጠቱ የችግሩ አጠቃላይ ገጽታ እንዲታይ ያደርጋል።

2. አማካሪው እያንዳንዱ የቤተሰብ አባል ከቤተሰቡ የሚፈልገውን ነገር እንዲናገር ያደፋፍራል። ይህን ከዝምተኛው አባል በመጀመር በተራ መጠየቅ ይችላል።

3. የቤተሰቡ ችግር መንስሔ ከታወቀ በኋላ የቤተሰብ አባላት የተሰማቸውን ቁጣና ሐዘን እንዲገልጹ ዕድል ይሰጣቸዋል። እያንዳንዱ በሌላው ቃል ወይም ድርጊት የቆሰለበትን ወይም እንዲሁ ሌላውን ሲጎዳ በማየት ያዘነበትን ነገር እንዲተነፍስ በቂ ጊዜ መሰጠት የታመቀው ስሜት ገህድ እንዲወጣ ያደርጋል።

4. ከዚያም አማካሪው ቤተሰቡ ሁኔታውን ለመለወጥ ምን ማድረግ እንዳለባቸው እንዲወያዩ ይጋብዛቸዋል። ቤተሰቡ እንዴት እድርገው መልካም ግንኙነት መፍጠር እንደሚችሉ ያቅዳሉ። ይህን ለማድረግ የቤተሰቡ ግንኙነት ጠንካራ ጎኖች መታወቅ ይገባቸዋል። የቤተሰቡ ጠንካራ ጎን ለማወቅ ደግሞ እንዲሁ ስለሌላው መልካም ጎን እንዲናገር ማድረግ እጅግ ጠቃሚ ነው።

5. በመጨረሻም የቤተሰብ አባላት በተፈጠረው ችግር ኃላፊነት ወስደው እርስ በርስ ስለተቆሳሰሉ ይቅርታ በመጠያየቅና ሰመደራረግ የወደፊት ሕይወታቸውን እግዚአብሔርን በሚያስከብርና ሌሎችን በሚባርክ ሁኔታ ለመኖር ቃል ኪዳናቸውን ያድሳሉ። እንግዲህ መልካም ጋብቻና ቤተሰብ መመሥረት የሰው ጥረት ብቻ ሳይሆን የእግዚአብሔር እገዛ ወላኝነት ሰላለው ጌታ የሚበቃንን ጸጋ ይሰጣል። አሜን።

ዋቢ መጻሕፍት

- Alfred Adler. Co-operation between the sexes: Writings on Women and Men, Love and Marriage, and Sexuality. New York: W.W. Norton & Company, Inc., 1978.
- Ashcroft, Mary Ellen. *Temptations Women Face: Honest talk about Jealousy, Anger, Sex, Money, Food, Pride.* Downers Grove, Illinois, InterVarsity Press. 1999.
- Augsburger, David W. *Pastoral Counseling Across Cultures.* Philadelphia: The Westminster Press. 1986.
- Clinebell, Howard. *Basic Types of Pastoral Care and Counseling: Resources for the Ministry of Healing & Growth.* Nashville, Abingdon Press. 1984.
- Collins, Gary R. *Christian Counseling: A Comprehensive Guide.* Revised ed. Word Publishing. 1984.
- Ezra, Markos and Gebre Selassie, Seyoum (eds.), *Handbook on Population and Family Life Education for Secondary School Teachers in Ethiopia.* Addis Ababa, July 1998, p. 139.
- Friedman, Edwin H. *Generation to Generation: Family Process in Church and Synagogue.* NY: The Guilford Press, 1985.
- Hershberger, Anne Krabill. *Sexuality: God's Gift.* Scottdale, PA: Herald Press, 1999.
- Kebede Bekere. *Premarital Counseling in Ethiopian Context.* Addis Ababa. 2001. (Unpublished research project).
- Myers, David. *Psychology.* 6th ed. Mi: worth publishers. 2001
- Fatai, Raphael. *Family, Love and the Bible.* Macgibbon and Kee. 1960.
- Scamber, Graham & Annette. (eds.) *Rethinking Prostitution: Purchasing Sex in the 1990s.* Routledge, London. 1997, p. 9
- TAG, *A Biblical Approach to Marriage and Family in Africa.* Kenya, Kijabe: Kijabe Printing Press, 1996.
- Trobisch, Walter. *I married You.* Inter-Varsity Press. 1971.
- Worthington, Jr., Everett L. *Marriage Counseling: A Christian Approach to Counseling Couples.* Downers Grove, Illinois. InterVarsity Press. 1989
- ከበደ በከሬ፣ ምክር ረባረዎችን እንዴት እናማክርን አ.አ. 1994 ዓ.ም
- ከበደ በከሬ፣ ጋብቻን እንዴት ልጅምርን አ.አ. 1995 ዓ.ም